

9.10

A BUDAPESTI M. KIR.
JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI ÉS
GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

1940/41. TANÉVÉNEK MEGNYITÁSAKOR, VALAMINT
AZ 1939/40. TANÉV ÜNNEPÉLYEIN TARTOTT

BESZÉDEK

ÉS

AZ 1939/40. TANÉVI

ÉVKÖNYV

OEE Könyvtár
AN.EH. 2018

BUDAPEST, 1941

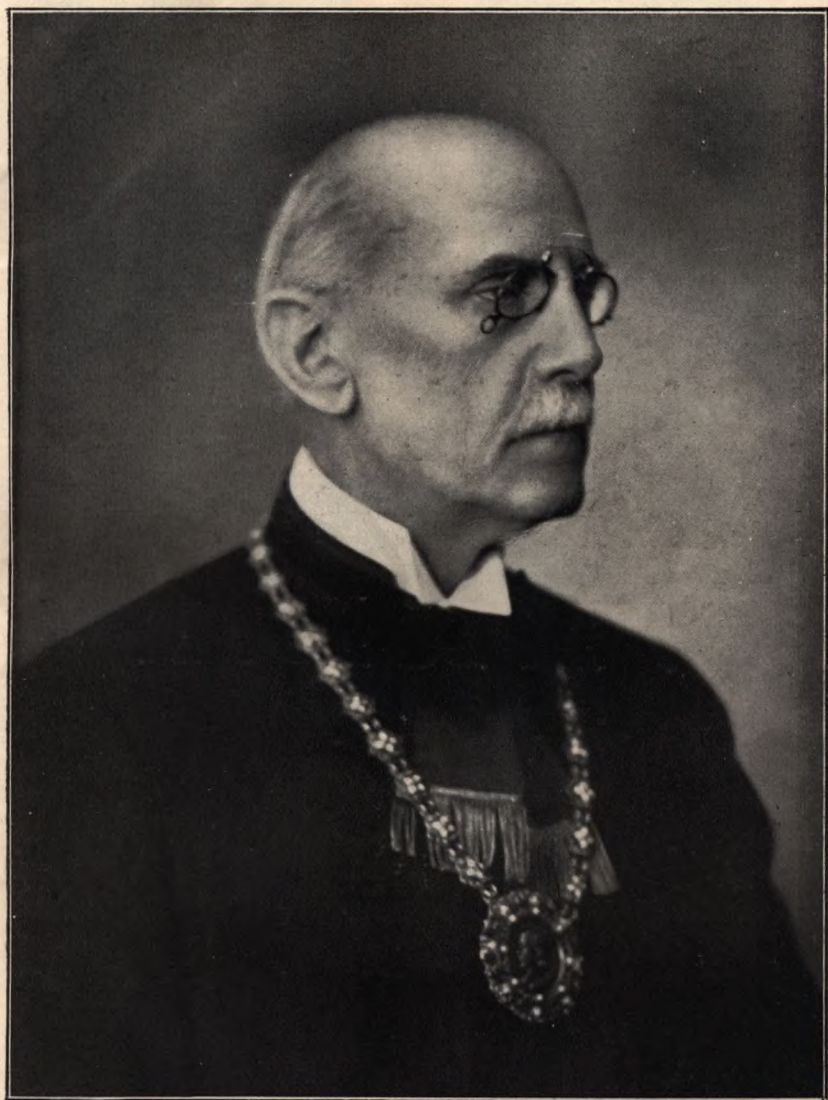
„PÁTRIA” IRODALMI VÁLLALAT ÉS NYOMDAI RÉSZV. TÁRS.

Magyar Könyvtár
Könyvtárak és Könyvtárosok
Könyvtárak és Könyvtárosok
Könyvtárak és Könyvtárosok

Magyar Könyvtár

Magyar Könyvtár

544

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
1939/40. tanévi Rector Magnificusa
dr. Zimmermann Ágoston.

**A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
1939/40. tanévi dékánjai**

Mérnöki és építész mérnöki kar
Dr. Stachó Tibor

Gépész- és vegyészmérnöki kar
Dr. Zemplén Géza

Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar
Kelle Artúr

Mezőgazdasági és állatorvosi kar
Dr. Kövessi Ferenc

Közgazdaságtudományi kar
Dr. Kuntner Róbert

Magyarországi Erdészeti Múzeum Budapest, 1866. évi kiadás

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET / 1866

1851

ELSŐ RÉSZ

BESZÉDEK

I.

A M. KIR. JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI
ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
1940/41. TANÉVI MEGNYITÓ ÜNNEPI KÖZGYŰLÉSÉN
1940. ÉVI OKTÓBER HÓ 13-ÁN MONDOTT

BESZÉDEK

1.

DR. ZIMMERMANN ÁGOSTON
1939/40. TANÉVI RECTOR MAGNIFICUS

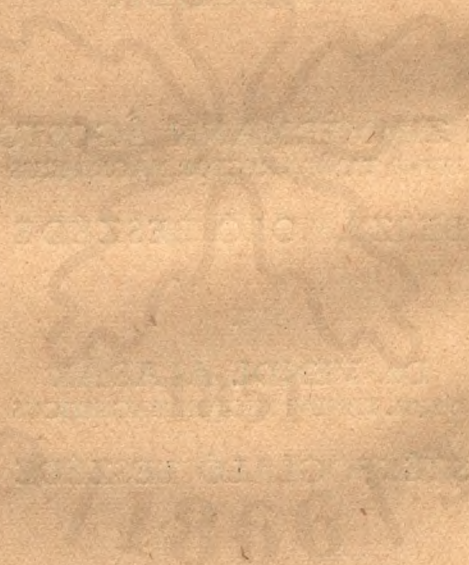
BESZÁMOLÓ BESZÉDE

2.

DR. VENDL ALADÁR
1940/41. TANÉVI RECTOR MAGNIFICUS

SZÉKFOGLALÓ BESZÉDE

TRANSCAROLIA
KÖZVETLEN ÉRTÉKESÍTÉSEK
KÖZVETLEN ÉRTÉKESÍTÉSEK
KÖZVETLEN ÉRTÉKESÍTÉSEK

DR. ZIMMERMANN ÁGOSTON
1939/40. TANÉVI RECTOR MAGNIFICUS
BESZÁMOLÓ BESZÉDE:

Tekintetes Műegyetemi Tanács!
Mélyen tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Legmélyebb tisztelettel köszöntjük *dr. gróf Teleki Pál* m. kir. miniszterelnök úr és *dr. Varga József* iparügyi és kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr Önagyméltóságáikat. Mély tisztelettel köszöntjük *dr. Szily Kálmán* titkos tanácsos, államtitkár úr Önagyméltóságát. Jóleső örömmel üdvözljük a Magyar Tudományos Akadémia, a Szent István Akadémia, a testvéregyetemek és főiskolák kiváló képviselőit, Budapest székesfőváros, a Közmunkatanács, a Szabadalmi Bíróság, az OMGE, a hatóságoknak, a különböző tudományos és társadalmi egyesületeknek igen tisztelt képviselőit s melegen üdvözljük minden vendégünket. Szívem mélyéből, szeretettel köszöntöm tanártársaimat és egyetemünk lelkes ifjúságát, s a mai ünnepi közgyűlést megnyitom.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

A műegyetem szervezeti szabályzata (61. §, 30.) szerint a lelépő rektor „megbízatásának lejártával beszámolóbeszéd alakjában jelentést tesz közzé a Műegyetem működése szempontjából jelentős eseményekről“.

Ha végig tekintek a lefolyt éven, amelyről most itt beszámolni kötelességem, megállapíthatom, hogy az jórészt csendes, mindennapi, szorgos, zajtalan, folytonos, komoly, hétköznapi munkában telt el, de voltak ez év folyamán emlékezetes, ünnepi,

kiemelkedő évfordulók is. Ezek sorában fordul elő az a kimagasló dátum, amely az egész országnak ünnepet jelentett és nem a naptárakban, hanem a szívekben van beírva piros betűkkel, amelyről mint az elmúlt tanév krónikásának kötelességem első helyen megemlékezni. Hódoló tisztelettel és mélységes meleg érzéssel emlékezünk meg az ország első embere, *vitéz nagybányai Horthy Miklós* Kormányzó Úr Ó Főméltósága dicsőséges, áldásos országlásának 20. évfordulójáról. 1920. évi március hó 1-én választotta meg a nemzet képviselője Magyarország kormányzójává, mert bízott benne kezdettől fogva, egyhangú választással emelte maga fölé és bízta reá az állam életét, ő pedig vállalta a legnagyobb felelősséget, a legsúlyosabb gondot. Mi minden történt a 20 év alatt, amióta az ország kormányzását és vezetését átvette... Az elmúlt 20 esztendő nehéz küzdelmei, erőfeszítései, szakadatlan őrtállása oly eredményekre és alkotásokra vezettek, melyekre méltán büszkén tekinthet vissza. Ez évforduló történelmi jelentőségét fokozta az a magasztos esemény, hogy a felvidéki és a kárpátaljai területek visszacsatolása után — ugyan már beszámolóm idején túl — Keletmagyarország és Erdély egy része is, ezeréve velünk élő testvérek, ősi magyar városok, bércek lettek újra magyarok.*) Hozzájárult ehhez nem kis részben a kitűnő, nagyszerű nemzeti hadsereg megszervezése. Országviasszerző, országgyarapító Kormányzónk bölcseséggel párosult büszke magyar öntudattal, messzebbretekintő következetességgel, elszánt férfias akarattal, erős, nem remegő, biztonságos, a szelek járását jól ismerő kézzel irányítja az ország dolgát. A romlás szakadékába zuhant nemzetet felemelte, az önmagára talált, tudott bízni vezérében és jövőjében, határozott céljai és útjai lettek, melyek felfelé, előre vezetnek. A legmagasabb polcon a legszebb példát mutatja; benne látjuk azt a szilárd és biztos alapot, melyen az ország a háborús romok után az újjáépítés útjára lépett. Bölcs és határozott vezetése alatt a maga lábán, biztos lépésekkel halad előre nemzete a méltán megérdemelt boldogulás felé. A határokon túl megbecsülést, elismerést, hatalmas barátokat szerzett, kiknek segítségével jogos igényei, követelései fokozatosan beteljesülnek és a reánk rakott bilincsek rendre lehullanak. A magyar állam fejének kijáró

*) Ez örvendetes esemény miatt a műegyetem megnyitása október hó második hetére tolódtott el.

hagyományos tisztelettel, hálás, hű, lelkes szeretettel, elismeréssel és hódolattal vesszük körül; bizalommal követtük és így emlékezünk meg most is, amikor zászlóink a délkeleti határainkon is jogos reménységgel lobognak. Magas személyéhez fűződik egyetemünk újjászervezése, szervezeti szabályzatunkat 1934. évi szeptember hó 4-én kelt legfelsőbb elhatározásával erősítette meg, de benne tiszteljük közigazdasági karunk tiszteletbeli doktorát is.

Igaz tiszteletünk maradandó, látható kifejezésére dísztermünkben felállítottuk Kormányzó Urunk Ő Főméltóságának mellszobrát, *Ohmann Béla* akadémiai jeles szobrászművésznek, a m. kir. Iparművészeti Főiskola rendes tanárának pompás művét, mellyel az idei milanoi iparművészeti kiállításon a Grand Prix-t nyerte el, és amelyet karrarai márványból faragtattunk ki.*) Mindannyian kérjük a nemzet felett örökdő mindenható isteni Gondviselést, őrizze meg Kormányzó Urunkat és tegye ezután is áldottá munkásságát, tartsa meg továbbra is legjobb erőben és egészségben, munkaereje csorbítatlan teljességében minél hosszabb ideig és engedje meg, hogy bölcs vezetése alatt az újabb felemelkedés szép napjait minél gyakrabban ünnepelhesse szeretett magyar népével, mellyel a belső, lelki közösséget sikerült megteremtenie. Egyetemünk tanácsa márciusi ülésén hálával, köszönettel és hűséggel emlékezett meg Kormányzó Urunk áldozatos munkásságáról, de nemcsak örömeiben, hanem apai szívének mély fájdalomban is részvételével és együttérzésével állt mellette, a magyar nemzettel együtt, a családjában bekövetkezett gyásza alkalmával.

Megemlékeztünk illő módon *Szent László* királyunk, a legnagyobb magyar lovag születése kilencszázadik évfordulójáról, *Mátyás király*, az igazságos, a magyarság egyik legfényesebb szelleme születésének 500 éves jubileumáról, melyet ugyancsak jegyzőkönyveinkben örökítettünk meg.

Üdvözlő iratot intézett tanácsunk *vitéz József királyi herceg*, tábornagy Úr Őfensége, tiszteletbeli doktorunkhoz, aki 1940. évi április hó 26-án ünnepelte katonai szolgálatának 50. évfordulóját, ezzel is kifejezést óhajtván adni hálájának azért, hogy a fenséges család tradícióihoz híven állandóan meleg érdeklő-

*) Ugyanekkor a régi Ferenc József-szobrot is restauráltatva, új stílusú masszív kőalapzatra helyeztettük el.

déssel és figyelemmel kíséri egyetemünk és ifjúságunk ügyeit. A hadsereg kötelékében a békés fejlődés idejében és a harcetek vérzivataraiiban szerzett s a magyar hadtörténelem legszebb lapjain feljegyzett dicsőség elnemhalványuló fénnel sugározza be Őfenségét életének további útján, tartsa meg a Mindenható Őfenségét még sok hosszú éven át teljes lelki és testi erőben és érezze mindig a feléje áramló igaz magyar szeretet melegítő erejét.

József nádor emlékezetére, a névadó patrónus tiszteletére, hagyományos szokás szerint minden évben József napján, március hó 19-én tartani szokott ünnepi estebéd ez évben közös elhatározással elhagyatott, miután e nap a húsvéti nagyhétre, a húsvéti szünetre esett. Ellenben szívesen emlékezünk meg arról, hogy ismételten vendégeinkül láthattuk és üdvözölhattük körünkben a berlin-charlottenburgi Műegyetem küldöttségét, *dr. Storm Ernő* rector magnificusszal az élükön, akik *dr. Szily Kálmán*, m. kir. titkos tanácsos, államtitkár, műegyetemi ny. r. tanár mérnöki tudományi tiszteletbeli doktori oklevelének átadása végett jöttek körünkbe. Őszinte örömünkre szolgált és az abból reánk hármló dicsőségként javunkra könyveltük el, hogy Őnagyméltóságának, akit származásánál fogva is a műegyetemhez fűző szoros szellemi és lelki kapcsolatai folytán ide tartozónak szabad tekintenünk, e helyen, szaktudománya, a mechanika művelése, a műegyetemi oktatás és a magyar-német kultúrkapcsolatok fellendítése körül szerzett kiváló érdemei ily fényes elismerésben részesültek. Az oklevél ünnepélyes átadása 1939. évi november hó 7-én tanácstermünkben történt és ez ünnepélyes alkalomból a berlini műegyetem rektora kíséretében *dr. Niemczyk Oszkár* berlini műegyetemi prorektor és *dr. von und zur Mühlen Leó* dekán jött el, megjelent továbbá *dr. von Erdmannsdorff Ottó* budapesti német követ a követség személyzetével, *dr. Hóman Bálint* m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, a minisztérium államtitkáraival és főtisztviselőivel, a hazai egyetemek rektorai és a tudományos és társadalmi közélet számos előkelősége. Ugyane napon *dr. Niemczyk Oszkár* prorektor a műegyetemen „Die Arbeiten der Deutschen Island-Expedition des Jahres 1938.“ címmel vetített képekkel kísért rendkívül érdekes előadást tartott, melyet nagyszámú érdeklődő közönség, közöttük *dr. gróf Teleki Pál* m. kir. miniszterelnök, egyetemi ny. r. tanár is hallgatott végig.

Egy más alkalommal vendégül láthattuk *dr. Zschintsch Walter* német birodalmi államtitkár urat, a magyar-német kultúregyezmény tárgyalása alkalmával kiküldött bizottsággal együtt, kik nálunk észrevehetően jól érezték magukat.

Miután a Kormányzó Úr Ö Főméltósága a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a műegyetemi tanács javaslata alapján tett előterjesztésére megengedte, hogy a műegyetem a műszaki tudományok fejlesztése körül elért rendkívüli eredményes működésük elismeréséül *dr. h. c. Roš Mirkó* zürichi műegyetemi tanárt és *dr. h. c. Rehbock Tivadar* titkos tanácsos, karlsruhei nyugalmazott műegyetemi tanárt a mérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává avassa és részükre a tiszteletbeli doktori oklevelet kiadja, f. évi június hó 17-én ünnepélyes külsőségek között avattuk fel a mérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává *dr. Rehbock Tivadar* titkos tanácsost, míg az ugyanekkor megjelenésében akadályozott *dr. Roš Mirkó* zürichi tanárnak tiszteletbeli doktori oklevelét postán juttattuk el hozzá.

Az előző évről visszamaradt *dr. gróf Teleki Pál* és *dr. Aimo Kaarlo Cajander* egyetemi tanár, Finnország volt miniszterelnöke tiszteletbeli doktori avatásának foganatosítását külső okokból kénytelen voltunk ismét elhalasztani.

Ezekután örömmel számolok be a műegyetemi tanári kar tagjait ért kitüntetésekről. A műegyetem tanárainak tudományos és tanári tevékenysége, de a közélet egyéb terein elért sikerei is ez évben többféle elismerésben részesültek, amiből a műegyetemre, hazánk ez egyetlen műszaki és gazdaságtudományi felsőoktatásügyi intézményére is fény és dicsőség sugárzik vissza. Örömmel jelentem, hogy a Kormányzó Úr Ö Főméltósága *dr. Kossalka János*nak, a hídépítéstan ny. r. tanárának, a Boráros-téri Horthy Miklós-dunahíd és az óbudai dunahíd tervezése terén kifejtett kiválóan értékes működése elismeréséül, továbbá *Oltay Károly* műegyetemi ny. r. tanárnak a magyar ifjúság egyetemi képzése és a felsőoktatás terén szerzett érdemei elismeréséül a magyar érdemrend középkeresztjét adományozta. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága megengedte továbbá, hogy *Balázs István* vaskohómérnök, nyugalmazott főiskolai rendes és egyetemi címzetes ny. r. tanárnak, a műegyetem bánya-, kohó- és erdómérnöki kara volt meghívott előadójának, nyugalombavonulása alkalmából a felsőoktatás és a szakirodalom terén szerzett érdemeiért elismerése tudtul adassék. Ügy-

szintén megengedte, hogy *dr. Fülei-Szántó Endre* c. miniszteri osztályfőnök, a kereskedelmi és váltójog egyetemi ny. r. tanára, a német sasrend I. osztályú érdemkeresztjét elfogadja és viselje.

Őszinte nagy örömmel emlékezem meg azokról a kitüntetésekről is, melyek műegyetemünk tagjait a magyar tudományosság legmagasabb fóruma, a Magyar Tudományos Akadémia részéről érte. A Magyar Tudományos Akadémia a f. évi április hó 26-án tartott nagygyűlésén *dr. Marek József* nyugalmazott egyetemi ny. r. tanárt, a műegyetem tiszteletbeli doktorát, akadémiai rendes tagot, az Akadémia igazgatótanácsának tagjává és III. (matematikai és természettudományi) osztályának elnökévé, *Finkey Józsefet* az érc- és szénelőkészítés egyetemi ny. r. tanárát és *dr. Zechmeister László* pécsi egyetemi ny. r., műegyetemi magántanárt, levelező tagokat pedig rendes tagokká választotta meg. A Magyar Tudományos Akadémia f. évi április hó 24-én tartott összes ülésén a kereskedelmi és iparkamara által alapított Horthy Miklós-jutalommal *dr. Bud János*nak, a gazdaságpolitika ny. r. tanárának „Az idők szellemében” című és több politikai tanulmányt magábanfoglaló nemrég megjelent munkáját, a Budapest székesfőváros által alapított jutalommal pedig *dr. Rados Jenő* felsőépítőipariskolai rendes, műegyetemi magántanárnak „A neoklasszicizmus építészete Magyarországon” című és *Zádor Annával* együttesen írt művészettörténeti munkáját tüntette ki. Mindezek őszinte örömmel és büszkeséggel töltenek el és ezekhez e helyről is a legőszintébb szerencsekívánatainkat tolmácsoljuk.

Az elmúlt tanévben, 1939. évi november hó 12-én tartottuk meg dísztermünkben a néhai *Steindl Imre* volt műegyetemi ny. r. tanár születésének 100 éves évfordulója alkalmával rendezett emlékünnepelet, melyen a rektor megnyitó beszéde után *Csányi Károly* műegyetemi ny. r. tanár, prodékán hosszabb, megkapóan szép tanulmányban ismértette *Steindl Imre* életpályáját, műépítési és tanári munkásságát; az emlékbeszéd után *Steindl*-nek a műegyetem aulájában elhelyezett mellszobrát koszorúztuk meg kegyeletes szavak kíséretében.

Az elmúlt tanévben több különféle hazai tudományos és társadalmi, egyetemi és egyéb ünnepélyen a Műegyetem, rektora és tanácsa útján a szokott módon képviseltette magát, emellett külföldi kapcsolatait is ápolta és fejlesztette. Kongresszusokon, értekezleteken, szaküléseken a műegyetem köréből

számosan jelentek meg, vettek tevékeny részt a tárgyalásokon, tartottak előadásokat és bemutatásokat. A külföldi tudományos intézmények által rendezett ünnepélyekbe oly módon is bekapcsolódtunk, hogy az illető intézményeket táviratilag üdvözlöttük. Közéleti kiválóságaink személyével kapcsolatos eseményeket a lefolyt tanévben is figyelemmel kísértük és az illetők irányában nem mulasztottuk el kifejezésre juttatni a műegyetem jókívánságait. Így *Fáy István* titkos tanácsosnak államtitkári kinevezése alkalmával, *dr. Czako Adolf* nyugalmazott műegyetemi ny. r. tanárnak 80. születésnapja alkalmával, *dr. Mártonffy Károly* miniszteri tanácsosnak egyetemi ny. rk. tanári címmel történt felruházásakor, *dr. Mauritz Béla* egyetemi ny. r., műegyetemi magántanárnak 25 éves tanári jubileuma alkalmával stb.

Elismeréssel kell itt adóznunk a Műegyetem személyzetének az elmúlt tanévben az előző évekhez méltó jelentékeny tudományos és irodalmi munkásságáért, amely a magyar szakirodalom gyarapításán kívül a világirodalomban is figyelemre méltóan mutatta be a Műegyetem tudományos valeurjét; erről Évkönyvünk közöl közelebbi adatokat.

A műegyetem tanári karában az elmúlt tanévben a következő változások történtek. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága *dr. Jáky Józsefet*, a közlekedésügy- és vasútépítéstan egyetemi nyilvános rendkívüli tanárát egyetemi nyilvános rendes tanárrá nevezte ki. Kinevezte továbbá a mérnöki osztályon megüresedett I. vízépítéstani tanszékre *Németh Endre* okleveles mérnök, kir. műszaki tanácsost, a közgazdasági és kereskedelmi osztályon újonnan szervezett kereskedelmi és politikai számtani és biztosítási matematikai tanszékre *dr. Huszár Géza* okleveles középiskolai és felsőkereskedelmi iskolai tanár, közgazdaságtudományi doktor (sub auspiciis Gubernatoris), műegyetemi magántanárt, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatóját egyetemi nyilvános rendkívüli tanárrá. Ez utóbbi új tanszék létesítéséhez az Első Magyar Általános Biztosító Társaság áldozatkészen alapítvány létesítésével járult hozzá, mely alapítványt a Kormányzó Úr Ő Főméltósága jóváhagyta. Legőszintébb, lelkünk mélyéből fakadó kívánságunk, hogy tanártársaink tanári és tudományos kutatómunkásságát sok szerencse és a legszebb sikerek kísérjék abban a tudatban, hogy e tanszékek és szaktárgyak sorsa a legjobb kezekbe került, melyek-

hez méltán a legszebb reményeket fűzzük; az új professzoroknak egyben szívből kívánjuk, hogy mindenkor jól érezzék magukat körünkben. A vízépítéstani tanszék betöltése folytán *Rohringer Sándor* nyugalmazott műegyetemi ny. r. tanár, helyettes tanári megbízatása megszűnt és ezzel immár végleg kiválik a műegyetemi oktatásból, melyben úgyszintén mint az átszervezett műegyetem első rektora elévülhetetlen érdemeket szerzett; a legmélyebb hálával és a legnagyobb elismeréssel mondunk neki ez alkalommal is köszönetet azért, hogy nyugalombavonulása után helyettes tanári munkásságával méginkább fokozta azokat az érdemeket, melyeket tanszékén rendkívüli hatással és legszebb eredménnyel folytatott rendes tanári munkásságával szerzett.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előterjesztésére megengedte, hogy *dr. Varga József* m. kir. iparügyi miniszter, volt műegyetemi ny. r. tanár részére a kémiai technológiai tanszék miniszteri kinevezése hatályának lejártáig fenntartassék és a szóbanforgó tanszékre újra leendő kinevezésének lehetősége ilyképpen biztosíttassék. Hasonló rendelkezés áll fenn *dr. gróf Teleki Pál* miniszterelnöknek a közigazgatási osztályhoz tartozó gazdasági földrajzi tanszékére és *dr. Szily Kálmán* államtitkárnak a mérnöki osztályhoz tartozó mechanikai tanszékre való visszalépésére is. Büszkén valljuk őket magunkénak és bár nehezen nélkülözzük tanszékükön, megkönnyíti helyzetünket az a tudat, hogy ha befejezik mostani küldetésüket, újból visszatérhetnek régi otthonukba.

Betöltésre vár ezidőszerint a pályázat lejártával a II. és IV. gépszerkezettani, a mezőgazdasági kémiai-technológiai, a II. számú matematikai és a német nyelvi és kereskedelmi üzemtani tanszék.

Az örvendetes események között tesztek jelentést továbbá azokról a kiténtetésekről, melyek több magántanárunkat a nyilvános rendes és nyilvános rendkívüli tanári cím adományozásával ért. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a műegyetemi tanács javaslata alapján tett előterjesztésére *dr. Jordán Károly* egyetemi rendkívüli tanári címmel felruházott műegyetemi m. tanárnak az egyetemi ny. r. tanári címet, *dr. Boda István, dr. Szá-*

deczky-Kardoss Elemér és *dr. Hérics-Tóth Jenő* egyetemi magántanárnak az egyetemi ny. rendkívül tanári címet adományozta; szívből kívánjuk, hogy további tudományos munkásságukkal még sok sikert és újabb elismerést érjenek el.

Nagy mértékben bővítik programunkat új magántanáraink. Ezek a következők: *dr. Szily József* okl. mérnök, műszaki doktor, műegyetemi adjunktus és meghívott szakelőadó a „Vízépítési modellkísérletezés” című tárgykörből; *dr. Gärtner Károly* okl. vegyész-mérnök, műszaki doktor, volt műegyetemi tanársegéd, m. kir. műszaki tanácsos „A dohány mint élvezeti cikk és ipari nyersanyag” című tárgykörből; *dr. Nyul Gyula* okl. vegyész-mérnök és közgazdasági mérnök, bölcsészettudományi doktor, műegyetemi adjunktus, helyettes tanár „Az ásványolaj feldolgozása” című tárgykörből; *dr. Schmidt Eligius Róbert* okl. bányamérnök, geológus, a m. kir. Földtani Intézet adjunktusa „A kutatófúrások anyagának és adatainak feldolgozása” című tárgykörből; *dr. Geleji Sándor* okl. vaskohómérnök, műszaki doktor, a Weiss Manfréd Acél- és Fémművek R.-T. üzemvezető mérnöke „A hengerművek tervezésének elméleti alapjai” című tárgykörből; *dr. Vargha Kálmán* okl. vaskohómérnök, műszaki doktor, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T. központi főmérnöke a „Válogatott részletek a hengerművek gépi berendezésének tervezéséből” című tárgykörből; *dr. Nyiredy István* állatorvos, állatorvostudományi doktor, m. kir. gazdasági akadémiai rendes tanár, a m. kir. Tejgazdasági Kísérleti Állomás vezetője, aki a műegyetemen mint meghívott szakelőadó is működött, „A tejtermékek előállítása, különös tekintettel az egészségügyi követelményekre” című tárgykörből; *dr. Oláh László* okl. gazda, bölcsészettudományi doktor, m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi főadjunktus az „Örökléstani sejt kutatás” című tárgykörből; *dr. Szabó Miklós* okl. közgazda, közgazdaságtudományi doktor, műegyetemi tanársegéd „A mezőgazdasági értékesítési politika” című tárgykörből; *dr. Takács Imre* közgazdaságtudományi doktor, miniszteri titkár a „Magyar mezőgazdasági munkaügyi közigazgatás” című tárgykörből; *dr. vitéz Fábry Dániel* okl. közgazda, m. kir. tábornok, a legfelső honvédelmi tanács vezértitkára a „Népesedési és gazdasági statisztika a nemzetvédelem szolgálatában” című tárgykörből; *dr. Haidegger Ernő* okl. gépészmérnök, műszaki doktor, m. kir. főbányatanácsos, a Magyar Villamosművek Országos Szövetsége ügyve-

zető igazgatója az „Energiapolitika“ című tárgykörből avatott magántanárrá.

Dr. vitéz Bittera Miklós egyetemi c. ny. rk. és gazdasági akadémiai r. tanárnak, a műegyetem mezőgazdasági osztályán „A talajerő fenntartása trágyázással“ című tárgykör magántanárának a jogosítványa pedig a „Növénytermesztési politika“ című tárgykörre terjesztetett ki.

Ösmerve új magántanáraink tudását és becsvágyát, a legszébb reménnyel tekintünk működésük elé, a legmelegebben üdvözljük körünkben és munkásságukhoz sok sikert, minden jót kívánunk.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a műegyetemi tanács javaslatára *Krompecher Györgyöt*, *dr. Vályi Ferencet*, *dr. Kádár Lászlót*, *dr. Verő Józsefet*, *dr. Friedrich Lórándot* és *Varga Lászlót* intézeti tanárrá nevezte ki; kinevezésükkel alkalmaztatásuk szerencsésen állandósul.

Távozott körünkől *dr. Fodor Ferenc* egyetemi ny. rk. tanári címmel és jelleggel felruházott egyetemi intézeti tanár, a gazdasági földrajzi intézet igazgatóhelyettese, aki a pécsi tanterület kir. főigazgatójává nevezetett ki; Isten gazdag áldása kísérje nagyjelentőségű új munkakörében.

Ezekután őszinte sajnálattal kell bejelentenem, hogy a törvényszabta életkort elérve, meghajolva a szolgálati idő maximumát megszabó törvényes intézkedések előtt, ez év januárjában hosszú érdemes munkásság után nyugdíjazását kérte *Méhes Zoltán*, az út- és vasútépítéstan ny. r. tanára. A nyugalmat, sajnos, nem sokáig élvezhette, mert csakhamar örök pihenőre tért. Másfél évtizeden át működött a hazai mérnökök szakszerű kiképzésében nagyjelentőségű tanszékén mint vezető tanár, tanári munkásságát megelőző időben sok éven át mint tanársegéd, illetőleg adjunktus fáradhatatlan buzgalommal és szorgalommal, az 1937/38. tanévben a mérnöki és építésmérnöki kar dékánja volt, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet pedig tiszteleti tagját gyászolja az elhúnytban. Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Nehezen pótolható nagy veszteséget jelent a műegyetemre *dr. Hüttl Dezsőnek*, az újkori építéstan ny. r. tanárának nyugalomba vonulása, aki a betöltött korhatárra való tekintettel, de teljes munkaképességében, alkotóerejének teljében saját kérelmére nyugalomba vonult. Egy emberöltőn át fáradhatatlan

buzgalommal, szeretettel és lelkesedéssel szolgálta, fejlesztette tudományát, művészetét és a felsőoktatás ügyét. De nemcsak tanári és építőművészi működésével szerzett érdemeket és dicsőséget, hanem a műegyetem ügyvezetésében, úgyis mint dekán, majd rektor, különböző bizottságok, tanácsok tevékeny, értékes tagja felbecsülhetetlen szolgáltatásokat teljesített és sikerekben gazdag működése tündöklő példaként magaslik ki. Megnyerő harmonikus egyénisége, kiváló emberi tulajdonságai emellett szeretetet és ragaszkodást váltottak ki. Amikor eléggé nem értékelhető, odaadó, érdemes működéséért ez alkalommal is a legáltalánosabb köszönetünket fejezzük ki, hosszú munkás nyugalmat kívánunk neki, mire fiatalos testi épsége és szellemi frissesége méltán reményt kelthet. Nagy tudását, kiváló képességeit és gazdag tapasztalatait bizonyára még sokáig fogja a közélet terén érvényesíteni. Működésének emléke állandóan itt fog élni közöttünk és emlékeztetni fog azokra a magasztos törekvésekre, amelyeknek a Műegyetem tanári karában ő volt egyik leghivatottabb képviselője.

E súlyos veszteségeken kívül egyéb szomorúságban is volt részünk: a halál megtizedelte sorainkat. Mély megilletődéssel és kegyelettel emlékezünk meg azokról a gyász esetekről, melyek műegyetemünket az elmúlt tanévben sújtották. Mindjárt a tanév elején ért az első nagy csapás, 1939. évi szeptember hó 30-án váratlanul elhunyt *dr. alsószentmihályfalvi 'Sigmond Elek*, a mezőgazdasági kémiai technológia ny. r. tanára, életének 66. évében. A megboldogult több mint három évtizeden át működött mint tanár a műegyetemen, hol szaktárgyának fejlesztése terén világszerte elismert rendkívüli érdemeket szerzett, úgyhogy elköltözése nemcsak a műegyetemnek, hanem az egész tudományos világnak is nagy vesztesége. Szívós kitartással folytatott talajtani kutatásai és kísérletei fényes eredménnyel jártak, melyek a legjelentékenyebbek közé tartoznak, a külföld is teljes mértékben méltányolta azokat és mind közéleti, mind pedig tudományos téren számos kitüntetésben és elismerésben volt része. Hosszú tanári pályája alatt sok kiváló szakembert is nevelt. A műegyetem igazgatásában több ízben mint dekán és választott prodekán is, lelkes buzgalommal és nagy hozzáértéssel vett részt. Nagyrabecsülés és szeretet fűzte hozzá mindazokat, akik finoman érző nemes jóságát, igazságszeretetét, fenkölt jellemét ismerték. Személyes egyéni érdemeinek, nemes egyénisé-

gének, s a tudomány iránti rajongó lelkesedésének, Istenadta rendkívüli tehetségének emlékét velünk együtt sokan áldó kegyelettel fogják megőrizni.

Kevéssel utóbb, 1939. évi október hó 8-án újabb gyász érte a műegyetemet *Strauss Hermann*-nak, a kémiai-fizika nyugalmazott ny. r. tanárának elhúnytával. A megboldogult több, mint négy évtizeden át működött közre a műegyetemen folyó műszaki felsőoktatásban buzgó szeretettel, a műegyetem magas céljai iránti lelkesedéssel, míg az 1936. évben 70 éves korában nyugalomba vonult. Szaktudományának művelésén kívül minden erejét a műegyetemi oktatásnak szentelte. Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Mélyen lesújtott a csapás, amelyet a végzet egyetemünkre mért, amikor *dr. Dengl János*, a németnyelvű kereskedelmi enciklopédia és a német kereskedelmi nyelv ny. r. tanára életének 59. évében rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. A megboldogult 21. éve működött mint tanár, előbb a volt királyi magyar tudományegyetemi közgazdaságtudományi karon, majd pedig a műegyetemen, és tanári működésével, valamint tudományos, illetőleg közéleti tevékenységével elévülhetetlen érdemeket szerzett. Mint dekán és legutóbb mint tanácsstag lelkes buzgalommal és nagy hozzáértéssel vett részt a műegyetem igazgatásában is, mindig a legnagyobb megértéssel és készséges szeretettel állt a műegyetemi tanács rendelkezésére, élete szinte összeforrt az egyetemével. Velünk együttérző, melegszívű, tisztajellemű, igaz, jó embert vesztettünk benne, aki kedves, szeretetreméltó egyéniségével, őszinte szívjóságával, lelkiismeretes értékes munkásságával rászolgált a tiszteletre, elismerésre, el nem múló szeretetre, mellyel vele szemben adózunk.

Mély fájdalommal és megilletődéssel emlékezünk meg *dr. Grosschmid Lajos*-nak, a matematika ny. r. tanárának, magyar tudományos akadémiai levelezőtagnak elhúnytáról, aki hosszú szenvedés után f. év június hó 13-án 55 éves korában halt meg. A megboldogult sub auspiciis regis végezte tanulmányait, előbb a kir. magyar tudományegyetemi közgazdaságtudományi karon volt a politikai számtan ny. r. tanára; a Pázmány Péter-tudományegyetem magántanára és helyettes tanára is volt. Kiváló tudós, igaz ember volt. Hatalmas nagy tudásával kimagasló egyénisége nem talált ugyan mindenkor és mindenütt kellő megértésre, ennek ellenére egyenesen tovább ment a maga

útján, míg végül célhoz ért. Őszinte, közvetlen, igaz egyenes jellemére szeretettel, tisztelettel és kegyelettel emlékezünk vissza, eltávozására súlyos vesztesége a magyar matematikai tudománynak.

Újabb gyász érte a műegyetemet, amikor *dr. lovag krassai Kerpely Kálmán*, a növénytermesztéstan nyugalmazott ny. r. tanára életének 76. évében elhunyt. A megboldogultat annakidején a felsőoktatás terén és a tudományos kutatásban kifejtett nagyszabású munkásságának és tudományos sikereinek elismerésül a volt kir. magy. tudományegyetemi közgazdaságtudományi kar a mezőgazdasági tudományok tiszteletbeli doktorává avatta. Emlékét különös kegyelettel fogjuk megőrizni és kiváló férfias egyéniségére mindig hálásan fogunk visszaemlékezni.

Elhunyt továbbá *dr. Tanzl Károly* egyetemi ny. r. tanár, a kir. magy. Pázmány Péter-Tudományegyetem kísérleti fizikai intézetének igazgatója, a Magyar Tudományos Akadémia osztályelnöke, aki annakidején több évig a műegyetemnek is tanára volt és itteni kiváló működésével a legnagyobb elismerést és hálát érdemelte ki. A múlt év őszén vált meg a földi élettől 79 éves korában a magyar technikusok egyik legkiválóbbika, *dr. Bláthy Ottó Titusz* okl. gépészmérnök, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, műegyetemünk tiszteletbeli doktora, a Ganz és Társa villamossági, gép-, waggon- és hajógyár r.-t. igazgató műszaki tanácsosa, aki tudományos elvekre alapított kutatásai révén nagyszabású elektrotechnikai gépszerkesztő működésével a modern elektrotechnika elsőrangú művelői sorába emelkedett és hazánk határain túl is a legnagyobb elismerést vívta ki nevének és a magyar műszaki tudománynak. Érdemei és tudományos munkássága elismerésül a műegyetem az 1917. évben tiszteletbeli doktorává avatta. Magántanáraink sorából elhunyt *Szigeth Gábor*, a székesfővárosi gázművek helyettes vezérigazgatója, egyetemi c. ny. rk. tanár, *dr. Győrffy István*, a kir. magy. Pázmány Péter-Tudományegyetemen a néprajz ny. r. tanára, *dr. Mattyasovszky Miklós*, az Országos Földbirtokrendező Bíróság tanácselnöke, műegyetemi c. ny. rk. tanár, és *dr. ifj. németvölgyi Fellner Frigyes* megbízott előadó, szeretett kiváló tanártársunk nagyreményű fia. Elhunyt még e tanévben *Kaán Károly* nyugalmazott földművelésügyi államtitkár, a Magyar Tudományos Akadémia

levelező tagja, kit az erdőgazdaság fejlesztése, az erdőmérnök-képzés, az erdőmérnöki és közgazdaságtudományi irodalom művelése terén szerzett érdemei elismeréséül a műegyetem a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar javaslata alapján a közeljövőben a műszaki tudományok tiszteletbeli doktorává készült avatni, ami halála miatt már nem volt megvalósítható. A régi főiskolai tanárok sorából elhunyt *dr. Fokányi László* állategészségügyi főtanácsos. Valamennyi elhunyt szakmájának elismert kiváló képviselője volt, kiknek emlékét kegyelettel őrzi meg a műegyetem.

A műegyetem segédtanerői közül a mult tanévben *Lechner Loránd* műegyetemi intézeti tanár helyeztetett nyugalomba, aki az építészmérnöki osztályhoz tartozó szabadkézi rajzi tan széken teljesített hosszú éveken át érdemes szolgálatot.

Az elmúlt tanévben történt és a műegyetem szervezetét érintő eseményeket illetően megemlítem, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr jóváhagyta a műegyetemen létesített *Mérnöki Továbbképző Intézet* szervezeti szabályzatát s ennekfolytán most már az új tanévben lehetségessé válik, hogy a műegyetemnek ez a nagyfontosságú intézete, amelynek a célja a gyakorlatban működő mérnökök tudományos továbbképzése előadások, előadássorozatok, tanfolyamok és laboratóriumi gyakorlatok révén, egyrészt — a műegyetemi tanulmányok kiegészítéseképpen — az elmélet és a gyakorlat mindenkor legújabb fejlődésének megismerése, másrészt pedig a különleges szakismereteknek megszerzése céljából, megkezdhesse működését. Ennek az intézetnek igazgatójává *dr. Mihailich Győző* műegyetemi ny. r. tanár választatott meg.

A Kormányzó Úr Őfőméltósága, illetőleg a m. kir. minisztérium illetékes szakminiszterei által viszont a műegyetem tanárai közül a mult tanévben *dr. Kossalka János* ny. r. tanár az Országos Felsőoktatási Tanács természet- és műszaki tudományi szakosztályának elnökévé, *dr. Mihailich Győző* az 1936-tól 1940-ig terjedő időszak hátralévő tartamára az Országos Természettudományi Tanács alelnökévé, *dr. Mihailich Győző*, *dr. Misángyi Vilmos*, *dr. Putnoky László*, *Schimanek Emil* és *dr. Szabó Gusztáv* műegyetemi ny. r. tanár, továbbá *Arvé Károly* és *dr. Csürös Zoltán* egyetemi ny. rk. tanár 5 évi időtartamra a m. kir. Kúriához szabadalmi ülnökökké, *dr. Heller Farkas* műegyetemi ny. r. tanár 3 év tartamára a Kartellbizottság

elnökévé, dr. Fülel-Szántó Endre c. miniszteri osztályfőnök, egyetemi ny. r. tanár a műegyetemi Gazdasági Szaktanárképző Intézet igazgató-tanácsának tagjává, dr. Kuntner Róbert egyetemi ny. r. tanár az Országos M. Kir. Gazdasági Szaktanár-vizsgáló Bizottság ügyvezető alelnökévé, dr. báró Kaas Albert egyetemi ny. r. tanár a műegyetemi Gazdasági Bizottság elnökhelyettesévé, dr. Bud János, dr. Hüttl Dezső, dr. Laky Dezső, s. Pöschl Imre műegyetemi ny. r. tanár, továbbá dr. Fülel-Szántó Endre c. miniszteri osztályfőnök, egyetemi ny. r. tanár, valamint Sándy Gyula nyug. műegyetemi ny. r. tanár és dr. Bernát István tiszteletbeli egyetemi ny. r. tanár, dr. Fodor Ferenc egyetemi nyilvános rendkívüli tanár s végül dr. gróf Teleki Pál egyetemi ny. r. tanár, m. kir. miniszterelnök a Szerzői Jogi Szakértő Bizottság tagjává, dr. Szabó Gusztáv műegyetemi ny. r. tanár a főiskolai testnevelés és sport újjászervezésére alakított bizottság tagjává, dr. Deseő Dezső egyetemi ny. r. tanár az Országos Testnevelő Tanárvizsgáló Bizottság tagjává, dr. Doby Géza, dr. Surányi János és dr. Lóczy Lajos egyetemi ny. r. tanár, valamint dr. Ballenegger Róbert és dr. Réthly Antal egyetemi c. ny. rk. tanár, műegyetemi magántanár, továbbá dr. Mados László műegyetemi m.-tanár, meghívott szakelőadó, adjunktus az Állandó Központi Talajjavító Bizottság tagjává, dr. Ihrig Károly egyetemi ny. r. tanár az Országos Munkabérmegállapító Bizottságba érdektelen taggá, dr. Vuk Mihály műegyetemi ny. r. tanár, továbbá dr. Wellmann Oszkár egyetemi ny. r. tanár, valamint dr. Csürös Zoltán egyetemi ny. rk. tanár a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló törvény végrehajtására vonatkozó rendelet alapján szervezett Állandó Felülbíráló Tanács tagjává, dr. Mócsy János egyetemi ny. rk. tanár az Országos Állategészségügyi Tanács rendes tagjává, dr. Kotlán Sándor és dr. Schandl József egyetemi ny. r. tanár pedig ugyanezen tanács rendkívüli tagjává, dr. Kotsis Iván műegyetemi ny. r. tanár és dr. Manninger Rezső egyetemi ny. r. tanár az Országos Közegészségügyi Tanács tagjává, dr. Bay Zoltán egyetemi ny. r. tanár, az Egyesült Izzó és Villamossági R.-T. igazgatója a Magyar Kereskedelmi Statisztikai Értékmegállapító Bizottság tagjává, dr. Erdélyi Sándor, dr. Kövess János, dr. Makray Imre, dr. Márkus György, Ratkovszky Ferenc és Sólyom Barna Zoltán műegyetemi magántanár pedig ugyancsak e bizottság-

nak tagjává, dr. Boda István műegyetemi magántanár, meghívott szakelőadó, valamint dr. Schranz András és dr. Polzovics Iván műegyetemi magántanár, adjunktus a kassai m. kir. állami Kereskedelmi Főiskola rendes tanárává és végül dr. Fodor Ferenc egyetemi ny. rk. tanári címmel és jelleggel felruházott műegyetemi intézeti tanár, mint már előbb említettem, a pécsi tankerület kir. főigazgatójává neveztetett ki.

Dr. Dengl János elhúnytával történt üresedés folytán a műegyetemi Gazdasági Szaktanárképző Intézet igazgató tanácsának ügyvezető alelnökévé dr. Imre Sándor egyetemi ny. r. tanár, a közgazdasági és kereskedelmi osztályhoz tartozó pedagógiai tanszék vezetője, a műegyetemi Gazdasági Bizottságba pedig a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr állandó kiküldöttéül dr. Mártonffy Károly miniszteri tanácsos, egyetemi magántanár, az említett minisztérium egyetemi osztályának főnöke neveztetett ki.

Ugyancsak az elmúlt tanév során lett a műegyetem c) tagozatú gépészmérnöki szigorlati bizottságának a kültagja Láng Gusztáv okl. gépészmérnök, m. kir. kormányfőtanácsos, vezérigazgató, továbbá a vegyészmérnöki szigorlati bizottság kültagja Halmy Gyula okl. vegyészmérnök, m. kir. kormányfőtanácsos, a Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesületének ügyvezető-igazgatója, valamint az állatorvosi szigorlati bizottság kültagja dr. Schwanner Jenő m. kir. állategészségügyi főtanácsos.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Attérek most e nagyrészt személyi vonatkozású adatok után beszámolómnak egyetemünk beléletére vonatkozó további részére. Azok a jelenségek, amelyeket ma napról-napra körülöttünk megfigyelhetünk, arra vallanak, hogy korunk mélyreható társadalmi és gazdasági átalakulások előtt áll, melyek hatását nyilván egyetemünk is megérzi. Ma, amikor minden téren a politikai, katonai és gazdasági kérdések állanak előtérben, viharok villámai csapkodnak a világon, világkatasztrófák fenyegetnek, a tudomány iránti érdeklődés és áldozatkészség egyidőre kissé háttérbe szorult. Ennek ellenére örömmel és meglepéssel állapíthatom meg, hogy a műegyetem a nyug-

talán, izgatott, viszontagságos időkben is megállta helyét, amikor pedig a mindennapi élet sokféle baja, nehézsége nyomasztólag hatott reá. Higgadt, izgalommentes vezetés mellett nyugodtan és erőteljesen folytatta munkáját széles mezőn kiható eredménnyel, a legmagasabb tudományos követelmények megvalósítására törekedve. Erős akarattal, önfegyelmeléssel, rendíthetetlen bizalommal, hittel és hűséggel, felelősségérzettel, odaadó kötelességteljesítéssel nem csupán *pensumot* végeztünk, hanem a mai, nálunk kezdeményezéstől féltő korban, *problémákat* is vettünk fel, igyekeztünk az eseményeknek eléje menni és nem egy reformot, újítást is vezettünk be. Tettük ezt szilárd alapon állva, megfontoltan, semmit sem elhamarkodva, nem üres nagyot akarással, hanem hírverésmentes, határozott, céltudatos vonalvezetéssel, pozitív alkotószellemmel, a jobbat akarás igyekezetével. Ez adja meg a megnyugtató érzést, amelyre oly nagy szükségünk van, hogy a mai súlyos időben a sok megpróbáltatást, gondot, bajt kitartással, türelemmel és jobb jövőbe való bizakodással elviselhesük. Amikor oly lázas sietséggel rohan az élet, minden nap új problémákat vet fel. A műszaki és gazdasági tudományoknak a társadalmi és gazdasági életre gyakorolt hatását tekintve, a mi helyzetünk is nyilván gazdag problémákban, de sajnos, tekintettel a költségvetési és egyéb megszorításokra, nem egyszer szegény megoldásokban, mások a kezdeményezés és a kiépítés, a fejlesztés lehetőségei.

Minden átszervezés vagy megszervezés akadályok leküzdésével jár, számolni kell ilyenkor kisebb-nagyobb zökkenőkkel. A tradíciókkal bíró, a gyakorlatban jól bevált, többé-kevésbé konzervatív főiskolai intézményeknek a fúzió alkalmával nagy áldozatokat kellett hozni, magasabb érdekeknek megfelelően. Mindegyik osztálynak megvannak a maga bajai, kinemélt igényei, melyeket egymagában nem orvosolhat, hanem az egyesülésben kell keresni ehhez az erőt, az együttérzés elmélyülése, a sorsközösség felismerése, az összhang ápolása útján. A József Nádor Műegyetemen mi kétségtelenül sokfélék vagyunk, e tehetséget ne pazaroljuk egymás ellen, itt *ne hegemónia, hanem harmónia* uralkodjék, kölcsönös tisztelet és megértés, teljes paritás, teljes loyaltás, az egyenlő elbánás elvének igazságos érvényesítése, hogy a nap itt mindenkire egyformán süssön.

Az új egyetemi szervezettel adott sorsfordulatkor alkotott új szabályok nem lehetnek mindannyian tökéletesek, nem elégíthetik ki minden tekintetben a haladó élet változó igényeit, hanem kisebb-nagyobb hiányok és hibák mutatkoznak, amelyek pótlásra, illetőleg javításra, tökéletesítésre szorulnak. Nemesak egyes panreformátorok örökös ideges, türelmetlen, nyughatatlansága által indított, gátlás nélküli *neománia* nyilvánul meg tehát az erre irányuló kezdeményezésekben, hanem a konzervatív haladást célzó elgondolások, szép törekvések konzerváló politikája, mely idejében megérti az új kor szellemét és mindenkor azzal együttlétkető tevékenységgel hozzásimul az élet követelményeihez, a céltudatos evolúció útján halad előre. Nem forradalmi újításokról van itt szó, de aki a vezetésben részt vesz, annak megérteni kell korát, egész multjával és jövőjével.

A mondottak vonatkoznak elsősorban az e tanév során csaknem minden karon kidolgozott és felterjesztett kisebb-nagyobb arányú *tanterv- és szigorlati rend módosításokra*, mely tanulmányi reformok az egyes diszciplinák haladásának, a gyakorlat igényeinek, nemkülönben didaktikai nézőpontoknak figyelembevételével készültek, hogy a hallgatóság túlterhelésének elkerülésével a tanulást könnyítse, az oktatás rugalmasabb, kevésbé merev, az étellel való kapcsolata szorosabb lehessen.

Másirányú reformjavaslatunk az *egyetemi adminisztrációt* egyszerűsíteni, racionalizálni, a felesleges aktagyártást megszüntetni, az ügyintézését gyorsítani célozza. Az egyetemi tanácsnak ezzel kapcsolatban bátran több jog lenne az önkormányzatban biztosítható. Lassankint már oda jutottunk, hogy végérvényesen már semmiben sem határozhat a tanács, a költségvetésben rendszeresített legutolsó kisegítő szolgálata alkalmazásának lehetőségéhez és megerősítéséhez, összes ügyeink végleges elintézéséhez a vallás- és közoktatásügyi minisztérium döntése szükséges. Az ügyintézés a túlzásba vitt centralizálás, az autonomia korlátozása, az állami bürokratizmus nehézségének nyomása alatt szenved. Az ügymenet gyorsítása az egyetemi hatóságok hatáskörének kiterjesztése útján lenne elérhető, ezáltal a minisztérium is tehermentesítenék. Egyes ügyek végleges elintézése a műegyetemi tanács, illetőleg az egyes karok hatáskörébe lenne utalható. A túlméretezett kimutatások összevonása, egyes jelentések számának csökkentése is nagyon kívánatos lenne.

Egyik legnagyobb jelentőségű problémánk a *tanhelyiségek* megfelelő elhelyezése. Egyes osztályokon az intézetek, tantermek, dolgozó- és rajztermek, könyvtári helyiségek állapota, hiányai már-már elviselhetetlenek és ha egyes tanárok előzenyessége, lemondása, áldozatkészsége, megértő belátása által ez átmenetileg némileg enyhíthető volt, de a tan-, rajz- és dolgozóterem-mizéria az elmúlt tanévben megfelelő elintézészt pénzügyi nehézségek, anyagi fedezet hiányában nem nyerhetett, bár sokféle terv merült fel, a Sándor-utcai régi képviselőház, a MÉP Eszterházy-utcai palotája, külső helyiségek bérlése, adaptálása, átalakítása, többféle, többé-kevésbé szerencsés elgondolással. Kitelepítések, kilakoltatások, áthelyezések, átalakítások, stb. csak átmeneti, *palliatív* jellegű félmegoldást eredményezhetnek. Hovatovább elkerülhetetlen, elodázhatatlan a rendkívüli torlódás enyhítésére az új nagyobbarányú építkezés, melynek előkészítésén előbb *Rohringer Sándor*, majd *dr. Szabó Gusztáv* buzgó és lelkes elnöklete alatt működő karközi bizottság fáradozik. Ismételten felmerült, ezzel kapcsolatban is, a *diákház* építésének gondolata, e célra a műegyetem és a Horthy Miklós-híd közötti beépítetlen területen jutna hely, ahová a menza, a tornaterem és az ifjúsági egyesületek lennének a központi épületből áttelepíthetők. Ily módon egyfelől férőhelyet nyerhetnénk tanhelyiségek, újabb rajztermek számára, másfelől az ifjúság testi- és szellemi fejlődésének céljára korszerű otthont nyújthatnánk.

Le kell végre is küzdeni azt a *Szekfü Gyula* által jellemezett magyar betegséget, a nehézkességet, mely nem cselekvő, hanem csak szemlélő jellegű.

Sok nehézséget okozott az elmúlt kemény télen, a nehézájárású időben a *fűtőanyag beszerzése*, de gondos előrelátással és fáradságos utánjárással sikerült azt mindenkor idejében biztosítani, úgy, hogy egyetemünkön emiatt nem volt fennakadás, sem szénzünet, mely megdermesztené az egyetemi életet.

A honvédelemről szóló 1939 : II. törvénycikk végrehajtásával kapcsolatban az elmúlt tanévtől kezdve a műegyetemen is minden férfi hallgató tartozik *levantekötelezettségének* eleget tenni. Természetesen ezenfelül a műegyetem minden férfi hallgatója a kötelező testnevelésben, illetőleg sportolásban is köteles résztvenni. Persze azok a műegyetemi férfi hallgatók, akik

az illetékes műegyetemi reprezentatív ifjúsági sportegyesületben működnek, a testnevelési órákon való részvétel alól felmentetnek. Az egyetemi kötelező testnevelés és katonai előképzés, a leventekiképzés és a katonai tárgyú előadások célszerű *összevonása* tárgyában is tett tanácsunk javaslatot, mert bár teljes tudatában vagyunk annak, hogy a szellemi kultúra növelése és fejlesztése mellett mennyire nélkülözhetetlen a testi kultúra ápolása és felkarolása, különösen a mi egyetemi ifjúságunknál, hiszen ép, egészséges, erőteljes, fegyelmezett ifjúságtól több szellemi, lelki energiát várhatunk, azonban ezirányban túlmenő lépések már a tanulmányok rovására mennek, a legtöbben alig képesek az előadások menetével lépést tartani, ami életpályájukon boldogulásukhoz, eredményes munkájukhoz szükséges, még kevésbé marad idejük egyéb kívánatos dologra, lelki művelésre, idegen nyelv tanulására, zenére, stb.

Ismételten foglalkoztatott az alkalmas és kellő számú *segéd-tanszemélyzet* ügye; ennek megfelelő megoldása hiányában már-már súlyos zavarok elé nézünk, az eredményes tanítás és kutatás a legnagyobb nehézségekkel valósítható meg, ha az egyes intézetek, tanszékek munkássága és a hallgatóság számának növekedése arányában, a munkatöbblet leküzdésére a segéd-tanszemélyzet száma, de helyzete is nem javíttatik. Ha a többletmunkát vállalják is, a munkaképesség túlfeszítésének is van határa. A Felsőoktatási Egyesület ezévi közgyűlésén előterjesztett javaslatok alkalmasaknak látszanak ez ügy kielégítő rendezésére és örömmel állapítható meg, hogy a költségvetésünkben több újabb segéd-személyzeti és altiszti állás állíttatott be.

Az *egyetemi tisztviselői kar* mostoha helyzetének javítására is tettünk kellőképp indokolt előterjesztést, mert itt úgyszólván alig van megfelelő előmenetelre, előbbrejutásra kilátás; tisztviselőink folyton rendkívüli segélyekre szorulnak. A mult tanév folyamán a műegyetem igazgatásában közreműködő tisztviselői kar köréből a Kormányzó Úr Ő Főméltósága a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előterjesztésére Ascher Kálmán műegyetemi gondnoknak, aki a műegyetemi Gazdasági Hivatalban teljesít szolgálatot, a gazdasági hivatali igazgatói *címet*, dr. Nemes István egyetemi tanácsos-quaestornak a műegyetemi központi quaestura vezetőjének a VI. fiz. osztály *jellegét*, dr. vitéz Szabó Pál műegyetemi al-

könyvtárnoknak a könyvtárnoki címet és jelleget, dr. Edvi-
Illés Gyula műegyetemi I. o. könyvtári segédőrnek az alkönyv-
tárnoki címet és jelleget és végül Binczberger Gyula műegye-
temi villanyszerelőnek a IX. f. osztály jellegét adományozta.
A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr viszont dr.
Tolnai Vilma műegyetemi gyakornokot, aki a közgazdaság-
tudományi kar könyvtárában teljesít szolgálatot, e beosztásában
továbbra is meghagyva, állami felsőkereskedelmi iskolai ren-
des tanárrá nevezte ki. Kreszló József műegyetemi quaestor
a bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon működő quaesturai ki-
rendeltség vezetője soronkívül a VIII. fiz. osztályba lépett elő.
Az említett miniszter úr Ágoston József műegyetemi gépfel-
ügyelőt a VIII. fizetési osztályba, Perlaky Antal műegyetemi
háziművezetőt a IX. fiz. osztályba, Pávó Elemér mérnököt, mű-
egyetemi nyomdászt a X. fiz. osztályba műegyetemi nyomda-
vezetővé és Boros Sándor gyakornokot a XI. fiz. osztályba ne-
vezte ki, illetőleg léptette elő.

A *zsidók* közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásá-
ról szóló 1939 : IV. t. c. a műegyetemen úgy a személyzet, mint
a hallgatóság körében az előírt módon végrehajtatott, ami a
tanév elején átmenetileg némi nehézséget és zavart vont maga
után.

Említést érdemel, hogy a műegyetem *pátyi tangazdasága*
e tanévben a gazdasági hivatali gazdálkodás keretébe illeszte-
tett be, mely bekapcsolás határozottan előnyt jelent a tangaz-
daságra nézve. Elkészült továbbá a pátyi tangazdaságra vo-
natkozó szervezeti szabályzat is. A vallás- és közoktatásügyi
miniszter a tangazdaság belterjesebb gazdálkodásához múlha-
tatlanul szükséges újabb épületekkel való kiegészítéséhez, a
legszükségesebb igények kielégítésére a Mária Terézia akadé-
miai alapítvány kamataiból 40.000 pengőt kölcsönképpen folyó-
sított.

A műegyetem, tudományos alapfelszerelésének kiegészíté-
sére, az 1939/40. évi költségvetési időszakra 300.000 pengő *átme-
neti hitelt* kapott. Ilyen rendkívüli segélyek nélkül alig jutna
fedezet a tudományos kutatáshoz szükséges berendezés kiegé-
sítésére, mert a rendes költségadomány a régi felszerelések
karbantartására szükséges, újabb eszközökre alig telik, pedig
ezek is nélkülözhetetlen kellei annak, hogy a rohamos fejlő-
dést mutató műszaki és természettudományos munkáktól el ne

maradjunk, miután itt már a megállás is visszaesést jelent. Az átmeneti hitel a gazdasági bizottsághoz terjesztett javaslatok alapján került szétosztásra. A gazdasági bizottság ülésein jövőben a dekanok is résztvesznek.

A műegyetemen folyó széleskörű munkásságot hathatósan előmozdítják *könyvtáraink*, melyeknek nemcsak állománya, hanem forgalma is évről-évre gyarapodik; nem mulaszthatom el azonban e helyről, hol helyzeti energiájánál fogva felszólalásomnak erősebb a visszhangja, a soproni értékes kari könyvtár elhelyezésének tarthatatlanságára a figyelmet felhívni.

A műegyetem Sopronban megszervezett *Nyári Egyetemének* az elmúlt tanévben rendezett negyedik tanfolyamáról a következőket jelenthetem. A f. évi augusztus hó folyamán lezajlott tanfolyamon a műegyetem mezőgazdasági és állatorvosi karának jutott a vezetés.

A soproni Nyári Egyetem idei tanfolyamára is hatással volt a Nyugat-Európában dúló jelenlegi háború, úgy, hogy egy héttel a tanfolyam megkezdése előtt még bizonytalannak látszott, vajjon a tanfolyam megtartása nem fog-e akadályokba ütközni; az eredetileg tervezett erdőmérnöki továbbképző tanfolyam az előadók és a hallgatók nagyrészének katonai szolgálatra történt behívása miatt el is maradt. E körülmények ellenére a tanfolyam látogatottsága igen nagy érdeklődésről tanuskodott. A Nyári Egyetem Sopronba érkezett résztvevőinek a száma a múlt évi 275-tel szemben az idén 328 volt. Ehhez hozzászámítva a soproni résztvevőket is, az idei tanfolyamnak összesen 892 hallgatója volt. A hallgatóság szakok szerint megszólva látogatta az előadásokat és csak akkor tömörült nagyobb csoportba, ha valamely előadónak országos viszonylatban, vagy Sopronban népszerű személye, vagy valamely előadás aktuális tárgya általános vonzóerővel bírt. A megnyitó ünnepélyt az idén ismét a soproni városháza nagytermében tartottuk meg, amelyen a rektor megnyitó beszéde után *vitéz gróf Teleki Mihály* m. kir. földművelésügyi miniszter, továbbá *dr. Szily Kálmán* m. kir. titkos tanácsos, államtitkár, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselője, valamint *dr. Sopronyi-Thurner Mihály* Sopron város polgármestere és *Kelle Artúr* a műegyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki karának dekanja is felszólalt.

A tanfolyam résztvevőinek erős elfoglaltsága és a rendelkezésre álló kevés szabadnap a szokásos kirándulások rendezését az idén megnehezítette s ezt természetyszerűen még fokozták az európai háborúval kapcsolatos rendkívüli viszonyok okozta közlekedési nehézségek, nevezetesen a gépkocsi-, a sófőr- és a benzinhiány. Mindazonáltal sikerült az idén is 12 kirándulást rendezni. A soproni Nyári Egyetem résztvevőinek elszállásolásáról *Pöttschacher Rudolf*, a Soproni Idegenforgalmi R.-T. igazgatója gondoskodott, aki a kirándulások megvalósításában is állandóan szíves volt közreműködni.

A tanfolyam augusztus hó 18-án végződött, amikor *dr. Czettler Jenő* m. kir. titkos tanácsos, egyetemi ny. r. tanárnak, a Nyári Egyetem tanulmányi bizottsága elnökének záróbeszéde után *dr. Romwalter Alfréd* egyetemi tanár, a Nyári Egyetem tanfolyamának igazgatója számolt be a tanfolyamról, majd pedig *Kelle Artúr* egyetemi ny. r. tanár, a műegyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki karának dékánja intézett búcsúszavakat a nagyszámú hallgatósághoz. Az immár hagyománnyá vált szokásnak megfelelően a záróünnepély után a Nyári Egyetem vezetősége, valamint az előadóknak és a hallgatóságnak küldöttsége gépkocsin Nagycenkre utazott s ott *dr. Imre Sándor* egyetemi ny. r. tanár magasszárnyalású beszéd kíséretében koszorút helyezett el *gróf Széchenyi István* sírjára.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a jelenlegi sorsdöntő történelmi időkben, sok nehézség és az egész világ súlyos lelki válsága ellenére a Nyári Egyetem idei tanfolyama is teljes sikerrel járt. Ezért a szép eredményért a Nyári Egyetem rendezőségének, előadóinak és egyéb többi közreműködőjének kell hálás köszönetet mondanunk.

A műegyetem mult tanévi *diákjóléti munkásságát* illetően jelentem, hogy a műegyetemi hallgatók szociális ügyeinek hivatalos központi vezetésére és mindennemű segélyezésének nyilvántartására annakidején létesített műegyetemi *Diákjóléti Iroda* adatai szerint a mult tanévben összesen 1711 hallgató részesült 122.731 pengő összegű tandíjmentességben, 486 hallgató pedig 26.610 pengő összegű laboratóriumdíjmentességben, továbbá 1470 hallgató 84.664 pengő összegű különféle segélyekben, valamint 324 hallgató 39.699 pengő összegű ösztöndíjban. Ezenfelül a műegyetemi Diákjóléti Iroda útján a mult tanévben a mérnöki és építészmérnöki, valamint a gépész- és vegyész-

mérnöki kar hallgatóinak segélyezésére együttesen 26.788 pengő 49 fillért, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar hallgatói részére 9.613 pengő 60 fillért, a mezőgazdasági és állatorvosi kar hallgatói részére 13.865 pengő 84 fillért, a közgazdaságtudományi kar hallgatói részére pedig 18.246 pengő 12 fillért használtunk fel. Ezek az összegek a segélyezésre érdemes szegénysorsú hallgatóknak részint mint segélyek, részint pedig mint tandíj-, illetőleg szigorlati segélyek és kölcsönök utalványoztattak ki.

A Sopronban elhelyezett bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar internátusában az elmúlt tanévben 37 ottani hallgató nyert elhelyezést havi 6 pengő 50 fillér, illetőleg a féltandíjmentes hallgató 5 pengő, az egész tandíjmentesek viszont 3 pengő 50 fillér díjért.

Ugyancsak a műegyetemi Diákjóléti Iroda útján gondoskodtunk annak a 16.050 pengőnek megfelelő felhasználásáról is, amelyet a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a szegénysorsú műegyetemi hallgatók cipővel, fehérneművel és tankönyvekkel való felsegélyezése végett bocsátott a múlt tanévben rendelkezésünkre.

A műegyetem Diákjóléti Iroda munkásságát az elmúlt tanévben is *Oltay Károly* műegyetemi ny. r. tanár úr irányította, aki a műegyetem budapesti karai hallgatóinak szociális ügyeit rendkívül nagy hozzáértéssel és szeretettel vezeti már hosszú évek óta, mint az említett iroda ügyvezető alelnöke, a soproni bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar hallgatóinak ilyen természetű ügyeivel pedig *Solt Béla* egyetemi ny. r. tanár úr, a szóbanforgó iroda soproni bizottságának ügyvezető alelnöke foglalkozott. Mindkettőjük kiváló munkásságáért e helyt is a műegyetemi tanács legteljesebb elismerését és hálás köszönetét fejezem ki.

Ugyancsak hálás elismeréssel kell adóznunk a műegyetemi *Egészségvizsgáló Intézet* vezetéséért *dr. Frey József* főorvos úrnak, aki, mint az említett intézet vezetője, kipróbált hozzáértéssel és teljes szakszerűséggel, valamint szeretettel irányította az elmúlt tanévben is a szóbanforgó intézetben vele együtt működő szakorvosok áldásos munkásságát. Szakorvosainak szolgálati viszonyait a Budapesti Orvosi Kamara, mint a budapesti orvosok érdekképviselője által mintaszerűnek elismert keretszerződéssel szabályoztuk; elkészült az intézet ügyrendi és működési szabályzata is.

E diákjóléti vonatkozású ügyekkel kapcsolatban említtem meg, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az elmúlt tanévben is 25.000 pengőt bocsátott a műegyetem rendelkezésére avégett, hogy ez összegből a *közszolgálati alkalmazottak* műegyetemi tanulmányokat folytató és megfelelő tanulmányi előmenetelt tanusító s anyagi támogatásra szoruló gyermekeit tanulmányi segélyben részesíthessük.

Az említett miniszter úr a múlt tanévben hagyta jóvá a m. kir. iparügyi miniszter úrral egyetértésben a *m. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak igazgatósága* által a műegyetem mérnöki, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, valamint bánya- és kohómérnöki osztályának rendes hallgatói részére létesített évi 1200 pengős ösztöndíjakról szóló Szervezeti Szabályzatot. Ez ösztöndíjak létesítésének célja annak biztosítása, hogy a gépgyárak mérnöki, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, valamint bánya- és kohómérnöki személyzeti létszáma elméletileg és gyakorlatilag megfelelően képzett mérnökökkel legyen rendszeresen kiegészíthető. Az egyes tanévekben az ösztöndíjak számát a mindenkorhi szükséglethez képest a m. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak igazgatósága állapítja meg.

Azok az ösztöndíjak és jutalomdíjak, amelyeknek az odaítélésére kizárólag a műegyetem hivatott, az elmúlt tanévben a következőknek adományoztattak:

a néhai Deutsch Lajos okl. gépészmérnök, a székesfővárosi elektromos művek volt vezérigazgatója és a műegyetem egykori hallgatója emlékének megörökítésére létesített alapítvány jövedelméből kiadandó jutalomdíj, amelynek az összege a múlt tanévben 280 pengő volt, Kovásznay László IV. éves gépészmérnök-hallgatónak;

a Fábian-féle jutalomdíj, amely mindig az előző tanévben legkitűnőbbben végzett olyan műszaki hallgatónak adandó ki, aki oklevelét a naptári év végéig megszerezte, báró Zech Konstantin okl. vegyészmérnök, műegyetemi tanársegédnek;

a Kormányzó Úr Ö Főméltósága kormányzóvá történt megválasztásának évfordulóján, március hó 1-én kiosztandó Horthy Miklós-jutalomdíj, amelynek az összegét a rektori tanács a múlt tanévben is 300 pengőben állapította meg, Bálint János IV. éves gépészmérnök-hallgatónak;

a Műegyetemi Csendőrzászlóalj Jutalomdíj Alapítvány folyó évi jövedelméből kiadandó 100—100 pengő jutalomdíj Hajnal Endre, Majoros Andor, Máté Imre, Szebehelyi Győző I. éves és Zoltán Oszkár II. éves gépészmérnökhallgatónak, a 150—150 pengő jutalomdíj Strommer Gyula II. éves, továbbá Tamássi Kálmán és Zachemski Ferenc III. éves gépészmérnökhallgatónak, valamint Nagy Frigyes III. éves vegyészmérnökhallgatónak, a 200—200 pengő jutalomdíj Fazekas József IV. éves mérnökhallgatónak és Erdélyi István IV. éves gépészmérnökhallgatónak;

a m. kir. állami földmérés mérnöki kara által Szilágyi Béla nyug. miniszteri osztályfőnöknek, a m. kir. állami földmérés volt vezetőjének emlékére a műegyetemen létesített alapítványból kiadandó jutalomdíj, amelynek összege az elmúlt tanévben 148 pengőt tett ki, Bulkai Lajos I. éves gépészmérnökhallgatónak;

a Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete által a műegyetem vegyészmérnöki osztálya részére rendelkezésre bocsátott 2000 pengőből kiadandó 400 pengős tanulmányi ösztöndíjak Mikes György III. éves, továbbá Ártándi Károly, Bártfai Szilárd, Mester László IV. éves, valamint Halmay Jenő V. éves vegyészmérnökhallgatónak;

a Leipziger Vilmos-cég 2000 pengős adományából kiadandó 400—400 pengős jutalomdíjak Renner Marianna és dr. Szakasits György, a 200—200 pengős jutalomdíjak pedig Kiss Aranka, Klementisz Lajos, Ritter Jolán, Schmied Kálmán, dr. Szentirmai Sándor és Varga Edit közgazdaságtudományi kari hallgatónak;

a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének 2000 pengős adományából kiadandó 400—400 pengős jutalomdíjak Hesz Kurt és Szabadi Egon, a 200—200 pengős jutalomdíjak pedig Dános Éva, Fehér György, Kanecár Gizella, Károly Zsuzsanna, Kuczka Antal és Levin Tamás közgazdaságtudományi kari hallgatónak;

a Hangya Termelő, Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezet 2000 pengős adományából kiadandó 400 pengős jutalomdíj Szendrey Lajos, a 200—200 pengős jutalomdíjak pedig Bereszászy László, Farkas Vince, Jánosi György, Nyárs László, Sasvári László, Szabadka István, Sebestyén Győző és Szendrey Lajos közgazdaságtudományi kari hallgatónak;

végül a Kauser-Eigel-féle alapítványból kiadandó két szorgalmi díj Gállik István és Balogh György II. éves vegyész-mérnök-hallgatónak, a Stoczek-féle alapítványból kiadandó két jutalomdíj Bikfalvy András szigorló mérnök-hallgatónak és Miklódy Géza szigorló gépészmérnök-hallgatónak, a Nagy Virgil-féle alapítványból kiadandó jutalomdíj Pongor Gábor I. éves gépészmérnök-hallgatónak, az Ilosvay-Daday-féle alapítványból kiadandó szigorlati díj Bozó János okl. vegyész-mérnöknek, a Horváth Ignác-féle alapítványból kiadandó pályadíj Sarkadi Szabó István IV. éves gépészmérnök-hallgatónak, Pelikán József szigorló építészmérnök-hallgatónak, Tóth Elemér II. éves építészmérnök-hallgatónak és Csiki Ernő II. éves gépészmérnök-hallgatónak, a Szőnyi Paulina-féle alapítványból kiadandó jutalomdíj Mikes György III. éves vegyész-mérnök-hallgatónak, s a Gerlóczy Gyula-féle alapítványból kiadandó jutalomdíj Szász Tamás Dénes IV. éves gépészmérnök-hallgatónak. Ez utóbbi jutalomdíjak az említett alapítványoknál rendelkezésre álló összegek elégtelensége folytán egy másik műegyetemi ifjúsági segélyalapból utalványoztattak ki, összegük egyenkint 40—40 pengőben állapítván meg.

Jelentem továbbá, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a Lichtenstein Lajos-féle tanulmányi segélydíj-alapítvány jövedelméből kiadandó 160 pengős segélydíjakat Kelemen László I. éves gépészmérnök-hallgatónak és Vajthó Jenő I. éves állatorvostanhallgatónak, a Vizer Vilmos-féle jubileumi alapítvány kamataiból kiadandó ösztöndíjat, amelynek az összege 180 pengő 17 fillért tett ki, Auer Vilmos III. éves bányamérnök-hallgatónak adományozta.

Örömmel teszek jelentést azokról az *adományokról* is, amelyekben a műegyetemnek az elmúlt tanévben része volt.

Dr. budai Buday-Goldberger Leó m. kir. kormányfőtanácsos, felsőházi tag, a Goldberger Sám. F. és Fiai R.-T. elnök-vezérigazgatója és a vezetése alatt álló vállalat a Kormányzó Úr Ő Főméltósága országlásának 20 éves évfordulójával kapcsolatban jubileumi alapítványt ajánlott fel a műegyetemnek és e jubileumi alapítvány törzsvagyónál 30.000 pengőt bocsátott a műegyetem rendelkezésére avégett, hogy minden tanévben 3 kiváló előmenetelű, szegénysorsú műegyetemi hallgató, aki a műegyetem vegyész-mérnöki osztályához tartozó és ugyancsak a dr. budai Buday-Goldberger Leó és a vezetése alatt álló vállalat

lat áldozatkészségével létesített alapítványi textilkémiai tanszéken folytatja tanulmányait, az alapítvány kamataiból ösztöndíj formájában tanulmányi segélyben részesüljön, hogy a magyar szövőipar számára ezáltal a hazai műegyetemen tanult és magyar oklevéllel rendelkező elsőrendű szakembereknek minél tökéletesebb kiképzését segítse elő.

A *Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaság* igazgatósága a Felsőgallán létesített és dr. Varga József m. kir. iparügyi miniszter úr által 1940. évi február hó 3-án megindított alumíniumtermelése alkalmából a magyar királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem által kezelendő *százezer pengős* alapítványt tett azzal a rendeltetéssel, hogy ennek az alapítványnak jövedelme az alumíniumgyártás céljait szolgáló tudományos kutatás előmozdítására használtassék fel. Ennek alapítólevele is még jóváhagyás alatt áll.

Beck Manó egy tanulmányi ösztöndíjalapítványt létesített, amely — abban az esetben, ha működését már megkezdheti — lehetővé fogja tenni, hogy fiatal magyar mérnökök németországi tanulmányútra mehessenek. Minthogy azonban az alapítvány vagyonát jelenleg haszonélvezet terheli, az alapítvány működését egyelőre még nem kezdheti meg.

A *Magyar Optikai R.-T.* a műegyetem mérnöki osztályához tartozó geodéziai tanszék mechanikai műhelye részére összesen 446 pengő 59 fillér értékben különféle műszereket, szerszámokat és anyagokat, a *Danuvia* Fegyver- és Lőszergyár R.-T. igazgatósága pedig az előbb említett tanszék szóbanforgó műhelye részére összesen 861 pengő értékű különféle műszereket és szerszámokat, valamint anyagokat adományozott. Ez adományok révén lehetővé vált, hogy a műegyetem említett tanszéke olyan műszerek, szerszámok és anyagok birtokába jusson, amelyeket egyébként a jelenlegi súlyos anyagi körülmények között a rendelkezésére álló csekély tanszéki javadalomból nem tudott volna beszerezni.

Dr. Marek József nyug. egyetemi ny. r. tanár, műegyetemi tiszteletbeli doktor a mezőgazdasági és állatorvosi karon „Marek József Alapítvány“ elnevezéssel 1500 pengős alapítványt létesített avégett, hogy ez összegnek kamatai olyan, a műegyetem állatorvosi osztályán oklevelet nyert, szerény anyagi körülmények között levő kezdő állatorvos segélyezésére használtassanak

fel minden évben, aki az állatorvosi gyakorlati tanfolyam sikeres elvégzése után külső állatorvosi gyakorlatba lép.

Dr. Horváth Jenő egyetemi c. ny. rk. tanár, műegyetemi meghívott szakelőadó, a Ferencz József Nevelőintézet főfelügyelője a műegyetemi hallgatóknak a legújabbkori és diplomáciai történelmi, illetőleg külpolitikai tantárgyak és szakismeretek művelésénél megfelelő anyaggal és eszközökkel való ellátása végett a műegyetem közgazdasági osztályához tartozó közjogi és összehasonlító államjogi tanszéknek és az említett kar könyvtárának részére összesen 10.000 pengő értékű történelmi és külpolitikai vonatkozású szakkönyvet adományozott.

Kelemen Krizosztom m. kir. titkos tanácsos, felsőházi tag, pannonhalmi főapát a műegyetemnek ajándékozta a néhai *Jedlik Anyos*nak, a volt Mérnöki Intézet világhírű tanárának életéről és alkotásairól *Ferenczy Viktor* Szent Benedek-rendi gimnáziumi tanár által írt és eredeti kutatásokon s nagyrészt még feldolgozatlan kézirati anyagon alapuló nagyszabású kiadvány díszkötésű példányát.

Ez adományozásokkal kapcsolatban említem meg azt is, hogy a m. kir. iparügyi miniszter úr a műegyetem bánya- és kohómérnöki osztályához tartozó érc- és szénélőkészítéstani intézet részére 3800 pengőt utalt ki laboratóriumi készülékek beszerzésére.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

A múlt tanév jelentősebb eseményeiről szóló beszámolóm végéhez érve, teljes tudatában vagyok annak, hogy az egy évre korlátozott beszámoló csak halvány képet mutathat fel a műegyetem munkájából, mert e munkásság főereje és hatása éppen a folytonosságában áll. Nem szabad az évi jelentésben a fény mellett az árnyékról, a tehertelekről sem megfeledkezni. Ilyen a *természettudományi doktorátus ügye*, melyet annakidején *Sigmond Elek*, *Szabó Zoltán* és *Lóczy Lajos* kezdeményezett, az erre vonatkozó javaslat pedig már az előző évben elkészült, de még mindig nem valósult meg. A fejlődés természetes menetét elősegíteni lehet, de a dolgoknak természetesen, maguktól kell fejlődniök, a túlzott siettetés, erőszakos beavatkozás többet árthat, mint használhat; nagy dolgokat sürgetni nem mindig célszerű, az éber tartózkodás álláspontja is megfelelő lehet.

Ugyanez áll a már előbb kívánatosnak, sőt szükségesnek jelzett *új építkezésekre* is. Amikor honvédelmünk kiépítése terén semmiféle áldozattól sem szabad visszariadni és honvédségünk ütőképességét még akkor is a legmagasabb színvonalra kell emelnünk, ha emiatt esetleg más, szintén nagyértékű és nagyjelentőségű szükségletek kielégítése háttérbe szorulni kénytelen; ha a pénzügyi helyzet nem engedte meg, hogy bennünket a műegyetem fejlesztésében a kívánatos nagyobbmértvű anyagi segítségben részesítsenek, az a nagy erkölcsi támogatás, mely többfelől megnyilvánult őszinte megértésben és együttérzésben, sok mindenért kárpótolt és kitartásukat, a jobb jövőt illető reményeinket további munkára sarkalta.

Mielőtt elhagynám e helyet, kedves kötelességet teljesítek, amikor lelkem mélyéből fakadó hálás köszönetet mondok a *Rektori Tanács* és a *Műegyetem Tanácsa* összességének, nemkülönben ezek minden egyes tagjának, akik rektorságom alatt a műegyetem ügyeinek zavartalan vitelét megértő jóindulatú támogatásukkal, megfontolt, bölcs, helyes határozataikkal megkönnyítették, elősegítették és híven mellettem álltak; egymagában egyedül a maga erejéből nehéz minden tekintetben helytállni. Lekötelező, barátságos, jóakarató, odaadó készségük, az Alma Mater és az ifjúság szeretetéből fakadó, összefogó, egységre törekvő elgondolásaik és ténykedéseik értékes nagy szolgálatokat tettek a műegyetem javára. Itt mindvégig nyugodt atmoszféra, rend, belső fegyelmezettség uralkodott, melyen széthúzás, intrika, értéktelen, komolytalan üres dialektika megtorpant. Sine ira et studio igyekeztünk a rosszért is jóval fizetni, a rosszat jóval legyőzni. Tanácsunk tagjaival szeretetben, tiszteletben, egyetértésben eltöltött idő mindenkor legszebb emlékeim közé fog tartozni.

Munkálkodásunk sikerében nagy része volt felettes hatóságunk állandó meleg érdeklődésének. *Dr. Hóman Bálint* miniszter úr, maga is egyetemi tanár, megértő jóindulattal méltányolta törekvéseinket, javaslatainkat, előterjesztéseinket, ismerve egyes osztályaink, intézeteink működését, melyek eredményeit a külföldön is figyelemmel kísérik, elismerik és megbecsülik. Hasonlóképpen meleg köszönetünket kell kifejezni *dr. Szily Kálmán* titkos tanácsos, államtitkár úr iránt, aki megszokott energiáját és ügyszeretetét mindenkor műegyetemünk céljai és óhajai érdekében érvényesítette, velünk érző, igaz jó-

akarata a kellő színvonal biztosítására minden lehetőst elkövetett. Hálás köszönet illeti a vallás- és közoktatásügyi minisztérium egyetemi ügyosztálya vezetőit, *dr. Mártonffy Károly* és *dr. Molnár Andor* miniszteri tanácsos urakat, akik a legnagyobb megértéssel és jóindulattal támogatták ügyeinket; általában a műegyetemet megbecsülő megértés és összhang uralkodott az egész éven át a felettes hatóság és a műegyetem között.

Őszinte szeretettel és legteljesebb elismeréssel búcsúzom mint lelépő rektor a *műegyetem ifjúságától*, mely hivatását komolyan felfogva szorgalmasan és eredményesen dolgozott és megkönnyítette, elősegítette a műegyetemre mindig jellemző hagyományos jó szellem megőrzését. Hallgatóságunknak nemcsak száma növekedett meg*), de igyekeztük, tanulási készségük is, ezért egyre jobban beidegződik bennük a magasabb képzettség értéke. Erre utal a kiválogatást célzó nemes versenyek, az irodalmi pályázatok eredménye, a pályaművek és ösztöndíjak, részben a doktoravatások száma, mely a múlt tanévben 156 volt. Tanulmányaik megítélésében az illetékeseket nemcsak a hideg didaktikai materializmus vezette, hanem az egész egyéniség mérlegelése, a jövőre, az életre nevelés vezérgondolata hatotta át. Teljes elismeréssel állapítom meg, hogy e tanévben nem fordult elő olyan eset, mely erélyesebb közbelépést igényelt volna. Fegyelem, szorgalom, kitartás, kulturáltság, férfias viselkedés mellett jó hazafias magatartásuk is valóban példás volt, mindezek megújhodott országunk szebb jövőjének legnagyobb biztosítékai; ériék el mielőbb boldog hazájukban megérdemelt jogos előrehaladásukat.

Buzgalommal és nagy sikerrel működtek hivatásuknak megfelelően, kiváló tanárelnökeik odaadó vezetése mellett, *nagyszámú ifjúsági egyesületeink* is, melyek számbeli özszervezésére történt e tanévben kísérlet, de meddő eredménnyel. A *Hungária Magyar Technikusok Egyesülete* hatalmas, fegyelmezett, tömör egységet képez; e tanévben ünnepelhette működésének 20. évfordulóját, mely felemelő szép ünnepélyen *József kir. herceg* tábornagy úr Öfensége is lelkesítő, szép, meleg szavakkal köszöntötte az egyesületet. Ugyan-

*) A József Nádor Műegyetemnek az 1939/40. tanév első felében 3570 hallgatója volt, közöttük 257 nő, a második félévben 3270, közöttük 242 nő; legtöbb hallgatója volt a közgazdaságtudományi karnak, az első félévben 918, közöttük 132 nő, a második félévben 850, közöttük 128 nő, míg a mérnöki osztályon még mindig indokolatlanul kevés a jelentkezők száma.

csak 20 éves fennállásukat jubilálták az érdemes multra visszatekintő *Turul Bajtárssegysület* kötelékébe tartozó ifjúsági egyesületek is, mely ünnepélyen számos közéleti előkelőség, közöttük *dr. Hóman Bálint* m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter is részt vett. Hivatása magaslatán áll a Műegyetemi Zenekar, a Műegyetemi Athletikai és Football Club, a Műegyetemi Evezős Club, a Műegyetemi Sportrepülők Egyesülete, a Műegyetemi Lövészegylet, a Műegyetemi Rádió-Club, a Műegyetemi Segítő és a bajtársi egyesületek, melyek mind hozzájárultak az egészséges, kulturált fegyelem, kötelelességtudás, felelősségérzet és hazafias szellem ápolásához.

Hálás köszönetet és meleg elismerést kell kifejeznem a műegyetem igazgatási és ügyviteli körül járó teendők végzésében első munkatársamnak, *dr. Badics Aurél* tanácsjegyzőnek, aki önfeláldozó, lelkiismeretes, résen álló munkásságával, pontosságával, jártasságával nagy segítségemre volt, hasonlóképpen elismerés illeti meg a rektori hivatal fogalmazó és kezelői személyzetét, a *Rostás Elemér* gazdasági hivatali igazgató kitűnő vezetése alatt működő gazdasági hivatalt és a *dr. Nemes István* egyetemi tanácsos lelkiismeretes vezetésével működő quaesturát, mely hivatalok a mai viszonyok között fölötte megnehezült és megnövekedett, bőséges teendőiket csökkentett számú személyzettel kifogástalanul látták el, átérzve a mai idők komolyságát, fokozott buzgósággal, lelkiismeretességgel, hűséggel és egyszerűséggel végezték felelősségteljes munkájukat a műegyetem fejlődésére és érdekeinek javára. Nagyon hosszú lenne beszámolóm, ha mindazokról külön akarnék megemlékezni, akiknek elismeréssel és köszönettel tartozunk. Nyugodt lelkiismerettel állapítom meg, hogy szigorú kötelelességérettől áthatva, fokozott buzgalommal dolgozott a műegyetem egész személyzete annak dicső multjához méltóan, megtették mindazt, amit az ország e nehéz, gondterhes időkben tőlük méltán elvárhat; így tehát a becsületesen végzett munka jóleső érzésével tekinthetünk vissza az elmúlt tanévre.

Nekem ez újabb rektorságom szép élmény és gazdag tanulás volt, nemcsak megtiszteltetés, hanem egyben elégtétel, melyre mindig szeretettel fogok visszaemlékezni. Hála a mindenható Gondviselésnek, hogy a vérzivataros időben békésen munkálkodhattunk nagyrabecsült főiskolánk dicső multjához méltóan.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

A lelépő rektor utolsó feladata a rektori hatalmat jelképező lánc átadásával felavatni utódát. Mielőtt rektori tisztségem külső jelképét is ünnepélyesen átadnám az utánam elhivatottnak, jelentem, hogy a most meginduló 1940/41. tanévre a magyar királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektorává *dr. Vendl Aladár* műegyetemi ny. r. tanárt, a mérnöki és építészmérnöki kar dekánjává újból *dr. Stachó Tibor* egyetemi ny. r. tanárt, a gépész- és vegyészmérnöki kar dekánjává *Vajda Ödön* egyetemi ny. r. tanárt, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dekánjává *dr. Proszta János* egyetemi ny. r. tanárt, a mezőgazdasági és állatorvosi kar dekánjává *dr. Manning Rezső* egyetemi ny. r. tanárt, a közgazdaságtudományi kar dekánjává pedig *dr. báró Kaas Albert* egyetemi ny. r. tanárt választotta meg és a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter e választásokat jóváhagyóan tudomásul vette és a nevezetteket említett tisztségükben megerősítette. Nagy örömmel szolgál, hogy a műegyetem vezetését olyan kiváló utódnak adhatom át, akinek egyéni képességei, hatalmas tudása, szilárd férfias jelleme, osztályokon felülálló tárgyilagossága, vezetésre teremtett egyénisége igazán hivatottá teszi e tisztségre. Nálunk a kormányzatban csak a személyek változnak, az örök cél változatlan marad, az egyetem felvirágoztatása a magyar kultúra érdekében.

Magnifice Domine Rector!

A legnagyobb megtiszteltetés, mely tanárt egyeteme felől érhet, a rektori méltóság. Nagy dekorum, de ugyanily nagy fáradságos munkát, kötelességet és felelősséget is ruház viselőjére, különösen a mai nehéz időkben, midőn tele van ismeretlennel a jövő. Mi azonban megnyugtató bizalommal és reményteljes várakozással nézhetünk Magnificentiád rektorsága elé, mert ismerve a műegyetem iránt érzett szeretetét, megfontolt bölcsességét, igazságérzetét, biztosak vagyunk abban, hogy a legnagyobb lelkesedéssel, készséggel, képességeinek teljes latba vetésével fogja előmozdítani egyetemünk ügyeit, hogy a műegyetem törekvéseinek méltó képviselője, az egyetemi önkormányzat és tanszabadság erős védelmezője lesz. Magnificentiád mint a műegyetem egyik büszkesége, dísze, fényes elméjű, szé-

leszkörű műveltségű, rokonszenves, erélyes, bátor és eszes egyéniségénél a sok fakultást és osztályt magábfoglaló egyetemünk vezetése, irányítása, meggyőződésünk szerint, a legjobb kezekbe kerül, megfontolt bölcsesége erős kézzel összefogó, egységes, emelkedett szellemben a helyes, a legjobb úton fogja azt vezetni.

Magunk részéről hön óhajtjuk, hogy nemes célkitűzései sikerrel járjanak, törekvései megvalósuljanak, kormányzása alatt egyetemünk erkölcsi, szellemi és egyéb javakban gyarapodjon.

Adja a Mindenható, hogy rektori tisztét kitűnő egészséggel, nagy tetterővel és sok sikerrel viselje, hogy tervei, törekvései valóra váljanak, minden, ami Méltóságodnak örömet, kielégülést, boldogságot hoz és sok értéket és fejlődést egyetemünknek. Isten gazdag áldása legyen Méltóságodon és az egész új tanács munkásságán, szeretett egyetemünk felvirágoztatására, a haza dicsőségére és a tudomány javára.

Éljen az új Rektor!

DR. VENDL ALADÁR
1940/41. TANÉVI RECTOR MAGNIFICUS
TANÉVMEGNYITÓ ÉS SZÉKFOGLALÓ BESZÉDE:

Méltóságos Prorektor Úr!

Mélyen meghatva, de egyúttal szorongó lélekkel veszem át Méltóságodtól ezt a láncot, a rektori hatalomnak s egyetemünk kormányzatának díszes jelvényét. Megindultan állok itt, mert ebben a jelvényben tanártársaim bizalmát látom, akik csekélységet — a tisztán a tudományos munkának és a tanításnak élő s a tudományban minden örömet megtaláló tanárt — méltónak találták erre a helyre. Szorongó lélekkel érzem azt a felelősséget, melyet ez a lánc reám ró! Bízom azonban abban, hogy a Mindenható és tanártársaim jóindulatú támogatásával e díszes ékszer követelményeinek meg tudok majd felelni.

Köszönöm Méltóságodnak az imént hozzám intézett meleghangú, szeretetteljes üdvözlő szavait és őszinte jókívánságait. Egyúttal kérem, méltóztassék engem rektori működésem tartamán is jóakaratóban megtartani s bölcseségével és gazdag tapasztalataival támogatni.

Nagytekintetű Műegyetemi Tanács!

Mélyen Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Úgy érzem, hogy egyetemi tanár előkelőbb, magasabb helyről, mint ahol most vagyok, nem beszélhet. Szívem sugallatát követem most, mikor ezen a helyen — ahonnan a szó elég megszélesedik — legelső szavam a köszönet szava.

Köszönettel tartozom mindazoknak, akik tudományos pályám kialakulásában segítettek és irányítottak. Hálával emlékezem meg arról az akkor kitűnő középiskoláról, amelynek természettudományi szakos kitűnő tanárai a természettudományok felé irányították figyelmemet. Ebből a középiskolából több kitűnő természettudósunk indult útnak. Hálás köszönettel tartozom azoknak a kitűnő professzoroknak, kik apai jóindulattal s a természetkutató szigorú bírálatával vezettek be a természettudományokba. Közülük különös hála kötelezett *Eötvös Lóránd*, *Krenner József*, *Osaun Alfréd*, *Schafarzik Ferenc* és *Than Károly*. Mindezek örökké élő nevek a természettudományok történetében.

Köszönetet mondok szeretett kartársaimnak azért a bizalomért, mellyel a rektori méltóságot rám ruházták. Nincs értelemben magasabb, erkölcsi érületben tökéletesebb és gazdagabb választótestület, mint az egyetemnek tanári kara. Éppen azért nincs még egy választás, amely annyira elismerő és kitüntető volna, mint az, amellyel ilyen testület egyik tagját érdemesnek tartja arra, hogy önkormányzati szervezetében gyökerező jogainak őre, intézkedéseinek végrehajtója és felfogásának, kívánságainak képviselője legyen az egyetem falain kívül is. Ez a megtisztelő választás örömmel tölt el. Örömöm azonban csak akkor lehet tökéletes, ha ezt a tisztséget majd úgy adhatom át utódomnak, hogy lelkiismeretem nyugodt lesz. Nyugodt lesz nem csak azért, mert mindent megtettem, amit tőlem ez a díszes hely megkívánt, hanem különösen azért, mert úgy tettem meg, hogy tanártársaim megelégedettek voltak működéssel.

Köszönetemet fejezem ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak azért, hogy magam és tisztársaim megválasztását megerősíteni kegyes volt. Mindnyájan törekszünk, hogy lelkesedéssel és a legtökéletesebben szolgáljuk műegyetemünk ügyét: jól képzett olyan nemzedéket nevelni az országnak, amelynek tagjai nemcsak szakképzettségük, hanem hazaszereztük, általános színvonaluk, becsületes és férfias magatartásuk alapján munkálkodhatnak országunk tökéletesebb jövőjének kialakításában. E mellett természetesen mindig szem előtt fogjuk tartani azt is, hogy a tudományos kutató munka éppen olyan élénkséggel folytatódjék egyetemünkön, mint eddig.

Igaz öröm tölt el, hogy én mondhatok köszönetet a Prorektor Úrnak egész egyetemünk nevében azért a lankadatlan, fá-

radságot nem ismerő lelkes és megértő munkájáért, amelyet az elmúlt tanévben végzett. A műegyetem tanácsa ugyan már kifejezte köszönetét és teljes elismerését, de hálánkat és köszönetünket itt, a mérnöki, gazda- és közgazda-társadalmunk előtt nyilvánosan is kedves kötelességünk hangsúlyozni. A tudományos kutatás műhelyéből hívta őt a műegyetem élére a tanártársak bizalma és tisztelete. Már előzetesen megismertük benne a nagy tudóst, a szervező-, a vezető- és az alkotóerőt; a különböző tanácskozáson elismertük higgadt, elfogulatlan, mindig az igazságért küzdő bölcs ítélőképességét. Mint a M. Kir. Állatorvosi Főiskola rektora, több éven át megválasztott prorektora, majd műegyetemünk mezőgazdasági és állatorvosi karának dékánja, minden intézkedésével megmutatta, hogy nálánál jobban senki sem töltheti be műegyetemünk rektori tisztségét. Ilyen képességei ismeretében választottuk őt meg az elmúlt tanév rektorává, mert tudtuk, hogy nála méltóbbat nem ültethetünk a rektori székbe.

Mikor a prorektor úr Óméltósága egy évvel ezelőtt átvette a rektori láncot, a többi között a következőket mondotta: „Bár ha majdan a következő tanév megnyitásakor ugyane helyen a jól végzett, sikeres munka után olyan megelégedettséggel adhatnám át e láncot utódomnak, amilyen jó szándékkal és odaadással eltelve azt ma átvettem.“ Nagyvonalú, lelkes, céltudatos, erélyes, de mindig szeretettel és melegséggel telt vezetése, fáradhatatlan tevékenysége, mindig tapintatos és körültekintő bölcsesége, meleg szíve, közvetlen egyenes, szeretetreméltó egyénisége nagy mértékben növelte műegyetemünk tekintélyét és súlyát, egyúttal öregbítette azt a tiszteletet és szeretetet, amellyel mi — tanártársai — már előbb is körülvettük.

Hangsúlyozva mondom, hogy Óméltósága azzal a megelégedettséggel adhatta át a láncot, amilyent óhajtott. Rektori működésére a legnagyobb megnyugvással és büszkeséggel gondolhat vissza. Ezért a tökéletes rektori működésért fejezem ki egész műegyetemünk — a tanárok és az ifjúság — szívből fakadó őszinte köszönetét.

Második szavam a kérelem szava. Bizalommal fordulok a vallás és közoktatásügyi miniszter úrhoz s kérem, hogy a jövőben is tartsa meg jóindulatú pártfogásában a műegyetemet s tegye lehetővé továbbfejlődését.

Nagy egyetemünk megszervezése a takarékoság jegyében született meg. Országunk megnagyobbodása következtében természetesen egyetlen műegyetemünknek is nagyobbodnia kell. Helyszűke miatt már az elmúlt években is kénytelen volt a vegyészmérnöki osztály a jelentkezők igen nagy részét elutasítani. Ma már annyira zsúfoltak a műszaki osztályok, hogy — ha csak a mai létszám marad meg, — a jövő tanévben a legjobb akarat mellett sem tudunk megfelelő elegendő rajztermi és laboratóriumi helyet biztosítani. Pedig a mérnökhallgatók létszáma ma olyan kicsi, hogy az ország igényeit alig fogja kielégíteni tudni. Fiainkat ma buzdítani kell a mérnöki pályára.

Amit a műszaki osztályokról mondtam, ugyanaz érvényes ma a többi osztályra is. Ha a visszacsatolt részekről jönni fognak az ifjak, nem fogjuk őket megfelelően elhelyezni tudni.

A hallgatóság létszámával arányban kell haladnia laboratóriumaink felszerelésének és a tanársegédi állások számának is. Az eddig rendszeresített állások felosztása, egyik tanszéktől a másikhoz való eltolása a tanítás és a tudományos munka színvonalának sülyedését idézné elő.

A tanársegédi szolgálat a műszaki karokban ma nagy önmegtágadást kíván. Aki műszaki oklevéllel ma tanársegéd lesz, az igen gyenge jövedelemmel szegénységet vállal magára azokkal szemben, akik mindjárt az iparban helyezkednek el.

Néhány erősen megterhelt tanszék megosztása is szükséges. Ez a megosztás részben már költségvetésileg is programba került. Kívánatos volna azonban az ilyen irányú szükséglet további kielégítése is. Szükségünk volna új tanszékekre is olyan tudományok számára, amelyek tanítása és fejlesztése nemcsak tudományos, de országos érdek is. Meghívott előadóink száma ma nagyobb, mint a nyilvános rendes és nyilvános rendkívüli tanárok száma!

Jól tudom, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter úr ezeket a viszonyokat jól ismeri. Mégis megemlítettem itt egészen röviden ezeket a szükségleteket én is; jusson kifejezésre a nyilvánosság előtt is bizonyos mértékben az a megállapítás, hogy műegyetemünket erősen kell fejlesztenünk.

„*Saxa loquuntur.*“

A föld még mindig dübörög, reng és inog a lábunk alatt. Pokoli tűzözönben, mennydörögve törnek egymásra a vadász-

gépek, a harci kocsik, a csatahajók, zuhannak a városokra a bombázó repülőgépek.

Ennek a küzdelemnek egyik végső célja földterületek megszerzése; föld birtokbavétele, amelyen élünk, amely mindennel: élelemmel, védelemmel, kényelemmel ellát bennünket. Föld, amelyért az emberiség mindenkoron megküzdött, amelyből legalább egy kis darabkát megszerezni mindenki vágya. És csodálatos, hogy — noha évszázadok óta él az ember a földön, — a nagyközönség mégis vajmi keveset tud róla.

Itt nem a föld felszínének az ismeretére gondolok, mert ebből társadalmunk a földrajz ma már elég jó középiskolai tanítása alapján többé-kevésbé tájékozott. Hanem a saját tudomány szakomra: az ásvány- és földtanra. Ezek a tudományágak a föld anyagi összetételével és fejlődéstörténetével ismeretnek meg bennünket.

A természettudományok ezen ágai nem tartoznak a kedvelt tárgyak közé. Társaságban alig hallani ilyen tárgyú eszmecserét. Legfeljebb egy-egy gyűrűbe, karkötőbe, vagy más ékszerbe foglalt szép briliáns, smaragd, rubin kerül szóba. Hallunk arról is, hogy itt, vagy ott vasat, rezet, petróleumot, sót, stb. bányásznak. Mikor az újságok valamely tűzhányó kitöréséről, vagy földrengésről írnak, egy-két szó esik a tűzhányók pusztításairól, a földrengés borzalmairól. Tovább azonban a nagyközönség általában nem törődik a földdel. A természettudományi múzeum méltán világhírű ásványgyűjteményét, a m. kir. földtani intézet múzeumát is kevesen keresik fel. Közönségünk legnagyobb része csak a középiskolából emlékszik homályosan az ásványtan és a földtan nevére, még pedig többnyire nem nagyon kellemes emlékek alapján. Sokan még azzal sincsenek tisztában, hogy mi a földtan célja?

A középiskolai oktatás ilyen irányban vajmi keveset nyújt. Természetes tehát, hogy a közönség legnagyobb, még a legműveltebb része is ezekben a természettudományi ágakban a legnagyobb mértékben tájékozatlan. Így történhetik meg például, hogy az egyik igen elterjedt szépirodalmi, művészeti képes hetilap és kritikai szemle egyik történeti háttérű cikke a Gelérthegyet egykori tűzhányónak tekinti.

Pedig a földtani viszonyok mélyen beleszántanak az emberi életbe! Gróf Teleki Pál miniszterelnök úr rektori beköszöntő-

jében ezen a helyen ékesen kifejtette az élettáj hatását. A földrajzi tényezők fontossága általában ismeretes; gyakran világtörténeti események sorsát döntik el. A földrajzi tényezők azonban elsősorban a földtani viszonyok függvényei. Ez azt is kifejezi, hogy a történeti események okait is néha a földtani viszonyokban lehet megtalálni.

Erdélyi új határunknak nagy kanyarulata a sármási gázmező környékén bizonyosan ezen terület gáztartó rétegeinek, azaz a terület földtani viszonyainak a következménye.

*

A fővárosban 14 területen ömlik ki meleg víz a felszínre. Kilenc területen a budai oldalon nagyjában egy 10 km hosszú vonal mentén, egy területen a Duna partján, egy területen a duna medrében, két helyen a Margit-szigeten és két helyen a pesti Városligetben. Az ismert források száma ma 116. Ez a szám azonban még valószínűleg nagyobbodni fog, mert lehet, hogy némelyik forrásmedencében — amelyet ma egyetlen forrásmedencének tekintenek — több forrás vize fakad. Ebből a szempontból néhány forrás csoportot még nem eléggé tanulmányozott, pl. a Császár-fürdő ivókútja, a forrás csoport a Duna medrében, a szökevényforrások a Margitsziget északi végén.

Mindezeknek a melegforrásoknak a vize gyógyvíz, különböző vegyületeket tartalmaz — aránylag nagyobb mennyiségben — feloldva. A budapesti melegforrásokból naponként összesen 50 millió liter meleg és langyos víz folyik ki. Ebben a vízben literenként átlag 1'5 g szilárd anyag van feloldva. A naponként kifolyó 50 millió liter víz tehát mintegy 750 q oldott vegyületet hoz felszínre, ami a vízzel együtt a Dunába kerül.

Fővárosunk melegforrásai s az azok alapján kifejlődött gyógyfürdői révén méltán megérdemli a „fürdőváros“ nevet.

A következőkben vázolom Budapest fürdőváros földtani fejlődéstörténetét, anélkül azonban, hogy a tárgyat részletesen kimeríteném.

*

*„Vom Himmel kommt es,
Zum Himmel steigt es,
Und wieder nieder
Zur Erde muss es
Ewig wechselnd.“*

Goethe: Gesang der Geister über den Wassern.

A történetíró az emberiség történetét források alapján írja meg. Földünk fejlődéstörténetének megállapításakor is forrásokra szorulunk. A történetíró forrásai írott, vagy nyomtatott munkák: okiratok, könyvek, tárgyak, stb. A Föld történetét tanulmányozó természettudós forrásai a Föld külső hozzáférhető részét nagyobb tömegekben felépítő kőzetek. A kőzetekből kell a geológusnak — a Föld mai állapotának figyelembevételével — elsősorban a Föld külső része történetét megállapítania.

A legnagyobb ismert tengeri mélységek 11 km, a legnagyobb kiemelkedések 8400 m körüliek. A Föld külső szilárd részének tehát összesen mintegy 19–20 km vastag része közvetlenül hozzáférhető. Ennek, a Föld méreteihez képest igen kicsi résznek kőzeteiből kell a történetet megrajzolni.

Budapest földtani történetében hátrafelé lapozgatva és a felszínen a legrégebb kőzeteket keresve, a földtörténet középkorának első időszakáig, az úgynevezett triász-korig kell visszamennünk. Csak ettől az időszaktól kezdve tudjuk közvetlenül megrajzolni Budapest területének történetét, mert olyan kőzeteket nem találunk a felszínen, amelyek előbb képződtek. Ami előbb játszódott le ezen a területen, azt részleteiben nem ismerjük s csak analógiák alapján következtethetjük.

Nézzünk szét Budapest környékén abban az időben, mikor a középső triász végén és a felső triászban, azaz mintegy 180 millió évvel ezelőtt az itt felszínen levő legidősebb kőzetek képződtek! Ebben az időben Budapest környékét s hazánk területét tengervíz borította.

A földtani középkoron át igen különböző helyeken és szélesre emelkedtek és süllyedtek egyes szárazulatok, azaz a tenger gyakran borított el egyes területeket. Ez az időszak akár a süllyedő és emelkedő szigetek korszakának is nevezhető. Ez az átlag 1500 km széles tenger azonban, az u. n. Thetys, amely a mai spanyolországi területtől kelet felé a maláji szigetek tájékaig, nyugat felé Amerika középső részéig húzódott, állandó jellegű volt. Ez a tenger sok szigettel tarkított középtenger

volt s keleten is és nyugaton is a Csendes óceánnal függött össze. Egyik ága dél felé, Madagascar felé húzódott.

A középkor elején hazánk területének sülyedése következtében délnyugat felől ennek a tengernek egyik ága ide nyomult s elborította az ókor végével erősen elpusztult, lekopott, letarolt hegységtöncöket s a közöttük levő mélyebb területeket egyaránt. Hazánk földjén azonban sok magasabban maradt terület sziget alakjában emelkedett ki: a Kis-Kárpátok magva, a Lajta-hegység kristályos tömege, a keleti Alpések középső, kristályos kőzetekből álló lánc, a Mecsek, a Velencei hegység, a Vepor, a Pojána Ruzska. A tengerágnak nyugati partján, a mai bajor Duna tájékán emelkedett a „Vindeliciai hegység“, amely ma már nincs a felszínen. Ez a hegység folytatódott észak felé a Cseh-masszívumban, amelynek északkeleti folytatásában a Szudéták vonultak tovább.

A tengerág mélysége igen egyenlőtlen volt; voltak benne aránylag keskeny, hosszúra elnyúló, széles, árokhoz hasonló mélyedések; ezek sülyedőben voltak. A tengervíz sótartalma a mai nagy óceánok sótartalmával megegyező volt (3'5%). Területének éghajlata legalább olyan enyhe volt, mint a mai Földközi tenger környékéé. Ez az aránylag kisebb mélységű tenger a benne levő szigetekkel együtt azonban sok tekintetben különbözött a mai hasonló területektől. Az azurkék eget nem hasították a repdeső madarak, a szárazföldeken nem csattogtak az éneklő madarak; ebből a korból még nem ismeretesek madarak. Az emlősök közül is csak a korszak vége felé jelentek meg a legelső. Ezek alacsony rendű, az erszényes patkányokra és a csőrös emlősökre emlékeztető állatok voltak. Jellemző a madárlábú ősgyíkok fellépése is (Dinosauria). Ezek főként síkságokon, mocsarak, tavak, folyók környékén tanyáztak; némelyikük hatalmas testnagyságot ért el s lassankint a föld történetének folyamán a szárazföldet, levegőt és vizet egyaránt uralták. Igen sok óriás termetű kétéltű élt a vízterületek környékén. Általában igen elütő volt a halaknál magasabbrendű vízi és szárazföldi gerincesek típusa a maitól.

A tengerben a porcos halak mellett már csontosak is éltek; különösen a kisebb mélységekben, a partok közelében korallok, mohaállatok, tüskésbőrűek, csigák, igen vastag héjjú, gyakran ökolnyi nagyságot elérő kagylók éltek. A csigaházhoz hasonló vázzal bíró ammonitesz-félék erőteljesen fellendültek. Egészben

véve ennek a korszaknak a tengeri gerinctelen állatvilága már nem túlságosan nagyon különbözött a maitól, kivéve az ammoniteszeket. Általában jellemző volt ebben a tengerben a zátony-építő szervezetek sokasága. Az előző időszakban, az ókorban élt ósdi szabású négyes korallok helyett az újabb alakú hatos korallok éltek.

A koralltelepek ágai közt telepedtek meg a meszet kiválasztó növények, a mészalgák (*Diplopora*, *Gyroporella*) s meszes vázú állatok is. Elhalásuk után mindezeknek a vázrészei szét-töredezték s finomabb-durvább mésztörmelékké alakultak. Ez a törmelék a korallágak közti hézagokat kitöltötte annyira, hogy a koralltelep elhalt részein a korallágakat, kelyheket alig lehetett felismerni. Az elhalt telepeben s a közte levő állati és növényi eredetű meszes törmelékben lassankint kémiai változásokkal a szerves szerkezet többé-kevésbé eltűnt, úgy, hogy az eredeti szervezetek gyakran fel sem ismerhetők. A zátony körül és a zátonyon levő törmelékből a víz kiiszapolta a finom szemcséket. Ez a finom mészsizap esetleg meszeshéjú egysejtű állatok (*Foraminiferák*) héjjaival együtt a tenger fenekén leülepedett úgy, amint a mai tengerekben a mészsizap lerakódik.

Ebből a tengerből ülepedtek le a budai hegyeknek ma a felszínén levő legrégebb kőzetei a középső triász végén. Ezek a kőzetek mészmoszatok vázát (*Diplopora*) tartalmazó dolomitok (Csíki-hegyek). Majd a felső triász elején szürkés mészkövek rakódtak le. Ezek a kőzetek a Budai hegység legnagyobb részében ma sincsenek a felszínen, hanem a rájuk rakódott dolomit alatt. Csak ott láthatók, ahol jóval későbbi elmozdulásuk miatt felfelé nyomódtak (Mátyáshegy, Csúcshegy, Hármashatárhegy északkeleti lejtője). A Mátyáshegy délnyugati oldalán jól látszik, hogy az összegyűrt és töredezett mészkőrög egy sík mentén feltolódott.

A mészkő fölött telepszik a felső triász tengerének a budai hegyekben legfontosabb üledéke: a dolomit. Ez a sárgás-fehér, vagy szürkés-fehér, könnyen repedező kőzet alkotja a budai hegyek legnagyobb tömegét. A Gellérthegy, a Sashegy, a Svábhegy, a Hármashatárhegy, stb, nagy része ebből a dolomitból áll. Néhol ez a kőzet világossárga, finomszemű kőporrá hullik szét (Kis Gellérthegy). Helyenkint evvel a dolomittal egyidejűleg mészkő rakódott le (Fazekashegy). Végül a triászidőszak vége felé (a felső triász második felében, a noricum-i emeletben)

az a hófehérszínű mészkő (dachsteini mészkő) rakódott le, amelyet a Jánoshegy tetején, a Hárshegyen, a Fazekashegyen, stb. látunk ma felszínén.

A meszes vázú állatok és növények meszes héjjain kívül hozzájárult a mésziszap s a dolomit képződéséhez a tengervízben oldottan foglalt kalcium- és magnéziumsókból képződött kalium- és magnéziumkarbonát is. A fenékvíz sztagnálása, bizonyos rothadási baktériumok felszaporodása s ennek következtében aránylag sok ammoniumkarbonát képződése a bomló szervezetekből elősegítette az oldott sókból a mészkő és a dolomit anyagának kiválását. A zátonyokon élt meszesvázú állatok közül soknak a váza erősen magnézium-tartalmú.

Az eddigi megfigyelések eredményeiből arra a következtetésre jutunk, hogy a tenger fenéke ez alatt a hosszú idő alatt, amíg az említett üledékek benne lerakódtak, lassan, de állandóan süllyedt. Csak így érthető meg, hogy ebben az aránylag kis mélységű tengerben 1200—1300 m vastag üledéksorozat rakódott le.

Mindezek a tengeri üledékek a triász után következő időkben emelkedés következtében szárazulattá emelkedtek ki. A kiemelkedés a középkor utolsó időszakában, a krétakorszakban fejeződött be. A középső krétakorú hegyképződés hazánk egész tömegét kiemelte a tengerből. A kiemelkedett tömegek sok helyen megroppantak, összetörték, sok helyen összegyűrődtek, máshol mélyebb beszakadások keletkeztek. Ezekbe a mélyedésekbe helyenkint átmenetileg behatolhatott a felső kréta tenger.

A budai hegyek azonban teljesen szárazon állottak. A kiemelkedett s megkeményedett dolomitban és mészkőben természetesen sok helyen megtalálhatók a triász tenger mész, vagy dolomit iszapjába került állatok kemény vázrészei kövületek alakjában (pl. Kis Gellérthegy, Fazekashegy, stb.)

A kiemelkedés közben a budai hegyek kőzetei is helyenkint gyengén gyűrődtek, erősen összetöredeztek, s a törések következtében előállt rögök különböző szintekbe jutottak, vagy megtorlódva pikkelyesen kissé egymásra tolva helyezkedtek el. A felemelkedés következtében a régebben lerakódott triász üledékek egy része is a felszín közelébe, vagy a felszínre került.

A hegység kiemelkedése után ezen a szárazulaton a víz, levegő, szél hatására olyan felszíni formák képződtek, akárcsak

a Karszt mészkőhegyeiben s lassankint a felszín nagy mértékben letarolódott, lepusztult.

Az egész kiemelkedés a budai hegyek területén legalább 1200 méterre becsülhető.

Az újkor kezdetén, mintegy 65 millió évvel ezelőtt, az igen erősen lepusztult Budai hegység nyugati szegélyének egy része a Dunántúli Középhegység többi területével együtt lassan süllyedni kezdett. Ekkor az erdő fái már többé nem őstülevelű fák, vagy páfrányfélék, hanem valódi lombos fák, meg pálmák voltak. Az erdő fái fölött, a tenger fölött már nem repülő sárkányok, már nem fogas ősmadarak, hanem a mai madárféléink közvetlen ősei röpködtek. A virágos erdőkben, a mezőkön sok rovar, sok lepke élt. Eltűntek a vizes, mocsaras parti területek, sűrűségek gyíksárkányai, amelyek közül némelyek 20—25 m hosszúságot is elértek.

A középkor végén már csak kevés helyen éltek az őshüllők utolsó fajai. Helyettük mind nagyobb számban jelentek meg az emlősök. Az emlősök a maiaktól még igen eltérők voltak, csakhamar azonban rohamos fejlődésnek indultak.

Mindezek a változások azonban nem egyszerre, nem hirtelen következtek be, hanem átmenetek hidalták át az újkort a középkorral.

A süllyedés következtében megkezdődött a tenger előrenyomulása a szárazföld belseje felé a mélyebbre került pásztaokban. A budai hegyek közvetlen közelében nagyobb méretű süllyedés ebben az időben Nagykovácsi, Pilisszentiván és Pilisvörösvár környékén játszódott le. Ennek a lassú süllyedésnek a következtében a mészkövek és dolomitok hasadékaiban levő karsztvíz tükre viszonylag emelkedett. Evvel együtt a laposabb parti területeken s beljebb a szárazulat mélyedéseiben is mocsaras területek álltak elő. Ezekben dús mocsári növényzet fejlődött ki. Ezekből a dús mocsári vegetációkból képződtek távolabb a budai területektől a tatabányai, dorogi, tokodi, stb. széntelegek. Közelebb Budapesthez, a Budai hegység északnyugati szélén Nagykovácsi, Pilisszentiván, Pilisvörösvár környékének mocsaras mélyedéseiben keletkeztek széntelegek. Sőt egy ponton a főváros területén is ismeretes volt az ebben a korszakban történt nagyobb mértékű süllyedés: a városligeti régi artézi kút területén. Itt az artézi kút fúrásakor közvetlenül a dolomit fölött 0'85 m vastag, az előbb említett területek szenével azonos korú

szénrétegeken haladt át Zsigmondy Vilmos fúrója. A főváros budai területének azonban legnagyobb része teljesen szárazon maradt. Ellenben a távolabb nyugat felé elterülő vidék süllyedése még tovább tartott s a lápos, tőzeges területeket még tenger borította el. Később Budakeszi területe és a Svábhegy környéke is annyira mélyebbre került, hogy a tenger ide is előrenyomult. A tenger parti hullámverésének hatására a part mentén durva kavics keletkezett a letöredezett kőzetdarabokból (Svábhegy nyugati lejtője, Katonai szanatórium, stb). Ez a kavics elég sok bauxittörmeléket tartalmaz s ezért vörös színű.

A budai hegység ugyanis a kréta időszak hosszú, a mainál melegebb tartamán át szárazföld volt; ekkor a mészkő és esetleg a dolomit oldódásából visszamaradt alumínium- és vasvegyületekből képződött kolloid alumínium és vashidroxid az odafújt alumíniumtartalmú mállási termékekkel együtt a dolomit és a mészkő mélyedéseiben összegyűlt. Ennek a pusztulástól megkímélt roncsai a Zugliget, a Budakeszi mellett levő katonai szanatórium dolomitjának mélyedéseiben ma bauxit alakjában vannak szemünk előtt. Budakeszi környéke lassankint annyira lesüllyedt, hogy agyagos mészkő, majd mészkő rakódott le a tengerből. Ekkor a Budai hegység keleti része, azaz a főváros területe száraz volt s tekintélyes hegységként emelkedett ki a részben elmocsarasodott, részben már tengerrel borított nyugati vidékkel szemben.

A Thetys még mindig összefüggött a mai Indiai-Óceán területével s az éghajlat ezen a területen meleg volt.

További süllyedés folyamán az újkor első szakának, az eocénnek vége felé borította el a főleg északnyugat felől ide előrehatoló tenger ezt az utolsó bástyát, a budapesti területet is annyira, hogy csak a legmagasabb részek emelkedtek ki a tengerből. Ekkor itt több sziget tarkította a tengert: a Mátyáshegy, a Hármashatárhegy—Csúcshegy vonulatának-, a Sashegynék teteje, a Svábhegy felső része, stb. Ebből a sekély mélységű tengerből parti képződmény alakjában mészszip rakódott le.

Ebben a tengerben rengeteg sok, a foraminiferák csoportjába tartozó egysejtű véglény: *nummulina* élt. Ezeknek korongalakú lapos, ércpénzhez hasonló meszes váza volt. A néhol közvetlenül a triászkozetekre ülepedett mészszipban ezek a vázak sok helyen igen nagy számban megmaradtak. Helyenkint a mészkő majdnem kizárólag nummulinák vázából áll. (A dunán-

túliak Szent László pénzének mondják ezeket). Ez a mésziszap ma a nummulinás mészkő alakjában helyezkedik el a budai hegyek legmagasabb részeinek lejtőjén: a Mátyáshegy déli részén, a Hármashatárhegy több területén, a Kissvábhegyen, Budakeszin, a Gellérthegy déli részén stb.

A mésziszapba valamely távoli tűzhányó kiszórt hamuja is belesodródott. Ez a hamú ma vékony rétegekben fordul elő a mészkőben, miként jól látható a Kissvábhegy északkeleti részén levő kőbányában.

Ekkor a hegység nem ért véget a Duna vonala mentén, hanem a mai pesti oldalon is folytatódott tovább kelet felé a mai Alföld területén. A pesti hegység részben azonban ez a nummulinás mészkő igen vékony annak jeléül, hogy ezen a területen a nummulinás mésziszapot lerakó tenger sokkal sekélyebb volt, azaz, hogy itt a süllyedés kisebb mértékű volt, mint a budai oldalon.

Ézután ez a terület újból emelkedett kissé, azaz a tenger kissé visszahúzódott. Az ekkori tenger partvonala jól látszik a Gellérthegy déli oldalától kezdve a budaörsi Törökugrató vonulatáig terjedő, mintegy 12 km hosszú vonalon. Ezen a vonalon a tenger erős hullámzással mosta a kiemelkedő területek partját. A hullámverés-aprította kisebb-nagyobb dolomitkavicsok később összecementeződtek konglomerátummá és breccsává (Barlangkapolna déli része, Ördögórom, Rupphegy). Majd a terület újból, lassú, kis mértékű süllyedése következtében a tenger kissé ismét előrenyomult. A partok közelében igen sok mohaállatot tartalmazó márga, majd a további lassú süllyedéssel kapcsolatban foraminiferás *budai márga* ülepedett le. E közben is hullott időnkint vulkáni hamú a tengerbe.

Az eocén időszak végén, — mintegy 35 millió évvel ezelőtt — kiemelkedés kezdődött s Budapest területe szárazzá vált. Ezen a magas területen a víz, a szél munkája nagy pusztulást idézett elő.

Majd a középső oligocén időszak elején a terület egyes pásztaí törések mentén süllyedni kezdtek; az előállt völgyekben északnyugat felől újból behatolt a tenger. A fővárosi terület délkeleti része nagyobb mértékben kezdett törések mentén mélyülni s a keletkezett mélyedéseket előntő tengerből kékes-szürke agyag, az u. n. *kiscelli agyag* ülepedett le. A pesti rész

törések mentén sokkal nagyobb mértékben süllyedt, mint a budai. Ez az erősebb, a Duna mai balparti területére eső mélyülés volt az első nagyobb méretű elmozdulás, amely a Magyar Középhegységnek leszakadását a Duna vonalán előidézte.

Ekkor is folytatódott az a gyenge, főleg hamúszoródásban nyilvánuló tűzhányói működés, amelynek nyomait már az előző újkori kőzetekben is megtaláltuk. A kiscelli agyagban több vulkáni hamuréteg ismeretes.

Az oligocén időszak utolsó részében ez a terület újból emelkedni kezdett. Ennek következtében a kiscelli agyagnak széles területe szárazra került a partok mentén. Ekkor ebből a sekélyebb tengerből homok és agyagos homok ülepedett le a partok közelében. Feltűnő, hogy ez a homok a budai terület déli részén mintegy 200 m magasan fordul elő, a városligeti Szent István forrás fúrásában — 331'8 m mélyen érte el a fúró. A különbség 531'8 m. Ez az adat bizonyítja, hogy a pesti oldalon levő medencerész a budai területhez képest mélyre lekerült.

A következő időszakban, a miocén első és középső részében az Alföld nagy arányokban süllyedt. A süllyedő terület szélső törésein keresztül megkezdődött az a hatalmas tűzhányóműködés, amelynek kiömlött és kidobott anyaga a Kárpátok ívének belső szélét kíséri.

A miocén belső tengerünk, a Turáni tenger nagy kiterjedésű volt s a miocén Földközi-tengerrel, a Thetys utódával délnyugat felé összefüggött. A miocén vége felé ez az összeköttetés az Alpok mentén vonuló igen keskeny csatornává szűkült össze, majd — az alpesi terület emelkedése következtében, — ez a csatornaszerű összeköttetés megszűnt. Csakhamar a keleti összeköttetés is megszakadt s ez a medence teljesen elkülönült a pliocénben: különösen keleti részében apróbb részekre tagolódott, kiédesedő beltavak sorozatává vált.

A mi területünkön ekkor az éghajlat kevésbé meleg volt, mint az újkor előző idejében; de a tél nem volt olyan hideg, mint ma. A pálmák legtöbb faja már nem élt meg itt; füge, babér, dió, magnolia, gesztenyefélék, platán, fűz, nyír, stb. fajták, azaz az olyan növények tenyésztek, amelyek utódai ma is élnek. Sok növény, — amelynek utódai ma csak kisebb, bizonyos körülhatárolt területeken élnek, — akkor csaknem az egész északi félgömbön el volt terjedve.

Ez az időszak már az emlősök uralmának a korszaka. Különösen a nagy orrmányosok: dinotherium-, mastodon-, elefántfélék, szarvasok, majmok, ősbálnák, stb. elterjedtek voltak.

Ebben az időben a tenger a kiemelkedett Budai hegységnek csak a peremét érte el a keleti oldalán a pesti síkság területén az Alföld felől.

A levantei időben, mintegy kétmillió évvel ezelőtt, már csak kisebb mocsarak tarkították az Alföld medencéjét főként a déli részében. A Kárpátok délkeleti részében marad meg a víz legtovább. A budai hegyek területe — a pesti részek kivételével — a felső oligocén óta szárazulat volt. E hosszú idő alatt a víz, a szél, a levegő letaroló munkája a hegység közeteiből sokat eltávolított s kialakította a völgyekkel tagolt térszínt. A völgyek patakjai vizüket s törmeléküket az Alföld felé szállították.

A budai melegforrások ősei már jóval a mai kor előtt, az alsó miocén korszakban, mintegy 18 millió évvel ezelőtt — kezdtek működni. Ezek a régi gájjíryszerű források azokkal a tűzhányókkal függöttek össze, amelyek akkor a dunántúli területeken — a mai Budapest területétől messze — működtek. Akárcsak Izland szigetének gájjírjai az ott levő bazalt tűzhányókkal. Az igen forró vizű források nyomai Budaórs felől KÉK-i irányban sorakoznak egymás után több párhuzamos törésvonal mentén, azaz olyan irányokban, amelyek mentén közettömegek egymáshoz képest elmozdultak, tehát a forrásvíz a fellazult irányokban könnyen a felszínre juthatott.

A budaórsi-budai törések együtt alkotják azt az ősi „melegforrások vonalát“, amely az alsó mediterrántól a pannóniai kor végéig, azaz mintegy 16 millió éven keresztül, hévforrások színhelye volt.

E hosszú időszak alatt a Kárpátok belső koszorúját képező tűzhányók működése fokozatosan csökkent s a legtöbb helyen teljesen megszűnt. Ennek megfelelően csökkent és megszűnt a melegforrások gájjíryszerű jellege is. Lassankint csökkent a melegvízben a juvenilis származású, azaz a közvetlenül az izzón folyó, megolvadt tömegekből származó alkotórészek mennyisége is.

Ezekben a régi forrástölcsérekben lassankint elapadt a melegvíz s az új utakon a Duna budai oldala tájékán tört újból

ki. Ennek a helyzetváltoztatásnak az oka részben a terület általános emelkedése s az azzal együtt járó pannóniai tenger visszavonulása; főként azonban a Budai hegységet ma is keleten határoló s már előbb is megkezdődött törések mentén a hegység tövénél elterülő vidék — a mai Alföld — újabb mélyebbre süllyedése. A mélyre süllyedés következtében azok az idősebb kőzetek, amelyek a Budai hegységben a felszínen vannak, a Városliget területén ma 1000—1250 m mélységben érhetők el a városligeti két artézi kút szelvényének tanúsága szerint.

Az ekkor, azaz a pannóniai kor végén, illetőleg a levantei idő kezdetén kialakult Duna áttörte a Visegrád—Nagymarosi hegycsoportot. A hegység alatt, a mai síkságon, alsószakaszjellegűvé vált, hordalékát hatalmas törmelék-kúpban rakta le s ezen kanyargott több ágban. Vize lefolyására az imént említett mélyedést használta fel s itt a hegység keleti tövében vájta ki medrét. Schafarzik Ferenc néhai elődöm szerint: „Mialatt itt a hegység keleti lábánál a térszín ennyire erélyesen mélyült, addig az ősi termális vonal előtti térszín még, úgy, mint eredetileg, magasan fel volt töltve, úgy, hogy ennek nivójára a megcsappant hidrosztatikai nyomás miatt már nem emelkedhetett fel többé a források vize“.

A Duna mindjobban mélyebbre vájta medrét itt, a mai Pest területén. Ennek a Dunának jobb partján a töréseken felszálló melegforrások eleinte a mai 250 m t. sz. f. magasság fölött fakadtak s rakták le forrásüledékeiket (Nagysvábhegy, Kakuk-hegy).

A jégkorszak elején is Váctól lefelé ezen a nagy törmelék-kúpon folyt a Duna a mai Duna fölött mintegy 45—50 m magasan. Ekkor medrét nem vájta tovább mélyebbre, hanem inkább feltöltötte. Ennek a feltöltő munkának az eredménye az a kavicstelep is, amely a kiscelli párkánysíkon helyezkedik el.

A jégkorszaki Duna kavicsot-homokot lerakó működésének időtartama valószínűleg az alpesi eljegesedés tetőpontjáig tartott. Ekkor, a Duna mélyülésével karöltve, a meleg források is fokozatosan alacsonyabban jelentkeztek. 150 m t. sz. f. a mai Várhegy tetejének s a kiscelli fennsíknak magasságában az akkori Duna partján s a Duna árterületén, abban a magasságban fakadtak, amelyet jellegzetes ópliesztocén, azaz ójégkorszaki térszínnek ismerünk Budapest területén.

Azok a melegforrások tehát, amelyek ma közelítőleg a mai Duna tükrenek magasságában fakadnak (Gellért-, Rudas-, Szent Imre-, Lukács-, Császárfürdő stb.) a jégkorszak első idejében, azaz kereken egy millió évvel ezelőtt — az akkori hidrosztatikai viszonyoknak megfelelően, — az akkori Duna szintjének magasságában ömlöttek ki. A felszínre ömlött melegvíz gőzölgő forrástavaiban a vízben oldott kalciumhidrokarbonát édesvízi mészkő, azaz mésztufa, vagyis travertino alakjában rakódott le, éppen úgy, mint ahogyan ma a budai melegfürdőinkben a csővezetékeken kifolyó melegvízből a cső végén lerakódik a forrásvízi mészkő. Ilyen melegvízű forrástó borította a Várhegy Dunától lenyesett tetejét s az itt képződött édesvízi mészkőben vannak a várhegyi barlangpincék. A Naphegyen fakadó melegvízből is édesvízi mészkő rakódott le.

Nagy melegvízű tavat tápláltak a melegforrások a Mátyáshegy keleti szélén levő kiscelli párkánysíkon, a jégkorszaki Duna partján. A tóban lerakódott mésztufa itt közvetlenül a jégkorszaki Duna hordalékára ülepedett le. Kisebb melegvízű forrástó terült el a régi óbudai temető déli széle mellett ugyanabban a magasságban, mint a Várhegyen, vagy a kiscelli párkánysíkon; ebből is édesvízi mészkő rakódott le. A Debrői-úton, a Lipótmezőn az Ürömhegyen, a Péterhegyen, a Rózsadombon stb. is melegforrások fakadtak és édesvízi mészkő keletkezett.

A termák eleinte tehát nagyjában DNy—ÉK-i irányú vonal mentén törtek föl. Később, a jégkorszak elején már ÉD-i irányban sorakoztak egymás után. A termák vonalának ez az átfordulása a Gellérthegy körül, mint forgási középpont körül ment végbe. Ezért ezen a hegyen a régibb, kovasavat lerakó források nyomait és a mésztufát lerakott fiatalabb (levantei) melegforrások nyomait egyaránt megtaláljuk; az utóbbit 219 m magasságban.

Az édesvízi mészkőben talált kövületek arra vallanak, hogy az akkor élt mammut, rinocérosz, szarvasok (*Cervus euricerus* Aldr., *Cervus elaphus* L), ló (*Equus caballus* L) stb. gyakran felkeresték ezeket a melegvízű tavakat. A jégkorszak embere ezekben a tavakban és mocsarakban valószínűleg gyakran vadászott a vízhez sereglett állatokra.

Ekkor még hiányoztak azok a völgyek, amelyek ma a jégkorszaki Dunánál mélyebb helyzetűek. Ekkor például a Várhegy és a Rózsadomb között még nem volt völgy; a Várhegy enyhe

lejtőben folytatódott a magasabb Svábhegy felé; a Várhegy és a Gellérthegy között sem volt mélyen bevágódó völgy. A Lágymányos mai sík területe is hiányzott s mai térszíne fölött mintegy 50 m vastagságban kiscelli agyag borította.

A Budai hegység felszínét ekkor is árkok, völgyek szabdalják. Ezek egy része még ma is megvan. Egyesek azonban azóta már eltűntek. A Csúcshegy—Hármashatárhegy, Mátyáshegy keleti lejtőjén rövid árkok vezettek az akkori Dunába. A hirtelen, závorszerű esők vize sok közettörmeléket hordott ezekben az árkokban a Duna felé. A solymári völgy ekkor még nem alakulhatott ki, mert a Duna vonala a mai fölött volt. A Csúcshegy—Hármashatárhegy enyhe építésű lejtőn húzódott az Aranyhegy felé. A Csfki hegyek, a Budaörsi hegyek, a Svábhegy területe enyhe dél felé húzódó lejtővel folytatódott a budafoki fennsíkba, közbeeső völgy nélkül. Ekkor a Kőérpatak völgye s a Csiki hegyek déli lábánál húzódó völgy a budaörsi lappallyal együtt nem volt meg; az árkok, bemélyedések a hegy lejtésének irányában fejlődtek ki s egy részük a Duna felé, más részük a budafoki mai fennsík területén keresztül vezetett a Duna budafoki-érdei tája felé s onnan a magasan folyó Dunához.

A pleisztocén későbbi idejében a mai vidékünk a mai stepék területéhez hasonló volt, még éghajlata tekintetében is. Ekkor különösen az észak és északnyugat felől fúvó szél elég sok finomszemű port szállított ide. Madách szerint:

„Nem érzed-e a lanyha szelletet,
Mely arcodat legyinti s elröpül?
Vékonyka porréteg marad, hol elszáll,
Egy évben e por csak néhány vonalnyi,
Egy századévben már néhány könyök,
Pár ezredév guláidat elássa,
Homoktorlaszba temeti neved.“

A szél szárnyán szállított por a szélesendes, vagy szélmentes helyeken lerakódott a steppeszerű terület fűnemű növényei közé s ma — akárcsak a hótakaró — igen sok helyen löszlepel alakjában borítja a térszínt, különösen az árkokban és a déli, délkeleti lejtőkön, néhol 6—8 méter vastagságban is. A lösz képződése még a jelenkor, a holocén elején is folytatódott sok helyen.

A jégkorszak vége felé a Duna az ÉD-i irányú törésvonal mentén medrét mélyítette, azaz munkája erősen kivájó, kimosó volt. Saját hordalékát jórészben elmosta. Eközben alacsonyabb szintbe vágódott be s a budai hegyek mai keleti tövének tájékaról kelet felé elkanyarodott; régibb üledékeinek megmaradt kavics- és homoktelepronsait több helyen szigetszerűen vette körül.

A mai kor elején, mintegy 200.000 évvel ezelőtt, a Duna visszatért nyugat felé a hegység tövéhez. Ekkor már a Várhegy tetejénél mintegy 40 méterrel mélyebben a Mátyáshegy-Táborhegy keleti tövében az édesvízi mészkő alatt levő kiscelli agyagot erősen kimosta s így a mészkőtelepek keleti része lassankint letöredezett, a kiscelli agyagban is lényeges kimosások mentek végbe. A Duna vizének ezen alámosó működése következtében itt igen meredek part mosódott ki, azaz a kiscelli agyag eredeti egyensúlyi helyzete megbomlott s megkezdődtek az agyag első suvadásai.

Ekkor már a Duna szintjének mélyebbre szállásával kapcsolatban a Várhegy, a Rózsadomb, a Naphegy, a Svábhegy, a Gellérthegy, a Sashegy tömege közt megszűnt a közvetlen magasabb térszíni összefüggés a ma közöttük levő völgyek bevágódása következtében.

Az újabb jelenkori időben a budai oldal északi és déli részén a Duna ismét kelet felé távozott a hegység tövétől és a mai medrét foglalta el. Óbudán és a Lágymányoson visszamaradt lapos terület alakjában az óholocénban lerakott hordaléka terrasz alakjában.

A Duna szintjének mélyebbre jutásával karöltve járt — a megcsökkent hidrosztatikai nyomásnak megfelelően — a melegforrások kibuggyanási helyeinek mélyebb szintre kerülése is. A melegforrások leszállottak a főtörésvonal mentén mélyebb térszínre, a mai „termák vonalára“, a mai Duna jobb partján. Természetes melegforrásaink csak ott folynak ki a felszínre, hol a térszín nem sokkal magasabb a mai Duna tükrenél. A fakadási pontok magassága 96'5 és 104'91 m között van a tengerszín felett, részben azonban a Duna medrében is.

Mai melegforrásaink vize mind a régibb kőzetekből származik. Hallottuk, hogy a Duna jobb partján vonul nagyjában É-D-i irányban azoknak a vetődéses töréseknek a nyálábja,

amelytől keletre a hegység folytatása csak nagy mélységben a felszín alatt helyezkedik el. A Duna bal partján terül el a pesti síkság, az Alföld kezdete, a mélyre — a Városliget alatt 1200 m-re — lezökkent régi kőzetekből álló egykori hegység fölött.

Budapest természetes melegforrásainak túlnyomó része a Duna jobb partján húzódó törésnyalábon jut a felszínre főként három csoportban: 1. a Gellérthegy tövében, a Szent Gellért-fürdő, Rudasfürdő, Szent Imre-fürdő forrásai és egy szökevényforrás a Duna medrének jobb szélén; 2. a József-hegy tövében fakadó források, azaz a Szent Lukács- és a Császárfürdő forrásai. Mindezek a források közvetlenül a dolomitból, vagy az azt borító budai márgából fakadnak.

2/a) Régebben a Rákospatak torkolatával szemben levő dunai szigeten, az ú. n. fürdőszigeten is voltak hévforrások, ahol a rómaiak fürdőt is építettek. Ez a kis sziget azonban az újpesti kikötő építésekor a mederszabályozás következtében kikotródott, úgyhogy ma a források vize a Duna iszapjában és vizében szivárog szét.

2/b) A Szent Margit-sziget északi végén is voltak melegvíz szivárgások. Ezek azonban a régi artézi kút fúrásakor eltűntek, vizüket az artézi kút fogja föl.

3. Óbuda külső részében (Aquincum) és a szomszédos Békásmegyér területén fakadó források.

Ezekén kívül vannak a mesterségesen feltárt melegvízforrások: két artézi kút a Szent Margit-szigeten, két artézi kút a Városligetben és a várkerti fúrás. A városligeti új artézi kút, az ú. n. Szent István forrás kútja 1257 méter mély; a kiömlő, tehát nyomás alól már felszabadult vizének hőmérséklete $76^{\circ}6$ C°. Ennek vizében a forrásvizekben ritkábban előforduló elemek közül a lithium, a stroncium, a barium, a réz, a jód, a bór, s nyomokban még a bróm és fluor is előfordul.

Mindezeknek a forrásoknak a vize az idősebb kőzetekből származik. Ezekben a kőzetekben a víz a likacsos kőzetek apró üregeiben s a megrepedezett kőzetek hasadékaiban foglal helyet. Kitölti azonban a víz a vizet át nem eresztő kőzetek töréseit, nyílt vetődési hasadékait is. A kőzetek sorozatában a vízáteresztő és át nem eresztő csoportok ezen a területen meglehetősen szabályossággal váltakozva fordulnak elő. Ez annyit jelent,

hogy a mélységben a víz főként az áteresztő kőzetekben gyűlik össze nagyobb tömegben. Így pl. a repedezett dolomit, a dachsteini mészkő kitűnően vízgyűjtő. A vízgyűjtőkőzetek vize főleg az át nem eresztő kőzetek törésein keresztül függ össze egymással.

Az elmondottakból kitűnt, hogy a főváros budai területén — s attól még tovább nyugatra is — repedezett, víznyelő, főleg triász kori kőzetekből álló hegység emelkedik. A bal parton ellenben ez a vizet nyelő kőzetcsoport nagy mélységbe lesüllyedve folytatódik s itt több száz méter, a Városliget keleti része alatt mintegy 600 méter vastag, teljesen vízáthatatlan agyagtelep, a kiscelli agyag borítja.

A jobb part területén a külszínre hullott csapadékvíz, a mészkövek és dolomitok repedésein beszivárgó hideg víz a mélység felé leszáll. E közben — a mélységnek megfelelően — a víz hőmérséklete emelkedik. A nagy mélységben a felmelegedett vízhez hozzákeverednek a juvenilis eredetű alkotórészek is. A pesti síkság alatt levő dolomitból és mészkőből a hidrosztatikai nyomás és a felmelegedett s esetleg gázt is tartalmazó víz kisebb fajsúlya következtében felszálló áramlás áll elő. Ez a melegvízáramlás az alföldi medence pesti szegélyén a dolomiton és mészkövön nyugvó vizet át nem eresztő kiscelli agyag alatt nyugat felé tart, t. i. abban az irányban, amelyben a mindinkább elvékonyodó agyagtakaró alja mindjobban a felszín közelébe kerül. Itt eléri a vízáramlás a felszín nyílt törésvonalainak nyalábját s ezeken át kijut források alakjában a felszínre. Ahol fúrással közvetlenül utat nyitunk ennek a vízáramlásnak úgy, hogy az agyagot átfúrjuk, ott artézi kútát létesítünk.

A budai oldalon beszivárgó víz a vezető kőzetek között levő át nem eresztő kőzetek miatt nem képes egész tömegében a legnagyobb mélységekig, a kristályos alaphegységig lejutni — miként néhai *Schafarzik Ferenc* először kimondotta —, hanem két vízrekesztő rétegcsoport között a víz egy része oldalvást nagyjában kelet felé kénytelen áramlani a vízvezető kőzetben. Az oldaláramlás a kiscelli agyagtakaró alatt felemelkedő melegvízzel találkozik, vele keveredik és kevert forrás alakjában jut a felszínre. Tehát a legnagyobb mélységből jövő vízzel a kisebb mélységekben mozgó, kevésbé meleg víz igen különböző arányokban keveredhetik. Ennek következménye, hogy a budai melegforrások különböző hőmérsékletűek (40—60 C°). Óbudától

északra már csak kisebb mélységben keveredett, alacsonyabb hőmérsékletű víz forrásai fakadnak: Római-fürdő forrástava 21'5 C°, Csillaghegyi Árpádforrás 23 C°, a kerékesárdai Árpádforrás 19'5 C°.

*

Műgyetemi Polgárok! Kedves Fiaiink és Leányaink!

Lelkem egész meleg szeretetével üdvözlöm Önöket, akik nemes törekvéssel, a komoly munkára való készség elhatározásával és ifjúi lelkesedéssel jöttek a műgyetemre.

Önök munkások most, akik az ország igen különböző részeiből összesereglettek az Alma Mater ölelő karjába. Munkásoknak nevezem önöket, mert a tudást, a képzettséget csak munkával, erős, lankadatlan, kitartó munkával lehet megszerezni. Aki a munkától fél, az ne jöjjön ide. Aki beáll ide közénk, az leteszi a fogadalmat, hogy a munka szolgálatába szegődik s majdan részt vesz ennek a sokat szenvedett hazának a továbbépítésében, amelynek megszerzése és megtartása olyan sok küzdelemben, olyan sok vérbe került. Ne feledjék el, hogy a megszeretett munka élvezet és még akkor is enyhít bennünket, mikor a sors a legsúlyosabb csapásokkal súlyt le ránk.

Önökre azonban még több munka vár, mint elődeikre!

Egy hónapja, hogy az öröm, a lelkesedés s egyúttal a meghatottság túláradt lelkünkben és szívünk mámoros dobogása mintha szét akarta volna vetni a mellkasunkat, amikor az erdélyieket újra keblünkre ölelhattük. Huszonkét évig vártunk vágyó, sóvárgó, de sohasem csüggedő hitben és reménységben erre a pillanatra. Mikor a döntés híre megérkezett, egymást öleltük örömünkben addig is, míg a visszatérteket nem üdvözölhattük szemtől-szembe.

Mi — az Erdélyben születettek — zokogtunk az örömtől. A messze levő testvéreknek szólt minden öröm és könnyesepp. Ebben a le nem írható nagy örömben elfelejtettünk minden bánatot, gondot, amiben az utolsó huszonkét esztendőben bőven volt részünk. Csak azt éreztük, hogy egyik részünk, amelynek leszakítása annyi fájdalmat okozott, ismét visszatért hozzánk, újból visszatért Szent István koronájához.

Én ott születtem a gyergyói havasok alján, ott töltöttem zsenge gyermekkoromat s később, mint fiatal természetkutató

a Déli Kárpátokban hónapok hosszú sorát töltöttem a hazai föld megismerésében. Éppen azért kérem önöket, ne vegyék tőlem zokon, hogy most talán kissé túláradó szeretettel mondom ezeket a szavakat.

Agg szüleimmal együtt a Ditróban eltöltött tíz esztendőt életünk legboldogabb, legjobb időszakának érezzük. Ne csodálkozzanak tehát kérem, ha ma előttem lebegnek a gyergyói hegyek erdőségeinek őszi színei, a tetők körül az örökzöld fenyőkoronákkal, a csobogó, rohanó pisztrángos hegyi patakok, a virágokkal s a zöld legkülönbözőbb színeivel borított enyhe dombok. S úgy érzem, mintha kisfiú volnék és hazatérnék szülőföldemre.

Velem együtt így érez mindenki, aki odavaló; de így kell, hogy érezzenek azok is, akik még nem is látták ezt a vidéket, mert nekik is hazájuk ez a föld.

Az örömmel az újjongásában a miniszterelnök úr ajkán intelem hangzott felénk, mikor a döntésről visszatért; a vasúti kocsiból kilépve, ezt mondotta: Érezze át a nemzet minden egyes tagja, hogy az egész nemzetért felelős abban a munkában, amely neki osztályrészül jutott.

Tehát ez az öröm kötelez: fokozottabb munka vár ránk. Dolgozniok kell önöknek is teljes odaadással, minden képességetek latba kell vetniök. A határok kitolódtak, s az egész nagy világ reánk tekint, hogy vajjon a megnőtt ország követelményeiből reánk háruló feladatnak meg tudunk-e felelni?? Ennek a meggyarapodott országnak, ennek a megnövekedett testvéri szeretetnek igen erősen, az eddiginél sokkal nagyobb mértékben öregebbítenie, fokoznia kell közösségi érzésünket. Azt az érzést, hogy egymásért vagyunk, s hogy a hazáért, magyarságunkért, nemzeti létünkért és nemzeti dicsőségünkért vállalva, egymást mindenben támogatva, képességeink legnagyobb mértékű kifejtésével kell munkálkodnunk.

Erre a nagy munkára, erre a küzdelemre fokozott odaadással kell felkészülniök. Aki fegyvertelenül megy az ütközetbe, dicstelenül biztosan elbukik. Aki gyenge fegyverrel küzd, azt a jobban felfegyverzett legyőzi. Ezért fegyverkezzenek fel az ismeretek minél bőségebb tárházával. Ha jól felkészülve majdan oda kerülnek, ahol országunk jövőjét kell megalapozni, sorsát alakítani, akkor ismeretekben gazdagon, köteleességérzet-

től áthatva, jellemben megedzve s a hazaszeretet izzó tűzétől hajtvá nyugodtan és a siker reményében építkezhetnek Magyarország erős, évszázadok viharait túlélő épületén.

Amit gróf Széchenyi István mondott, a magyar fiatalságnak, ma is és mindig örökérvényű marad: „Hazám reményei! Nem reszket-e bennetek a szív, nem emelkedik-e a mindennapi-ság fölé lelketek, nem hangzik-e bennetek isteni szózat, hogy ti vagytok hivatva egy sarjadék népet megteremteni és egy fejletlen törzsökös nemzetet eszményi magasságra emelni? Egy szebb jövőnek uraivá lenni vagytok hivatva, ha mertek nagyok lenni“.

Mi, a műegyetem tanárai, önökben nemcsak tanítványainkat, hanem a hazai tudományos művelődés fejlesztését célzó tudományos munkánkban munkatársainkat is látjuk. Mi önöknek átadjuk tudásunkat, tapasztalatainkat, kijelöljük, hogy a különböző tudományzakokban ma főleg milyen kérdések megoldására kell törekednünk. Irányítjuk, támogatjuk önöket minden jóra való tudományos törekvésükben. Mi mindenünket adjuk önöknek.

Tudományos kutatásainkban az igazságot állapítjuk meg s így önöknek is a törvényszerűségeket, az igazságokat nyújtjuk.

Nincs lélekemelőbb és magasztosabb érzés, mint az igazságok, a törvényszerűségek megismerése és a kutatás az igazság után. A legtisztább és legönzettelenebb öröm forrása az igazság keresése, azaz a tudománnyal való foglalkozás. Ezért fejlődik ki a tudomány művelőjének a lelkében olyan izzó szeretet, olyan lelkesedés a tudomány iránt, amely a tudóst teljesen betölti. Az igazságot megállapító tudós öröme és lelkesedése teljesen önzetlen. A legönzettelenebb, mert a megállapított új igazság nem marad a felfedező kutató tudós kincse, hanem tova terjed nemzedékről nemzedékre és az egész emberi társadalom közös kincsévé lesz s rendesen előbb vagy utóbb anyagi jólétünket is tökéletesebbé alakítja.

Viszont mi elvárjuk, hogy fáradozásunk, oktatásunk önökben valóban jó termőtalajt találjon, hogy a mi elvetett magunk önökben erős gyökereket verjen s terebélyes fává erősödve olyan gyümölcsöt érleljen, amely tudásukat megsokszorozza s ezzel egyúttal cselekvő és alkotó képességüket is lényegesen

megnöveli. Elvárjuk, hogy ebben a tanévben, — miként az elmúltakban, — önök minden kínálkozó alkalmat meg fognak ragadni, hogy ismereteiket bővíthessék.

Alma Materünk minden fiát és leányát különbség nélkül ugyanazzal a szeretettel öleli keblére. Érzelmi világukban, hitéletükben önöket itt senki sem korlátozza. Egy tekintetben azonban szigorú követeléssel lépünk fel önökkel szemben és ez a követelésünk: a legízóbb hazaszeretet s a hazánk jövőjének fejlődésébe vetett törhetetlen hit. Hisszük, hogy akik műegyetemünkre jöttek, mindezt magukkal hozták és itt még jobban ki fogják fejleszteni.

A műegyetem munkája nem csak abban merül ki, hogy a tudományok előbbrevitelével igazságokat kereső tudósokat képezzen és a különböző irányú műszaki, mezőgazdasági, közgazdasági stb. élethivatásokra előkészítsen. A mi munkánk arra is irányul, hogy az önök lelkét minden nemesért, minden tökéletesért lelkesedő, nemes idealizmussal töltsse el, hogy szívüket, egész gondolkodásmódjukat nemesítse. Mert a szaktudáson kívül az „egész“ embernek arra is szüksége van, hogy hazaszerető, vallásos, becsületes, jellemes, — s ha kell, — áldozatkész is legyen. A műegyetem olyan nemzedéket bocsát ki falai közül, amelynek készültsége és erkölcsi értéke a nemzet és a haza fejlődésének és felvirágzásának is záloga.

*

Hölgyeim és Uraim! Amikor önöket annak idején a műegyetem felvette, fogadalmat tettek, hogy egyetemünk törvényeit megtartják. Soha se felejtsék el ezt a fogadalmat s kerüljenek mindent, ami ellentétbe juttathatná önöket adott szavukkal. Magyar szokás szerint kézfogással erősítették meg fogadalmukat. Magyar ember az adott szót szentnek tartja. Az adott szóval való visszaélés annyit jelentene, mintha esküjüket, vagy becsületszavukat nem tartanák meg.

Bizonyosra veszem azonban, hogy ilyesmire nem kerül sor. Egyetemünk valósággal Alma Materre az ifjúságnak, ösztöndíjakkal, diákjóléti intézményekkel segíti a hallgatóságot. Egyetemi polgáraink jogos érdekeinek megvédésében, vagy megvalósításában a tanári kar mindenkor a legnagyobb odaadással és szívvel lélekkel előljár és a legteljesebb mértékben támogatja az ifjúság törekvéseit.

A magyar ma is a legbüszkébb népek egyike. Mi magyarok mindannyian — az egyetemi ifjúság is — nem rózsákkal telehintett, hanem nehéz göröngyös utakon járunk, küzdünk, dolgozunk, verejtékezünk. Mégis törekedjünk magatartásunkban és gondolkodásunkban megőrizni ezt az arisztokrata, büszke szellemet. Ha baj ér bennünket, viseljük türelemmel, igyekezzünk orvosolni, de ne kürtöljük világgá. Emelt fővel tartsunk előre a megkezdett úton, bármilyen göröngyös is az. Így fog jól egyensúlyozott, örömet, bánatot egyaránt könnyen elviselő nyugodt ember fejlődni önből.

Tökéletesen egyensúlyozott lélek azonban rendesen csak ott fejlődik ki, hol a testi és szellemi képességek maguk is egyensúlyt tartanak. Az önök foglalkozása egészségtől duzzadó, erőteljes ép testet kíván, hiszen ebben lakozik az ép lélek. Ezért ápolják, erősítsék minden alkalommal szervezetüket. A szellemi munkásnak testi épségével is törődnie kell. Az elpuhult, ellágyult szervezet valóságos melegágya lehet minden betegségnek. Egyetemünkön a testedző sportoknak minden fajtáját megtalálják. Az orvosi rendelő mindannyiuk egészsége fölött őröködik s orvosolja bajaikat.

Ma a magyar állam sokkal többet áldoz diákjóléti célokra, mint bármikor. Régen az ifjúság élete sokkal nehezebb volt anyagi szempontból. Alig törődött valaki azzal, hogy az egyetemi polgárnak van-e otthona, van-e ennivalója, van-e ruhája, fázik-e? Ma minden egyetemen diákjóléti intézmények támogatják a fiatalságot.

Kis nemzet vagyunk; az ország határain túl magyar anyanyelvünkkel nem tudunk boldogulni. A nagy kultúrnemzetek tudományos munkásságának eredményeit csak akkor tudjuk igazán megérteni, ha az eredeti munkákat tanulmányozzuk. Tudományos képzésünkhöz tehát elengethetetlenül szükséges a nagy nemzetek nyelvének ismerete is.

És most külön önökhöz fordulok, kedves fiaink és leányaink, akik most először lépték át ennek az egyetemnek a küszöbét. Szívem érzelme szerint legjobban szerettem volna önök mind-egyikét a kapuban várva egyenkint fogadni, úgy, ahogy a kedves vendégeket várni szokás. Még talán most is ott ég arcukon az édesanya és édesapa búcsúcsókja, amint könnyező szemmel útnak indította önöket. Még talán most is hallják a félő, aggódó szülők jóságos intelmét, hogy „jól vigyázz ma-

gadra“. Ha az önök lelkét a magyar hazának, a tudománynak és a munkának szeretete tölti be, ha készek küzdeni, akkor ne féljenek semmitől, el fogják nyerni törekvéseik jutalmát; képességeik, tudásuk, műveltségük emelésével a legjobb, a leg-tökéletesebb felé fognak emelkedni; olyan tőkét, olyan szellemi és erkölcsi erőt gyűjthetnek itt, amelynek birtokában bárhol és akármilyen körülmények között meg fogják állani helyüket.

A siker nem maradhat el! Nem szabad azonban csüggedni, nem szabad minden nehézség okát magunkon kívül, másokban keresni. A hiba többnyire sajátmagunkban van. Az erős akarat, az elszánt, kitartó munka azonban meggyógyítja a bajt.

A Mindenható áldását kérve műegyetemünkre, az 1940/41. egyetemi évet ünnepélyesen megnyitottnak nyilvánítom!

*

Szíves figyelmüket és érdeklődésüket őszintén megköszönve, az ünnepi közgyűlést berekesztem.

II.

A BÁNYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐMÉRNÖKI KARNAK
SOPRONBAN AZ 1940. ÉVI OKTÓBER HÓ 20-ÁN
KÜLÖN MEGTARTOTT TANÉVMEGNYITÓ ÜNNEPÉLYÉN
MONDOTT

BESZÉDEK.

1.

DR. VENDL ALADÁR RECTOR MAGNIFICUS
MEGNYITÓ BESZÉDE.

2.

DR. PROSZT JÁNOSNAK, A BÁNYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐMÉRNÖKI KAR
DÉKÁNJÁNAK
SZÉKFOGLALÓ BESZÉDE.

I.

DR. VENDL ALADÁR RECTOR MAGNIFICUS MEGNYITÓ BESZÉDE.

Méltóságos Dékán Úr!

Nagytekintetű Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar!

Mélyen tisztelt Ünnepi Közönség!

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem a folyó év október 13-án Budapesten tartott egyetemi évmegnyitó ünnepi közgyűlésén az egyetem rektorát és a karok dékánjait ünnepélyes keretek között beiktatta. Ószinte öröm tölt most el, hogy a Műegyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának, a dicsőséges múltú M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola jogutódjának tanévmegnyitó ünnepélyét megnyithatjuk. Elhoztuk magunkkal egyetemünk többi karának üdvözlését s elhoztuk a budapesti műegyetemi ifjúság üdvözlését és együttérzését a soproni műegyetemi polgároknak is.

Ószintén köszöntjük igen tisztelt vendégeinket, akik megértő szeretetükkel mindig érdeklődnek a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki karunk élete iránt s akik megjelenésükkel most is emelik bensőséges évmegnyitó ünnepélyünk fényét.

Mély tisztelettel köszöntöm a nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi Minisztérium képviselőjében megjelent Vető Gyula erdőigazgató urat, Sopron szab. kir. város képviselőjében megjelent Sopronyi Thurner Mihály dr. polgármester urat, Czillinger József dr. urat, Sopron vármegye alispánját. Ószintén üdvözlöm az egyetemek és főiskolák kiküldöttjeit, a hatóságoknak, a tudományos és társadalmi egyesületeknek megjelent képviselőit.

Jelentem, hogy a Kart üdvözlötték, de nem jelenhettek meg és távolmaradásukat kimentették: József főherceg tábornagy úr Ó kir. fensége, Hóman Bálint dr. vallás- és közoktatásügyi

miniszter úr Ő excellenciája, gróf Csáky István külügyminiszter úr Ő nagyméltósága, Kapi Béla dr. dunántúli evangélikus püspök úr, Bartók György dr. a m. kir. Ferencz József Tudományegyetem rektora, Tóth Zsigmond dr. a m. kir. Erzsébet Tudományegyetem rektora, Mitrovich Gyula dr. a m. kir. Tisza István Tudományegyetem rektora, telegdi Róth Károly dr. min. tanácsos, Vida Jenő a Magyar Ált. Köszénbánya R.-T. elnökvezérigazgatója, Schmidt Sándor dr. a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. közp. igazgatója, Quirin Leó dr. a Rimamurány Salgótarjáni Vasmű R.-T. vezérigazgatója, Pethe Lajos min. tanácsos és Gyürky Gyula bányaugyi főtanácsos.

Mélyen tisztelt Ünnepi Közönség!

Már hatodszor jön a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanácsának küldöttsége ide a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar tanévmegnyitó ünnepélyére. A Mindenható megengedte, hogy ebben a küldöttségben én üdvözölhetem egyetemünk soproni részét, akit Sopron városához annyi szál fűz. A küldöttség mindegyik tagja úgy érzi, mi haza jöttünk, mert hiszen a soproni dicsőmultú kar a mi otthonunk is. Az én lelkem azonban még más okból is úgy érzi, hogy haza jöttem.

Engem Sopron városhoz negyvenöt esztendő emléke, az itt töltött ifjúkor, egy sírdomb s egy tenyérnyi földdarab esatol. S most, mikor galambösz fejjel üdvözölöm a tisztelt ünnepi közönséget, gondolatom önkéntelenül visszaszáll a régi időkbe.

Mindig a legnagyobb hálával gondolok a soproni m. kir. állami főreáliskolára, amelynek növendékei közül sok kiváló természettudós került ki, közöttük ezen a karon az elemző vegytan kiváló professzora is. Bár a természet szeretetét örököltem, mégis igen sokat köszönhettem a főreáliskola kitűnő tanárának és igazgatójának, néhai Wallner Ignác dr. úrnak, aki iránt a soproniak tisztelete, elismerése és hálája soha sem szűnt meg. Ő zajtalanul, a külsőségeket kerülve, olyan lelkesedéssel és olyan eredménnyel szoktatott minket munkára, a természet és a vegytan szeretetére, hogy — amikor az egyetemre kerültünk — messze túlszárnyaltuk társainkat.

Jól ismerem Sopron minden utcáját, minden tenyérnyi helyét, Balf-tól Brennbérgig, Kőhidától a Muck-kilátóig. Látom magamat, a fiatal diákot, kinek egyik legnagyobb öröme volt bebarangolni a soproni erdőt-mezőt, megismerni minden követ,

minden fát, minden fűszálat. És csodálni a város belső részeinek csodálatos régi épületeit, régi levegőjét, józan életét. Látom, amint a Károly-magaslat környéki fenyvesek első fenyőcseméit ültetik. Látom a város fejlődését, látom magamat családommal együtt, amint a tanítóképző intézetbe bemegyünk szavazni s bámulom a soproni egyetemi polgárok lelkesedését és kitartását ebben az időben.

Szeretem ezt a várost lelkem egész meleg szeretetével, legalább annyira, mintha soproni bennszülött volnék. Az érzelmek árja vesz erőt rajtam ebben a pillanatban. Ezeket az érzelmeket itt megfelelően kifejezni nem is tudom. Arany János szerint: „Nem érez az, ki érez szavakkal mondhatót“.

Tudom azonban, hogy a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karhoz bensőséges és tiszteletteljes szálak kapcsolják műegyetemünk egész budapesti részét is. Mi tisztelettel és igaz nagy-rabecsüléssel ismerjük el a soproni Karnak kiváló érdemeit, hiszen a bányászati szakoktatás megindulása óta ez a kar, illetőleg jogelődje már 205 év óta lankadatlan munkában fejleszti a tudományt s halad előre olyan eredményekben gazdag sikerrel, amelyet messze, a haza határain kívül is igen nagyra becsültek a múltban s igen nagyra becsülnek a jelenben is.

Mikor a bánya-, kohó- és erdőmérnökök képzése Sopronba tevődött át, a Civitas Fidelissima a legnagyobb szeretettel fogadta keblére a Selmecebányáról elűzötteket. S itt talán még fokozottabb, még lankadatlanabb munka indult meg és kifejlődött a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar, mely eddigi sikeres működésével méltón koronázza meg újabb dicsőséggel a régi kimagasló eredményeket.

Az oktatás, a tudományos munka, az ifjúság itt új környezetbe került; de a régi selmeci szellem itt is ugyanaz maradt. A soproni egyetemi ifjúság híven megőrizte a selmeci szép hagyományokat és szokásokat. Ez az ifjúság itt is úgy érez, mint Selmecen s mikor látja, hogy a hazának nemcsak tudományra, de kardra is szüksége van, megteszi kötelességét. Ez a hazafias, lelkes szellem jellemzi a műegyetem többi karának ifjúságát is.

Midőn most a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanácsát itt képviseljük, kifejezésre öhajtjuk juttatni, hogy — noha soproni kar térben távol van a négy budapesti kartól — működése, vezetése, szelleme azonos

a fővárosi karokéval; tudományos szeretete, tudományos munkássága, oktatása és felfogása tökéletesen egyenlő értékű a többi négy kar munkásságával. A távolság ellenére is az összhang, az együttműködés a legtökéletesebb.

A tanévmegnyitó ünnepélyünkön a legbensőségesebb együttérzéssel és szeretettel kívánjuk, hogy a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar a tudományok fejlesztésének és terjesztésének zajtalan, de eredményekben dús munkásságát ebben az egyetemi évben is — és a jövőben is — olyan dicső eredménnyel folytassa, mint a múltban, babért babérra halmozván. Ápolja tovább is a régi nemes selmeci hagyományokat, amelyek a régi selmeci diákság lelkéből fakadtak.

Üdv neked, dicsőséges, nagymultú Kar!

Ezzel a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar 1940—41. egyetemi évét ünnepélyesen megnyitottnak nyilvánítom.

Felkérem Prosztt János dr. dékán úr Öméltóságát székfoglaló beszédének megtartására.

II.

DR. PROSZT JÁNOSNAK,
A BÁNYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐMÉRNÖKI KAR DÉKÁNJÁ-
NAK SZÉKFOGLALÓ BESZÉDE.

Magnifice Domine Rector!
Nagytekintetű Tanártestület!
Mélyen Tisztelt Ünneplő Közönség!
Kedves Ifjú Barátaim!

Egyetemünknek ma egy hete Budapesten megtartott megnyitó ünnepi közgyűlésén dr. Zimmermann Ágoston prorektor úr beszámoló beszédében ismertette a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar fontosabb eseményeit is, mégis úgy érzem, hogy kötelességem Karunk belső életének főbb mozzanatairól városunk társadalmát ezzel az alkalommal külön is tájékoztatni.

Az elmúlt 1939/40-ik tanév első felére 89 bánya-, 72 kohó- és 163 erdőmérnökhallgató, a második felére pedig 79 bánya-, 61 kohó- és 133 erdőmérnökhallgató iratkozott be. Karunk hallgatóinak létszáma tehát az első félévben 324, a második félévben pedig 273 volt. Ezek közül a tanév első felében részben egész, részben féltandíjmentességben, illetőleg tandíjkezdményben részesült összesen 91, a második felében pedig 67 hallgató. Eltérnék célomtól és szíves türelmüket is fölöslegesen venném igénybe, ha az előző évek statisztikai adatait itt felsorolnám, annyit azonban mégis szeretnék szíves tudomásukra hozni, hogy hallgatóságunk létszáma évről-évre örvendetesen emelkedik. Nem hallgathatom el azonban, hogy Karunk előadótermei, rajztermei és laboratóriumai, sajnos olyan szűkek, hogy ebben a pillanatban már intézeteink befogadóképességének legszélső határáig jutottunk el.

Ugyancsak rá kell mutatnom hallgatóságunk létszámának növekedésével kapcsolatban arra a megterhelésre is, amit ez a

különben természetes jelenség diákszociális intézményeink számára jelent. Hála azonban Karunk jótévőinek és barátainak, intézményeknek és egyeseknek egyaránt, eddig még sikerült ezeket a nehézségeket is áthidalnunk. Fogadják legőszintébb köszönetünket valamennyien anyagi, erkölcsi és szellemi támogatásukért, melyben hallgatóinkat, illetve Karunkat részesítették.

Szegénysorsú hallgatóinkat anyagilag támogatta Sopron szab. kir. város 4.000 pengő készpénzsegéllyel s a polgári konyhán 1 hallgatónak nyújtott ingyenes étkezéssel.

Ingyenes étkezésben részesítette a m. kir. Szent László 4, a Honvéd gyalogezred Parancsnoksága 7, a m. kir. Rákóczi Ferenc Honvéd Reáliskolai Nevelő Intézet 5, a m. kir. 10. Honvéd határvadász-zászlóalj Parancsnoksága 4, a m. kir. Honvédtábori Tüzérosztály Parancsnoksága 4, a Motoros Tüzérosztály Parancsnoksága 2, a m. kir. Zrínyi Ilona Leánynevelő Intézet Igazgatósága 1, a Bencés Rendház Főnöke 1 hallgatónkat.

A soproni Szent Imre Kollégium a bentlakó egyetemi hallgatóknak tartásdíjkezdvezmény címén 2.800 pengő, tandíj és beiratási díj címén 200 pengő, a Kollégiumon kívül lakó egyetemi hallgatóknak pedig ingyen és kedvezményes étkezés, valamint tan- és vizsgadíj, beiratási díj és ruhasegély címén 4.535 pengőt, vagyis összesen 7.435 pengő segélyt nyújtott.

A m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr Ónagyméltósága a Horthy Miklós ösztöndíjalapból ruha- és tankönyvsegély címén 1.620, a m. kir. Belügyminiszter Úr Ónagyméltósága pedig, hadikölcsönsegély címén 600 pengőt adományozott az Ifjúsági Segélyző Egyesületen keresztül hallgatóink számára. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Pécsvidéki Osztálya hallgatóink támogatására 40 pengőt küldött.

Karunk Diákjóléti Bizottsága, illetőleg annak ügyvezető alelnöke *Solt Béla* egyetemi nyilv. rendes tanár úr, akinek ezúton is hálás köszönetet mondok önzetlen és odaadó fáradozásáért, különböző segélyek címén — beleértve Sopron város 4.000 pengős adományát, valamint az Ifjúsági Segélyző Egyesület juttatását is — 9.847 P 10 fillért osztott ki az erre rászoruló hallgatók között. Ifjúsági Segélyző Egyesületünk vagyonának körültekintő kezelésért *Széki János* egyet. ny. r. tanár urat illeti köszönetünk.

Hallgatóink közül az 1939/40. tanévben állami ösztöndíjban részesült 18, Horthy Miklós-ösztöndíjban 13, Tanulmányi segélyben 11, Kárpátaljai ösztöndíjban 4, a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. alapítványi ösztöndíjban 1, a Magyar Általános Kőszénbánya R.-T. Tisztikara által létesített „Vizer Vilmos Alapítvány“ kamataiból álló ösztöndíjban 1, egyéb tan- és meléksegélyben pedig 9 hallgatónk.

Örömmel jelentem, hogy a m. kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak Karunk Bánya- és kohómérnöki osztálya hallgatói számára több 1.200 pengős ösztöndíjat létesített.

Jelentem továbbá, hogy Karunk az elmúlt tanév folyamán még a következő támogatásban részesült:

Az Iparügyi Miniszter Úr Ónagyméltósága a bánya- és kohómérnöki osztály „Közlemények“ című 1939. évi kötete kiadási költségeinek részbeni fedezésére 4.000, majd 2.000, összesen 6.000 pengőt adományozott.

A Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr Ónagyméltósága lövöldénk 3 célállásának építési költségei fedezésére 10.500 pengőt és a sportpálya 1939/40. tanévi bérletösszegének fedezésére 1.500 pengőt adományozott.

A m. kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak Vezérigazgatósága Növényteni Intézetünk számára 2 drb nagyméretű, különleges eljárással hegesztett páncélkamrát, a Soproni Vasárugyár R.-T. Igazgatósága a matematikai tanszék számára új padokhoz szükséges öntvényeket, az Urikány-Zsilvölgyi Kőszénbánya R. T. brennbergi Bányaigazgatósága pedig az erdőhasználati tanszék számára egy „Sylva“-rendszerű kézi, mőtoros fűrészgépet adományozott.

Könyvtárunk is jelentős adományban részesült, amennyiben 26 adakozó összesen 95 drb művel és 65 kötet folyóirattal gyarapította annak állományát. Mivel az erről szóló részletes kimutatás évkönyvünkben nyomtatásban is megjelenik, méltóztassanak megengedni, hogy a nemes adakozók névsorának ismertetésétől ezúttal eltekintsek.

Mindezek az anyagi juttatásokon kívül Karunknak — mint már említettem — igen hathatós erkölcsi támogatásban is része volt.

Hallgatóságunk vallás erkölcsi vezetését az elmúlt tanévben is *Gacs János* pápai kamarás, *Szent Imre* kollégiumi igazgató, *Ziermann Lajos* ev. esperes, *Budacker Oszkár* ev. lelkész

és *Maller Kálmán* ref. lelkész urak végezték. Leghálásabb köszönetünk illeti Mindnyájukat nemes pasztorációs munkájukért.

Ugyancsak őszinte köszönetünk illeti *Modrovich Ferenc* egyetemi ny. rendes tanár urat is, aki egyrészt mint az Ifjúsági Kör, másrészt mint a Szent Imre Kör tanárelnöke működött közre nagy odaadással ifjúsági mozgalmaink irányításában.

Örömmel jelentem, hogy a Műegyetemi Atletikai és Football Clubnak Karunk kebelében működő csoportja a mult tanévben ünnepelte kari sportegyesületünk fennállásának 80 éves jubileumát, mely alkalomból június havában a Magyar Atletikai Szövetség támogatásával országos atletikai emlékversenyt rendezett. Ezen a versenyen kerültek először kiosztásra a jubileum alkalmából veretett művészi kivitellű érmeek, melyek *Be-rán Lajos* szobrászművész úr önzetlen munkáját is hirdetik.

Itt említem meg, hogy ugyancsak a mult évben készültek el a régi selmecebányai Akadémia tanulmányi jutalmi érmeinek reprodukciói is. A Mária Terézia által alapított eredeti érmeek felkutatása *dr. Tárczy-Hornoch Antal* nyilv. rendes tanár úrnak, akadémiai korszakunk története egyik legalaposabb ismerőjének érdeme, míg azok szakszerű előállítását *Káspár Lajos* áll. pénzverő intézeti igazgató úr önzetlen fáradozásának köszönhetjük. Kívánatos volna, hogy a régi statutumot megújítva, e jutalmi érmeket legkiválóbb hallgatóinknak mielőbb ismét adományozhassuk.

Karunk Orvosi Rendelő Intézete a mult tanévben is *Dr. Tóth József* és *Dr. Bognár Tibor* orvos urak vezetése alatt állott s tevékenységét az előírt félévi orvosi vizsgálatokon és hallgatóink gyógykezelésén kívül a sportorvosi teendőkre is kiterjesztette. Aldozatkész munkálkodásukért őket is legnagyobb köszönetünk illeti meg.

Karunk életének ugyancsak jelentős tényezője a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem évről-évre izmosodó Soproni Nyári Egyeteme, mely augusztus 1-én nyitotta meg kapuit, hogy csaknem három héten át népszerűsítse — ezúttal a mezőgazdasági és állatorvosi tudományokat.

A hallgatóság létszáma a sorsdöntő politikai helyzet és az ezzel kapcsolatos rendkívüli idők ellenére is örövendetesen nagy,

892 volt, sőt az előző évi 852 főnyi létszámmal szemben még némi növekedést is mutatott. Ez a szép siker a nagyszámú kitűnő előadó lelkes közreműködésén kívül a vezetőség odaadó fáradozásának tudható be. *Dr. Czettler Jenő* Önagyméltóságának, a Nyári Egyetem elnökének munkássága mellett különösen *Dr. Romwalter Alfréd*, *Dr. Márffy Ede*, *Dr. Tárczy-Hornoch Antal* és *Dr. vitéz Bokor Rezső* urak fáradhatatlan tevékenységét kell kiemelnünk, de köszönet illeti *Pöttschacher Rudolf* idegenforgalmi igazgató urat is körültekintő gondoskodásáért.

Örömmel jelentem, hogy a Kormányzó Úr Öfóméltósága 1940. évi május hó 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával *Balázs István* nyug. főiskolai rendes és címzetes egyetemi nyilv. rendes tanárt nyugalomba vonulása alkalmából a felsőoktatás és a szakirodalom terén szerzett érdemeiért elismerésében részesítette, *Szádeczky-Kardoss Elemér dr.*, adjunktust, meghívott szakelőadót, egyetemi magántanárt pedig az egyetemi nyilv. rendkívüli tanári címmel tüntette ki.

A Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr Önagyméltósága *Verő József dr.* egyetemi magántanárt, adjunktust a VII. fizetési osztályba intézeti tanárrá, *Kresadlo József* okl. bányamérnököt, Karunk quaestorát pedig a VIII. fizetési osztályba nevezte ki.

Ugyancsak örömmel jelentem, hogy *Finkey József* nyilv. rendes tanár urat, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját az Akadémia rendes tagjává választotta meg.

E sok örvendetes esemény felsorolása után azonban fájdalommal kell jelentenem, hogy két kedves hallgatónk, *Kovács Károly* szigorló erdőmérnök 1939. évi december hó 19-én és *Popovics Antal* erdőmérnök-hallgató 1940. évi február hó 7-én elhunyt.

Igen fájdalmas veszteség érte Karunkat *Kaán Károly* nyug. földművelésügyi államtitkárnak 1940. évi január hó 28-án történt elhúnytával. Benne nemcsak a hazai erdészeti tudomány egyik legkimagaslóbb egyéniségét, hanem Karunknak is igazi barátját veszítettük el. Karunk Kaán Károlyt az erdőgazdaság gyakorlati fejlesztése, az erdőmérnöki szakoktatás előmozdítása, továbbá az erdőmérnöki és közgazdasági tudományok irodalmi művelése terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül már

régebben a tiszteletbeli műszaki doktori címmel való kitüntetésre terjesztette elő, időközben bekövetkezett halála azonban sajnos megfosztott bennünket attól, hogy őt legnagyobb megbecsülésünk e jelével valóban fel is ruházzuk.

Hasonló veszteség érte Karunkat 1940. évi július hó 4-én *Böhm Ferenc* pénzügyminiszteri osztályfőnök elhúnytával is, akit nemcsak mint a hazai földgáz- és olajkutató egyik úttörőjét és a magyar bányászati s fémkohászati műszaki igazgató hosszú időn át volt főirányítóját ismertünk és becsültünk, hanem mint bányászati és kohászati felsőoktatásunk erőskezü és pártatlan támogatóját tisztelhattunk mintegy másfél évtizeden keresztül. A hála és megbecsülés soha nem múló érzésével fogunk gondolni Böhm Ferencre mindig, különösen ha a Selmebányáról való menekülés utáni nehéz évekre emlékezünk majd. Mélyen fájlaljuk, hogy őszinte nagybecsülésünk kifejezéséül — váratlan halála folytán — már őt sem tüntethettük ki a tiszteletbeli műszaki doktor címével, noha a kezdeményező lépéseket már reánézve is megtettük volt.

*

A mult tanév főbb eseményeinek ismertetését ezzel befejezén, engedjék meg, hogy a továbbiakban — régi szokásunkhoz híven — egy olyan kérdéstről szóljak, mely az általam művelt tudományokat érinti ugyan közelebbről, de talán általánosabb érdeklődésre is számot tarthat. *A természettudományi megismerés útját* szeretném ugyanis nagy vonásokban vázolni ezzel a reám nézve oly megtisztelő alkalommal, amikor Karunk dékáni székét elfoglalom.

Tudvalevő, hogy a természettudomány egyike a legkiterjedtebb tudományoknak, hiszen a természet jelenségeinek beláthatatlan sora foglalkoztatja. De nemcsak hosszú az ember által már eddig is észlelt jelenségek sora, hanem igen szerteágazó is, és ehhez képest alakultak ki magának a tudománynak az ágai is. Csak a két főágot, a fizikait és a biológiait említem egyelőre. E kettő közül a fizikai ág az idősebb s talán kevésbé terebélyes, de valamivel magasabbra nyúlt. Ezért célszerűbb, ha ezen az ágon vizsgáljuk meg a megismerés útját, hiszen a gyökér és a törzs közös és amit az egyikre megállapítunk az nagy vonásokban a másakra is érvényes lesz.

Lehetetlen természetesen, hogy itt az egész fizikai tudományág fejlődését ismertessük, s célunk elérésére ez nem is szükséges, mert elég ha ott kapcsolódunk be az eseményekbe, ahol a fizikából egy új hajtás, a kémia sarjadt. Ma, amikor ez a két tudomány úgyszólván egybeolvadt, illetve, hogy az előbbi képnél maradjunk, ágaik összefonódtak s működési területük inkább csak a technika síkján különül el, nem lesz érdektelen ha megállapítjuk, hogy a kémia keletkezését tulajdonképpen az ú. n. klasszikus fizika által kialakított s ma is használatos *induktív-kísérletező* módszer alkalmazásának köszönhetőe olyan problémákkal szemben, melyekkel az akkori fizika mit sem tudott kezdeni.

Ismertes, hogy a klasszikus fizikát a mai modern fizikával szemben *a kontinuum tudományának* szokás nevezni, ami annyit jelent, hogy ez a fizika, melynek egyik megalapítója és atyamestere *Newton* volt, minden dinamikus hatást s egyben az ezek alanyát képező testek anyagát is folytonosnak, vagyis olyannak tekintette, melyben előrehaladva nem tudunk oly kis lépést tenni, hogy annak bármiféle sajátságában különbséget vehetnénk észre. Ez a felfogás nem csak a *Newton*-féle második törvénnyel, a ma is érvényes erődefinícióval, hanem az erők távolbahatásának tényével, számos fizikai tapasztalattal, *sőt Aristoteles filozófiájával* is kitűnő összhangban állott, nem is szólva arról, hogy az infinitezimális matematika, melynek ugyancsak *Newton* az egyik megalapítója, egyenesen ehhez a felfogáshoz volt szabva. Ismerve a klasszikus mechanikának a makromechanikának lenyűgöző eredményeit, természetesen kell találnunk, hogy ezzel együtt a *folytonos anyagelmélet* is a tudomány egyik legfőbb pillérévé vált, de ugyanezért érthető az is, hogy a XVIII. század második felében az alkémia béklyóiból éppen kibontakozott tudományos kémiai kutatás tapasztalatai miért voltak oly nehezen magyarázhatók, és pedig éppen és főképpen a korabeli fizikus számára. Mint tudjuk, legelőször is a kémiailag egymásraható gázok térfogatviszonyában mutatkozó igen egyszerű törvényszerűség volt az a tapasztalati tény, amelyik a kontinuos anyagfelfogással semmiképpen sem volt összeegyeztethető. *Avogadro Amadeo*, a torinói egyetemen a kémia tudós tanára volt az, aki szakítani mert a régi axiomával és 1811-ben felelevenítette az ugyancsak a görög filozófia által már 2200 évvel azelőtt hirdetett ú. n. atomelméletet, a lényegében ma

ismert molekulaelmélet formájában. Kvalitatively ez a két elmélet alig különbözött egymástól és bizonyos hogy *Demokritos* és iskolája éppenúgy a tapasztalatból indult ki, mint *Avogadro*, s ha nem is állottak rendelkezésére a tapasztalati tények oly rendezett formában, mint *Avogadro* számára, ő is csak indukcióval juthatott el tételéhez. Indukciója mindenesetre intuición jellegével bírt, illetve ekként hat reánk, s ez csak fokozza teljesítményének érdekességét, természettudományi jelentőségét azonban nem, mert hiányzott belőle a szigorú logikai gondolatsor bizonyító, meggyőző ereje és a tapasztalatok nyílt felsorolása, *Demokritos* ugyanis ezeket mondja: „Megállapodás az, hogy az édes édes, a keserű keserű, a forró forró, a hideg hideg és ugyancsak megállapodás az is, hogy a szín szín. A valóságban azonban csak atomok vannak és az űr. Azaz észleletünk tárgyait valósáknak vesszük és szokásunk róluk így is beszélni, noha igazság szerint nem azok. Csak az atomok és az űr valós.“

Melyek lehettek mármost azok a tapasztalati tények, melyek a görög atomistáknak is rendelkezésükre állottak? Csak a csillagos égre kellett tekinteniök és máris diszkontinuitást láthattak, de ugyanígy felfedezhették ezt a földi dolgokban is. A testek hűközta kitágulása, illetőleg összehúzódása, bizonyos anyagok nedvességokozta megduzzadása, az élőlények növekedése és e növekedés korlátozott volta, mind mind emellett szólnak. Ezt bizonyítja különben végső elemzésben az is, hogy nem lehet tettség szerinti magasságú építményt létesíteni s hogy nem lehet egy szerkezet vagy gép méreteit sem egyszerűen arányosan megnövelni az összetörés veszedelme nélkül. Az előbbit már a babyloni történet is példázta, az utóbbit pedig mérnökeink már *Galilei* óta tudják. *Avogadro* idejében azonban, mint említettem, más volt a helyzet. Már a tudományos megállapítások, a kísérleti tények egész láncolata állott rendelkezésre ekkor s ha *Black*, *Lavoisier*, *Gay-Lussac*, *Dalton* és mások munkásságát nézzük, akkor *Avogadro* műve már csak ezek betetőzéséül tekinthető. A tudósok hosszú sora osztozik tehát itt is, mint mindig a tudomány előbbrevitelének érdemében és büszkeséggel kell megemlítenünk, hogy ebbe a sorba beletartozik fakultásunk két régi tudós professzora is: *Jacquin Miklós* és *Ruprecht Antal* is, akiknek a XVIII. század utolsó harmadában Selmeceen kifejtett működését már régebben más helyen volt szerencsém részletebben méltatni. Miben csúcsosodik ki tehát különösképpen

Avogadro érdeme mégis? Nyilván abban, hogy a kellő pillanatban szakítani tudott egy olyan elmélettel, amely már többé semmiképpen sem volt alkalmas a tapasztalati tények magyarázására. A molekulaelméletet, illetőleg *Avogadro* hipotézisét, mely már, mint ismeretes, a gázok molekuláinak számarányáról is nyilatkozott, a tudományos világ azonban nem tette mindjárt magáévá. Azt, hogy a diszkontinuus anyagelmélet, hogy úgy mondjam, mint a „sans culotte“ tudomány eredménye aránylag lassan hódított, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy annak alapján *Clausius* csak 1857-ben fejlesztette ki a *Bernoulli* által már egy évszázaddal azelőtt kezdeményezett kinetikus gázelméletet, melyet azután a hatvanas és hetvenes években *Maxwell*, illetőleg *Boltzmann* tetőzött be. Jellemző, hogy a molekulaelméletet még maga *Boltzmann* is csak *munkahipotézisnek* tekintette, noha már *Clausius* és *Maxwell* a gáz-molekulák tranzlációs sebességét és közepes szabad úthosszát, *Loschmidt* pedig a molekulák méretét, tömegét és a térfogat-egységben levő számát is kiszámította már ekkor. A molekulák realitásában (valós létében) akkor kezdtek hinni csak, amikor a nyolcvanas években *Raoult* és *Van't Hoff* kimutatták, hogy a folyadékokban oldott anyagok is a gázokhoz hasonlóan viselkednek és bizonyos, a folyadék számára különben permeábilis lemezekben az oldott anyag molekulái nem képesek áthatolni, nyilván mert nagyobbak, mint az alkalmazott lemez likacsai. A szkeptikusok számára azonban a kísérletező tudomány még további bizonyítékokkal is szolgált. *Graham* már 1862-ben észrevette, hogy míg pl. egy cukoroldatból az oldott anyag könnyen kikristályosítható, addig számos olyan oldat is van, mint pl. az enyv-, vagy zselatinoldat, amely kristályosodásra egyáltalában nem hajlamos. Ezek az ún. kolloidoldatok szabad szemmel, de még mikroszkóppal vizsgálva sem különböznek a krisztalloidoktól, hiszen egyikükben sem látni semmit sem. Ha azonban ultramikroszkóppal, melyet tudvalevően a magyar származású *Zsigmondy Richárd* talált fel, nézünk beléjük, a kolloidoldatokban lenyűgöző kép tárul elénk. Valósággal, mint az esti égbolton ragyogó csillagok, úgy tűnnek fel a kolloidoldat részecskéi, s ami a legnevezetesebb, élénk zegzugos mozgást végeznek. Ennek az érdekes mozgásnak a magyarázatát, melyhez hasonlólt *Brown* durvább szuszpenzióban, közönséges mikroszkóppal egyébként már 1827-ben észlelt, csak 1905-ben adta meg *Smoluchowski*,

kimutatván, hogy a kolloid részecskék eme mozgása onnan ered, hogy a folyadék molekulái a hőmérséklettől függő heves mozgást végeznek és eközben csaknem szüntelenül beléjük ütköznek. Nagyobb részecskék, pl. egy egészen durva diszperzió részecskéi az őket másodpercenként érő millió és millió ütközés hatására persze nem mozdulnak el, mert az ütközések eloszlásában a statisztikai egyensúly érvényesül, a kisebbek azonban annál élénkebben jelzik a molekulák létezését. Akadhatnak azonban olyanok, akik ezt a bizonyítékot sem találják még eléggé közvetlennek. Ezeknek azt mondhatjuk, hogy idestova két éve már, hogy a *Borries* és *Ruska*-féle ú. n. elektronmikroszkóp segítségével elkészültek az első molekula-fényképek is. Igaz, hogy eddig csak igen nagy fehérjemolekulákat sikerült fotografálni, de ez az eredmény is igen számottevő, mert kiderült, hogy a szóbanforgó molekulák alakja is olyan, mint azt a szerkezeti képletük alapján várni lehetett, vagyis fonálszerű. Természetes, hogy ezt a megismerési sort nem tekinthetjük még ezzel sem befejezettnek, mint ahogy semmiről sem lehetnek befejezett ismereteink, mivel tapasztalataink sora nem zárul le soha, de a molekulák *realitásában* ezekután mégis bajos volna kételkednünk. Ennek ellenére még ma is találkozunk ú. n. puristákkal, akik azt kérdezik, hogy ezek a fényképek, bárha még méréseket is lehet rajtuk végezni, bizonyítják-e csakugyan, hogy a molekulák tényleg vannak? Erre a kérdésre legjobban *Planck Miksának*, a kiváló Nobel-díjas német tudósna szavaival felelhetünk: amit meg lehet mérni, az van is. Legalább számunkra kétségtelenül van. A természettudomány régen felszámolt azzal a gondolattal, hogy a *Kant*-féle „Ding an sich“-et, azaz a *dolgot magát* megismerje, mert reájött, hogy a valóságot nem lehet élményeinken, tapasztalatainkon kívül keresni. Igaz, hogy az *ilyen* megismerés felé vezető út, mint a bemutatott példán is láttuk, mindenesetre fáradságos és hosszadalmas is, de *egyed-egyedül megnyugtató*. Az is igaz, hogy néha sikerülnek fényes intuíciók, de ezek igazságát is *csak hasonló módon* lehet bebizonyítani. És *be kell bizonyítani!* Bizonyos munkaökonomiára viszont a tudománynak is szüksége van és semmi sem volna elhibázottabb, mint a kutatást előre meghatározott metafizikai elvek korlátai közé szorítani. Amíg a tudomány ilyen korlátokat és *kívülről* jövő ú. n. örökigazságokat, pláne kritika nélkül, egyszerűen elfogadott, alig tett

haladást és szükségképpen eljutott a *Du Bois-Reymond*-féle hírhedt „*ignoramus et ignorabimus*“-hoz. Mi sem áll tőlünk távolabb, mint hogy azt állítsuk, miszerint *mindent* megismerhetünk; ez még így — hogy úgy mondjam — a magunk módja szerint sem lehetséges, hiszen minden új megismerésből újabb meg *újabb kérdések* fakadnak. *Csak haladnunk* lehet. A haladás első feltétele azonban az, hogy helyesen tegyük fel kérdéseinket, mert amilyen a kérdés, olyan lesz a felelet. Gondoljunk csak arra, hogy milyen feleleteket kell adnunk gyakran gyermekeink kérdéseire is. Nos gyakran találkozunk ilyen kérdezőkkel a tudomány területén is. Ilyen kérdező volt az említett *Du Bois-Reymond* is, aki az elavult filozófiai doktrinák által félrevezetett természettudományi materializmusnak zsákutcájába tévedve, kevélységében *a tudománytól várt feleletet a végső okra*. Erre a kérdésre *tudomány* valóban csak *ignorabimus*-szal felelhet, de ez korántsem jelenti azt, hogy a körülöttünk, sőt a bennünk lévő világ megismerésének korlátai volnának, mint azt ő „Über die Grenzen des Naturerkennens“ című munkájában állította. A tudomány azonban csak a sajátmaga által felvetett kérdésekre tud felelni, és aki tudományos dolgokkal foglalkozik, azt is tudja, hogy már *a problémák meglátása* és felvetése is tudományos teljesítmény, sőt néha még nagyobb, mint maga a megoldás. Semmi sem esik tehát kívül a természettudományi megismerhetőség határán, kivéve a természetfölöttit, a minduntalan felbukkanó végső okot. Ennek a megismeréséhez azonban egészen más, de sokkal csalhatatlanabb úton vezet el *a hit a tudóst és a tudatlant* egyaránt.

A természettudományi megismerés útját vizsgálva azonban reá kell mutatnunk még egy fontos és lényeges körülményre, a matematikai nyelvre. A matematika a természettudományban *abszolút nélkülözhetetlen* kifejezési forma s bátran mondhatjuk, hogy egy tudományos probléma megoldása lényegében nem más, mint mérésen alapuló tényleges élményeink, tapasztalataink között új összefüggéseket találni, azaz szabatosabban kifejezve: élményeinknek, tapasztalati fogalmainknak félreérthetetlen, sőt egyértelmű megjelölése mellett, egy *konvencionális jelrendszer* keretében újat produkálni. Magától értetődik, hogy már az egyértelmű jelrendszer alkalmazása által is kényszerítve vagyunk *fogalmainkat lehetőleg szigorúan definiálni*, ellentétben a nem exakt szellemi tudományokkal, melyek az ő

többé-kevésbé mindig *személyes* és sokszor meg sem ismételtető élményen alapuló fogalmaikat csak hosszú mondatokkal tudják *megközelíteni*. Míg a természettudományokban a fogalmak közötti kapcsolatok fejlesztése a jelrendszer segítségével igen gazdaságosan történik, addig a nem exakt szellemi tudományokban a tautológiák, sajnos, elkerülhetetlenek. Az exakt szellemi tudományokban, pl. a logikában viszont már szintén történtek kísérletek a jelbeszéd alkalmazására — itt a *Boole* által megalapított logikai algebrára gondolok —, erre azonban általánosságban, éppen a nem exakt szellemi tudományok fogalmainak említett minősége miatt sor nem kerülhet. Nem szabad azonban azt hinnünk, hogy a matematikának a fizikában jelenleg használatos módszerei a természettudományok haladása szempontjából is abszolút célszerűek, illetőleg mindig megfelelőek maradhatnak. A *Newton*-féle infinitezimális matematika nagyszerűen megfelelt és ma is megfelel a klasszikus fizika, a kontinuumok fizikája számára, de mióta a „*natura non facit saltus*“ elvét a tapasztalat megbuktatta, kezdi helyét egy másik matematikának, a valószínűségszámításnak, a statisztikai matematikának átadni. Rámutattunk már, hogy milyen téves és így a tudomány haladására is milyen káros volt bizonyos filozófiai tételeket, mint posztulátumot, vagy akár csak mint hipotézist is elfogadni. Ninesen ez azonban sokkal más-képpen a természettudomány és a matematika viszonylatában sem. A matematika a logikai lehetőségek tudománya, a természettudomány ellenben csak a logikai valóságoké. A matematikának a természettudományok kifejlődésében óriási szerepe volt éppenúgy, mint a természettudománynak a matematikai kutatás irányításában és ez a kölcsönhatás mindig meg is fog maradni, de nagy tévedés és nagy hiba volt a filozófiai előítéletekhez hasonlóan, holmi a priori harmóniát tételezni fel matematika és természettudomány között. A kísérleti természettudomány feladata kétségtelenül abban csúcsosodik ki, hogy a tapasztalatokat egy matematikai jelrendszerbe illessze be, de *ennek* a jelrendszernek a fejlesztése nem a matematika, hanem az *elméleti természettudomány* feladata, tehát elsősorban szintén természettudományi feladat. Nem tagadjuk a matematikai gondolkodás nagy heurisztikus értékét a természettudományos kutatásban, de nagy hibák is történtek már abból kifolyólag, hogy pusztá matematikai analógiáknak a kellesnél nagyobb súlyt

tulajdonítottak. Gyakran előfordul, hogy különböző jelenségek azonos, vagy hasonló matematikai apparátussal foghatók meg. Így pl. a hővezetés, a diffúzió és bizonyos hidrodinamikai folyamatok differenciálegyenletei mutatis mutandis hajszálnyira megegyeznek, noha e jelenségek fizikai tartalma, sőt esetleg lefolyásuk is merőben különböző. De hogy egy még jellemzőbb példát említsek: hányszor oldunk meg fizikai problémákat exponenciális függvényekkel segítségével, tehát lényegileg a kamatos kamatszámítás módszerével és mégis mi közülük van ezeknek egymáshoz?

Mint rámutattam, a természet diszkontinuus voltának felismerése szükségképpen maga után vonja mindinkább a statisztikai matematikának az alkalmazását, különösen ha hozzáteszünk, hogy megismerésünk ma már nem csupán az anyag diszkontinuitására, hanem az energia, még helyesebben *a hatás diszkontinuitására* is kiterjed, és itt azt is fel kell említenem, hogy az anyag szerkezetének megismerési sora sem zárult le a molekulával, mint azt csupán példaképpen, előadásom elején bátor voltam bemutatni, hanem ma már itt is sokkal tovább, a protonig, illetve az elektronig, tehát ugyancsak egy energia-kvantumig jutottunk el. Ideális rendezetlenségű sokaságok törvényszerűségeit kell tehát kutatni a *mélyebb bepillantásra* törekvő tudománynak az egész vonalon, és pedig statisztikai alapon. Kezdetben sok kifogás hangzott el ezzel az eljárással szemben, mert a régi ú. n. exakt törvényeket, mint mondani szokás, *csupán* valószínűségekkel helyettesíti. De mit jelent végeredményben egy ilyen ú. n. exakt törvény? Egy matematikai formulát, ami természetesen mindig exakt mindaddig, amíg meg nem kezdjük mérési adataink behelyettesítését. De hogyan jutunk mérési adatainkhoz? Kisebb-nagyobb észlelési hibával terhelt észlelési értékeinkből, valószínűség számítással! Mint látjuk tehát a valószínűségi elem *mindenképpen* belekerül törvényeinkbe, és még akkor is belekerülne, ha észleléseinknél történetesen érzékszerveink összes hibáit sikerülne kiküszöbölni, mert méréseink tárgyai, pontosabban fizikai mennyiségeink sincsenek, mert nem is lehetnek egészen szigorúan definiálva. Míg egy matematikai mennyiség exakt, de sok értelmű, addig a fizikai mennyiségek egyértelműek, de csak megközelítőleg adhatók meg. Hogy szélsőségesen szembeszökő példával szolgáljunk: egy hosszúság számértéke *legyen 5*, ez exakt, mert sem több,

sem kevesebb, de sok értelmű, mert métert, millimétert, akár yardot is jelenthet; egy rúd hossza viszont pl. csakis 5 méter lehet, de csupán megközelítőleg, mert végső elemzésben a rúd két végén lévő állandó rezgésben lévő egy-egy elektron távolságát kellene, nem is megmérnünk, csupán megadnunk s állandó érvénnyel nyilván még ez is lehetetlen.

Míg a fizikai tudományok az infinitezimális matematika segítségével is nagy magaslatra emelkedtek s csak a mondhatnám aprólékos részletek és az anyag-energia individuumainak megismerése készítette őket matematikai eszközeiknek részbeni kicserélésére, addig a biológiai tudományok kezdettől fogva részleteket és egyedeket ismervén meg, azóta indultak el erőteljesebben a *szintézis* felé, mióta a számukra úgyszólván egyedül lehetséges matematikai apparátust, a statisztikait alkalmazták.

Ma, amikor részletes, aprólékos tudásunk leltára oly óriásivá nőtt, talán nem is az teszi a tudománynak és így az emberiségnek is a nagyobb szolgálatot, aki csupán a részletekben dolgozik s mint tudományos munkás, azaz szaktudós csak ezt a leltárt igyekszik növelni, hanem az, aki emellett a szintézisre is gondol legalább. A téglahordók és kőművesek után nagy építészekre van szüksége ma a tudománynak is, mint az egész földi életnek egyaránt, mert bármerre nézünk is, minden az áhított *szintézis* után kiált. Egy épületbe, mint a természettudományéba is, szilárdságot és architektúrát azonban csak az az építész vihet, aki az építőanyagot is jól ismeri. Kizárólag természettudományi feladat tehát ez is, mint az egyszerű tapasztalatgyűjtés s ha a ma még éppenséggel nem nagyon magas, bár terebélyes épület falaira felkapaszzkodunk, onnan alátekintve sok mindent másképpen, egységesebben látunk, vagyis *bizonyos világnézetre* tehetünk szert. Ha egyes filozófusok tagadják, vagy éppenséggel hatásköri túllépésnek bélyegzik a természettudományok világnézetformáló szerepét, illetve törekvését, úgy ezen csak sajnálkozhatunk, mert a természettudomány viszont elismeri, hogy nemcsak a tapasztalat az, amiből az emberi szellem táplálkozik, de viszont saját hipotéziseit is *azonnal elveti*, mihelyt azok a tapasztalással ellentétbe kerülnek.

Magnífice Domine Rector!

Mélyen Tisztelt Ünneplő Közönség!

Kedves Ifjú Barátain!

Ezekben igyekeztem röviden vázolni a természettudományi megismerés vonalát, de úgy érzem, hogy hiba, sőt mondhatnám kötelességmulasztás volna részemről, ha ezúttal nem térnék ki legalább röviden a technikának, azaz a műszaki tudományoknak a természettudományokhoz való viszonyára is, hiszen karunk legelsősorban ezeket a tudományokat műveli és tanítja s gondolom, hogy ifjúságunkat is közelről érdekli, ha megtudja, hogy mire vállalkozott s hogy mi mit várunk tőle, amikor karunkra beiratkozott és nemcsak a papirosforma szerinti, de igazi mérnökké akar lenni.

Ha a görög szótárban a „τέχνη“ szót fellapozzuk, mellette több jelentést találunk, úgymint művészet, mesterség, ügyesség, tudomány, sőt csel és csselfogás. Ha azt kérdezzük, hogy e szónak hat jelentése közül melyik az, amelyik a „technika“ műszóba átment, meg kell állapítanunk, hogy valamenynyí, mert művészet kell egy épület, vagy egy híd, sőt egy gép megtervezéséhez is és sok-sok tudomány, de testet mindegyik csak akkor ölthet, ha nem hiányzik megalkotójukból a mesterségbeli ügyesség és a leleményesség sem. Ritkaság, hogy egy műszó ilyen pontosan és összes jelentéseivel szinte hiány nélkül feleljen meg annak a fogalomnak, illetve fogalomkörnek, amelynek jelölésére kiválasztották.

A technika ezen fogalmi elemei közül elsősorban a tudományosat szeretném kiemelni, hiszen az említett felsorolásban is a központi helyet foglalja el ez a szó, éppen úgy, mint ahogy a valóságban is a súlypontot képezi. Azt, hogy ez a műszaki tudományok magvát képező elem természettudomány, úgy gondolom nem kell fejtegetnem. Különösen ifjúságunk kedvéért szeretném azonban erősen hangsúlyozni, hogy mivel jó gyümölcsöt csak az a fa teremhet, amely egészséges magból kelt ki, már tanulmányaik első szakában is — amikor studiumaik javarésze ebből a körből kerül majd ki — igyekezniök kell teljes szorgalmukat kifejteni. Alapos matematikai és természettudományi tudás nélkül legfeljebb gyökértelen műszaki ismeretekre tehetnének csak szert, de nem igazi *műszaki tudásra*. A tudomány fej-

lesztésére és műszaki alkotásokra pedig csak ez képesít, és Hazánkknak ma sokkal inkább ilyen mérnökökre van szüksége, mint valaha.

A művészeti elem a karunkon képviselt műszaki tudományokban nem játszik elsőrendű szerepet, de kétségtelen, hogy bizonyos ízlésre és formaérzékre a mi mérnökeinknek is szükségük van. Különösen telepek tervezésénél nyilvánul meg, ha a mérnöknek a harmónia iránt is van fogékonysága. A jó műszaki alkotások között is van szép és kevésbé szép. A leleményesség a feltaláló szellem legfőbb éltető eleme, de persze csak, ha igazi tudásból táplálkozik. Enélkül csak üres ötleteket termelhetünk, melyeknek műszaki értékük nem lévén, sohasem fognak megvalósulni. A leleményesség maga a *mozgékony tudás*. Ügyesség kell a rajzoláshoz, a laboratóriumi munkához, a mérőműszerek és gépek kezeléséhez s ezek nem csupán a mérnök képzés egyes állomásai, hanem úgyszólván minden mérnöki munkaterület elengedhetetlen kellékei. Végül a mesterségbeli ismeret is részét képezi a műszaki tudásnak és pedig két okból. Először a legkiválóbb tervből sem lesz kifogástalan alkotás, ha nem jó mesterek készítik el. A mérnök feladata tehát az ellenőrzés, a mesterek kiválasztása, sőt oktatása is. De oktathatunk-e egy kézművest, ha magunk soha szerszámot nem fogtunk a kezünkbe? Másodszor az iparos, a kézműves, a munkás, a *mérnök közvetlen munkatársa*, s mint ilyennel kell hogy teljes egyetértésben dolgozzék. Egyetértés azonban csak ott lehet, ahol az emberek egymás munkáját megbecsülik, mert ismerik! Hogy az egyetértés, a megértés a Nemzet életének is milyen hatalmas erőforrása, azt a közelmúlt eseményei ismét megmutatták, mert bizonyos, hogy a mi drága Erdélyünk egy részének visszatérése is elsősorban ennek az egyetértésnek, a trianoni húsz esztendő alatt sem lankadó egységes és sziklaszilárd nemzeti akaratnak gyümölcse lehetett csak.

Gyarapítsuk tehát tudásunkat minden irányban, hogy ne csak közvetlen munkatársaink, hanem mennél több honfitársunk értékét megismerve munkálhassuk nemzeti egységünket s ezáltal Hazánk boldogulását.

Ezzel a hó óhajással fejezem be szavaimat és a Mindenható bőséges áldását kérem mindnyájunk munkájára.

III.

DR. H. C. REHBOCK TIVADAR
KARLSRUHEI NYUG. MŰEGYETEMI NY. R. TANÁRNAK

A MÉRNÖKI TUDOMÁNYOK TISZTELETBELI
DOKTORÁVÁ TÖRTÉNT

AVATÁSA

DR. H. C. REHBOCK TIVADAR

KARLSRUHEI NYUG. MŰEGYETEMI NY. R. TANÁRNAK
A MÉRNÖKI TUDOMÁNYOK TISZTELETBELI DOKTORÁVA
TÖRTÉNT AVATÁSA.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Tanácsa az 1940. évi június hó 17-én déli 12 órakor a műegyetem dísztermében tartott ünnepi közgyűlésen *dr. h. c. Rehbock Tivadar* karlsruhei nyugalmazott műegyetemi ny. r. tanárt a mérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává avatta.

Dr. Zimmermann Agoston rector magnificus az ünnepi közgyűlést a következő szavakkal nyitotta meg:

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Mély tisztelettel üdvözlöm *dr. Szily Kálmán* és *dr. Fáy István* m. kir. titkos tanácsos, államtitkár urak Önagyméltóságáikat, a honoris causa avatandó doktorjelölt urat, a társ-egyetemek i. t. képviselőit, nevezetesen a kir. Pázmány Péter-tudományegyetem rector magnificusának képviselőjében megjelent *dr. Rybár István* prodékán urat, a pécsi Erzsébet-tudományegyetem rector magnificusát, *dr. Vinkler János* öméltóságát, a m. kir. földművelésügyi minisztérium vízügyi főosztályának képviselőjében *Rochel Dezső* miniszteri tanácsos urat, a m. kir. szabadalmi bíróság képviselőjében *Schilling Zoltán* elnök öméltóságát, a Magyar-Német Társaság képviselőjében megjelent *Rohringer Sándor* igazgató-tag urat, a Magyar Mérnök- és Építész Egyesület képviselőjében megjelent *Bárány Béla* m. kir. kormányfőtanácsos urat, a hatóságok, hivatalok és kulturális intézmények képviselőit, valamint a műegyetem nagytekintetű Tanácsát, tanári karát, az ünnepi közgyűlésünket megtisztelő díszes közönséget és az ifjúságot.

A tiszteletbeli doktorráavatás alkalmából tartott ünnepi közgyűlést megnyitom és jelentem, hogy a közgyűlés napirendjének egyetlen tárgya *dr. h. c. Rehbock Tivadar* karlsruhei nyugalmazott műegyetemi ny. r. tanár úrnak a műszaki tudományok fejlesztése terén elért rendkívül értékes eredményeinek elismeréséül a mérnöki tudományok tiszteletbeli doktorráavatása.

Tisztelettel jelentem, hogy mérnöki és építészmérnöki karunk javaslata alapján a műegyetem Tanácsa még *dr. h. c. Roš Mirko* zürichi műegyetemi tanárnak a mérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává való avatása tárgyában is tett felterjesztést, melyet a Kormányzó Úr Ó Főméltósága szintén jóváhagyott, azonban a jelölt úr a jelenleg uralkodó viszonyok miatt kénytelen volt legnagyobb sajnálatára és sajnálatunkra a személyes megjelenésről lemondani.

Legyen szabad illusztris külföldi tiszteletbeli doktorjelöltünket német nyelven is üdvözölnöm.

Sehr geehrter Herr Geheimrat!

Sehr geehrter Herr Professor!

Mir ist der ehrenvolle Auftrag zuteil geworden, im Namen der kgl. ung. Palatin Joseph-Universität für technische und Wirtschaftswissenschaften, aber auch im Namen aller Anwesenden, darunter hoher ungarischer Amtsträger und Vertreter der Wissenschaft, Sie mit grösster Freude herzlichst zu begrüßen und willkommen zu heissen anlässlich des heutigen Festaktes Ihrer Ehrenpromotion, nachdem *Seine Durchlaucht der Reichsverweser Ungarns* durch sein allerhöchstes Dekret vom 30. März l. J. gestattet hat, Sie in Anerkennung Ihrer ausserordentlich wertvollen Erfolge auf dem Gebiet der technischen Wissenschaften *zum Ehrendoktor der Ingenieur-Wissenschaften* zu promovieren.

Ihr s. g. Herr Kollege *Prof. Dr. h. c. Mirko Roš* - Zürich konnte zu seinem und unseren lebhaften Bedauern zum heutigen Festakt, leider, nicht erscheinen. Sie aber haben es sich nicht nehmen lassen, trotz der schicksalschweren, unruhigen Kriegszeit, in der eine alte Welt im Begriffe steht einzustürzen, persönlich zum heutigen Festakt zu erscheinen und damit Ihre Sympathie und Anerkennung für unsere Universität und für die unga-

rische Wissenschaft zum Ausdruck zu bringen. Ich danke Ihnen von ganzem Herzen für diese Aufmerksamkeit, durch die gleichzeitig Ihre früheren freundschaftlichen Beziehungen bekundet, erneut, vertieft und erweitert werden. Mögen Sie freundlich entgegennehmen, was wir Ihnen bieten können.

Midón müegyetemünk Tanácsának őszinte örömét és köszönetét fejezem ki ez alkalommal is afelett, hogy a Kormányzó Úr Ó Főméltósága egyetemünk mérnöki és építész-mérnöki karának kérelmét teljesíteni kegyes volt, felkérem *dr. Stachó Tibor* urat, a mérnöki és építész-mérnöki kar dékánját, szíveskedjék *dr. h. c. Rehbock Tivadar* tiszteletbeli doktorráavatásának előzményeit ismertetni.

Dr. Stachó Tibor, a mérnöki és építész-mérnöki kar dékánja a tiszteletbeli doktorráavatás előzményeit a következőkben ismerteti:

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mérnöki és Építész-mérnöki Kara a Mérnöki Osztály javaslatára az 1938. évi április hó 29-én tartott VI. rendes ülésében egyhangú állásfoglalással úgy határozott, hogy *dr. Ing. h. c. Rehbock Tivadar* karlsruhei nyugalmazott müegyetemi ny. r. tanár, titkos építési főtanácsosnak a mérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává való felavatásához szükséges lépéseket megteszi.

A Müegyetem Rektori Tanácsa és Tanácsa az 1939. évi június hó 27-én tartott 1938/39. tanévi IV. rendes ülésében a Mérnöki és Építész-mérnöki Kar eme határozatához hozzájárult és azt a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr elé terjesztette.

E felterjesztés alapján a Kormányzó Úr Ó Főméltósága folyó évi március hó 30-án, Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy a Müegyetem Tanácsa *dr. Ing. h. c. Rehbock Tivadar* karlsruhei nyugalmazott müegyetemi ny. r. tanár, titkos építési főtanácsos urat a műszaki tudományok fejlesztése terén elért rendkívül értékes eredményeinek elismeréséül a mérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává avassa és részére a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltassa.

Kegyelmes Urak! Hölgyeim és Uraim!

Legyen szabad csak nagy vonásokban ismertetnem ama érdemeiket, melyek a Kart említett határozatára készítették. Azt hiszem, hogy egy mérnöki munkában, elméleti és kísérleti kutatásban s irodalmi működésben felette gazdag életről így is meggyőző képet adhatok.

Rehbock Tivadar úr, mint régi, protestáns frankfurti család sarja, 1864-ben Amsterdamban született. Tanulmányait a müncheni és berlini műegyetemen elvégezve, az építési gyakorlatban tevékenykedett és statikai kérdésekkel foglalkozott. A Regierungsbaumeister-i fokozatot elérve, a berlini vízművek mérnöke lett.

Csakhamar azonban számos nagyobb, szinte valamennyi világrészbe szétszórt vízmű tervezésére nyert megbízást. Talán elég, ha megbízatása körét, melynek középpontja természetesen Európára esett, három ponttal leszögezem. Délamerikában a La Plata folyó és a Bahia Blanca-öböl erődítéseivel, Dél-afrikában a német gyarmatok völgyzárógátjaival és öntözőműveivel, Kínában a Hoang-Ho folyó szabályozásának feladatával.

1899-ben a nemzetközi hírnévnek örvendő fiatal vízépítőmérnököt a karlsruhei műegyetem vízépítéstani tanszékére hívta meg. Hangsúlyoznom kell, hogy e meghívásnál a leendő professzor egy laboratórium felállításához ragaszkodott. Ebben — a csakhamar világhírű — kísérleti intézetben ugyanis később nemcsak számos német hidraulikai kérdés vizsgáltatott meg modelleken, hanem a hollandi Zuider-tó zárógátjai és zsilipeinek kérdése is, továbbá több svájci vízerőtelep és egy nagyobb török öntözőcsatorna duzzasztóművei.

Rehbock tanár úr laboratóriumában ezenkívül számos, elméletileg egyelőre megközelíthetetlen probléma is kísérleti megoldást talált és az itt folyó kísérletek nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a hidromechanika egykori, ökölszabályoktól hemzsegő képe mai fejlett alakját felvette. A Rehbock-féle fogazat és a bukógáton való vízmérés ennek a tevékenységnek csak két általánosan ismert példája.

És végre nyerjen említést *Rehbock* titkos tanácsos úr számos kisebb értekezése mellett egy-két nagyobb irodalmi műve, mint pl. a *Duzzasztóművekről* külön, vagy erről a *Mű-*

szaki tudományok kézikönyvébe írt rész, a *Folyóvízszabályozás alacsony vízállásnál, a Lefolyás, duzzadás, hengerképződés* s végül a *Víziutak csatornákon és tavakon át*.

Meg vagyunk győződve arról, hogy *Rehbock Tivadar* tükös építési főtanácsos úr mai avatása nemcsak díszdoktoraink illusztris sorát, hanem egyben az ő alkotó tevékenységének elismerését is méltón gyarapítja.

Mielőtt avatási kérelmemet előterjeszteném, legyen szabad az elmondottakat ünnepeltünk anyanyelvén tolmácsolnom.

Exzellenzen! Werte Anwesende!

Die Fakultät für Bauwesen und Architektur der kgl. ungarischen Palatin Joseph-Universität für technische und wirtschaftswissenschaften fasste auf Vorschlag der Abteilung für Bauwesen in ihrer d. 29. April 1938 abgehaltenen Sitzung den einhelligen Beschluss, die nötigen Schritte zur Ehrenpromotion des Herrn Geh. Oberbaurat dr. Ing. h. c. *Theodor Rehbock*, emeritierten o. ö. Professors an der technischen Hochschule Karlsruhe, einzuleiten.

Der Senat unserer Universität hat in seiner d. 27. Juni 1939 abgehaltenen Sitzung den entsprechend unterstützten Beschluss der Fakultät für Bauwesen und Architektur seine Zustimmung erteilt und die diesbezügliche Vorlage dem Herrn kgl. ungarischen Minister für Kultus- und Unterrichtswesen unterbreitet.

Auf Grund dieser Vorlage geruhte Seine Durchlaucht, der Reichsverweser Ungarns mit allerhöchstem Entschluss vom 30. März l. J. die Bewilligung zu erteilen, dass der Senat unserer Universität Herrn Geh. Oberbaurat, em. Professor Dr. Ing. h. c. *Theodor Rehbock* in Anerkennung seiner auf dem Gebiete der technischen Wissenschaften erreichten besonders wertvollen Erfolge zum Ehrendoktor der Ingenieurwissenschaften promoviere und ihm das Ehrendiplom ausfolge.

Exzellenzen! Werte Anwesende!

Gestatten sie nun, dass ich in grossen Zügen die Verdienste zu schildern versuche, welche die Fakultät zum erwähnten Beschluss bewogen haben. Ich hoffe auch so von einem an Ingenieurarbeiten, an theoretischen und experimen-

tellen Forschungen, an literarischer Tätigkeit überreichen Leben ein eindrucksvolles Bild geben zu können.

Herr *Theodor Rehbock* wurde als Sprosse einer alten, protestantischen, Frankfurter Familie 1864 in Amsterdam geboren. Nach Absolvieren seiner Studien an den technischen Hochschulen in München und Berlin betätigte er sich zunächst in der Baupraxis und behandelte statische Fragen. Den Grad eines Regierungsbaumeisters erreichend wurde er dann beratender Ingenieur bei den Berliner Wasserwerken.

Bald ist er aber mit dem Projekt von zahlreichen, grösseren, in fast alle Erdteile zerstreuten Wasserbauten betraut worden. Es wird vielleicht genügen, wenn ich den Ihm anvertrauten Wirkungskreis, dessen Mittelpunkt naturgemäss in Europa lag, mit drei Punkten abstecke. In Südamerika mit den Fortifikationswerken des La Plata-Flusses und der Bahia Blanca-Bucht, in Südafrika mit den Talsperren und Bewässerungsanlagen der deutschen Kolonien und schliesslich in China mit dem Auftrag zur Regulierung des Hoang-Ho-Flusses.

In 1899 ist der junge, internationalen Ruf geniessende Ingenieur auf den Lehrstuhl für Wasserbau a. d. technischen Hochschule in Karlsruhe berufen worden. Es muss betont werden, dass der künftige Professor hiebei auf Errichtung eines hydraulischen Laboratoriums bestand. In dieser — bald weltberühmt gewordenen — Versuchsanstalt sind nämlich später nicht nur zahlreiche, praktisch wichtige hydraulische Fragen aus Deutschland an Modellen genau untersucht worden, sondern — um nur einige Beispiele zu nennen — auch die Sperrwerke und Schleusen des Zuider-Sees, zahlreiche, z. B. die Ryburg-Schwörstadter Wasserkraftwerke in der Schweiz, und die Stauanlagen eines grösseren Bewässerungskanals in der Türkei.

In Herrn Professor *Rehbocks* Laboratorium sind ausserdem zahlreiche, theoretisch zur Zeit unzugängliche Probleme experimentell gelöst worden, und die hier erfolgten Untersuchungen haben viel dazu beigetragen, dass die Hydromechanik an Stelle ihres ursprünglichen, von Faustregeln wimmelnden Bildes, ihre heutige entwickelte Gestalt annahm. Die Rehbocksche Zahnschwelle und die Wassermessung mit scharfkantigen Überfallwehren sind nur zwei allbekannte Ergebnisse dieser Tätigkeit.

Und zum Schluss mögen neben Herrn Geheimrat *Rehbocks* kleineren Abhandlungen einige grössere Arbeiten erwähnt werden, wie z. B. die *Stauwerke*, sein Beitrag zum *Handbuch der Ingenieurwissenschaften*, „*Regulierung der Flüsse für Niederwasser*“, „*Abfluss, Stau- und Walzenbildung*“, „*Die Wasserstrasse durch die Kanäle und Seen*“.

Wir sind überzeugt, dass Herrn Geheimrat *Theodor Rehbocks* heutige Ehrenpromotion die glänzende Reihe *unserer* Ehrendoktoren und die Anerkennung *seiner* schaffenden Tätigkeit würdig vermehrt.

Ideo reverendissime oro rogoque Rectorem Magnificum et Senatum Academicarum Spectabilem, ut ornatissimum ac doctissimum Dominum h. c. Doctorem Theodorum Rehbock, professorem ordinarium olim in academia celeberrima scientiarum technicarum Hesychiae Carolinae docentem, doctorem scientiarum mensorum honoris causa sollemniter creari ac pronuciari, Eidemque diploma inaugurale hanc promotionem contestans dari censeat.

Dr. Zimmermann Agoston rector magnificus a következő szavakkal kéri fel dr. h. c. *Rehbock Tivadar* tiszteletbeli doktorráavatására a mérnöki és építésmérnöki kar dékánját:

In nomine Senatus Universitatis nostrae alacritatem sinceram ex animo declarantes, quod Celsissimus Dominus Gubernator Regni Hungariae devotae rogationi Facultatis mensorum et magistrorum aedificandi universitatis nostrae satisfacere se propitium ostendebat, obsecramus Dominum Doctorem *Tibor de Stachó* professorem ordinarium publicum ac decanum spectabilem facultatis mensorum et magistrorum aedificandi, ut ornatissimum ac doctissimum Dominum h. c. Doctorem *Theodorum Rehbock* professorem ordinarium olim in academia celeberrima scientiarum technicarum Hesychiae Carolinae docentem, ad gradum doctorum scientiarum mensorum honoris causa promoveat.

Wir ersuchen Sie, s. g. Herr Geheimrat, sich vor Se. Spektabilität, dem Herrn Dekan zu begeben.

Dr. Stachó Tibor dekán avató beszéde:

Ego, Doctor *Tibor de Stachó* philosophiae doctor et professor ordinarius publicus Universitatis Regiae Hungaricae Scientiarum Technicarum et Oeconomicarum „Palatinus Josephus“ atque hoc tempore decanus facultatis mensorum et magistrorum aedificandi ex officio meo inhaerenti potestate ornatissimum ac doctissimum Dominum h. c. Doctorem *Theodorum Rehbock*, professorem ordinarium olim in academia celeberrima scientiarum technicarum Hesychiae Carolinae docentem, virum de scientiis technicis optime meritum, doctorem scientiarum mensorum honoris causa agnosco, pronuntio declaroque, dans et concedens Ei iura, honores, praerogativa ac privilegia, quae doctoribus honoris causa de lege aut consuetudine competunt.

Nunc autem solemnem hac occasione Deum Omnipotentem animi ex sententia precor, utinam ornatissimo ac doctissimo domino etiam postero tempore concedat fructus opulentos investigationum scientificarum ad multos annos promulgari posse.

Dr. Zimmermann Agoston rector magnificus:

Rogo ergo ornatissimum ac doctissimum et nobis colendissimum dominum professorem ordinarium Theodorum Rehbock, dignetur ad Rectorem et Senatam accedere, ut per porrectionem manuum in Doctorem honoris causa promoveatur.

A rektor és a dekánok felálltak, ekkor dr. h. c. *Rehbock Tivadar* tanár kézfogásra ment és kezét fogott először a rektorral, azután a rektortól balra álló dekánokkal, majd a rektortól jobbra álló dekánokkal sorrendben.

Rektor és dekánok a kézfogásnál: „*Doctorem Te saluto*“ szavakat mondták.

A doktori kézfogás ünnepi aktusa után *dr. Zimmermann Agoston* rector magnificus a következő németnyelvű beszéd kíséretében nyújtotta át az újonnan felavatottnak a díszdoktori oklevelet:

Unser sehr geehrter Herr Ehrendoktor!

Die höchste, grösste, schönste Ehrung und Anerkennung, die unsere Universität, kraft des ihr erteilten Rechtes zu geben vermag, ist die Verleihung der Doktorwürde honoris causa.

Dieser Lorbeer der Anerkennung wird nur ganz hervorragenden Vertretern der Wissenschaft zuteil, die sich den dauernden Ruhm der geistigen Bannerträger sichern. Der glanzvollen Reihe dieser Grössen schliessen wir hiemit Sie, sehr geehrter Herr Ehrendoktor, an.

Wir schätzen uns glücklich einen so hervorragenden Pionier der Wissenschaft, und eifrigen Förderer inniger Zusammenarbeit und stetigen Meinungs-austausches verdientermassen ehren und auszeichnen zu können.

In einer Zeit, in welcher Angehörige, Mitglieder alter Kulturvölker in hartem Kampfe einander gegenüberstehen, erachten wir es als unsere Pflicht *ernst und sachlich*, unbeeinflusst von jeglicher politischen Parteilichkeit hervorragenden Gelehrten, die einen klangvollen Namen in der internationalen Wissenschaft haben und an führender Stelle ihres Arbeitsgebietes stehen, überdies aber seit vielen Jahren auch mit ungarischen Wissenschaftlern in enger Verbundenheit und Fühlungnahme stehen, auch die äussere Zeichen der höchsten Anerkennung zu verleihen, wie das bereits durch zahlreiche andersweitige Ehrungen zum Ausdruck gebracht wurde. In diesem Zusammenhang erscheinen Sie, s. g. Herr Geheimrat, anbetrachts ihrer wissenschaftlichen Forschungen und Erfahrungen, ihrer bedeutenden Werke und verdienten Erfolge, als wahre Leuchte ihres Fachgebietes.

Möge unsere Anerkennung, deren Zeugnis wir in Rahmen dieser schlichten und würdigen akademischen Feier hiemit darboten, Ihnen zu besonderer Freude gereihen und in dem Kranze der Lorbeeren, die Sie durch ihre wertvollen, vorbildlichen, genialen wissenschaftlichen Arbeiten erreichten und sammelten, einen entsprechenden Platz schaffen. Den unvergänglichen Gütern und Schätzen der Wissenschaft, welche durch ausgezeichneten, eigenen wissenschaftlichen Arbeiten, voll kühner technischer Einfälle, in Gestalt wahrhaft gewaltiger Projekte, fruchtbringender Arbeiten, in mehr als einer hinsicht die Wissenschaft und damit die Allgemeinheit bereichert haben, gilt diese Anerkennung und damit auch ihren ersprisslichen praktischen Wirken.

Indem ich nun mit besonderer Freude Ihnen als Erster die allerherzlichsten Glückwünsche zu der neuen Würde und hohen Auszeichnung ausspreche, überreiche ich Ihnen das

Diplom eines Doktors der Ingenieur-Wissenschaften ehrenhalber, in Anerkennung Ihrer besonderen hervorragenden Verdienste um die technischen Wissenschaften. Gleichzeitig gebe ich der Hoffnung Ausdruck, dass sich die guten und freundschaftlichen Beziehungen, durch die Sie mit unserer ungarischen Wissenschaft schon bisher verbunden waren, nun noch enger und inniger gestalten werden, zum beiderseitigen Wohle und Gedeihen. Das walte Gott!

A dízdoktori oklevél átvétele után *dr. h. c. Rehbock Tivadar* mondott köszönőbeszédet.

A beszédek elhangzása után *dr. Zimmermann Agoston* rector magnificus az ünnepi közgyűlést az alábbi szavakkal zárja be:

Mélyen tisztelt Közönség!

Őszinte hálás köszönetemet nyilvánítom szíves megjelenésükért, amellyel ünnepélyünk fényét emelték, és ezzel a dízdoktoravató ünnepi közgyűlésünket bezárom.

IV.

JELENTÉS

A M. KIR. JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI
ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

1940. ÉVI

SOPRONI NYÁRI TANFOLYAMÁNAK
(NYÁRI EGYETEM) IV. ÉVÉRŐL

JELENTÉS

A M. KIR. JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM 1940. ÉVI SOPRONI NYÁRI TANFOLYAMÁNAK (NYÁRI EGYETEM) IV. ÉVÉRŐL.

Nyári Egyetemünk 1940. évi tanfolyamán, a Tanulmányi Bizottság által megállapított öt éves munkaterv szerint, a vezetőszerep Egyetemünk Mezőgazdasági és Állatorvosi Karának jutott. Ennek megfelelően az összesen megtartott 81 előadásból 35 volt a mezőgazdasági és 14 az állatorvosi tudományok körébe tartozó előadások száma. A Tanulmányi Bizottság a Nyári Egyetem kiváló előadói sorába felkért azonban olyan szakférfiakat is, akik más irányú előadásokkal gazdagították a Nyári Egyetem tanrendjét. A különböző foglalkozási körbe tartozó előadók és az eltérő tárgykörből merített előadások ezidén is szint és élénkséget vittek be Nyári Egyetemünk tanrendjébe.

1940. évi Nyári Egyetemünkkel kapcsolatosan, úgy, amint az két évvel ezelőtt 1938-ban történt, külön erdőmérnöki továbbképző tanfolyamot is terveztünk. Az említett tanfolyam részletes tanrendje a Nyári Egyetem tanrendjével egyidejűleg már el is készült. Az ország legkiválóbb szakemberei vállalkoztak a tanfolyamon előadások tartására. Sajnos azonban a július hó folyamán váratlanul bekövetkezett bonyolult külpolitikai helyzet folytán az erdőmérnöki továbbképző tanfolyamnak úgy az előadói, mint a már részvételre jelentkezett hallgatói legnagyobb részben akadályozva voltak a tanfolyamon való részvételben. Mindezek következtében az említett továbbképző tan-

folyamnak elhalasztását volt kénytelen a tanfolyam vezetősége elhatározni.

Július hó utolsó hetéig úgy látszott, hogy a súlyos külpolitikai helyzet következtében mi sem leszünk abban a helyzetben, hogy Nyári Egyetemünket megtarthassuk. Tanfolyamunk előadójának és a részvételre jelentkezett hallgatóinak nagyrésze ugyanis közszolgálati alkalmazott volt, akiknek a kormány július hóban megtiltotta az elmozdulást szolgálati helyükről. A tanfolyamra jelentkezett ifjúság pedig igen nagy számban katonai szolgálatra vonult be.

A keszthelyi és az immár több, mint 10 éves multtal rendelkező debreceni Nyári Egyetem vezetősége az említett nehézségekre való tekintettel szintén az ezévi Nyári Egyetemi tanfolyamuk elhalasztására határozták el magukat.

Július hó legvégén azonban a külpolitikai feszültség szerencsére engedni kezdett és a jelek arra mutattak, hogy a helyzetben még további javulás is várható. A Tanulmányi Bizottság közbenjárására az illetékes kormányhatóságok és Budapest Székesfőváros vezetősége lehetővé tették a közszolgálatban álló tisztviselők részére, hogy a tanfolyamra, mint előadók, illetőleg, mint hallgatók rövidebb időre eljöhessenek, továbbá az addig meglehetősen gyéren jelentkező többi hallgatóság is hirtelen igen élénken kezdett a tanfolyam iránt érdeklődni. Mindezeknek az alapos mérlegelése után a Tanulmányi Bizottság arra az elhatározásra jutott, hogy a Nyári Egyetemet mégis megtartja. Örömmel jelenthetjük, hogy, amint e jelentésünk alábbi adataiból is látható, ez az elhatározásunk helyes volt és az 1940. évi Soproni Nyári Egyetemünk a vázolt nagy nehézségek dacára is igen jól sikerült.

A Nyári Egyetem előadásai pontosan a tanrendben megállapított keretek között folytak le. Kezdődtek 1940. augusztus hó 1-én és végződtek augusztus hó 17-én.

Nyári Egyetemünk megnyitó ünnepélyét ezidén annak ellenére, hogy az előadásokat már augusztus 1-én megkezdettük, csak augusztus hó 4-én tartottuk meg. Sopron város közönségének a megnyitó ünnepélyeink iránt eddig tanúsított rendkívüli érdeklődését nem akartuk ugyanis kockára tenni azzal, hogy a megnyitó ünnepélyt hétköznapra tegyük. Megnyitó ünnepélyünk a soproni városháza dísztermében nagy és előkelő

és az ország minden részéből egybegyült érdeklődő közönség előtt folyt le. A megnyitó ünnepélyt dr. Zimmermann Ágoston Rector Magnificus következő beszéde vezette be.

DR. ZIMMERMANN ÁGOSTON, A JÓZSEF NADOR
MŰEGYETEM REKTORÁNAK BESZÉDE.

Nagyméltóságú Uraim!

Mélyen tisztelt Ünneplő Közönség!

Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Legmélyebb tisztelettel üdvözlöm vitéz *gr. széki Teleki Mihály* m. kir. földművelésügyi miniszter úr Ónagyméltóságát; mély tisztelettel köszöntöm *dr. Szily Kálmán* m. kir. titkos tanácsos, államtitkár úr Ónagyméltóságát; tisztelettel üdvözlöm *dr. Högyészi Pál* urat, Sopron sz. kir. város és Sopron vármegye főispánját, *dr. Sopronyi-Thurner Mihály* urat, Sopron sz. kir. város polgármestere Óméltóságát, *dr. Kiss Jenő* egyetemi tanárt, az Erzsébet Tudományegyetem képviselőjében, *dr. Pröhle Károly* egyetemi tanárt, a soproni ev. hittudományi kar képviselőjében, *Groffits Gábor* akad. igazgatót, a magyaróvári gazd. akadémia képviselőjében, *dr. Hauser János* akad. igazgatót, a keszthelyi gazdasági akadémia képviselőjében, *dr. Papp Kálmán* prelátus kanonok, városplébánost, *Alliquander Ödön* min. tanácsost, az iparügyi minisztérium képviselőjében, *vitéz Gyetvay Károly* m. kir. honvédezzredest, a m. kir. honvédség képviselőjében, *Prickler János*-t az evangélikus konvent képviselőjében, *dr. Zechmeister József* törvényszéki tanácselnököt, a soproni törvényszék képviselőjében, *dr. Bertalan Endre* ügyészségi elnököt, a kir. ügyészség képviselőjében, *dr. Östör József* ügyvédet, az ügyvédi kamara képviselőjében, *dr. Szabó Jelinek Jenő* aligazgatót, a külkereskedelmi hivatal képviselőjében, *Róth Flóris* m. kir. bányügyi főtanácsos vezérigazgatót, a bányászati és kohászati egyesület képviselőjében, *dr. Quirin Leó* m. kir. bányügyi főtanácsos vezérigazgatót, a mérnöki kamara képviselőjében, a *mezőgazdasági kamarák* megjelent képviselőit, *dr. Hollán Péter* postafőigazgatót, a m. kir. posta képviselőjében, *Martonosi Béla* Gy. S. E. V. üzletigazgatót, a Győr—Sopron—Ebenfurti vasút képviselőjében, *Stefániai Rihárd* kormányfőtanácsost, a MÁK. ügyvezető igazgatóját, a

Magyar Villamosművek Országos Szövetsége képviselőtében, *dr. Szarka István* főtitkárt, a Baross Szövetség képviselőtében, *Fáber György* igazgatót, a magyar gazdatisztek országos egyesülete képviselőtében, továbbá a többi hatóság és a különböző tudományos és társadalmi egyesületek i. t. képviselőit, a soproni nyári egyetem m. t. előadóit és kedves hallgatóságát, valamint kedves vendégeinket.

Távolmaradását kimenteni kéri: dr. gróf Csáky István m. kir. külügyminiszter, *dr. Kuzmich Gábor* a m. kir. posta vezérigazgatója, *Wulff Olaf* a m. kir. folyam- és tengerhajózási r. t. elnöke, *dr. Forster Károly* postafőigazgató, *dr. Veress Gábor* az IBUSZ alelnök vezérigazgatója, *dr. Stolpa Károly* a kassai kereskedelmi főiskola igazgatója, *br. Majthényi József* dr. Nyitra—Pozsony vármegyék alispánja, *dr. Liszka Béla* Kecskemét th. város polgármestere, *Vida Jenő* a Magyar Általános Kőszénbánya R.-T. elnök-vezérigazgatója, *Mátyás Jenő* a Rimamurány—Salgótarjáni Vasmű vezérigazgatója. Az ünnepélyt megnyitom.

Az emberiség legeszményibb törekvése a megismerés útján való haladás. A megismerés útján meglátást, megérzést, gondolatvilágot, látókört bővíteni és mélyíteni törekedik a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem soproni nyári egyetemi tanfolyama, mely idei, immár *negyedik évében* egyetemünk *mezőgazdasági és állatorvosi kara* rendezésében szerepel. E nyári egyetemmel kapcsolatban volt tervbe véve továbbá ez évben a *II. erdőmérnök továbbképző tanfolyam* is, melynek előadásait azonban a változott viszonyok következtében lemondták. A *német egyetemeken* a háború ellenére is tartanak az idén nyári tanfolyamokat, ugyanígy a svájciak, mi sem térünk ki ez elől.

A soproni nyári egyetemi tanfolyam szaktudást, műveltséget fejleszt, erre alkalmas, kedvező, kellemes élettérben. Hasonló célkitűzéssel, a tudomány ápolásával, ismeretek terjesztésével, nemkevesebb lelkesedéssel, buzgó munkássággal és megfelelő eredménnyel működik több más, többnyire szintén többé-kevésbé egyetemi kapcsolatban álló téli-nyári tanfolyam, intézmény, társulat is, így a kir. m. Pázmány Péter-tudományegyetemmel kapcsolatban álló *Szabad Egyetem*, a *debreceni Tisza István-tudományegyetemmel* kapcsolatos nyári egyetemi tanfolyam, a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók régi, szép-

emlékű, kedvelt vándorgyűlései és, hogy még a legnagyobbat és hozzám legközelebb állót említsem, a 100 éves *Kir. M. Természettudományi Társulat*, mely 13.000 tagjával Magyarország legnagyobb, egyben legrégebb kulturális társulata, melyhez hasonlót a művelt nyugat nagy nemzeteinél sem találunk. (Ennek népszerű tudományos estélyei, szakülései, folyóiratai és egyéb kiadványai hasonló célokat követnek).

A *nyári egyetem* komoly és alapos tanulmányokon nyugvó felszereléssel, az újabb kor igényeit is méltányoló és felkaroló ismeretekkel törekszik ez évben is hivatásának megfelelni. Megértve a kor intő szavát, szélesebb látókörrrel, nagyvonalúan bekapcsolódik abba a nagy és hatalmas akarásba, hogy a jövő Magyarországa, mit ellenségei annakidején halálra ítélték, életerejét elvágva, lassan sorvasztani akartak, legyen nagyobb, hatalmasabb és boldogabb. A magyar nemzetet megfoszthatták országa kétharmadától, de nem vehették el kultúráját. A szellemi élet ma is virul, fölfelé ívelő pályán halad, az élni akarás biztató jeleivel, az erősödő ország az újjáépítés korszakában felemelkedik.

A magyar kulturfölény nem csak gazdag örökség, amelyből munka nélkül élhetünk holtunk napjáig, hanem e kultúra olyan örökség, amelynek megtartásáért mindennap dolgoznunk és áldoznunk kell. Ebben az elgyötört országban egy hatalom állhatja meg a helyét: a tudással felfegyverkezett magasabb intelligencia, *gr. Széchenyi István* a kiművelt agyvelők tömegének nevezi, mondván: „a tudományos emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma“. Ezért a mai súlyos helyzetben sem szabad lemondani a magyar kultúra fejlesztéséről, hanem elhivatottságában való törhetetlen hittel, szembe kell szállni a kishitűséggel, kétkedéssel, megalkuvó lemondással és vétkes közönnyel. Minden szellemi, erkölcsi, gazdasági erővel, fáradhatatlan hévvel bele kell feküdni a társadalom szervező munkájába.

A válságok korát éljük, az új idők új feladatokat állítanak elénk. A korszak, amelyben élünk, új világ, új élet megformálását kívánja, hogy mindenkor hivatásunk magaslatán álljunk és lépést tartsunk az élet meggyorsult ütemével, mert aki nem tudja az új idők kérdéseire a helyes feleletet megadni, az visszasaesik, annak pusztulás a sorsa. „Elvész az a nép, amelyik tudomány nélkül való“, mondja a Szentírás.

A modern államok boldogulását és fejlődését elsősorban a *műszaki és gazdasági kultúra* befolyásolja. A gazdasági kultúrával kapcsolatos jelenségeknek valóban nagy jelentősége van az emberiség boldogulásában. A mi nyári egyetemünk elsősorban a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen kitermelt tudást és haladást nyújtja, szigorú kiválogatással, az igényekhez, szükségletekhez mért egyszerűsítéssel és észszerűsítéssel. Az itthon kitermelt haladás és tudás letéteményese, az egyéni felkészültség szellemi értékeit tükrözteti vissza, bepillantást enged annak munkásságába, kutatásaiba, titkaiba.

Az egyetem műveli a tudományt és neveli azokat, akik művelni fogják. A mi tudományunk a valóság jelenségeit végső elvek és egyetemes törvények értelmező fényében törekedik elrendezni. És ha vannak e tudománynak eredményei, maga a tudomány sohasem kész tárgyi valóság, hanem szakadatlan megújuló, sohasem szűnő szellemi erőfeszítés a *clara imago mundi* kialakítására.

Kant nyomán élesen megkülönböztették a *természeti* és *szellemi tudományokat*, de itt nem két különböző valóságról, csak két különböző szemléletről van szó. Nincs olyan természettudományos ismeret, amely ne követelné meg előfeltételül az emberi szellem tényét és minőségét. Nincs természet szellem nélkül, amint nincs szellem természet nélkül. A szellem és a természet nem két egymást kirekesztő birodalom. Itt is vallo-mást kell tennünk az emberi szellem egysége mellett.

A tudomány ma már megszűnt a kiváltságosak tulajdona lenni. Amíg egyes kiválasztottak és beavatottak, többnyire azonban csak az áltudósok, arisztokratikus szellemi elzárkózással, felsőbbbése gőggel, elefántesonttornaikban szeretnének bezárkózni, az igazi magvetők, gondolatok előharcosai nem elégedhetnek meg azzal, hogy a tudás birtokosai lehetnek, hanem annak terjesztése is a feladatuk. A nyári egyetem szellemi kapcsolatot, közösséget vállalni, létesíteni akar szélesebb körrel. Kiinduló, kezdőpontja a tudnivágyás, amely az értelmes, a gondolkodó embert ide vezeti és itt a nyári egyetem szívóssággal és következetességgel folytatott ismeretközlés alapján, amely a legjava tudást adja, helyes tudományos és világnézeti tájékozást nyújt, kiformal, elmélyít. Kívánatos légkört teremtve, fel-

kelti és ébrentartja a figyelmet az itt tárgyalt diszciplinák iránt, a más életsíkon mozgó emberek részére is.

A tudomány és a technika nagyszerű előrehaladása által elkényeztetett ember már szinte elfelejtette a csodálkozást, pedig maga az élet is mily csodás, mily rejtély, és legnagyobb csodálatraméltó adottság maga a természet. Az ismeretközlést itt az értelmi és erkölcsi nézőpontok figyelembevételével helyes adagolásban igyekszik nyújtani a nyári egyetem, a legidőszerűbb, legégetőbb tudományos problémákról, alapvető kérdésekről. Az időszerű kérdésekben megfelelő tájékoztatást óhajt nyújtani, nem elégedve meg a lelket felemelő, a magyar értelmiség egyetemességéhez esetleg közelebbálló gyönyörködtető témákkal, hanem kiterjeszkedve más egyéb, helyes, sőt szükséges, de egyesek előtt talán szinte jelentéktelennek látszó kérdésekre is. Nincsenek itt kis kérdések; amik azoknak látszanak, azok meg nem értett nagy kérdések lehetnek, és nincsenek kimerített kérdések, ellenben vannak a kérdésekben kimerült emberek. Változatosság, sokoldalúság egyik legjellemzőbb és legfontosabb alap tulajdonsága nyári egyetemünk programjának. Új, eddig kevésbé ismert jelenségek kerülnek itt ez alkalommal túlzásmentes, megfelelő megvilágításban tárgyalásra, melyek kiindulási pontjai lesznek további tervszerű fejlődésnek, esetleg újabb elméleteknek, problémáknak, melyekről oly soknak halvány és bizonytalan képzei, fogalmai vannak.

Amikor sokan végzetesen egyoldalúak lettek, — másfelől, amikor a napi megélhetés gondjai, a hivatalos elfoglaltság, lelki fáradtság, szellemi válság, évközben sokat elvon, távoltart a továbbművelődés lehetőségeitől, a szünidei nyári egyetem szervezete különösen alkalmas ezirányú igények kielégítésére, lelki összehangolásra, érdekes, alapos és megbízható tájékoztatás nyújtására, megfelelő, elméleti képzettséggel és szaktudással, de széleskörű gyakorlati tapasztalatokkal is rendelkező előadók részéről. Hangsúlyozom, hogy a szakszerűség, összefoglalás, érthetőségre, áttekinthetőségre törekvő józanság nem jár együtt mindig a száraz unalommal. A feladat nem könnyű; igazi tudományt kell adni művelt közönségnek, tudományos értékeket nyújtani, azoknak keresztmetszetét összefoglalóan nagy vonalakban megrajzolva, az adottságokkal számolva, helyzetképet, új meglátással, hogy így hozzájáruljon tudományos közvélemény kialakításához is.

Az egész közönséget is érdeklő, sokrétű kérdéseket felölelő program összeállítása a nagy inventiójú, széles látókörű, agilis, tevékeny rendezőbizottság érdeme; reá hárul a szervezés, irányítás, vezetés fontos feladata. Munkájának elbírálása csak akkor méltányos és igazságos, ha számbavesszük a nehézségeket, amelyekkel, különösen ez évben fokozottabb mértékben meg kellett küzdeni, az akadályokat, melyek fejlődését és az erők kifejtését gátolták. Ötletes találékonyságukért, mindenkor körültekintő és áldozatos, önzetlen, sok időt és fáradságot igénylő munkájukért hálás köszönet és őszinte elismerés illeti őket, *dr. Czettler Jenő* titkos tanácsost, a soproni nyári egyetem tanulmányi bizottságának elnökét, *dr. Márffy Ede* egyetemi ny. r. tanárt, annak budapesti előadóját, *dr. Romwalter Alfréd* egyetemi professzort, annak soproni igazgatóját, nemkülönben *dr. Kövessi Ferenc* egyetemi professzort, a mezőgazdasági és állatorvosi kar e. i. dékánját is, úgyszintén a soproni idegenforgalmi irodát, amely *Pöttschacher Rudolf* igazgató vezetése alatt az adminisztrációt mintaszerűen bonyolítja le.

Egyetemünknek ez értékes vállalkozása felé a művelt közönség érdeklődéssel fordult, már jól ismeri, értékeli és megértő figyelemben részesíti. Előadásaiban megelevenedik egyetemünk munkásságának egy része, mely ezen keresztül is mutatkozik be.

A mai izgató és izgatott, vérzivataros időben, újabb világháború örvényében — amikor nemzeti jövőnk égboltján ismét hol sötét viharfelhők tornyosulnak, hol ismét a legszebb remények derülnek —, hangoztatják egyesek a régi közmondás szerint: „a háború fertőjében hallgatnak a múzsák“, *inter arma silent musae*; a szellem azonban hatalmasabb Mars-nál, itt is győzedelmeskedik fölötte. Életünk, a magyar élet tele van reménységgel és erőforrásokkal, csupa megvalósulásra váró lehetőség, csak le kell nyúlni érte, ez hazafias kötelesség is. A mi nyári egyetemünk tanfolyamunk is meg nem törhető energiával, minden körülmények között megállni törekszik hazánk boldogulása, érdekében értékeink átmentését segíti elő a gazdasági válság kritikus korszakában. A hűségesen kitartó, törhetetlenül összetartó hallgatóságunk, éppen úgy, mint jeles tudós előadóink egyaránt beállnak a nemzetet felemelni akarók közé.

Szellemi nagyságban nincsenek kis és nagy nemzetek, csak kiválóak és kevésbé azok. S ez ránk, magyarokra szellemi vá-

lasztottságunk magas helyének, kultúrfölényünk megtartása végett állandó kötelességekkel jár.

Az élet árja zúg és kavarog körülöttünk, külső és belső harcok rengetik meg az emberiséget; mily jól esik most itt megfrissülő lélekkel a magyar tudományos élet folytonosságát élvezni, magyar kultúrjavakat ápolni, az igazságot keresni, a jelenségeket tanulmányozni, amelyek az emberi boldogulás irányításában értékesnek látszanak. Az újjáépítés korszaka *Kormányzónk Ő Főméltósága 20 éves országlása alatt* az ő bölcs vezetése mellett az erősödő ország felemelkedésére, rehabilitálására vezetett. A legutóbbi időkben, amikor a bécsi döntés 1938 novemberében Magyarországhoz visszacsatolta a *Felvidéket* 11.927 km² területtel és 1.041.000 lakossal, a *Kárpátalja* pedig 1939 márciusában tért haza 12.141 km² területtel és 592.901 lakossággal, gondoljuk meg, hogy 1919-ben az átkos trianoni békediktátum következtében a régi Nagymagyarország 325.411 km² területéből csak 92.963 km²-t hagytak meg, így pedig most 1940-ben már 117.000 km² a még mindig Csonkamagyarország területe; e területgyarapodás után bizakodva reméljük most, hogy a legújabb idők diadalmas napjaiban a Mindenható akaratából ismét egy nagy lépéssel jutunk előbbre a magyar igazság beteljesedésének útján. Mindez események forgatagában mindenütt symbolikus erővel emelkedik ki *vitéz nagybányai Horthy Miklós* Kormányzó Urunk Ő Főméltóságának nagyszerű alakja, akit a Gondviselés különös kegyelme 20 év előtt a legnehezebb időben állított vezető szerepben a nemzet élére, és akiben az ősi magyar katonai erények az országlás bölcsességével egyesültek.

Ugyancsak most, a közelmúltban, 1940. július 15-én volt 20 éve annak is, hogy miniszterelnökünk, *gr. Teleki Pál*, miután közreműködött Magyarország újjáéledésében, az első megbízást kapta magyar kormány alakítására és Ő 20 év előtt oly intézkedéseket hozott, melyek célja a nagy belső megújulás volt szociális és faji szempontból egyaránt, Ő hozta az első zsidótörvényt és az első földreformot, Ő vetette meg a szak- és gazdasági oktatás alapjait, Ő államosította a társadalombiztosítást, stb. A trianoni békeparancs elleni lelkes, hősies küzdelemben kezdettől fogva kiválóan nagyrabecsült munkatársa volt, és az ma is, *gr. Csáky István* m. kir. külügyminiszter úr Őexcellentiája, Sopron sz. kir. város országgyűlési képviselője,

kinek legutóbb is, a közelmúltban a tengelyhatalmak oldalán aratott nagyjelentőségű külpolitikai sikerei bizonyára a jövőben is meghozzák gyümölcseiket.

De nem szabad sohasem elfelejteni azt sem, hogy a megcsonkított Magyarország területi és lelki helyreállítására irányuló nagy mozgalom tulajdonképpen innen, e kedves városból indult el a dicsőséges *népszavazás* alkalmával. Sopron az ország leghűségesebb városa, mely szavazatával először törte meg a kegyetlen trianoni békeparancs bilincseit és ezért az 1923. évi XXIX. törvénycikkkel hűséges ragaszkodásának elismeréseképpen a *Civitas fidelissima* ékes elnevezéssel díszítettett, az idők folyamán fokozatosan gazdasági fontossága mellett nagy kulturális jelentőségre is tett szert.

A nyári egyetem Sopron sz. kir. város területén *ideálisan* megfelelő atmoszférában kitűnő helyre talált, mert Sopron úgy is, mint tudományos középpont, alkalmas erre, nemkülönben természeti és egyéb szépségeinél fogva is vonzó hatást gyakorol hallgatóságunkra. Ez az ódon és artistikus város egyben történeti légkörű: lépten-nyomon szemünkbe ötlük egy-egy régi főúri vagy patríciusi ház renaissance vagy barokk stílusával, nemes tagozású kiképzésével, loggiás folyosóival, árkádos udvaraival, régies kapuzataival, oszlopos erkélyeivel, stukko díszeivel. Aki egyszer végigjárta zezugos utcáit, festői szépségű helyeit, bepillantott ódon házainak udvaraira és megcsodálta patinás templomait, sohasem felejtheti el ezt a gyönyörű várost. Sopron kulturális tevékenysége a legutóbbi időkben ismét hatalmas lendületet vett, a város továbbfejlesztése, hatalmas városrendezése folyamatban van; a régi város történelemtől megszentelt kövei mellett láthatjuk a modern élet lüktetését. Sopron két legsajátosabb vonása, a múlt megbecsülése és a haladás gondolata jut kifejezésre a város képében; bájos műemlékeinek őrzése mellett a tudomány művelésére is bőven áldoz, a Dunántúl nyugati kulturális kapcsolatainak fenntartója. E kedves, hű város kitűnő polgármesterét, *dr. Sopronyi-Thurner Mihály* Öméltóságát, akit „Sopron megtartója“ jelzővel tiszteltek meg, és Sopron sz. kir. város tisztes közönségét legmélyebb hálás köszönet illeti meg azért a megértő figyelmes érdeklődésért, meleg szeretetért és áldozatkészségért, mellyel nyári egyetemünket támogatja, magamegáldozással fejlődését előbbrevinni segíti.

Minél felsőbbrendű valamely szervezet, annál hosszabb fejlődésre van szüksége. E biológiai szabály alól nincs kivétel. Ez áll a mi nyári egyetemi tanfolyamunkra is. Ha tehát a mai nehéz, válságos, de reményteljes időben talán kevesebben lennének résztvevőink, ez ne kedvetlenítsen el, a kis élő emberektől elfordulva ismét örök nagy „útitársunk“, *gr. Széchenyi István* szavait idézem a csüggedőknek: „engem sohasem ijesztett meg csekély számunk, mert tévednek azok, akik a nagyobb számban vélnek lelkiüdvőt“. Ha esetleg tömegsikerekben ez alkalommal nem is lehet része nyári egyetemünknek, a kiválasztott és hivatott műélvezők rendszerint kisebb táborára maradandóbb hatást fog gyakorolni az. Az iskolázott, művelt közönség tudja leginkább méltányolni az olyan munkát, amely a látókört szélesíti és igaz ismereteket nyújt.

A soproni nyári egyetem eddig eredményes utat tett meg, emelkedő irányzattal örvendetes fellendülést nyert, tárgyilag megalapozott bizakodással tekinthetünk jövője elé, az idők mostohasága ellenére ezután is erős kitartással fog haladni eddigi sikerkoszorúza útján előre és kulturális feladatának megfelelően oly ismereteket nyújtani, melyek mindnyájunknak nyeresége, eseménye, *élménye* lesz. A jövődbe vetett hittel, megértéssel, reménnyel és szeretettel, a multa büszkén, a jövőben bizalommal foytatjuk tehát elődeink munkáját, teljesítjük a dicsőséges, nemes, szép feladatot, igyekezünk a hazai kultúrának igaz ismeretek nyújtásával becsületes szolgálatot teljesíteni, amihez a Mindenható bőséges, gazdag áldását kérem.

A megnyitó ünnepély szónokai voltak még ezenkívül: vitéz gróf széki Teleki Mihály m. kir. földművelésügyi miniszter; dr. Szily Kálmán m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteri államtitkár, m. kir. titkos tanácsos, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselője; dr. Sopronyi-Thurner Mihály, Sopron szab. kir. város polgármestere; Kelle Arthur, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánja.

VITÉZ GRÓF SZÉKI TELEKI MIHÁLY
M. KIR. FÖLDMŪVELÉSÜGYI MINISZTER
SOPRONI BESZÉDE.

Örömmel üdvözlöm a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Soproni Nyári Egyetemét, amely immár

negyedízben nyitja meg kapuit a magyar műszaki és gazdasági tudományok szolgálatában. Ennek a Nyári Egyetemnek sikerekben gazdag multja és eredményei oly biztatást nyújtanak a tudományos körök és az érdeklődők felé, hogy az ezévi magas nivójú program is méltán kelt nagy érdeklődést.

Különös öröömre szolgál, hogy a Soproni Nyári Egyetem ezévi előadássorozata mezőgazdasági és állattenyésztési kérdéseket ölel fel és ezzel kapcsolatosan örömmel kell üdvözlőnöm azokat a törekvéseket, amelyek a földművelésügyi vonatkozású annyira hasznos tudományok és ismeretek terjesztésére irányulnak. Erre hazánknak a mostani nehéz és súlyos időkben fokozott mértékben szüksége van, hogy így az irányító szerepet betöltő közzgazdáink látóköre bővüljön és ezek minden irányban felkészültséget nyerjenek az elkövetkező időkre, amikor mindenkinek megfeszített erővel és tudással kell dolgoznia és küzdenie azon, hogy az újjárendezés előtt álló Európában olyan helyet biztosítsunk magunknak gazdasági téren is, amely ezeréves multunk alapján és húszéves elnyomatásunk és szenvedésünk után méltán megillet.

Sopron városa kiválóan alkalmas arra, hogy a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem falai között rendezze Nyári Egyetemének tanfolyamait, mert a „Civitas fidelissima“ a Kárpátok medencéje és a Duna völgye felé kapuja annak a szomszédos nagy kultúrának és azoknak a rendkívüli magas fokon álló tudományoknak, amelyek Európa tudományos és szellemi életére mindig oly nagy hatást gyakoroltak és amelyek most az eljövendő új Európa tudományos és szellemi életében is példát mutatni hivatottak. Ebben a városban két kultúra találkozik egymással és ezeknek egymásra gyakorolt hatása méltán predesztinálja ezt a várost arra, hogy tudományos központtá fejlődjék.

Egy új Európa küszöbén állunk! Ebben az új Európában hatalmas gazdasági előnyeinket ki kell használnunk, — ezért, mielőtt a tudományos előadások megkezdődnének, pár szóban biztatást, ösztönzést szeretnék nyújtani a háború utáni idők gazdasági lehetőségeinek kiaknázására és szólni szeretnék agrárpolitikánk célkitűzéseinek azon irányairól, amelyek előttünk állanak.

Magyarország gazdasági életének súlypontja a mezőgazdasági termelésen van. Kivitelre kerülő mezőgazdasági termé-

nyeink értékesítése, a Trianon előtti időkben a termelés és fogyasztás egyensúlyozására ideális egységet képező vámterületen különösebb nehézséget nem okozott.

A gyűlölettel fűtött trianoni béke azonban már előrevetette árnyékát a győztes és legyőzött államok között a gazdasági gyűlölködésre is, s ennek volt a következménye az, hogy a huszas évek Európájában a gazdasági elszigeteltség még a szomszédos államokat is kínai fallal zárta el egymástól.

A különböző államok vámfalai terményeink szabad útját régi természetes piacaink felé lehetetlenné tették és amikor a világháború utáni idők gazdaságpolitikájának iránya minden államban az autarchiára való törekvés lett, hazánknak is szükségszerűen bele kellett kapcsolódnia ebbe az irányzatba, hogy újjá tudja építeni gazdasági életét.

A huszas évek felhős horizontja alig-alig mutatta meg azokat az irányokat, amelyek felé haladni kell s bár csupán sötét és szomorú kilátásaink voltak a jövő felé, a magyarság hallatlan szívóssággal, kitartó munkával, törhetetlen hittel, a jövőbe vetett erős bizalommal elkezdte lerakni gazdasági megerősödésének alapjait.

Ha saját erőnkől és baráti államok segítségével ismét nagygyá lesz az ország, gazdasági életünk oly lendületet fog venni, ami bizonyosan kárpótolni fog a nehéz időkért, a sok gonddal és bajjal teli küzdelmes évekért.

Mezőgazdasági életünk új adottságok előtt áll. A most előttünk álló kedvező kilátású gazdasági lehetőségeket tehát ki kell aknáznunk, miért is mezőgazdasági termelésünk átszervezését kell ennek megfelelően agrárpolitikánk legközelebbi céljául kitűzni. Törekednünk kell arra, hogy mezőgazdasági többtermelésünk még fokozódjék, ennek érdekében mezőgazdaságunkat minden irányban fejleszteni kell és a mezőgazdasági hitel- lehetőségek nyújtásával előmozdítani a kívánatos termelési lehetőségeket.

Törekednünk kell arra, hogy ezt az áldott magyar földet úgy műveljük, hogy terményeink minőség tekintetében felvevő piacaink igényét mindenben kielégítsék, hogy így agrárcikkeink az újjászülető Európában azt a közkedveltséget, melyet eddig is élveztek, fokozhassák és ezáltal ismét állandó és biztos piacokat fogunk nyerni.

Mindezek érdekében a kormányzat egész erejével, anyagi és erkölcsi támogatásával a magyar gazda segítségére siet és agrárpolitikai célkitűzéseit a magyar gazdatársadalom munkájára, szívós szorgalmára és erejére támaszkodva, annak érdekében keresztülvinni törekszik.

Ahhoz, hogy ezeket az agrárpolitikai célkitűzéseket elérjük, képzett közgazdákra van szükségünk és ezek képzésében elsőrendű szereppel bír a Soproni Nyári Egyetem most megnyíló előadássorozata. Az államigazgatás mai komplikált feladatai, a fejlődöttebb élet követelményei, a társadalom fokozott szükségletei, a technika haladása, a közgazdasági élet bonyolultsága, az állam igazgatásával együttjáró teendőket elvégezni hivatottaktól nagyobb szaktudást és általánosabb műveltséget kívánnak meg. Köztudomású, hogy nem irányíthat eredményesen az, aki a részletkérdések szűk korlátai közül nem tud kiemelkedni és akinek nincs meg a közgazdasági élet egyéb területére kiterjedő látóköre.

A mezőgazdasággal foglalkozó népesség a közigazgatás oltalmazó és támogató közreműködésére, a mezőgazdasági termelés és értékesítés pedig az állam irányító befolyására sokkal inkább rá van utalva, mint más termelő rétegek. Hogy ennek a nemzeti feladatnak betöltése biztosítható legyen, az idevágó tennivalókat elvégezni hivatottaknak a nemzetgazdasági élet alakulásával az ismeretszerzés terén állandóan lépést kell tartaniok. Ismerniök kell a termelés menetét, szükségleteit, a gazdasági erők hatásait, az értékesítés problémáit, a nemzetközi helyzet alakulását, a gazdálkodással foglalkozók szociális és társadalmi adottságát.

Ezeket az ismereteket van hivatva a Soproni Nyári Egyetem most következő előadássorozatában szolgálni, melyre Isten áldását kérem!

**DR. SZILY KALMAN M. KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁS-
ÜGYI MINISZTERI ALLAMTITKÁR BESZÉDE.**

Igen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Immár négy ízben részesültem abban a szerencsében, hogy a soproni nyári egyetemet a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr nevében megnyithatom.

Az első nyári egyetem tanfolyamának egészen meglepő és váratlan sikere után, őszintén szólva, bizonyos aggodalommal néztem a II. és III. tanfolyam elé. Ennek a soproni nyári egyetemnek annyira új, sajátos és egyéb nyári egyetemektől elütő programja van, hogy egészen jogosan kételkedhetünk abban, vajjon az újság ingerének elmúltával lesz-e ennek a programnak életrevalósága, lesz-e elegendő vonzóereje.

Az elmúlt két évnek a tanulsága erre a kételkedésemre örömmel rácafoltt, mert a tanfolyam előadóinak illusztris gárdája, az előadások tárgyainak nagy tartalmi gazdagsága és változatossága, a hallgatóságnak évről-évre fokozódó száma és igazán komoly, nem csupán nyári, hanem téli érdeklődése is, ezek mind egyaránt bizonyítják azt, hogy a soproni nyári egyetem valóban közhasznú és a közérdeket szolgáló intézménnyé vált.

Azt mondhatjuk, hogy mindez így volt a normális időkben. Ma azonban rendkívüli időket élünk. Amikor a régi Európa eresztékei meglazultak, amikor a fegyverek gigantikus ereje hetek alatt országokat omlaszt össze, amikor minden jel arra mutat, hogy új Európa, illetőleg egy új világ van megszületőben, akkor valóban felvetődik az a kérdés, van-e egyáltalában jogosultsága, van-e értelme annak, hogy az inkább normális időkhöz szabott soproni nyári egyetem az idén is megtartsa tanfolyamát? Az idén, amikor az Úrnak 1940. esztendeje annyira bővelkedik idegtépő izgalmakban, történelmet csináló eseményekben, hogy ezek mellett szinte minden eltörpül.

Tisztelt Közönség! Nagyon is van jogosultsága, nagyon is van értelme. Sőt én szeretnék egészen különleges, szimbolikus jelentőséget látni a soproni nyári egyetem idei tanfolyamának megtartásában.

Az a fekete kárpit, amely oly hosszú ideig elfödte szemeink elől a magyar jövőt, Istennek hála, kezd már megszakadozni és a meg-megnyíló réseken át várakozó szemünk már véli látni és fölismerni a megújhodott Magyarország körvonalait. Ahhoz, hogy ezek majd határokká, és pedig időálló, viharálló határokká szilárduljanak, kétségkívül sok minden kell. Igazán kell jó szerencse, kell ősi magyar vitézség, kell önfeláldozó áldozatkészség, de mindenekelőtt kell valami és ez az, hogy minden magyart áthasson az az igyekezet, hogy a jövőben erősen dolgozzék, hogy több munkát és jobb munkát végezzen, mint vég-

zett eddig. A soproni nyári egyetemnek tulajdonképpen az a hivatása, hogy az elméleti és gyakorlati tudás közlésével a hallgatóságot képessé tegye arra, hogy a műszaki és gazdasági élet óriási területén jobb munkát végezzen. Éppen ezért én a soproni nyári egyetem ezidei tanfolyamának megtartását szeretném egy minden magyarhoz intézett és a több munkára és jobb munkára ösztönző szimbolikus felhívásnak tekinteni.

E felhívás jegyében üdvözlöm a nyári egyetem hallgatóit.

DR. SOPRONYI-THURNER MIHÁLY POLGARMESTER
BESZÉDE.

Magnifice Domine Rector!

Nagyméltóságú és Méltóságos Uraim!

Mélyen tisztelt Vendégeink!

A világháború, mely négy évnél tovább dühöngött, sok sebet ejtett, melyet máig sem hevertünk ki; sok bajt tárt föl, amelyet máig sem háritottunk el. A sebek még vérzenek és sajognak, a régi bajok még gyötörnek és már megint dörögnek az ágyúk, robbannak a bombák szárazon, vízen és a levegőben és hadseregek mozgolódnak és fölvonulnak egy újabb világháborúra.

Hiábavalónak bizonyult a négy éves háború minden véres tapasztalata, az emberiség gyűlölete, irigysége nem szűnt meg egy percre sem, folytatta szakadatlanul és irgalmatlanul a háborút a gazdasági élet sok-sok terén, noha a győzők és legyőzöttek egyaránt felismerték a világháború folyamán a bajokat.

A győzők és legyőzöttek élén akadtak vezérek, akik a bajok gyógyító füveit a mezőgazdaság síkjain keresték.

A bolsevikiek az új világ felépítését a tömegre bízták. Úgy gondolták: a tömeg dolgozzék a tömegért. Munkába állították a traktort és egyéb gépeket, új paraszttípust teremtettek, a mezőgazdasági munkásokat a gépek kiszolgálása közben szinte ipari munkásokká gyúrták át, hogy felépítsék és megtöltsék a gabonagyárakat.

A Duce észrevette, hogy van egy városi emberfajta, amely destruktív, romboló és megmételyezi az egész népet. „Ez az emberfajta az ipari proletáriátus” — mondotta és hozzátette — „ha azt mondom, hogy vissza a vidékre!” úgy ez nem szóvirág.

„A nagy városokban való gyülekezés a világ betegségének aggodalomkeltő tünete.“ Néhány évvel később azt hirdette: „Semmiféle győzelem nem segít rajtunk, legfeljebb az, melyet a gabonacsatában tudunk magunknak kivívni.“ A gabonacsata pénzügyi fedezetét is megjelölte, amikor azt vallotta: „Egy egész traktor nem kerül többbe, mint egyetlen egy ágyúlövés.“

Hasonló gondolkodásról tesz tanúságot a nemzeti szocializmus Führerje, amikor a „Mein Kampf“ c. könyvében tanítja: „A mai idők sok nyavalyája folyamánya a vidéki és városi népesség egészségtelen arányának.“

A totális államok vezéreinek tanítása nem egész új. Száz évvel ezelőtt hirdette már Weber Károly Gyula: „Mezőgazdaság és állattenyésztés az az emlő, amely az államot biztosabban szoptatja, mint Peru arany- és ezüstitányái.“ Gyakorlati és elméleti mezőgazdák is felismerték ezeket az igazságokat. Felismerték azok a férfiak, tudósok és gazdák is, akik nyári egyetemünk idei tanrendjét összeállították.

És én városunk történetét ismerve, merem állítani, hogy Sopron nagyon alkalmas hely a mezőgazdasági és rokon-, meg segédtudományok művelésére. Városunk és vármegyénk gazdái jó mesterektől: Széchenyi István gróftól, a legnagyobb magyartól és közgazdától, az Esterházy hercegek és a cukorgyárak kiváló gazdatisztjeitől tanulhatták a belterjes gazdálkodás titkait. De nemcsak a jelenben és a közelmúltban, a messze múltban is voltak vidékünkön jeles oktatók, kiváló mintagazdaságok.

Nádasdy Tamásné Hegykő községből és más szomszédos birtokairól a XVI. század közepe táján szállította a zamatos dinnyét és ropogós cseresznyét a bécsi udvarnak.

Vitnyédy István, soproni polgár, Zrínyi Miklósnak, a költőnek prókátora, 1663-ban „barack fiatalokat“ kért kliensétől. Feltehetjük, hogy elődeink is kaptak belőle. Hogy dédapáink szeretettel kertészkedtek, arról beszélnek a gyönyörű kerti házak, amelyek a várfalra dülő kertek végében pompáztak és amelyekből mai napig is maradt mutató. Sopron, Hegykő és a fertőmenti községek ma is ellátják Bécs városát primőrökkel.

Páratlan Lövér kultúránk hirdeti, hogy apáink örökségét megbecsüljük és gyarapítjuk.

Aki az ősi rög megbecsülését hirdeti, az a hazaszeretet apostola. Nyári egyetemünk előadóiban a hazaszeretet apostolait,

hallgatóiban a hazaszeretet tanítványait és leendő apostolait tisztelem. Ehhez a tiszteletemhez a hűség városa nevében köszönetemet csatolom a fáradságért, amelyet az előadók és a hallgatók magukra vállaltak a nemzetszolgálat érdekében.

Köszönöm a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem magnificus rectorának és mélyen tisztelt tanárainak, továbbá Teleki Mihály gróf Ő nagyméltóságának, földművelésügyi miniszter úrnak, a magyar mezőgazdaság legfőbb irányítójának és nagyméltóságú Szily Kálmán államtitkár úrnak, a magyar közművelés egyik legfőbb intézőjének, hogy az idén is lehetővé tették a nyári egyetem működését. És végül Isten áldását kérem a nyári egyetemünkre.

KELLE ARTHUR, A BANYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐMÉRNÖKI KAR DÉKANJÁNAK BESZÉDE.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mint a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Sopronban székelő Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának ezidei dékánja, tehát mint a nyári egyetem otthonának házigazdája, én is mély tisztelettel üdvözlöm a mai megnyitó ünnepélyen megjelent igen tisztelt vendégeket, előadókat és hallgatókat és bensőséges üdvözlőmet küldöm mindazoknak, akik egyetemünk nyári tanfolyamáról azért maradtak el, mert a haza hívó szavára táborba szállottak.

A nyári egyetem igen szépen kibontakozó intézményében társadalmi életünk fejlődésének egyik örvendetes mozzanatát látom. Csak az a társadalom tud az emberi jólét biztosítására hathatósan dolgozni, amelyben a gazdasági és szellemi élet különböző osztályainak munkásai között összhangzatos egyetértés uralkodik. Ma világosan látjuk, hogy társadalmi és nemzeti életünk eddigi rendszerének az volt egyik főfogyatéka, hogy mindenki csak önmagával foglalkozott, mindenki csak önmagát, vagy legfeljebb csak azt a foglalkozási ágat ismerte és értékelte, amelybe önmaga is tartozott. Még a társadalom ama részének körében is, amelynek tagjait közös kötelékként fűzi össze az, hogy az egyetemek és az egyéb legfelsőbb rangú tanintézetek katedráin működnek közre a társadalom és az állam céljainak munkálásában, voltak, akik saját műveltségüket és

foglalkozási körüket többre, — a másikat pedig kevesebbre becsülve, zavarták az összhangzatos társadalmi együttműködést.

A kölcsönös megbecsülés alapfeltétele elismerni azt, hogy mindenki, aki a társadalmi és nemzeti élet fenntartásában és fejlesztésében a szellem erejével működik közre és az ehhez szükséges felkészültséget egy fárasztó, hosszas tanulmány eredményeképpen szerezte meg, elősegítő munkása, hogy minden, ami az egyes tudománykörökbe tartozik, legyen a természet-tudományok, vagy szellemi tudományok elméleti vagy gyakorlati művelésének bármely ágazatáról szó, nélkülözhetetlen része a közművelődésnek. És ha megismerjük azt a nagyszerű kapcsolatot, amely a különböző tudományszakokat, mint az igazság kutatásának és az emberi boldogság munkálásának szolgálatában álló tudományokat egy osztatlan közös nagy szerves egységbe foglalja össze, akkor bizonyára mindenki be fogja látni azt, hogy művelőinek félre kell tenni az egyéni szakképzettségből fakadó hiúságot és kölcsönösen meg kell becsülniök és tiszteletben kell tartaniok egymás képzettségét és foglalkozását.

Én úgy érzem, hogy a soproni nyári egyetem, amelynek tanrendjében egyaránt megtaláljuk a filozófia, a jogi, a természettudományi, a szociálpolitika, a műszaki, a mezőgazdasági, állatorvosi, közgazdasági tudománykörök kiváló művelőinek előadásait, a kölcsönös megismerés és megbecsülés összhangját eredményesen fogja szolgálni és ebben a meggyőződésben a nyári egyetem igen tisztelt vendégeit, előadóit és hallgatóit, mint Karunk kedves vendégeit, még egyszer szeretettel üdvözlöm.

Nyári Egyetemünkön ezidén augusztus 1-től 17-ig bezárólag összesen 14 napon át volt előadás, vagyis kettővel több napon, mint a megelőző években. Az előadások délelőtt általában 9-től 13 óráig, délután pedig 16-tól 19 óráig tartottak. A 81 előadásra 96 előadási óra esett. Ebből 35 előadás volt a mezőgazdasági és 14 előadás az állatorvosi tudományok köréből.

A Nyári Egyetem előadásainak magas színvonalát mi sem bizonyítja jobban, mint az előadó uraknak, valamint a megtartott előadásoknak alábbi elsorolása: Kövessi Ferenc dr.: Nő-

vényi vírusbetegségek; Szolnoky Dezső: A gazdasági építkezések és épületek; dr. vitéz Imrédy Béláné: Szervezettség a szociális munkában; vitéz Darányi Béla dr.: A magyar gabona s gyapjú értékesítése és tárházi problémák; Papp Ferenc: A víz; Fabricius Endre: A növénynevelés mezőgazdasági jelentősége; Ormándy János dr.: Mezőgazdasági érdekképviseletek; Doby Géza dr.: A növények nitrogénükséglete és a műtrágyázás; Nyul Gyula dr.: Harc az ásványolajért; Konkoly Thege Sándor dr.: Az állattenyésztési politika időszerű kérdései; Mutschenbacher Emil dr.: Időszerű mezőgazdasági kérdések; Zlinszky György dr.: A mezőgazdasági anyagbeszerzés időszerű kérdései; Morvay Endre dr.: A nagyváros lakáspolitikája; Szabó Zoltán dr.: Az örökléstudomány mezőgazdasági jelentősége; Romwalter Alfréd dr.: Csírátlantítás szobahőmérsékleten; Schandl József dr.: Juhtej és juhsajt; Ihrig Károly dr.: Az irányított gazdálkodás; Pettenkoffer Sándor: A magyar szőlőművelés fejlődése; Földváry László dr.: Állategészségügyi közigazgatás; Zimmermann Ágoston dr.: A belső elválasztású mirigyekről; Judik József dr.: A mezőgazdaság szerepe Magyarországon gazdasági életében; Rosta János dr.: Szociális elemek a székesfőváros közéletében; Groffits Gábor: Takarmánysilók berendezése; Forster Károly dr.: a m. kir. posta nemzetközi vonatkozásai; Fülöp Imre dr.: A piaci és üzleti (széki) húsvizsgálat a székesfővárosban; Szőnyi László dr.: A székesfővárosi üzemek és a szabadidő-mozgalom; Kotlán Sándor dr.: Az állatokról az emberre áterjedő elősködőkről; Mócsy János dr.: Az állatokról az emberre áterjedő betegségek; Unger Emil dr.: Magyarország halai és halászata; Guoth Gy. Endre dr.: A háziállatok tartásával kapcsolatos sebészeti megbetegedések; Manninger Rezső dr.: A hajlamosság szerepe a fertőző betegségek keletkezésében; Marcis Árpád: A fertőző betegségek elleni védekezés irányelvei; Alberti Gyula: A székesfővárosi hűtőházairól; Köves János dr.: Az Aujeszky-féle betegségekről (Filmbemutatóval); Hasskó Sándor dr.: A gyógyszer-szintézis eredményei a betegségek leküzdésénél; Hetzel Henrik dr.: A háziállatok szaporodását gátló betegségek; Esztó Péter: A bányamentőszolgálatról és segédeszközöiről; Semsey Géza dr.: A közvágóhidak jelentősége; Borus Ferenc: Mezőgazdaságok villamosítása; R. Vozáry Aladár: A csehek húsz éve Kárpátalján; Surányi János dr.: A vetőmagszámítás

helyes alapjai; Mazalán Pál: Mezőgazdaságok és vidéki házak vízellátása; Rohringer Endre dr.: Magyarország idegenforgalmi értékei; Baranyovits Rezső: A gépek szerepe a mezőgazdasági termelésben; Tassonyi Ernő dr.: Termeléspolitikai kérdések; Hofhauser Jenő dr.: A légi fénykép a mező- és erdőgazdaság szolgálatában; Pöschl Imre: Villamosgépek a mezőgazdaságban; Rohringer Sándor: A német belvízi hajózás hatása a magyar közgazdaságra; Csányi Károly: Művészeti séta Felső-Magyarországon; Pattantyús Á. Géza dr.: Gépi berendezések üzemi kérdései; Szily József dr.: A vízépítési laboratóriumi kísérletek közgazdasági jelentősége; Bárányos Károly dr.: A mezőgazdasági értékesítés időszerű kérdései; Wellmann Oszkár dr.: Magyarország szarvasmarhatenyésztése; Devich László dr.: Mezőgazdasági szakoktatásunk szervezete; Lócza Alajos dr.: A vallás- és közoktatásügyi minisztérium alá tartozó gazdasági oktatás; Battha Pál dr.: Állami feladatok az állattenyésztés terén; vitéz Bittera Miklós dr.: A zöldmezőgazdálkodás eddigi eredményei; Vörös Imre dr.: Vontatás a mezőgazdaságban; Mohácsy Mátyás: Korszerű gyümölcstermesztés; Réthly Antal dr.: Korszerű meteorológiai szolgálat; Ballenegger Róbert dr.: A gyökér fejlődése és a talajviszonyok; Csürös Zoltán dr.: Tejből készült műanyagok; Osztróvszky Antal dr.: Mezőgazdasági szesziparunk jövedelmezőségének fokozása; Ormos Imre: Házikertjeink berendezése; Hankiss János dr.: A Nyári Egyetemek a magyarság életharcában; Czirer Andor dr.: Mezőgazdasági kísérletügy; vitéz Antalfy Sándor dr.: A magyar növényegészségügy szervezete; Kund Ede dr.: Talajvédelem és csapadékkihasználás; Czettler Jenő dr.: Az olasz bonifikáció tanulságai; Vajda Ödön: Mezőgazdasági iparunk; Hunkár Béla dr.: Mit jelent az élelmiszerforgalom ellenőrzése szociális szempontból; Kadoesa Gyula dr.: Mezőgazdasági növények állati kártevői; Husz Béla dr.: A gyümölcskert gombabetegségei elleni védekezés; Reichenbach Béla dr.: A minőségi és többtermelés előfeltételei; Tangl Harald dr.: Korszerű takarmányozás és silózás; Magyar Endre: Az ultrahullámú besugárzás módszertana; vitéz Becske Kálmán: Közlekedési szempontok a városberendezésben; Zboray Ferenc: Állami mezőgazdasági birtokok feladatai és szervezete; Herkély Tibor dr.: Magyar mezőgazdasági munkásügy; Imre Sándor dr.:

Szakemberek szerepe a közművelődésben; Czettler Jenő dr.: Földbirtokpolitika.

Az előadó urak felkérésünkre az egyes előadásokról megelőzőleg syllabusokat készítettek, amelyeket mi sokszorosítva kiosztottunk az előadások meghallgatására egybegyűlt hallgatóság között. Ezekből a syllabusokból is kitűnik, hogy Nyári Egyetemünk a műszaki és gazdasági tudományok fejlesztése és népszerűsítése szempontjából milyen nagyfontosságú. A Tanulmányi Bizottság már régóta a legkomolyabban foglalkozik azzal a tervvel, hogy a Nyári Egyetemen megtartott előadásokat külön évkönyvbe összefoglalva, évenként közreboesátja. Sajnos azonban, ezideig, különösen a mai nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel, nem sikerült még e tervünk megvalósításához megteremtünk a kellő anyagi alapokat. Ezidén azonban Nyári Egyetemünknek a Székesfőváros által kiküldött hallgatósága eléggé nem méltányolható odaadással és áldozatkészséggel gyorsírással leírta és sokszorosítógépen levonatta a megtartott előadások nagyrészét és azokat összefüggő gyűjteményes munka alakjában összefoglalta. Az ily módon készített példányokból a Tanulmányi Bizottság rendelkezésére bocsátott meglehetősen korlátozott számú példányt, Nyári Egyetemünk pártfogói, továbbá az előadó urak között osztottuk szét. Nyári Egyetemünk rohamos fejlődése valószínűleg már a jövő évben is lehetővé fogja tenni, hogy a Székesfőváros támogatásával, a Nyári Egyetemünkön megtartott előadásokat önálló évkönyv alakjában, nyomtatásban vígyük a nyilvánosság elé.

Különös tekintettel voltunk a tanrend összeállításánál arra is, hogy az egy csoportba tartozó szakelőadások lehetőleg egymást követő napokra szoríttassanak össze abból a célból, hogy azok a rendszerint nagyon elfoglalt szakemberek, akik ezeket az előadásokat hallgatni óhajtották, egyhuzamban vehessenek részt az előadásokon. A tapasztalat azt mutatta, hogy ez az intézkedés nagyon jól bevált és a Nyári Egyetem hallgatóságát sok igen kiváló szakember gyarapította.

A Nyári Egyetemen való részvételre jelentkező hallgatóság számára az alábbi táblázat nyújt kimerítő tájékoztatást:

	1937.évben		1938.évben		1939.évben		1940.évben	
Soproni résztvevők	404	81 %	380	56%	563	66 %	564	63 %
Budapesti résztvevők	60	12 %	181	26%	209	24 %	246	28 %
Egyéb belföldi résztvevők..	35	7 %	106	15%	66	8 %	81	9 %
Külföldi résztvevők	1	—%	17	3%	14	2%	1	—%
Összesen	500	100%	684	100%	852	100%	892	100%

A fenti összeállításból kitűnőleg Nyári Egyetemünk hallgatóságának a száma az ezévi igen súlyos nemzetközi és gazdasági viszonyok ellenére is nemcsak elérte a tavalyi létszámot, hanem azt 40-nel felül is múlta. A tavalyi 852 résztvevővel szemben ezidén ugyanis 892 résztvevő jelentkezett. Különösen feltűnő a Nyári Egyetem nem soproni hallgatóságának ezidei jelentékeny emelkedése: a tavalyi 289 résztvevővel szemben ezidén 328. Ez a fejlődés Nyári Egyetemünk szempontjából különösen azért igen öröndetes, mert Nyári Egyetemünknek már kezdettől fogva az volt egyik fontos célkitűzése, hogy élénk tudományos összeköttetést létesítsünk a magyar kultúra nyugati végvára: Sopron és az ország többi részei között.

Külön ki kell még emelnünk a budapesti résztvevők nagy számát is. (892 résztvevőből 246, ami megfelel 28%-nak.) A budapesti résztvevőknek ezt a nagy számát elsősorban is Budapest Székesfőváros vezetőségének köszönhetjük, amely különösen a székesfővárosi üzemek tisztviselői közül, úgy mint a megelőző években, ezidén is igen nagy számban küldött Nyári Egyetemünkre igen előkelő hallgatóságot.

Az előadások látogatottsága általában teljesen kielégítő volt. Délelőttönként átlag 90, délutánonként pedig átlag 60 hallgató vett részt az előadásokon. A háborús helyzet következtében egyes résztvevők nem tudtak az összes előadásokon mindvégig résztvenni, minthogy csak rövidebb szabadságot kaptak a Nyári Egyetemen való részvétel céljából. Az előadások látogatottságának elbírálásánál figyelemmel kell lennünk továbbá arra is, hogy ezidén a Nyári Egyetemünkön a meghirdetett előadások száma sokkal nagyobb volt, mint megelőző tanfolyamainkon.

Egyes előadásokon nagy számmal vett részt a soproni hallgatóság: ha a helyi előadó személye különösen érdekelte őt, vagy pedig az előadás tárgya helyi vonatkozásokkal állott kapcsolatban.

Tekintettel arra, hogy ezidei Nyári Tanfolyamunk alkal-
mából csakis a vasárnapok (augusztus 4. és 11.), továbbá Nagy-
boldogasszony napja (augusztus 15.) állottak a hallgatóság ren-
delkezésére kirándulások céljaira, azért a hallgatóság egyrésze
több ízben maga kezdeményezett kirándulásokat szorgalmi na-
pokon is. Ez természetesen kissé kedvezőtlenül befolyásolta az
érintett előadások látogatottságát.

Az előadásokhoz szükséges szemléltetésben a Nyári Egye-
temnek segítségére volt a Soproni Photó Club azzal, hogy ren-
delkezésünkre bocsátotta Leika-keskenyfilmvetítógépét, továbbá
a Hartmann Testvérek-cég, amely Köves János dr. az Aujezky-
féle betegségekről készült normálszélességű filmjének (előadás-
sal kapcsolatos) bemutatásához egy estére ingyen rendelkezé-
sünkre bocsátotta „Elite“-mozgóképszínházát.

Igen jól sikerültek az ezidén rendezett tanulmányi és szó-
rakovási kirándulások is. Mindezeket a kirándulásokat dr. vitéz
Bokor Rezső egyetemi helyettes- és magántanár rendezte és
vezette.

A tanulmányi kirándulások nagyrésze ezidén természetesen
mezőgazdasági irányú volt. A tanulmányi kirándulások között
elsősorban említendő az augusztus hó 15-én, Nagyboldog-
asszony napján megtartott tanulmányi kirándulásunk, amely-
nek célja a herceg Eszterházy-féle eszterházai és kapuvári hit-
bizományi uradalmak megtekintése volt. Különös köszönetün-
ket kell itt is kifejeznünk mindenekelőtt a Herceg Úr Öfőméltósá-
gának azért a nagylelkű áldozatkészségéért, amellyel a gyönyörű
kirándulást lehetővé tette és az uradalmi tisztikarnak azokért
az odaadó fáradozásukért, amellyel a Nyári Egyetem hallga-
tóságát ezen a kiránduláson fogadták és támogatták.

A hitbizományi uradalmak vezetősége előzetesen részletes
programot készített a hitbizományi uradalmak nagyszerű
berendezéseinek és nagyszabású üzemeinek tervszerű megtekinté-
se céljából. A résztvevőket a hitbizományi uradalmak kes-
kenyvágányú vasúti vonalain különvonatok vitték körül. A ki-
rándulás végén a Herceg Úr Öfőméltósága a résztvevőket
kapuvári kastélyának kertjében ebéden látta vendégül. Külön
kell még megemlékeznünk arról a magyaros vendégszeretetről
és áldozatkészségéről is, amellyel gróf Berchtold Lipót v. b. t. t.,
volt cs. és kir. külügyminiszter úr Ő Nagyméltósága immár

negyedízben fogadta Nyári Egyetemünk hallgatóságát birtokán és lehetővé tette gyönyörű, 76 holdon fekvő gyümölcsöskertjének beható megtekintését.

A szórakozási kirándulások számát a gépkocsi, soffőr és benzinhiányra való tekintettel ezidén sajnos meglehetősen korlátoznunk kellett. Ezidén ugyancsak dr. vitéz Bokor Rezső gondoskodott a Nyári Egyetem hallgatóságának szórakoztatásáról, továbbá a soproni társadalomnak a Nyári Egyetem hallgatóságával való megismertetéséről. Ezt a célt kívánták szolgálni mindenekelőtt a Nyári Egyetem megnyitásának napján augusztus 4-én este a soproni Erzsébet-kerti vendéglő nyári helyiségeiben megtartott nagy ismerkedési est, továbbá Sopron város különböző szórakozóhelyein a Nyári Egyetem hallgatósága részére előre meghirdetett napokon este tartott összejövetelek.

Nagy sikere volt az Erzsébet-kertben augusztus 13-án Utry Anna nótáestjének és a Sopron város mozgóképszínházában augusztus 7-én és 14-én este a Nyári Egyetem résztvevői részére tartott ingyenes szórakoztató és oktató filmelőadásoknak, amelyeket a színház igazgatója: Friedrich Károly rendezett, akinek szíves fáradozásaiért ezúton mondunk köszönetet.

A Nyári Egyetem Sopronba érkező résztvevőinek megfelelő elszállásáról a Soproni Idegenforgalmi R.-T., élén Pöttbacher Rudolf igazgató úrral a legpontosabban gondoskodott. Ennek az egyébként sem könnyű feladatnak a sikeres megoldása ezidén különösen azért volt nehéz, mert amint arra az előzőkben már rámutattunk, a súlyos nemzetközi, politikai és gazdasági viszonyok következtében még röviddel a Nyári Egyetem megnyitása előtt is kétségesnek látszott, vajjon a Nyári Egyetem egyáltalán megtartható lesz-e.

A szakfolyóiratokat, a Magyar Távirati Irodát és a helyi sajtót, úgy, amint a megelőző években, ezidén is dr. Tárkony-Hornoch Antal egyet. ny. r. tanár úr tájékoztatta a Nyári Egyetem működéséről. A fővárosi sajtóval és a magyar rádióval az összműködést és a kapcsolatot dr. Vargha Ferenc sikeres tevékenysége biztosította.

Külön meg kell még emlékeznünk a Nyári Egyetem anyagi ügyeiről is. Kétségtelen, hogy megfelelő anyagi előkészítés nélkül az egész intézmény sikere veszélyeztetve volna. Amint a megelőző években, úgy ezidén is mindenekelőtt arra törekedtünk tehát, hogy anyagi eszközök tekintetében szilárd ala-

pokra helyezük Nyári Egyetemünket. Hála a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi, Földművelésügyi, Külügyi, Kereskedelem- és Közlekedésügyi Miniszter urak, a Műegyetem Tanácsa, a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal, az Országos Idegenforgalmi Hivatal, Budapest Székesfőváros, Sopron szab. kir. város, továbbá az ország legkiválóbb ipari és gazdasági érdekképviselői és magánvállalatai áldozatkészségének, ez a törekvésünk meglehetősen sikerült is. A Nyári Egyetem céljaira ezidén is mintegy 13.000 pengőt sikerült összegyűjtenünk, szemben a múlt évben ugyancsak az említett célokra összegyűlt, mintegy 15.000 pengővel. Ez a bevételi összeg a Nyári Egyetemmel kapcsolatos és mellőzhetetlen kiadások (propaganda, sajtó, dologi kiadások, előadói tiszteletdíjak) minimális mérvét véve is alapul, még mindig nagyon szerénynek mondható. Azonban a Nyári Egyetem előadóinak önzetlen szerénysége az előadói tiszteletdíjak tekintetében, továbbá az adminisztráció kereteinek a lehetőség határáig való lecsökkentése, illetőleg racionalizálása lehetővé tették azt, hogy a Nyári Egyetem számadásai ezévben is minden hiány nélkül záruljanak. A Nyári Egyetem Tanulmányi Bizottsága az idevonatkozó és Egyetemünk Quaestori Hivatalának megbízottja által hivatalos alakban elkészített részletes és megfelelően okmányolt számadásokat, jóváhagyás és a számviteli ellenőrzés gyakorlása végett egyidejűleg Egyetemünk Tanácsának is előterjesztette. Továbbá külön elszámolásokat küldött egyenkint mindazoknak, akik a Nyári Egyetem céljaira nagyobb összegeket ajánlottak fel.

A Nyári Egyetem fejlesztése és támogatása körül igen nagy köszönettel tartozunk Sopron szab. kir. város Polgármesterének: dr. Sopronyi-Thurner Mihálynak, Budapest Székesfőváros Polgármesterének: dr. Szendy Károlynak; dr. Morvay Endre székesfővárosi alpolgármesternek; dr. Farkas Ákos, dr. Rosta János és vitéz Becks Kálmán székesfővárosi tanácsnokoknak, továbbá a székesfővárosi üzemek kiváló vezetőinek, akik nemesak anyagilag segítettek igen hatássalosan bennünket, hanem nagy tudásukkal, tapasztalataikkal és jóindulatukkal minden hozzájuk intézett kérésünk támogatói voltak. Ugyancsak hálásak vagyunk azokért a rendkívül érdekes és értékes előadásokért is, amiket Nyári Egyetemünkön a székesfővárosi üzemek vezető szakferfiiai tartottak. Külön köszönetünket kell itt még kifejeznünk a Nyári Egyetem ügyének

értékes és buzgó támogatásáért dr. Kövessi Ferenc egyetemi ny. r. tanár úrnak, a mezőgazdasági és állatorvosi kar 1939/40. tanévi dékánjának, valamint Kelle Arthur egyetemi ny. r. tanár úrnak, a soproni bánya-, kohó- és érdómérnöki kar 1939/40. tanévi dékánjának is.

A hallgatóság által mindvégig szorgalmasan látogatott 1940. évi Nyári Egyetemünk ünnepélyes bezárása augusztus hó 18-án délelőtt történt a soproni bánya-, kohó- és érdómérnöki kar dísztermében. Dr. Czettler Jenő egyetemi ny. r. tanár a Nyári Egyetem Tanulmányi Bizottsága Elnökének záró beszéde után dr. Romwalter Alfréd egyetemi ny. r. tanár, a Nyári Egyetem soproni Igazgatója beszámolt az ezévi tanfolyam lefolyásáról és válaszolt a jövő évre tervezett tanfolyam kereteit és célkitűzéseit, majd pedig Kelle Arthur egyetemi ny. r. tanár, dékán búcsúszavakat intézett a hallgatósághoz.

A záróünnepély után a Nyári Egyetem vezetősége, előadói karának és hallgatóságának küldöttségével együtt gépkocsin Nagycenkre ment, ahol dr. Imre Sándor egyetemi ny. r. tanár magasszárnyalású beszéd keretében koszorút helyezett el Széchenyi István gróf sírjára.

Az előadottak világosan mutatják, hogy ezidei Nyári Egyetemünk is kitűnően sikerült. Ezen örvendetes sikernek pedig igen nagy jelentőséget kell tulajdonítanunk ennek a viszonylagosan ifjú tudományos intézménynek a várható fejlődése, illetve jövője szempontjából. Mert ha az ezen egészen kivételesen súlyos nemzetközi, politikai és gazdasági viszonyok között is sikeresen meg tudtuk tartani Nyári Egyetemünket, ez csak azt bizonyítja, hogy Nyári Egyetemünk igazán életrevaló és a magyar kultúra és közművelődés ügyét valóban komolyan szolgáló intézmény, amelynek további fenn tartásáért csakugyan érdemes további, akár súlyos áldozatokat is hozni. Ugyanakkor, amikor a debreceni gróf Tisza István Tudományegyetemen immár több, mint tíz éves sikeres multra visszatekintő debreceni Nyári Egyetem működését szüneteltetni volt kénytelen, a mi Nyári Egyetemünk nemcsak meg tudta tartani hallgatóságának eddigi átlagos létszámát, hanem a résztvevők száma, a múlt évvel szemben még jelentékeny emelkedést is mutatott.

Reméljük, hogy a jövő esztendő rövidesen meg fogja hozni az emberiségre a várva-várt és igazságos béke áldásait, ha-

zánkra sok megpróbáltatás után a jól megérdemelt virágzást, jólétet és boldogságot, nekünk pedig igazán kedvező és az eddigi akadályoktól mentes alkalmunk nyílik majd arra, hogy teljes odaadásunkkal és minden tehetségünkkel szolgálhassuk az örök magyar kultúra és tudományok ügyét a hűség városában a magyar kultúra nyugati végvárában, a mi kedves és szeretett Sopronunkban.

Budapest, 1940 november hó.

Czettler Jenő dr. s. k.

m. kir. titkos tanácsos,
egyetemi ny. r. tanár,
a Soproni Nyári Egyetem
Tanulmányi Bizottságának Elnöke.

Romwalter Alfréd dr. s. k.

egyetemi ny. r. tanár,
a Soproni Nyári Egyetem
soproni igazgatója.

Márffy Ede dr. s. k.

egyetemi ny. r. tanár,
a Soproni Nyári Egyetem
budapesti előadója.

MÁSODIK RÉSZ

ÉVKÖNYV

I.

Rektorok és dékánok névsora a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig.

1.

A M. Kir. József Műegyetem volt rektorainak és dékánjainak névsora
a műegyetem egyetemi szervezetének elnyerése óta:

a) Rektorok névsora.

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1871—1872.	† Dr. Sztoczek József	1902—1903.	† Dr. Hossay Lajos
1872—1873.	† Conlegner Károly	1903—1904.	† Hauszmann Alajos
1873—1874.	† Dr. Nendtvich Károly	1904—1905.	„
1874—1875.	† Vész János Ármin	1905—1906.	† K. Jónás Ödön
1875—1876.	† Dr. Sztoczek József	1906—1907.	„
1876—1877.	„	1907—1908.	† Dr. Wartha Vince
1877—1878.	„	1908—1909.	„
1878—1879.	„	1909—1910.	„
1879—1880.	† Id. dr. Szily Kálmán	1910—1911.	† K. Jónás Ödön
1880—1881.	„	1911—1912.	Dr. Rados Gusztáv
1881—1882.	„	1912—1913.	„
1882—1883.	„	1913—1914.	„
1883—1884.	„	1914—1915.	† Kovács S. Aladár
1884—1885.	† Dr. Kriesch János	1915—1916.	„
1885—1886.	„	1916—1917.	† Dr. Kürschák József
1886—1887.	† K. Liphay Sándor	1917—1918.	„
1887—1888.	„	1918—1919.	Czakó Adolf
1888—1889.	„	1919—1920.	„
1889—1890.	† Klimm Mihály	1920—1921.	† Rejtő Sándor
1890—1891.	„	1921—1922.	† Zelovich Kornél
1891—1892.	† Dr. Kőnig Gyula	1922—1923.	„
1892—1893.	„	1923—1924.	Schimanek Emil
1893—1894.	„	1924—1825.	„
1894—1895.	† Id. dr. Entz Géza	1925—1926.	Dr. Szarvasy Imre
1895—1896.	„	1926—1927.	„
1896—1897.	† Dr. Wartha Vince	1927—1928.	Dr. Szily Kálmán
1897—1898.	„	1928—1929.	„
1898—1899.	† K. Liphay Sándor	1929—1930.	„
1899—1900.	„	1930—1931.	Dr. Hüttl Dezső
1900—1901.	† Dr. Hossay Lajos	1931—1932.	„
1901—1902.	„	1932—1933.	† Söpkéz Sándor
		1933—1934.	Herrmann Miksa

b) Dékánok névsora.

T a n é v	Mérnöki és építési osztály	Gépészmérnöki osztály	Vegyészmérnöki és egyetemes osztály	Közgazdasági osztály
1871—1872.	† Kruspér István	† Blelek Miksa	† Id. dr. Szily Kálmán	—
1872—1873.	„	„	„	—
1873—1874.	„	„	† Dr. Kriesch János	—
1874—1875.	† Dr. Kherndl Antal	„	„	—
1875—1876.	„	† Dr. Wartha Vince	„	—
1876—1877.	„	„	„	—
1877—1878.	† Dr. Gerlóczy Gyula	† Nagy Dezső	„	—
1878—1879.	„	„	„	—
1879—1880.	† Hauszmann Alajos	„	„	—
1880—1881.	„	„	„	—
1881—1882.	„	„	„	—
1882—1883.	† Schwarzel (K. Liphay) S.	† Dr. Ghyczy Géza	† Fölser István	—
1883—1884.	„	„	„	—
1884—1885.	† Klimm Mihály	„	† Dr. Krenner József	—
1885—1886.	„	† Dr. Schuller Alajos	„	—
1886—1887.	† Dr. Kónig Gyu a	„	† Dr. Ilosvay Lajos	—
1887—1888.	„	† Fölser István	„	—
1888—1889.	„	„	„	—
1889—1890.	„	„	„	—
1890—1891.	† Czigler Győző	„	„	—
1891—1892.	„	† Asbóth Emil	„	—
1892—1893.	„	„	† Id. dr. Entz Géza	—
1893—1894.	† Dr. Ilosvay Lajos	„	„	—
1894—1895.	„	„	† Dr. Klein Gyula	—
1895—1896.	„	„	„	—
1896—1897.	„	„	„	—
1897—1898.	„	„	„	—
1898—1899.	† Pecz Samu	† K. Jónás Ödön	† Dr. Réthy Mór	—
1899—1900.	„	„	„	—
1900—1901.	Dr. Rados Gusztáv	„	† Dr. Schmidt Sándor	—

T a n é v	Mérnöki és építészti osztály	Gépészmérnöki osztály	Vegyészmérnöki és egyetemes osztály	Közgazdasági osztály
1901—1902.	Dr. Rados Gusztáv	† Rejtő Sándor	† Dr. Schmidt Sándor	—
1902—1903.	„	„	„	—
1903—1904.	„	„	„	—
1904—1905.	† Dr. Bodola Lajos	† Lázár Pál	† Dr. Klein Gyula	—
1905—1906.	„	„	„	—
1906—1907.	† Dr. Tótyóssy Béla	„	† Dr. Kürschák József	—
1907—1908.	„	† Dr. Wittmann Ferenc	„	—
1908—1909.	„	„	„	—
1909—1910.	† Kovács S. Aladár	„	† Dr. Dáday Jenő	—
1910—1911.	„	Zipernowsky Károly	„	—
1911—1912.	† Nagy Virgil	„	„	—
1912—1913.	„	Czakó Adolf	† Dr. Schafarzik Ferenc	—
1913—1914.	† Söpkéz Sándor	„	„	—
1914—1915.	„	† Bánki Donát	Dr. Szarvasy Imre	† Zelovich Kornél
1915—1916.	„	„	„	„
1916—1917.	Czakó Adolf	Schimanek Emil	„	„
1917—1918.	Dr. Hüttl Dezső	„	† Dr. 'Sigmund Elek	Dr. Rados Gusztáv
1918—1919.	„	Herrmann Miksa	„	„
1919—1920.	Ifj. dr. Szily Kálmán	„	† Dr. Tangl Károly	„
1920—1921.	„	Dr. Bresztovszky Béla	„	Dr. Heller Farkas
1921—1922.	„	„	† Dr. Istvánffi Gyula	„
1922—1923.	Sándy Gyula	Dr. Szabó Gusztáv	„	„
1923—1924.	„	„	Dr. Zemplén Géza	† Dr. Buday László
1924—1925.	Dr. Kossalka János	„	„	„
1925—1926.	„	Dr. Bresztovszky Béla	„	Dr. Heller Farkas
1926—1927.	Oltay Károly	„	Dr. Putnoky László	„
1927—1928.	„	Dr. Heller Farkas	„	Dr. Laky Dezső
1928—1929.	Dr. Mihailich Győző	„	Dr. Vuk Mihály	„
1929—1930.	„	Dr. Misángyi Vilmos	† Dr. 'Sigmund Elek	„
1930—1931.	Wälder Gyula	„	Dr. Varga József	† Zelovich Kornél
1931—1932.	„	Pöschl Imre	„	„
1932—1933.	Rohringer Sándor	„	„	„
1933—1934.	„	Dr. Pogány Béla	Dr. Vendl Aladár	Dr. Bud János

2.

**A M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola
volt rektorainak névsora
a főiskolának főiskolai rangra történt emelése óta :**

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1904—1905.	† Dr. Fodor László	1919—1920.	Dr. Vitális István és Láng Károly
1905—1906.	„	1920—1921.	Jankó Sándor
1906—1907.	Herrmann Miksa	1921—1922.	„
1907—1908.	„	1922—1923.	Boleman Géza
1908—1909.	† Vadas Jenő	1923—1924.	† Dr. Mihalovits János
1909—1910.	„	1924—1925.	Tettamanti Jenő
1910—1911.	† Dr. Fodor László	1925—1926.	„
1911—1912.	„	1926—1927.	Fekete Zoltán
1912—1913.	† Dr. Barlai Béla	1927—1928.	„
1913—1914.	„	1928—1929.	Boleman Géza
1914—1915.	Krippel Móric	1929—1930.	„
1915—1916.	„	1930—1931.	Cotel Ernő
1916—1917.	Kövesi Antal	1931—1932.	„
1917—1918.	„	1932—1933.	Fekete Zoltán
1918—1919.	† Réz Géza	1933—1934.	„

3.

**A M. Kir. Állatorvosi Főiskola volt rektorainak névsora
a főiskola önkormányzati szervezetének elnyerése óta :**

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1899—1931.	† Dr. Hutyra Ferenc	1932—1933.	Dr. Wellmann Oszkár
1931—1932.	Dr. Wellmann Oszkár	1933—1934.	Dr. Zimmermann Ágoston

4.

**A budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar
volt dékánjainak névsora a kar alapítása óta :**

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1919—1920.	Dr. Bernát István	1927—1928.	Dr. Karch Kristóf
1920—1921.	„	1928—1929.	Dr. Doby Géza
1921—1922.	Dr. Fellner Frigyes	1929—1930.	Dr. gr. Teleki Pál
1922—1923.	Dr. gr. Teleki Pál	1930—1931.	Dr. Schandl József
1923—1924.	† Dr. Steinecker Ferenc	1931—1932.	Dr. gr. Teleki Pál
1924—1925.	Dr. Czettler Jenő	1932—1933.	† Dr. Grosschmid Lajos
1925—1926.	† Dr. Krolopp Hugó	1933—1934.	Dr. Vönház István
1926—1927.	Ifj. dr. Erődi-Harrach B.		

II.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektorai és dékánjai :

a) Rektorok.

T a n é v	N é v
1934—1935	Rohringer Sándor
1935—1936	Dr. Czettler Jenő
1936—1937	Dr. Szabó Gusztáv
1937—1938	Dr. gróf Teleki Pál
1938—1939	Wälder Gyula
1939—1940	Dr. Zimmermann Ágoston
1940—1941	Dr. Vendl Aladár

b) Dékánok névsora.

Tanév	Mérnöki és építészmérnöki kar	Gépész- és vegyészmérnöki kar	Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar	Mezőgazdasági és állatorvosi kar	Közgazdaság- tudományi kar
1934/35	† Zelovich Kornél és Oltay Károly	Dr. Pogány Béla	Finkey József	Dr. Zimmermann Ágoston	Dr. Heller Farkas
1935/36	Dr. Romsauer Lajos	Dr. Vendl Aladár	Dr. Walek Károly	Dr. Reichenbach Béla	† Dr. Dengl János
1936/37	Dr. Romsauer Lajos	vitéz Verebély László	Széki János	Dr. Jármái Károly	Dr. Laky Dezső
1937/38	Méhes Zoltán	† Dr. 'Sigmond Elek	Roth Gyula	Dr. Szabó Zoltán	Dr. Imre Sándor
1938/39	Csányi Károly	Dr. Pattantyús Á. Géza	Dr. Vendl Miklós	Dr. Hetzel Henrik	Dr. Egyed István
1939/40	Dr. Stachó Tibor	Dr. Zemplén Géza	Kelle Arthur	Dr. Kövessi Ferenc	Dr. Kuntner Róbert
1940/41	Dr. Stachó Tibor	Vajda Ödön	Dr. Proszty János	Dr. Manninger Rezső	Dr. báró Kaas Albert

III.

Tiszteletbeli doktorok

(Doctores honoris causa)

a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig.

1.

A M. Kir. József-Műegyetemen

a) a műszaki tudományok tiszteletbeli doktorai :

József főherceg Ő királyi Fensége (1909).

† Schulek Frigyes, volt műegyetemi ny. r. tanár (1914).

† Kherndl Antal, volt műegyetemi ny. r. tanár (1915).

† Bláthy Ottó Titusz, a Ganz-féle elektrotechnikai gyár r.-t. osztály-igazgatója és igazgató-tanácsosa, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja (1917).

† Pusztaszéki Forster Gyula báró, v. b. t. t., a Műemlékek Országos Bizottságának volt elnöke (1917).

† Lóczi Lóczy Lajos, a Földtani Intézet volt igazgatója (1917).

† Nagyszigethi Szily Kálmán, volt műegyetemi ny. r. tanár (1917).

† Dunaszentgyörgyi Tolnay Lajos, v. b. t. t., a Magyar Államvasutak volt elnök-igazgatója (1917).

† Zágoni Bodola Lajos, nyug. műegyetemi ny. r. tanár (1922).

Gállik István, kereskedelemügyi ny. h. államtitkár (1922).

† Kandó Kálmán, a Ganz és Társa Danubius gép-, vagon- és hajógyár r.-t. volt vezérigazgatója, a M. Tud. Akadémia volt lev. tagja, az Országos Középítési Tanács volt alelnöke (1922).

† Velencei Hauszmann Alajos, volt műegyetemi ny. r. tanár (1922).

† Nagyilosvai Hlosvay Lajos, nyug. államtitkár, műegyetemi ny. r. tanár (1922).

b) a közgazdaságtudományok tiszteletbeli doktora :

† Gávai Gaal Jenő, volt műegyetemi ny. r. tanár (1922).

2.

A M. Kir. Állatorvosi Főiskolán

a) az állatorvostudományok tiszteletbeli doktorai :

† Dr. Schütz Vilmos titkos kormánytanácsos, a berlini állatorvosi főiskola volt ny. r. tanára (1910).

† *Dr. Nádaskay Béla*, a m. kir. állatorvosi főiskola volt ny. r. tanára (1918).

† *Dr. Darányi Ignác* v. b. t. t., volt m. kir. földművelésügyi miniszter (1924).

† *Dr. Breuer Albert* volt m. kir. állatorvosi főiskolai c. ny. rk. tanár, a Székesfővárosi Közvägöhidak volt igazgatója (1924).

† *Dr. Cselkó István*, a magyaróvári gazdasági akadémia volt r. tanára (1924).

Dr. Fokányi László m. kir. állatorvosi főiskolai c. ny. rk. tanár, m. kir. állategészségügyi főtanácsos (1924).

Dr. Plósz Béla, m. kir. udvari tanácsos, földművelésügyi minisztériumi h. államtitkár, a m. kir. állatorvosi főiskola nyug. ny. r. tanára (1924).

Dr. Uhlyarik Titusz, nyug. m. kir. állategészségügyi főtanácsos (1924).

† *Dr. Bang Bernát*, a kopenhágai mezőgazdasági és állatorvosi főiskola volt ny. r. tanára (1924).

† *Dr. Bayer József*, császári és királyi udvari tanácsos, a bécsi állatorvosi főiskola volt ny. r. tanára (1924).

† *Dr. Drexler Hermann*, a prágai német egyetem volt ny. r. tanára (1924).

Sir John McFadyean, a londoni Veterinary College ny. igazgatója (1924).

Dr. Kitt Tivadar, a müncheni egyetem ny. r. tanára (1924).

Dr. Mohler John, a washingtoni Bureau of Animal Industry igazgatója (1924).

Dr. Schmalz Reinhold, a berlini állatorvosi főiskola nyug. ny. r. tanára (1924).

† *Dr. Smith Teobald*, a newyorki Rockefeller-Institut volt osztályigazgatója (1924).

† *Dr. Zschokke Ervin*, a zürichi egyetem volt ny. r. tanára (1924).

3.

A budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Karon

a) a közgazdaságtudományok tiszteletbeli doktorai :

Zichi és vásonkeői gr. Zichy János, nyug. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter (1925).

† *Tóth Lajos*, volt m. kir. vallás- és közoktatásügyi államtitkár (1925).

† *Balogh Elemér*, a Hangya-Szövetkezet vezérigazgatója (1925).

Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója (1930).

b) a mezőgazdaságtudományok tiszteletbeli doktora :

† *Lovag krassai Kerpely Kálmán*, nyug. egyetemi ny. r. tanár (1925).

IV.

Tiszteletbeli doktorok

a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen

a bányamérnöki tudományok tiszteletbeli doktora :

Dr. Hóman Bálint, m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter (1935).

a műszaki tudományok tiszteletbeli doktora :

Dr. Świątosławski Wojciech, lengyel vallás- és közoktatásügyi miniszter (1937).

Dr. Czako Adolf, nyug. műegyetemi ny. r. tanár (1938).

az állatorvosi tudományok tiszteletbeli doktora :

Dr. Marek József, nyug. egyetemi ny. r. tanár (1938).

a mérnöki tudományok tiszteletbeli doktora ;

Dr. Rehbock Tivadar, karlsruhei nyug. műegyetemi ny. r. tanár (1940).

Dr. Roš Mirkó, zürichi műegyetemi ny. r. tanár (1940),

V.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem nyilvános rendes, nyilvános rendkívüli címzetes (tiszteletbeli) és helyettes tanárainak bejelentett irodalmi és egyéb szakszerű működése az 1939/40. tanévben.

I. Mérnöki- és Építészmérnöki Kar.

A) Mérnöki Osztály.

Oltay Károly ny. r. tanár : 1. *A folyami vízszínváltozások által előidézett faltestmozgások.* (Geodéziai Közlöny, 1939. évf., 163—181. oldal, 39 ábrával.) 2. *A szél hatása a drótmérés eredményére.* (Geodéziai Közlöny, 1939. évf., 189—194. oldal, 5 ábrával.) 3. *A szögmérő műszerek pontossága.* (Geodéziai Közlöny, 1939. évf. 196—198. oldal, 2 ábrával.) 4. *Egy újabb Zeiss teodolit.* (Geodéziai Közlöny, 1940. évf., 43—47. oldal, 4 ábrával.) 5. *A birtokelhatárolás munkateljesítményének megállapítása.* (Geodéziai Közlöny, 1940. évf., 95—99. oldal, 1 ábrával.) 6. Elkészítette és sajtó alá rendezte a *Geodézia* című munkája III. kötetének javított és bővített kiadását. 7. Kiadta és szerkesztette a *Geodéziai Közlöny* című tudományos folyóiratot, amely 4 számban és legalább 12 ív terjedelemben foglalkozik a geodézia körébe tartozó tudományos és gyakorlati kérdésekkel.

Dr. Mihailich Győző ny. r. tanár, mint a M. M. és É. E. újjáalakított vasbetonbizottságának elnöke, vezette a hidraulikus pótlékokra, valamint vasbetonszerkezetekben acélbetétek alkalmazására vonatkozó előírások és feltételek megállapítását célzó tárgyalásokat.

Dr. Jáky József ny. r. tanár. *Irodalom* : Az Anyagvizsgálók Közlönyének szerkesztője. *Szaktükködés* : A talajmechanikai laboratórium felszereléseinek és kísérleti módszereinek továbbfejlesztése.

Németh Endre ny. rk. tanár : A) *Irodalmi működése* : 1. *Az olaszország öntözések műszaki és közgazdasági szemlélete.* (Öntözésügyi Közlemények, 1939. évf. i 163—234. oldal.) 2. *A délfranciaországi öntözések vízellátásának vázlatos ismertetése.* (Öntözésügyi Közlemények, 1940. évf., 116—134. oldal.) Szerkesztette az *Öntözésügyi Közlemények* című műszaki és gazdasági folyóiratot, amely legalább évenként 20 ív terjedelemben foglalkozik az öntözés műszaki, gazdasági, tudományos és gyakorlati kérdéseivel. B) *Előadások* : 1. A m. kir. földművelésügyi miniszter megbízásából a magyaróvári és debreceni m. kir. gazdasági akadémiákon előadásokat

tartott az öntözéses gazdálkodás műszaki ismereteiről. 2. A Magyar Mérnök és Építész Egylet vízépítési szakosztályában egy-egy előadásban ismertette a tiszafüredi öntözőrendszer műveinek tervezési munkálatait, valamint az öntözéses gazdálkodás elterjesztése érdekében tett intézkedéseket. Irányította az „Alföld öntözése“ és a „Rizstermesztés a Hortobágyon“ című filmek készítését.

Bauer Mihály c. ny. rk. tanár: 1. *Relatív Galois-féle algebrai számtestek összetételéről.* 2. *Az algebrai számtestek összetételének elméletéhez.* (Matematikai és Fiz. Lapok, 46. évfolyam.) 3. *Über zusammengesetzte relativ Galoissche Zahlkörper.* 4. *Über die Zusammensetzung algebraischer Zahlkörper.* (A M. Kir. Ferenc József Tud. Egyetem Tudományos közleményei. Math. Tud., IX. kötet.)

B) Építészmérnöki Osztály.

Csányi Károly ny. r. tanár: Előadásokat tartott a Kis Akademiájában Felső Magyarország művészeti emlékeiről. Folytatta Magyarország középkori műemlékeinek felkutatását. Hallgatóival felmérte a mátraverebélyi r. k. templomot, a kassai Szent Mihály-, a veszprémi Gizella- és a székesfehérvári Szent Anna-kápolnát, a Vértes-hegység mélyében omladozó vértesszentkeresztí románkori bencés apátsági templomot és a kispánai váromot. A felmérések végrehajtásában dr. Lux Géza adjunktus segédkezett. A Középkori Tanszék kiadványsorozatában megjelent a pelsőci ref., a gyöngyöspatai r. k. templomról és a veszprémi Gizella-kápolnáról szóló tanulmány. Dr. Lux Géza adjunktus építészettörténeti tanulmányt írt a zsámbéki templomról.

II. Gépész- és Vegyészmérnöki Kar.

A) Gépészmérnöki Osztály.

Dr. Bresztovszky Béla ny. r. tanár: irányította és vezette a tanszéknek, a műszaki mechanikai laboratóriumnak és a vele kapcsolt Kísérleti Állomásonak minden kutató munkáját és minősítő vizsgálatait.

Dr. Misángy Vilmos ny. r. tanár: a) a „Magyar Szabványügyi Intézet“ kebelében alakult több szakbizottság elnökségével járó szakszerű működés; b) szakbizottsági működés az ipari nyersanyaggazdálkodás tárgyában az iparügyi minisztérium által létrehozott szervekben; c) a Felső Oktatásügyi Tanács természettudományi és műszaki szakosztályában előadás tartása „a Felső Oktatásügyi Kongresszus műegyetemi vonatkozásai“ címen; d) a Felső Oktatásügyi Egyesület főtitkári minőségében kifejtett működés; e) cenzori működés a gazdasági szaktanárképző intézetben; f) az Országos Közoktatásügyi Tanács ipari szakosztályának elnöki minőségében az ipari középiskolák tantervének és rendtartásának tárgyalásai szakosztályi üléseken; g) a Nemzeti Munkaközpont Oktatásügyi Bizottságának elnökeként a szövőipari továbbképző tanfolyamok ellenőrzése; h) a M. Kir. Kúriánál kifejtett szabadalmi ülnöki működés; i) szakvélemények adása hatóságok és magánosok számára; k) a M. Kir. Hadi-technikai Tanácsban kifejtett működés.

Pöschl Imre (selmeezl) ny. r. tanár: 1. Elnöke, illetve tagja volt a Magyar Elektrotechnikai Egyesület több szabványbizottságának és a Magyar Racionalizálási Bizottság 58. sz. szakbizottságának, 2. Működött mint az Országos Világítástechnikai Bizottság alelnöke, 3. Működött mint a M. Kir. Kúria szabadalmi ülnöke, 4. A M. Kir. Törvényszék részére szakvéleményeket adott.

Vitéz Verebélj László ny. r. tanár: A) *Irodalmi működés*: Megemlékezés Bláthy Ottó Tífuszról, Matematikai és Fizikai lapok, 1939. — Szabadvezetékek összelengésének vizsgálata, Elektrotechnika, 1940. — A villámkutatás legújabb eredményei, Magyar Elektrotechnikai Egyesület kiadása, 1940. — B) *Előadások*: A villámkutatás korszerű eredményei, Két előadás a Magyar Elektrotechnikai Egyesületben. — C) *Szakyszerű működés*: Az Energia Világkonferencia Magyar Nemzeti Bizottságának irányítása, mint annak elnöke. — A Magyar Elektrotechnikai Egyesület irányítása, mint annak elnöke. — A Magyar Elektrotechnikai Egyesületben és a Racionalizálási Bizottságban szabványok és szabályzatok előkészítése, mint az illetékes bizottságok elnöke. — Szakértői működés a Fővárosi Elektromos Művek mátravidéki erőművének építkezésével kapcsolatban.

Vajda Ödön ny. r. tanár: *Előadások*: 1939. december 14-én az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben „*Mezőgazdasági iparok létesítésének lehetősége.*“ — 1940. augusztus 16-án a soproni nyári egyetemen „*Mezőgazdasági iparunk.*“ — *Közlemények* a Pester Lloydban és az Ungarischer Volkswirt-ben mezőgazdasági ipari kérdésekről.

Dr. Anderlik Előd ny. r. tanár: „*A repülés aerodinamikai kérdései.*“ (Természettudományi Közlöny, pótfüzet. 1940. április—júniusi szám.)

Dr. Bay Zoltán ny. r. tanár: Nagyenergiájú korpuzszkulák és fotonok számlálása elektronsokszorozóval. (Mat. és Term.-tud. Értesítő, LIX. 106. lap, 1940) Bemutatva a Magyar Tudományos Akadémia III. osztályának, 1940. január 22-én tartott ülésén. *Előadást tartott*: Atomátalakítás, atomenergiák címmel a Magyar Villamosművek Orsz. Szöv. közgyűlésén, 1940. május 4-én.

Dr. Schleicher Aladár c. ny. rk. tanár: A) A Magyar Szabványügyi Intézetben mint a fémeket, fémötvözeteket és fémfélgyártmányokat szabványosító szakbizottság elnöke a szakbizottság tárgykörébe eső szabványtervezetek előkészítését és tárgyalását irányította; B) szakvéleményeket adott hatóságok és ipari vállalatok részére.

B) Vegyészmérnöki Osztály.

Dr. Putnoky László ny. r. tanár: *Az általános kémiai előadások vezérfonala.* 60 oldal. Budapest, 1940. — *Elméleti kémiai feladatok.* 1940.

Dr. Vendl Aladár ny. r. tanár: 1. A szarvaskői wehrlierről. Mat. és Term.-tud. Ért. LVIII. p. 591—606, 2. A Magyarhoni Földtani Társulat 90 éves multja és a korszellem. Elnöki megnyitó a Magyarhoni Földtani Társulat 1940. évi XC. közgyűlésén (Földtani Közlöny. LXX. 1940. p. p. 24—30.). 3. A Magyarhoni Földtani Társulat ügyeit irányította, mint elnök 1939. december 31-ig.

Dr. Náray-Szabó István ny. rk. tanár: 1. Die Entstehung der Wasserstoffüberspannung (Korrosion u. Metallschutz 16 (1940) 22.) 1a. A hidrogéntúlfeszültség keletkezése (Magy. Chemiai Folyóirat 46 (1940) 40. 2. Reakcióegyensúlyok kiszámítása termikus adatokból (Magy. Chemiai Folyóirat 46 (1940) 32.) 3. Gróh: Fizikai kémia I. kötetében „A geometriai krisztallográfia elemei“ (137—146. o.) és „A kristályok mint térrácsok“ (147—153. o.) c. fejezetek, *Előadások*: 1. K. M. Természettudományi Társulat kémiai szakosztályában 1940. ápr. 2-án „A hidrogén túlfeszültségéről“, 2. Magyar Kémikusok Egyesületében 1940. ápr. 10-én „A szilikátok kristálykémiaja“. Szakvéleményeket adott választott bíróság és iparvállalat számára.

Dr. Csűrös Zoltán ny. rk. tanár: *A műanyagok kémiaja*. Előadás a Magyar Kémikusok Egyesületében. *A műanyagipar újabb fejlődése*. Előadás a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben. *Kazeinből készíthető műanyagok*. Előadás a Soproni Yvári Egyetemen.

Dr. Plank Jenő c. ny. rk. és helyettes tanár: Korrosionsuntersuchungen an Thallium (Dr. Urmánczy Antal társszerzővel, Korrosion und Metallschutz 16. 33. 1940.) Koloriméteres módszer kismennyiségű arany meghatározására. (Előadás a Természettudományi Társulat kémiai szakosztályában.) Szerkesztette a Magyar Chemiai Folyóiratot.

Dr. Binder Géza c. ny. rk. és helyettes tanár: 1. „*Sigmond Elek*“ (Technika, XXI. évf. 1940. évi 1. sz., 4. lap); 2. A Magy. Orvosi Könyvkiadó Társulat kiadásában megjelenő „*Magyar Orvosi Szótár*“ számára a mezőgazd. kémiai technológiai tárgyú címszavak gyűjtése és a magyarázó szöveg megírása.

III. Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar.

A) Bánya- és Kohómérnöki Osztály.

Boleman Géza ny. r. tanár: Schlupfmesser mit einer einzigen Stroboskop-scheibe. (Elektrotechnische Zeitschrift 61. évf. 673. old. 1940. július 18. szám.)

Cotel Ernő ny. r. tanár: „*Aus der Geschichte der ungarischen Eisenindustrie*“ a soproni kar *Mitteilungen* című folyóiratának X. kötete 3. részében.

Kövesi Antal ny. r. tanár: „A hegesztett vaskötések számítása“. Megjelent a Bányászati és Kohászati Lapok 1940. évf. 12. és 13. számaiban. „Die Berechnung von geschweissten Eisenverbindungen bei statischer und dynamischer Belastung“ című tanulmány kivonata. Megjelent a Technika folyóiratban 1940. évf. 6. számában. Mint Sopron szab. kir. város törvényhatósági bizottságának és a szakbizottságoknak tagja, véleményes jelentéseket készített. Résztvett az Acélszerkezeti bizottság munkálataiban és a Magyar Racionalizálási Bizottság tanácsadó tagja. Külön heti 2 órás kollegiumot tartott a kohómérnökhallgatók számára a „Rácsos fődél- híd- és daruszerkezetek“-ről. Dolgozott a Hydromechanika című munkáján.

Finkey József ny. r. tanár: 1. *Flotációs kísérletek a gyöngyösoroszi komplex ércekkel*. (A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi

Értesítője. LIX. kötet.) — 2. *Mágneses szeparációs kísérletek a bagamér-nagylétai gépvasérccekekkel.* (Ugyanott.) — 3. *Redukált bauxitok mágneses szeparációja.* Második közlemény. (Bányászati és Kohászati Lapok. 1939. 20. sz.) — 4. *Péchy Antal szerlegbeszéd.* (Ugyanott. 1939. 23. sz.) — 5. *Érc- és szénélőkészítő gépek átvétele és jóállása.* (Kéziratban. A Magyar Racionalizálási Bizottság felkérésére. 1939. nov.)

Dr. Proszk János ny. r. tanár: „Zur Frage der Eindeutigkeit des elektrokinetischen Potentialsprunges.“ Mitteilungen der berg- und hüttenmaennischen Abteilung. Bd. XI. p. 114. — „Gróh, Fizikai Kémia“ (kritikai ismertetés). Bányászati és Kohászati Lapok. LXXIII. köt. 203. l.

Dr. Tárcezy-Hornoch Antal ny. r. tanár: A kiegyenlítő számítás. (A Kari Könyvkiadóalapp kiadása, Sopron, 1939. év, 312 old.) Fehlerteoretische Studien über das Schachtanschlussdreieck. (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei 1939. év, 33—80. old.) A magyar mérnök utánpótlásról. (Magyar Mérnök és Építész Egyesület Közlönye, 1939. év, 349—350. old.)

Dr. Romwalter Alfréd ny. rk. tanár: „Csíráatlanítás szobahőmérsékleten“ előadás a József Nádor Műegyetem Soproni Nyári Egyetemén (1940. évi augusztus hó 3-án), *dr. Király Sándor m. kir. felsőkereskedelmi iskolai tanárral* együtt az „Eljárás a cukorgyártást károsító életfolyamatok elleni védekezésre“ című, R 7577 alapszámú és az „Eljárás lassú anyagforgalmú élő egyedekből álló anyagok, mint húsos gyümölcsök, zöldség- és főzelékfélék, gumók, hagymák és tojások frissen-, illetve életben tartására, valamint kiváltképp az ilyenféle anyagokból készült termékek romlásának késleltetésére“ című R 7517 alapszámú magyar szabadalmak és az utóbbi tárgyra vonatkozó 852.779. számú francia szabadalom, *dr. Rácz Mihály ny. gazdasági akadémiai igazgatóval* együtt az „Eljárás növényi kártevők, valamint növények megbetegedését okozó gombák, illetve baktériumok irtására“ c. 123.847. lajstromszámú magyar szabadalom és az ugyanerre vonatkozó 855.632. számú francia szabadalom; a József Nádor Műegyetem Bánya-, Kohó- és Erdómérnöki Osztálya Közleményeinek szerkesztésében közreműködött, a József Nádor Műegyetem Soproni Nyári Egyeteme 1940. évi tanfolyamának rendezésében mint soproni igazgató résztvett; hatóságok, vállalatok és magánosok részére szakvéleményeket adott és elemzéseket végzett.

Esztó Péter ny. rk. tanár. „A kőzetnyomás mechanikai elemei.“ Megjelent a Bányászati és Kohászati Lapok 1939. évfolyamában, 475. old. E cikkével megnyerte az Orsz. Magy. Bányászati és Kohászati Egyesület irodalmi pályadíját. A M. Kir. Bányakapitányság megbízásából több ízben szakértői véleményt adott bányászati kérdésekben.

B) Erdómérnöki Osztály.

Fekete Zoltán ny. r. tanár: 1. A derékszögű távcsőkereszt (Erd. Lapok, 1939, 1030. oldal), 2. Száz év távlatából (ugyanott, 1095. oldal), 3. Geschichte und Stand der Forsteinrichtung in Ungarn. (Zeitschrift für Weltforstwirtschaft, 1939, 3. füzet 151. oldal), 4. Die ungarischen Ertragstafeln (Ugyanott 155. oldal), 5. A földmív. miniszter megbízásából vezette a tölgy fatermési táblák céljaira szolgáló munkálatokat és az akác próbaterületek újrafelvételét.

Solt Béla ny. r. tanár megírta az „Erdészeti Zsebkönyv“ magasépfészeti részét.

Vági István ny. r. tanár: „A Duna és a Tisza közti futóhomok-talajok fizikai tulajdonságai az ákácásítás szempontjából.“ Erdészeti Lapok 1940. januári szám. „Az alföldi futóhomok-talajokban előforduló, könnyen felvehető kálium jelentősége a fásítás szempontjából.“ Erd. Lapok 1940. áprilisi szám.

Dr. Fehér Dániel, ny. r. tanár. 1. Untersuchungen über die durch die unsichtbaren Beta- und Gammastrahlen der radioaktiven Stoffe ausgelöste Reizbewegungen der Pflanzen. (Mitteilungen aus dem botanischen Institut der k. ung. Universität für technische und wirtschaftliche Wissenschaften, Budapest, 1940.) 2. Untersuchungen über die durch die unsichtbaren Beta und Gammastrahlen der radioaktiven Stoffe ausgelösten Reizbewegungen der Pflanzen. II. Quantitative Erfassung der Strahlenwirkung. Die biologische Wirkung der kurzwelligigen Erdstrahlen. (Mitteilungen aus dem botanischen Institut der k. ung. Universität für technische und wirtschaftliche Wissenschaften, Sopron, 1940.) 3. Die Bioaktivität der Wüstenböden. (Transaktion of the third Commission of the International Society of Soil Science, New-Brunswick, 1939.) 4. Vizsgálatok a fák vízigényéről. Untersuchungen über den Wasserbedarf der Holzpflanzen. Ricerche sul fabbisogno delle piante legnose. (Tiszántúli Öntözésügyi Közlemények 1940. V—VIII.) 5. A talaj által kibocsátott rövidhullámú sugarak biológiai hatásáról. Untersuchungen über die durch den Boden ausgesendeten kurzwelligigen Strahlen ausgelöste biologische Wirkung. Su l'effetto biologico dei raggi del suolo. (Tiszántúli Öntözésügyi Közlemények, 1940. V—VIII.) 6. Vizsgálatok a magyar fa fűtőhatásáról. — Untersuchungen über den Heizwert des ungarischen Brennholzes. (Erdészeti Lapok 1940. III. füzet.) 7. Kiegészítő megjegyzések a magyar fák fűtőhatására vonatkozó közleményhez. (Erdészeti Lapok IV. füzet 1940.) 8. Összehasonlító regionális vizsgálatok a magyar fa fűtőhatásáról. — Regionale Untersuchungen über den Heizwert der ungarischen Brennholzer. (Erdészeti Kísérletek, Nyomás alatt.) *Dr. Fehér und M. Frank*: 9. Ergänzende Bemerkungen zu unseren Arbeiten über die Lichtökologie der Bodenalgae. (Archiv für Mikrobiologie, Band 11, Heft 1. 1940.) *Dr. Fehér Dániel és Palitschek Hubert*: 10. Az R-törvény alkalmazása az öntözéses termelés terén. Über die praktische Anwendung des R-Gesetzes. Sull'applicazione pratica della legge R. (Tiszántúli Öntözésügyi Közlemények, 1940. V—VIII.) *Manninger G. Adolf, Fehér Dániel és Frank Melanie*: 11. „Talajbiológiai vizsgálatok a hengernek, különösen mint nyári talajművelő eszköznek a jelentőségéről. Bodenbiologische Untersuchungen über die Verwendung der Walze bei der Bearbeitung des Bodens im Sommer. Ricerche agrobiologiche sull'applicazione del rullo nelle lavorazioni del suolo durante l'estate. (Tiszántúli Öntözésügyi Közlemények, 1940. V—VIII.)

Modrovich Ferenc ny. r. tanár: A magyar erdőgazdaság műszaki feladatai. Előadás a Magyar Mérnök és Építész Egylet 1940. évi közgyűlésén. M. M. É. E. Közlöny, 1940. évf. 111. o. — Az erdőgazdaság szállítástechnikai kérdései. — Előadás a Magyar Mérnök- és Építész Egylet soproni osztályában.

IV. Mezőgazdasági és Állatorvosi Kar.

A) Mezőgazdasági osztály.

Dr. Czettler Jenő ny. r. tanár: Megjelenés előtt álló *agrárpolitikai* munkáján dolgozott. Előadásokat tartott: az OMGE közgazdasági szakosztályán „A földbirtokpolitika közgazdasági és szociális vonatkozásai“, a Gazdatiszti Továbbképző Tanfolyamon „Újabb agrárpolitikai irányzatok“, a Soproni Nyári Egyetemen „Földbirtokpolitika“ és „Az olasz bonifikáció tanulsága“ címen. A *Felsőházban* beszédet mondott a kishaszonbérletek alakításának, kisbirtokok és házhelyek szerzésének előmozdításáról és más földbirtokpolitikai rendelkezésekről szóló törvényjavaslat tárgyalásakor és jelentéseket terjesztett elő a Felsőház pénzügyi bizottságában.

Dr. Doby Géza ny. r. tanár: „*A növények nitrogén-anyagszeréről. I. Szója homoktenyészetben.*“ Füleky György kísérletei. Matematikai és természettudományi értesítő. 1940. „*A növények nitrogénszükséglete és a műtrágyázás*“ című előadása a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem soproni Nyári Egyetemén hangzott el, 1940. augusztus 2-án. „*Emlékezés 'Sigmond Elekről.*“ *Gazdák Szemléje* 44, (1939). „*Tervezet az egyetemi segédtszemélyzet helyzetének új szervezésére.*“ A Felsőoktatásügyi Egyesület Közleményei 1940. márc. — Előadás az egyesület 1940. évi júniusi közgyűlésén.

Dr. Schandl József ny. r. tanár: 1. *A gyapjú hosszúsága.* (Magyar Állattenyésztés, 1939. 307. old.) 2. *A gyapjúszálat hűsége, mint a tápláltság fokmérője.* (Köztelek, 1939. 786. old.) 3. *Az anyakanca tejelése.* (Magyar Állattenyésztés, 366. old.) 4. *A szoptató koca táplálása.* (Köztelek, 1939. 943. old.) 5. *A Juhtenyésztők Országos Egyesületének 1939. évi gyapjútermelési adatai.* (Magyar Állattenyésztés, 1939. 399. old.) 6. *A kecske előtérbe nyomul.* (Magyar Állattenyésztés, 1939. 415. old.) 7. *Tisztább juhtejet!* (Köztelek, 1939. 989. old.) 8. *A tolna-baranyai sváb juh.* (Magyar Állattenyésztés, 1940. 9. old.) 9. *Szelekciós munka a sertésenyésztésben.* (Magyar Állattenyésztés, 1940. 29. old.) 10. *A magyar gyapjú rendementja.* (Köztelek, 1940. 217. old.) 11. *Tenyésszünk karakult?* (Magyar Állattenyésztés, 1940. 79. old.) 12. *Mintavétel gyapjúból.* (Köztelek, 1940. 117. old.) 13. *Melyik testtájon legfinomabb a gyapjú?* (Köztelek, 1940. 241. old.) 14. *Tőkesertések és háztartási vágósertések hizlalása.* (Köztelek, 1940. 272. old.) 15. *Fríz keresztezések Magyarországon.* (Magyar Állattenyésztés, 1940. 123. old.) 16. *A juhok az országos mezőgazdasági kiállításon.* (Köztelek, 1940. 348. old.) 17. *Csak B-, C- és D-gyapjakban van hiányunk!* (Köztelek, 1940. 460. old.) 18. *Avitaminózis a juhászlatban.* (Magyar Állattenyésztés, 1940. 203. old.) 19. *Kettős takarmánytermesztés.* (Magyar Állattenyésztés, 1940. 240. old.) Előadásokat tartott a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete által rendezett gazdatiszti továbbképző tanfolyamon „*Időszerű állattenyésztési kérdések*“ és „*Korszerű takarmányozás*“ címen. Mindkét előadás megjelent a Mezőgazdasági haladás legújabb vívmányai c. könyvben. Előadásokat tartott még a Felsőudánutúli Mezőgazdasági Kamara és a Juhtenyésztők Országos Egyesülete közgyűlésén, továbbá a József Nádor Műegyetem Soproni Nyári Egyetemén, végül a Délmagyarországi Gazdatisztek gyopárosi közgyűlésén.

Dr. Reichenbach Béla ny. r. tanár: *Ármegegállapítás és költségszámítás a mezőgazdaságban.* (Köztelek, 1940. 10. old.) *Budapest tejellátásának biztosítása.*

(Köztelek, 1940. 65. old.) *Gyapjúönellátásunk biztosítása.* (Köztelek, 1940. 156. old.) *A haszonállattartás viszonylagos jövedelmezősége.* (Köztelek, 1940. 351., 382. és 398. old.) *Üzemi adatok.* (Köztelek Zsebnaptár, 1940.) *Az állattenyésztés különböző ágainak jövedelmezősége.* (Előadás az OMGE üzemi és számtartási szakosztályának 1940. április hó 4-én tartott ülésén.) *Hozzunk gazdaságunkba helyes arányokat.* (Előadás a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete által 1940. évi február hó 2—11. napjain tartott gazdatiszti továbbképző tanfolyamon. Nyomtatásban megjelent a tanfolyam előadásait összefoglaló „A mezőgazdasági haladás legújabb vívmányai“ című kiadványban.) Ezekon felül folytatta a mezőgazdasági becsléssel és előszámítással foglalkozó könyv megírásához szükséges adatok gyűjtését és feldolgozását. Résztvett az OMGE üzemi és számtartási szakosztályának, üzemstatistikai bizottságának, valamint a Darányi Ignác Agrártudományos Társaság és több szakegyesület munkájában. Mint a műegyetemi tangazdaság igazgatója, állandóan foglalkozott a tangazdaság üzemszervezési és üzemvezetési munkájával.

Dr. Szabó Zoltán ny. r. tanár: 1. *A Dipsacaceae család új génusza.* (Matem. Term.-tud. Értesítő, LIX. 1940. 1—12. old.) 2. *A Cephalaria-génusz monográfiája.* (Matem. Term.-tud. Közl. Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia. XXXVIII. k. 4. sz. Budapest, 1940. 120 képpel és 7 térképpel, I—VIII. és 1—352. old.)

Dr. Kövessi Ferenc ny. r. tanár: *Erleuterungen der Gesetzmässigkeiten im Ablaufe der Lebenserscheinungen lebender Wesen X. Mitteilung: Die Wellenkurve, die die Gesetzmässigkeit in der Entwicklung der Gärungspilze (Saccharomyces spec.) darstellt, wird in ihrem periodischen Teil weiter behandelt und die Koeffizienten r_2 , a_2 , w_2 , v_2 werden ausgerechnet.* Math. u. Naturwissenschaftlicher Anzeiger der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, Band LIX. pp. 387—398. Budapest 1940. — Ugyanennek magyarnyelvű összefoglalása: *Az élőlények fejlődése szabályosságának a magyarázata X. közlemény: Az erjesztősejtek (Saccharomyces spec.) fejlődésében uralkodó törvényszerűségeket kifejező hullámgörbéknel szereplő periódusos rész tanulmányozásának folytatásáról és az r_2 , a_2 , w_2 , v_2 koefficiensek kiszámításáról.* (Matematikai és Természettudományi Értesítő. A Magyar Tud. Akadémia III. Osztályának folyóirata. LIX. kötet pp. 833—834. Budapest, 1940.) — Az 1939—1940. tanév folyamán tagja volt a m. kir. Földművelésügyi Miniszter fennhatósága alatt álló *Növényegészségügyi Tanácsnak*, mint ilyen résztvett annak összes tárgyalásain és szakvéleményt adott a felmerült kérdésekben, több növényvédelmi szer alkalmazására nézve. Mint a *Növényegészségügyi Tanács* több bizottságának elnöke vezette a szükséges munkákat, hogy az egyes védekező szerek higitási fokát, hasznosságát és gyakorlati értékét meg lehessen állapítani. Mint a Műegyetem Mezőgazdasági és Állatorvosi Karának 1939—40. tanévi dékánja fontos szerepet játszott a *Soproni Nyári Egyetem* 1940. év augusztus 1—18. között rendezett előadásainak és kirándulásainak megszervezésében; az előadások összeállításában, az előadók felkérésében. Saját maga is tartott kétórás előadást „*A növényi vírus betegségek*“ -ről. — Ezekon kívül több alkalommal adott szakvéleményt növényélettani, növénykörtani, növényvédelmi és mezőgazdasági bakteriológiai kérdésekben hatóságoknak és magánosoknak, gazdáknak, növénytermesztőknek, kertészeknek stb.

Dr. Ihrig Károly ny. r. tanár: 1. Szerkesztette a Magyar Gazdák Szemléje c. tudományos folyóiratot. 2. A „Hongrie“ c. jelentés a magyar mezőgazdaság helyzetéről az Institut International d'Agriculture (Rome) által kiadott *Commaire Économique* c. kötetben (9 oldal). 3. „Az egyéni tevékenység, a szövetkezés és az állami beavatkozás a mezőgazdaságban“ (megjelent a Magyar Gazdák Szemléje 1940. évi június és júliusi számaiban, 12 oldal). 4. Előadás a Közigazgatási Továbbképző Tanfolyamon „A szövetkezeti mozgalom nemzetközi vonatkozásai“ címmel. 5. Előadás a Gazdatiszti Továbbképző tanfolyamon „Az értékesítő szövetkezetek és a többtermelés“ címmel. 6. Előadás a Protestáns Diákszövetség Konferenciáján „Időszerű agrárszociális kérdések“ címmel.

Dr. Surányi János ny. r. tanár: *Hozzászólás a „Termesszünk őszi zabosbükönnyt!“ című cikkhez.* (Köztelek, 1939. 31. sz.) *Hozzászólás „A vetésgorgó kihatása mezőgazdasági termelésünk fejlődésére“ című cikkhez.* (Köztelek, 1939. 34. sz.) *Ismertetés „A kender termesztése“ című könyvről.* (Köztelek, 1939. 42. sz.) *Talajvédeltség és termesztés.* (Köztelek, 1939. 52. sz.) *„Zsellerek.“ Könyvismertetés.* (Köztelek, 1940. 4. sz.) *Ismertetés a „Rizstermesztési útmutató“-ról* (Köztelek, 1941 5. sz.) *Hozzászólás a „Tapasztalataim a tavaszi búza vetéséről“ című cikkhez.* (Köztelek, 1940. 12. sz.) *Kukoricatermesztésünk fejlesztésének körülményei.* (Köztelek, 1940. 13. sz.) *Hozzászólás az „Adatok a búzaminőség ingadozásának kérdéséhez“ című cikkhez.* (Köztelek, 1940. 27. sz.) *Időszerű adatok a szójáról és termesztéséről.* (Természettudományi Közlöny, 1940. 3. sz.) *Utmutató az őszi káposztarepce termesztésére. Repcetermesztési útmutató.* (Az Olajmagértékesítő Szövetkezet kiadásai.) Előadást tartott az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben 1940. március 31-én „Kukoricatermesztésünk biztosítása a termesztési hibák kiküszöbölésével“ címmel. (Kivonata a Köztelek 1940. 15. számában.) Működött és szakvéleményeket szerkesztett mint az Országos Növényegészségügyi Tanács tagja. Mint a Köztelek folyóirat rovatvezetője 65 szakcikket bírált el és részben rendezett sajtó alá.

Dr. Réthy Antal c. ny. rk. tanár: A) *Irodalmi működés:* Szerkesztette a Kir. Magyar Természettudományi Társulat százéves fennállására kiadott ünnepi sorozat „A Légkör“ c. kötetét. 2. Jelentés az ógyallai obszervatórium újjaszervezéséről. (Union Geodésique et Géophysique. Washington, 1939.) 3. A Meteorológiai Intézet jégverési statisztikája. (Az Időjárás, 1939. évf.) 4. Barométerösszehasonlítások Délkelet-Európában és Olaszországban. (1938—39.) *Béll Bélával* magyar és német nyelven. 5. A magyar éghajlat néhány szertelenségéről. (Gróf Teleki Pál ünnepi emlékfüzetben. Földrajzi Közlemények, 1939.) B) Sajtó alá rendezte: 1. A Meteorológiai Intézet Évkönyvei 1934. évi kötetét. 2. Az Ógyallai Obszervatórium havi jelentéseit. 3. A kisebb kiadványok 8—9. füzetait. 4. Irányította a magyar éghajlati térképek munkálatait. C) A Magyar Tudományos Akadémia kiküldött „Union Géodésique et Géophysique Internationale Magyar Nemzeti Bizottsága“ meghívott tagjává választotta. A Királyi Magyar Természettudományi Társulat Mezőgazdasági Szakosztálya (1939 ápr. 6.) és a Csillagászati Szakosztálya (1940. márc. 12.) alelnökévé választotta.

Dr. Ballenegger Róbert c. ny. rk. tanár: A) 1. A termőföld című rész a Királyi Magyar Természettudományi Társulat százéves fennállásának emlékére kiadott „A természet világa“ című sorozatos mű III., „A föld és a tenger“ köteté-

ben, 1940. 2. A virágfestékek és átöröklődésük, Természettudományi Közlöny, 1939. 3. Nedvességmérések egy budai agyagos talajban (5) — La teneur en humidité d'un sol argileux en 1939. A M. Kir. Kertészeti Akadémia Közleményei, I., 1940. 4. Gyümölcsfák egy éves hajtásainak nitrogén-, foszfor- és káliumtartalma. — Sur la teneur en azote, acide phosphorique et potasse des pousses d'un an des arbres fruitiers. A M. Kir. Kertészeti Akadémia Közleményei, I. 1940. B) A Kir. Magyar Természettudományi Társulat mezőgazdasági szakosztályában: a) A talajnedvesség változásainak menete 1939-ben egy budai agyagos talajban; b) A gyümölcsfák hajtásainak káli- és foszfortartalma; c) Gyümölcsfagyökér felvételek. A soproni nyári egyetemen: A gyökér fejlődése és a talajviszonyok. C) Szakszerű működést fejtett ki a földművelésügyi minisztérium kebelében fennálló Országos Központi Talajjavító Bizottságban, az Országos Pomológiai Bizottságban, a Gyümölcs termesztők Országos Egyesületének szaktanácsában és a Nemzetek Szövetsége Ópiumügyi Tanácsadó Bizottságában, mint e bizottságok tagja, továbbá mint a Köztelek lap rovatvezetője. Irányította a Kir. Magyar Természettudományi Társulat mezőgazdasági szakosztályának működését, mint a szakosztály elnöke. Tankönyvfelülvizsgálatot végzett az Országos Közoktatásügyi Tanács felkérésére.

B) Állatorvosi Osztály.

Dr. Zimmermann Ágoston ny. r. tanár: 1. *Über den Bau der Fascien.* (Deutsche Tierärztliche Wochenschrift, Jg. 47., No. 5. Zietzschmann, Festnummer.) 2. *Az aorta kezdeti részének szerkezetéről; a „cardiaorta“.* (Állatorvosi Lapok, 62. évf. 5. sz.) 3. *Adatok az izompólyák összehasonlító anatómiájához.* Négy képpel. (Állattani Közlemények, 36. k. 1—2. f.) 4. *Elnöki megnyitó* a Kir. Magyar Természettudományi Társulat 1939. évi március hó 16-án tartott közgyűlésén. (Természettudományi Közlöny, 71. k. 4. f.) 5. *A sejtelmélet történetéről, centenariuma alkalmával.* (Á. L., 62. évf. 8. sz.) 6. *Dr. Nádaskay Béla szobra előtt.* Emlékbeszéd egy képpel. (Á. L., 62. évf. 7. sz.) 7. *A fasciak functionalis szerkezetéről.* (Matematikai és Természettudományi Értesítő, 58. k.) 8. *Anatomiai kongresszus Budapesten.* (Á. L., 62. évf. 8. sz.) 9. *Nomina anatomica.* Nyolcadik közlemény. (Á. L., 62. évf. 10. sz.) 10. *A harmadik agyvelőkamara boltozataltalatti szervéről, organon subfornicale cerebri.* (Á. L., 62. évf. 17. sz.) 11. *A műegyetemi ifjúsághoz.* (Hungaria, Magyar Technikusok Lapja, 6. évf. 16. sz.) 12. *Az alkalmazott tudományok egyeteméről.* (Á. L., 62. évf. 21. sz.) 13. *A gépember.* A Szabad Egyetemen „A tudomány megoldatlan problémái“ c. sorozatban tartott előadás. (Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből, 27. köt. 11. f.) 14. *Az élet gépelméletéről.* (Budapesti Szemle, 1939. dec. f.) 15. *A gyógyszerészképzés reformja.* (Á. L., 62. évf. 1. sz.) 16. *Sokgyermekes családok és a főiskola.* (Á. L., 62. évf. 8. sz.) 17. *A természettudományi doktorátusról.* (Á. L., 72. évf. 16. sz.) 18. Ezenkívül ismertető közlemények az Állatorvosi Lapok, Természettudományi Közlöny és Pótfüzetei; Anatomischer Bericht, Zoologischer Bericht, Berichte über die wissenschaftliche Biologie, Jahresbericht über Veterinärmedizin és Berliner und Münchener Tierärztliche Wochenschrift című folyóiratokban. Szerkesztőségi tagja az Állatorvosi Lapok, Természettudományi Közlöny és Berliner und Münchener Tierärztliche Wochenschrift című folyóiratoknak, 19. Mint a Kir. Magyar Természettudományi Társulat elnöke, úgyszintén mint a Társulat egyetemes szakosztályának is elnöke

intézi azok ügyeit. 20. Több dolgozatot mutatott be a Magyar Tudományos Akademián, a Kir. Magy. Természettudományi Társulat szakülésén, előadást tartott a Szabad Egyetemen, magántanári előadásokat tartott az összehasonlító anatomia és a Gerincesek fejlődéstana köréből a Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészeti karán és a soproni nyári egyetemen. 21. Megnyitó, üdvözlő, búcsúztató és doktoravató beszédeket mondott, mint a József-Nádor Műegyetem 1939/40. évi rectora. — *Dr. Zimmermann Gusztáv* egyetemi magántanár- és adjunktus társszerzővel közösen: *Háziállatok anatómiája*. I. kötet. 21 képpel, 196 old.; II. kötet, 17 képpel, 152 old.; III. kötet, 10 képpel, 176. old. Budapest, 1939. „Patria“-nyomda R.-T.

Dr. Wellmann Oszkár ny. r. tanár: 1. *Tanulmányok a rhachitistről és a vele rokon csonbántalmakról*. IV. közl. Összehasonlító kísérletek különböző fajtajú és különbözőképpen takarmányozott malacokkal. Dr. Marek Józseffel és Dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Állatorvosi Lapok, 63. 1. 7. 1940.) 2. *Neuzeitliche Massnahmen der Züchtung und Haltung zur Krankheitsbekämpfung*. (Deutsch. Tierärztl. Wschr. 47. 569. 1939.) 3. *Háziállataink ikerellése, különös tekintettel a juhászatokra*. (Magyar Állattenyésztés, 1. 304. 1939.) 4. *Az újkori tenyésztési és tartási eljárásoknak jelentősége az állati betegségek elleni küzdelemben*. (Magyar Állattenyésztés, 1. 348. 364. 1939.) 5. *Neuzeitliche Massnahmen der Züchtung und Haltung zur Krankheitsbekämpfung*. (IV. Int. Tierzuchtkongress, Schlussbericht, 213. 1939.) 6. *Zweckmässige Ergänzung der Kalksalze im Futter*. (Int. Tierzuchtkongress, Schlussbericht, 305. 1939.) 7. *A háziállatok termékenysége*. (Magyar Állattenyésztés, 2. 4. 1940.) 8. *Untersuchungen über Rhachitis und verwandte Knochenerkrankungen*. IV. Mitt. *Vergleichende Versuche an Ferkeln verschiedener Rassen und bei verschiedener Fütterung*. Dr. Marek Józseffel és Dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Arch. Tierheilk. 75. 180. 1940.) 9. *Tanulmányok a rhachitistről és a vele rokon csonbántalmakról*. V. közl. *Védő- és gyógyító-kísérletek malacokkal az úgynevezett D-vitaminlökéssel*. Dr. Marek Józseffel és Dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Állatorvosi Lapok 63. 19. 1940.) 10. *Untersuchungen über Rhachitis und verwandte Knochenerkrankungen*. V. Mitt. *Vorbeugungs- und Heilversuche bei Ferkeln mit D-Vitaminstossbehandlung*. Dr. Marek Józseffel és Dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Arch. Tierheilk. 75. 196. 1940.) 11. *Untersuchungen über Rhachitis und verwandte Knochenerkrankungen*. VI. Mitt. *Einfluss des Mineralstoffverhältnisses sowie des D-Vitamingehaltes im Futter auf die Ausnützung der Mineralstoffe*. Dr. Marek Józseffel és Dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Deutsch. Tierärztl. Wschr. 48. 69. 1940.) 12. *Tanulmányok a rhachitistről és a vele rokon csonbántalmakról*. VI. közl. *A takarmány ásványi sóarányának, valamint a D-vitaminnak befolyása az ásványi anyagok kihasználására*. Dr. Marek Józseffel és Dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Mezőgazdasági Kutatások, 12. 251. 1939.) 13. *Vizsgálatok a rhachitistről és a vele rokon csonbántalmakról*. VII. közl. *A méz-, illetőleg a foszfordús takarmányozás hatása a malacvér-alkalitatlákára és közömbösítőképességére*. Dr. Marek Józseffel és Dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Mezőgazdasági Kutatások, 13. 1. 1940.) 14. *Untersuchungen über Rhachitis und verwandte Knochenerkrankungen*. VII. Mitt. *Über die Wirkung einer kalk- bzw. phosphorüberschüssigen Fütterung auf die Alkalireserve und den Puffergehalt des Blutes bei Ferkeln*. Dr. Marek Józseffel és Dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Deutsch. Tierärztl. Wschr. 48. 201. 1940.) 15. *A darálás befolyása a szemes-takarmányok kihasználására*. (Magyar Állattenyésztés, 2. 46. 1940.) 16. *A bikák*

és a tehének tenyészértékének elbírálása. (Magyar Állattenyésztés, 2. 105. 1940.) 17. A nyugati származású szarvasmarhák. (Köztelek, 50. 343. 1940.) 18. Az átöröklés jelentősége a szarvasmarhatenyésztésben. (Magyar Állattenyésztés, 2. 120. 1940.) 19. Állattenyésztési kutatóintézet. (Magyar Állattenyésztés, 2. 168. 1940.) 20. Mint főelőadó szerepelt a IV. nemzetközi állattenyésztési kongresszuson. Előadást tartott az OMGE által rendezett gazdahéten a nemzetközi állatorvosi és az állattenyésztési kongresszus tanulságairól. Működött mint a m. kir. földművelésügyi minisztériumban működő Állandó Felülbíráló Tanács tagja, mint az Országos Állategészségügyi Tanács tagja, mint az Állatorvosi Tisztvizsga Bizottság tagja, mint a Köztelek rovatvezetője, mint a Magyar Állattenyésztés szerkesztőbizottságának elnöke, mint az Országos Törzskönyvelő Bizottság elnöke, mint az Országos Gazdasági Szakoktatási Tanács tanulmányi bizottságának tagja, mint az OMGE állategészségügyi és állattenyésztési szakosztályának társelnöke, több dolgozatot mutatott be a Magyar Tudományos Akadémián. 21. Írta havonként az időszerű gazdasági tudósító rádióelőadások állattenyésztési rovatát.

Dr. Jármai Károly ny. r. tanár: 1. Az átoltható tyúkleukosis ágensének, továbbá néhány átvihető emlősdaganatnak és a tyúksarcomáknak röntgenresistentiájáról. (Közl. az összehas. élet- és kórtan köréből, 1940. 27. 6. 205.) 2. Paróka-képződés szarvasfélék agancsain. (Állatorvosi Lapok, 1940. 63. 6. 34.) 3. Az idült hashártyagyulladásról. (Állatorvosi Közlöny, 1940. 37. 5. 51.) 4. A sertés osteohaemochromatosisáról. (Állatorvosi Lapok, 1940. 63. 15. 97.)

Dr. Hetzel Henrik ny. r. tanár: 1. Die Unfruchtbarkeit der Haussäugetiere, Jena, 1940. 20 ív. — 2. A veleszületett hibák, mint az állattenyésztés kártevői. Állatorvosi Közlöny, 1940. 7. szám.

Dr. Manninger Rezső ny. r. tanár: 1. Fokozza-e a vírusos pótlás a sertéspestis elleni vegyes (simultán) oltás kiváltotta immunitást? (Állatorvosi Lapok, 1939. 23. sz.) 2. Újabb tapasztalatok a száj- és körömfájás elleni védekezés terén. (Köztelek, 1939. 10. sz.) 3. Diseases of the digestive system of young pigs. (Veterinary Record, 1940. 51. k., 1159. 1.) 4. Zaštitno cepljenje pasa u službi suzbijanja besnoče. (Jug. vet. gl., broj 3 1939 god.) 5. A háziállatok gümőkórja mint az ember gümőkóros fertőződésének forrása. (Tuberkulózis elleni küzdelem, 1940. 4. k., 6. sz.) 6. A fertőző betegségek legparányibb okozói. (Természettudományi Közlöny, 1940. 72. k., 161. 1.) 7. Über die Ätiologie des pockenartigen Ausschlags der Ferkel. (Archiv f. Tierheilkunde 1940. 75. k., 159. 1.) 8. Szerkesztőségi tagja az Állatorvosi Lapok, a Deutsche tierärztliche Wochenschrift és az Archiv f. Tierheilkunde című folyóiratoknak s rovatvezetője a Köztelek című lapnak.

Dr. Descő Dezső ny. r. tanár: 1. Heymans C.-nek, az orvosi Nobel-díj egyik nyertesének munkássága. (Természettudományi Közlöny, 1939. évi 12. sz.) 2. A fejevérőér-öböl szerepe a vérnyomás és lélekezés szabályozásában. (Budapesti Orvosi Ujság, 38. 253. 1940.) 3. Vizsgálatok a szérumvasról (Magyar Pathológusok Társaságának Évkönyve). 4. „Az élet intézői“ c. munka átnézése és kiegészítése (A magy. kir. Természettudományi Társulat kiadása). 5. Számos referátum a Budapesti Orvosi Ujságban.

Dr. Mócsy János ny. rk. tanár: *A legszükségesebb tudnivalók a vegyi harcanyagokról.* (Állatorvosi Közlöny, 1940. 37, 19.) — *A nagy állatok rühösségének orvoslása kéndioxygázzal és a gázkamaraépítés.* (Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből XXVII. 10. sz., 1940.) — *A sertések rongyostalpúsága. A rühösség újabb, olcsó kezelési módja.* (Állatorvosi Közlöny, 1940. 37, 67.) — *Az állattól az emberre átterjedő betegségek.* (Előadás a soproni nyári egyetemen 1940. augusztus 6-án.) — *A parazitás betegségek kezelésének indikációi és veszélyei.* (Előadás a Magyar Országos Állatorvos Egyesület szolnok-békésmegyei fiókosztályának szakülésén, 1940. május 26-án). — *A juhrühösség kezelése.* (Köztelek, 1940. 50, 559.) Állandó referense a Jahresbericht Veterinärmedizin című folyóiratnak, szerkesztőbizottsági tagja a Tierärztliche Rundschau c. folyóiratnak.

Dr. Konkoly Thege Sándor c. ny. rk. tanár: 1. *A zürichi nemzetközi állattenyésztési kongresszus.* (Köztelek, 1939. évf. 703. old.) 2. *A zürichi országos kiállítás mezőgazdasági csoportja.* (Köztelek, 1939. évf. 721. old.) 3. *A zürichi kiállítás állattenyésztési csoportja és termelési versenye.* (Köztelek, 1939. évf. 740. old.) 4. *A svájci szimmentáli tenyésztés és az idei bikabehozatal.* (Köztelek, 1939. évf. 768. old.) 5. *Állattenyésztésünk termelésének fenntartása.* (Köztelek, 1939. évf. 976. old.) 6. *A tejtermelői árának emelése.* (Köztelek, 1940. évf. 63. old.) 7. *Abraktakarmányok behozatalának biztosítása.* (Köztelek, 1940. évf. 123. old.) 8. *Két új törvényjavaslat állattenyésztésünk fejlesztésére.* (Köztelek, 1940. évf. 191. old.) 8. *A fiumei marhaátadás során szerzett tapasztalatok.* (Köztelek, 1940. évf. 464. old.) 9. *Az állattenyésztési munka tömegszervezési feladatai.* (Magyar Állattenyésztés, 1940. évf. 2. old.) 10. *A szarvasmarhatenyésztés és tejértékesítés gyakran kedvezőtlen helyzetének okai.* (Magyar Állattenyésztés, 1940. évf. 200. old.) 11. *A viszonylagos többtermelés jelentősége az állattenyésztésben.* (Magyar Állattenyésztés, 1940. évf. 246. old.) 12. *Az állattérszámnak a területhez és lakossághoz való viszonyítása.* (Magyar Állattenyésztés, 1940. évf. 262. old.) 13. Szerkesztette a *Köztelek Zsebnaptár 1940.* évfolyamát. 14. Főelőadója volt az OMGE állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának és az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak. 15. Szerkesztette a *Tejtermelők Országos Szövetségének 1940. évi jelentését.* 16. Rendezte az 1940. évi országos mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt.

Dr. Köves János c. ny. rk. tanár: *Csak friss virust használjunk a sertéspestis elleni szimultán oltáshoz.* (Állatorvosi Lapok, 1939. évf. 359. old.) *Az oltófecskendőről.* (Állatorvosi Lapok, 1939. évf. 262. old.) *Az állatbiztosításról.* (Állatorvosi Lapok, 1939. évf. 279. old.) *Adatok a lépfene elleni védőoltások értékéhez.* Dr. Szélyes Lajossal együtt. Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből. 1940. XXVII. kötet. 9. füzet.

V. Közgazdaságtudományi Kar.

A) Közgazdasági és kereskedelmi osztály.

Dr. Lóczy Lajos ny. r. tanár: Vezette a M. Kir. Földtani Intézet tudományos és gyakorlati célú országos geológiai felvételeit. Összesen 21 kiszálláson vett részt, közlekedési eszközön és gyalog összesen 11.940 km-nyi utat tett meg.

A felszabadult Kárpátalja és az Északkeleti Kárpátok várható ásványkincseinek felkutatására meginduló nagyszabású és évekre kiterjedő vizsgálatok megszervezésén dolgozott. A M. Kir. Öntözésügyi Hivatal megbízásából a tervezett tarackrasznai völgyzárógát alapozásával kapcsolatban geológiai vizsgálatokat végzett. Tudományosan feldolgozta a törökországi Bányakutató Intézet felkérésére 1938. év őszén Thráciában vezetett petroleumkutató expedíció gyűjtött anyagot és eredményeiről angolnyelvű jelentésben számolt be. 1939 áprilisában a németbirodalmi Földtani Intézet meghívására Hannoverben a „Kárpátokon belül fekvő medencerendszer olajgeológiájáról“ előadást tartott, majd a vendéglátó német olajgeológusok vezetése mellett a németországi petroleummezőket tanulmányozta. Megindította a Földtani Intézet vitadélutánjait, amelyeknek az a célja, hogy az időszerű tudományos kérdésekben geológusaink egymás véleményét megismerjék és a legfontosabb problémákat tisztázzák. Számos tudományos társaságban, összesen 6 különböző tárgyú tudományos előadást tartott.

1939. év folyamán nyomtatásban megjelent művei a következők: 1. A csonkamagyarországi só- és szénhidrogénkutatások irányelvei és célkitűzései. A M. Kir. Földtani Intézet évi jelentése, 1939. 2. Richtlinien und Ziele der Salz- und Kohlenwasserstoffforschungen in Rumpfungarn. Jahresberichte d. kgl. Ung. Geol. A., 1939. 3. Memorandum a bányageológiai kutatások fellendítése ügyében. A M. Kir. Földtani Intézet évi jelentése, 1939. 4. Denkschrift zur Frage der Belebung der montangeologischen Forschungen. Jahresberichte d. kgl. Ung. Geol. A., 1939. 5. Beiträge zur Ölgeologie des innerkarpathischen Beckensystems. Petroleum-Zeitschrift. Bd. 35. S. 461. Berlin, 1939. 6. A magyar medencerendszer geomorfológiája, különös tekintettel a petróleumkutatásra. Földrajzi Közlemények, 67. k. 4. sz., 1939. 7. „Beköszöntő.“ A M. Kir. Földtani Intézet évi jelentése, 1939. 8. „Amszantritt.“ Jahresberichte der kgl. ung. Geologischen Anstalt, 1939. 9. Igazgatói jelentés az 1933. évről. A M. Kir. Földtani Intézet évi jelentése, 1939. 10. Direktionsberichte des Jahres 1933. Jahresberichte der kgl. ung. Geol. A., 1939. 11. Igazgatói jelentés az 1934. évről. A M. Kir. Földtani Intézet évi jelentése, 1939. 12. Direktionsberichte des Jahres 1934. Jahresberichte der kgl. ung. Geol. A., 1939. 13. Igazgatói jelentés az 1935. évről. A M. Kir. Földtani Intézet évi jelentése, 1939. 14. Direktionsbericht des Jahres 1935. Jahresberichte der kgl. ung. Geol. A., 1939.

Fontosabb kéziratok memorandumai és jelentései 1939-ben: 1. A csehszlovák határevizió következtében hazánkhoz visszakértült bányatermékek és bányakutatói lehetőségek, geológiai térképpel. 1939. január 16. 2. A Ruténföld visszaszerzésének gazdasággeológiai jelentősége. Geológiai térképekkel. 1939, április 10. 3. Geologisches Gutachten über die Kohlenwasserstoffmöglichkeiten des südöstlichen Teiles des Alföld in Rumpfungarn. Mit Kartenbeilagen. 1939. január 18. 4. Contribution of the oil-geology of Middle Thrace. With geological map. 1939. november 10.

Az intézet működéséről jelentés: 1. A M. Kir. Földtani Intézet kivonatos működési jelentése az 1939. évről. 2. Igazgatói jelentés a M. Kir. Földtani Intézet 1939. évi működéséről, különös tekintettel a gyakorlati irányú kutatásokra.

Dr. Fülel-Szántó Endre ny. r. tanár: 1. „Les Resultats Du Dernier Congres National Hongrois De L'Enseignement Superieur“ (Leroux, Presses Universitaires de France, 1939) című kiadványban a magyarországi felsőoktatásügyi kongresszus eredményeit ismertette az „Institut International de Cooperation Intellectuelle“ felkérésére. 2. „A gazdasági versenyt szabályozó szóbeli megállapodások (gent

leman's agreement)" címen szakértői dolgotat terjesztett elő a karteltörvény revíziómunkálatai alkalmából a m. kir. iparügyi miniszter felkérésére. 3. A Magyar Racionalizálási Bizottság által gépipari köz- és magánzállítások tárgyában rendezett ankét alkalmából gépek és géptelemek szállításával, átvételével és jótállásával kapcsolatos jogi véleményt adott. 4. „A háború és a történelmi sorsvállalás" címen a Nemzetpolitikai Társaságban előadást tartott.

Dr. Huszár Géza ny. rk. tanár: 1. Szociális biztosításunk és magánbiztosításunk kapcsolata. 2. Az Euler-féle kölcsöntörlesztési képlettel kapcsolatos két új iterációs eljárás. 3. Magyar bányamunkások nyugérbiztosításának technikai alapjai. 4. A díjtartalékfedezetül szolgáló bérházingatlanok technikailag helyes értékelése. 5. Az 1940. évi XII. nemzetközi biztosítástudományi kongresszusra beküldte „On the result of Baily's formula" című tanulmányát.

Dr. Altenburger Gyula c. ny. r. tanár: A Magyar Biztosítástudományi Szemlében: „A tőke szerepe a biztosításben"; „Nemzetnevelés" és egy megkezdett cikksorozat: „Ami a biztosítás matematikájából mindenkinek jó tudnia". A Magyar Biztosítási Évkönyvben: „Régi írás, régi munka." (A modern biztosítástudomány alapvetése. 1893. évi munkám ismertetése.) Ezenkívül több politikai és társadalmi cikk a TESz hivatalos lapjában, a „Nemzeti Figyelő"-ben.

Dr. Jordan Károly c. ny. rk. tanár: 1. A differencia-számítás szerepe a statisztikában. (Magyar Statisztikai Szemle. Budapest, 1939.) 2. Problèmes de la Probabilité des Épreuves répétées. (Bulletin de la Société Mathématique de France, Paris, 1939. Tome 57., pp. 223—242.) 3. La rôle du Calcul des Différences Finies en Statistique. (Journal de la Société Hongroise de Statistique. Budapest, 1939.)

B) Közigazgatási osztály.

Dr. Heller Farkas ny. r. tanár: A Rockefeller Foundation megbízásából egy tanulmányi csoport munkálatait vezeti, mely a magyar közgazdaságnak a világháború utáni fejlődését vizsgálja. Szerkeszti a Közgazdasági Szemlét.

Dr. Bud János ny. r. tanár: „Az idők szellemében." (Budapest, Szent István Társ., 240 lap.) (Gazdaságpolitikai Tanulmányok.) A Magyar Tudományos Akadémia által a Horthy Miklós-díjjal jutalmazott mű.

Dr. Laky Dezső ny. r. tanár: mint országgyűlési képviselő több nagyobb szabású felszólalásban foglalkozott az év folyamán benyújtott törvényjavaslatokkal. Így felszólalt az appropriáció, az iparügyi tárca és az igazságügyi tárca vitájában, valamint a társulati adóról, az egyenes adók módosításáról, a legkisebb gazdasági munkabérekről és az Országos Nép- és Családvédelmi Alapról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál. Tevékeny részt vett több bizottság munkájában és nagyobb elaborátumot készített a kormányzat részére a mezőgazdasági hitel megoldásának lehetőségeiről.

Előadást tartott „Árpolitika és szociálpolitika" címen a Közigazgatási Továbbképző Tanfolyamon, „A földbirtokreform"-ról a Calvin Szövetségben,

„Az árelenőrzésről“ a Magyar Nemzeti Clubban és ugyanerről a Kereskedelmi-iskolai Tanárok Továbbképző Tanfolyamán.

Számos tanulmányt írt aktuális közgazdasági kérdésekről. Fontosabbak: „Zur Frage der industriellen Arbeitslöhne“, „Aktuelle Fragen des landwirtschaftlichen Kreditwesens (Pester Lloyd)“, „Die Auswirkungen der ungarischen Gesellschaftssteuerreform“, „Bemerkungen zu den neuen ungarischen Steuern“, „Steuerpolitik und Preisfrage“ (Südost-Economist), „Az ipar ma nemzetvédelmünk és biztonságunk egyik leghatalmasabb záloga“, „Kisipari kérdések“ (Magyarország), „Az árelenőrzés és az árkérdés új problémáiról“ (Pesti Tőzsde), „A társulati adó reformja“, „A fejlődésnek vannak sebesültjei“ (Uj Világ), „Die landwirtschaftliche Arbeiterbewegung“ (Ungarischer Volkswirt), „A mezőgazdasági bérkérdésről“ (Magyar Közgazdaság), „Kisipari hitelkérdések“ (Magyar Közgazdasági Szemle), „Munkás-kereset“ (Belsomogy), „A mai ifjúságról és a közgazdasági pályák jelentőségének növekedéséről“ (Nemzeti Ujság) és „Kisipari hitelproblémák Erdéllyel kapcsolatban“ (Uj Barázda).

Mint a Szénbányákat Szénadó Szempontjából Osztályba Sorozó Bizottság elnöke közreműködött a szénadó kivetésénél és számos esetben készített nagyobb szabású szakvéleményt a pénzügyi kormány részére a kivetés ellen beadott felebezésekkel kapcsolatban.

Mint az Iparosok Országos Központi Szövetkezetének elnöke nagyobb szabású jelentésben számolt be a szövetkezet működéséről.

Dr. Egyed István ny. r. tanár: 1. *Totális közjog és a magyar alkotmány* (Magyar Szemle, XXXVI. kötet, 3. sz., 201—209. 11.) 2. *Characteristic feature of the hungarian constitution and hungarian administration.* (Danubian Review Vol. VII. No. 2. 5—12. 11., No. 3. 21—28. 11.) 3. *A Nagy-Budapest probléma és a két főérv a terv ellen.* (Magyar Főváros, okt. 5.) 4. *A népképviselőlet védelmében.* (Magyar Szemle, november, 161—167. 11.) 5. *Az ország belső átépítése.* (Szabadság, nov. 3.) 6. *Választás vagy kinevezés.* (Községi Közlöny, nov. 9.) 7. *Az ezeréves magyar alkotmány.* (Az ezeréves Magyarország c. kiadványban, 243—254. 11. és különnyomatban.) 8. *Politikai nemzet — és népi nemzet.* (Szabadság, dec. 1.) 9. *Választás vagy kinevezés.* (Magyar Közigazgatás, jan. 21.) 10. *Politikai nemzet, népi nemzet.* (Az Országos Nemzeti Klub kiadványa, 25 lap.) 11. *Alkotmány, és felelősség.* (Szabadság, febr. 16.) 12. *A vármegye védelmében.* (A Vármegye febr. 20.) 13. *A magyar közigazgatás újjárendezése.* (A Vármegye, jún. 10., jún. 20., júl. 1. és 10.) 14. *A szentistváni gondolat küzdelme a népi elvvel szemben.* (Szabadság, júl. 5.) 15. *Az új honvédelmi törvény közjogi jelentősége.* (Magyar Katonai Szemle, X. évf. 8. sz. 469—483. 11.) 16. *Dunavölgye és a magyarság.* (Kisebbségvédelem, III. évf. 3—4. sz. 1—11. 11.) 17. *Az új honvédelmi törvény.* (Magyar Jogászegyleti Értekezések és Egyéb Tanulmányok, VIII. évf. 3. sz. 235—261. 11.) Azonfelül a minisztérium megbízásából többekkel együtt kiadta, szerkesztette és írta: „A magyar törvények és egyéb jogszabályok mutatója“ 1939. évi kiadását és első pótfüzetét. Készítette a Kárpátalja önkormányzatáról szóló törvényjavaslatot és indokolását. Írt az Uj Idők Lexikonának XIV—XVIII. kötetében. Kisebb cikkeket, ismertetéseket és nyilatkozatokat adott a Szabadságnak, Magyar Jogi Szemlének, Magyar Közigazgatásnak stb. Előadásokat tartott a hadbiztosi tanfolyamon, a Nemzeti Klubban, a Statisztikai Társaságban, a Nem-

zetpolitikai Társaságban, az Emericana külügyi tanfolyamán, a Családvédelmi Szövetségben, a kassai főiskola megnyitásán stb.

Dr. Fodor Ferenc c. és jell. felr. ny. rk. tanár: 1. *Magyarország területi gyarapodásának gazdaságföldrajzi mérlege*. (Földrajzi Közlemények, 1939. évf. 3. sz. 210—217. lap.) — 2. *Földrajzi szempontok a birtokpolitikai reformban*. (Földrajzi Zsebkönyv, 1940. évf. 153—162. lap. Magyar Földrajzi Társaság kiadványa.) — 3. *Szülőtájam földje*. Részlet egy települési és gazdaságföldrajzi tanulmányból. (Földrajzi Közlemények, 1939. évf. 4. sz. 281—296. lap. „La terra del mio paese natio“ címen olasznyelvű kivonattal.) — 4. *Mezőgazdasági iparostájak Közép-Európában*. (Magyar Statisztikai Szemle, 1939. évf. 12. sz. 1275—1284. lap.) — 5. *Földrajzi Atlasz*. A római katolikus népiskolák számára. III. kiadás. (Szent István Társulat kiadása, Budapest, 1940.) — 6. *Kisebbségi cikkek, tanulmányai, könyvismertetései* jelentek meg a Földrajzi Közlemények, Fialat Magyarország, Dunántúl c. lapokban és folyóiratokban. — 7. *Szerkesztette* 1939. dec. 31-ig a Fialat Magyarország c. hetilapot. — 8. *Előadásokat* tartott a Magyar Külügyi Társaság Külügyi Szemináriumában, a Pécsi Pedagógusok Körében, A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége Pécsi Osztályában, a balatonboglári Iskolánkívüli Népművelő Tanfolyamon stb.

VI.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanszékeinek és intézeteinek tudományos és kutató működése az 1939/40. tanévben.

I. Mérnöki és Építésmérnöki Kar.

Mérnöki Osztály.

Geodéziai tanszék. Tanár: *Ottay Károly* ny. r. tanár.

A műegyetemi Geodéziai Intézet az oktatással kapcsolatos teendőkön kívül, megfelelő, állandó dotáció hiányában felső geodéziai külső méréseket ez évben sem végezhetett. Az idén is folytattuk a faltest-mozgások tanulmányozása céljából a tanszéken lévő pillérek magasságkülönbségeire vonatkozó szabatos szintezéseket, továbbá az ingaórák pontosságának vizsgálatára a tanszék szabatos ingaóráinak járását figyeltük a ritmikus rádió-időjelek felhasználásával. Ezenkívül a budapesti új városméréssel kapcsolatosan számos műszervizsgálatot és komparálást végeztünk.

Az épületmozgások tanulmányozásával kapcsolatban rendszeresen mértük a talajvízszin állását két esőkútban. Rendszeres kísérleteket folytattunk a szabatos prizmás tahiméterrel és kísérleteztünk egyéb közvetlen és közvetett távolságmérési eljárásokkal, különösen pontosság és gazdaságosság szempontjából. A már megtervezett invardrót-komparátor még mindig csak az előkészítés stádiumában van, mert a szükséges műszerrészek, főleg a szabatos mérőmikroszkópok beszerzésére megfelelő fedezet nem áll rendelkezésre.

I. sz. hídépítéstani tanszék. Tanár: *dr. Kossalka János* ny. r. tanár.

A tanszék laboratóriumában ívszerkezetekre vonatkozó kihajlási kísérletek folytak.

II. sz. hídépítéstani tanszék. Tanár: *dr. Mihailich Győző* ny. r. tanár.

A beton- és vasbetonépítési laboratóriumban végzett vizsgálatok: 1. A normális körülmények között jól megszilárdult bauxitcementtel készült és 35°-os vízben, valamint 35°-os levegőn tárolt habarcs- és betontestek viselkedésének folytatatólagos megfigyelése.

2. Két különböző korú betonból készített beton- és vasbetongerendák szilárdsági vizsgálata.

3. Betonmunkahézagok vízzárásának vizsgálata.

Elektrótechnikai tanszék. Tanár: *dr. Liska József* ny. r. tanár.

A mérési gyakorlatok első részének átszervezése és áttelepítése a tanszék saját helyiségébe. Ugyanilyen irányú munkálatok elindítása a mérési gyakorlatok második részével kapcsolatban. Gépek, mérő- és bemutatóeszközök beszerzése.

Közlekedésügyi és vasútépítési tanszék. Tanár: *dr. Jáky József* ny. r. tanár.

A tanszék talajmechanikai laboratóriumának működése:

A) *Tudományos kutatás:* a) Süllyedésmérések több budapesti új középületen és műtárgyon. b) Az összetett igénybevételek határfeszültségei között fennálló összefüggések kutatása. c) Kavicsos homokok roskadása talajvíz emelkedésekor (még folyamatban). d) A dinamikus és statikus tömörítés közötti összefüggés.

B) *Laboratóriumi vizsgálatok:* 1. A kereskedelemügyi minisztérium műszaki ügyi osztályának megbízása alapján: a 3., 15., 16., 21., 42., 43., 71., 76., 81., 84. sz. állami közutak egyes szakaszain a betonburkolat alatti altalaj vizsgálata. 2. Alapozási vizsgálatok: a) Békési gabonátárház. b) Nemzeti Sportesernő. c) Nemzeti Sportuszoda. d) Ferihegyi repülőtérre vezető út kispesti áthidalása stb. 3. Esztergom—piliszentlélek—dorogi vicinális úton bekövetkezett csúszások talajmechanikai vizsgálata.

A tanszék személyzetének irodalmi működése:

Mitók Béla tanársegéd: *Hómechanika.* (Magyar Mérnök és Építész Egylet Közlönye 1940. 33–34 sz.).

A közlekedési szemináriumban feldolgozott ismertetések kivonata: A m. kir. József Nádor Műegyetem közlekedési szemináriumának kiadványai 3. füzet, 1939–40. Rövidebb szemlecikkek: *A Vasúti és Közlekedési Közlöny*, az *Útépítési Lapszemle*, *Városi Szemle*, stb. lapokban.

Vízépítéstani tanszék. Tanárok: az I. félévben *Rohringer Sándor* nyug. ny. r. tanár, a II. félévben *Németh Endre* ny. rk. tanár.

A) *A vízépítési laboratórium működése:* 1. A vízmozgások jelenségeinek és az előadásokban tárgyalt hidraulikai tételeknek szemléltetése laboratóriumi modelleken. 2. *Rohringer Sándor* a tervezett „Budapesti Északi Kikötő” kijáratának megválasztásának különböző módjai esetén felépő vízmozgásokat tette vizsgálat tárgyává modellkísérletek alapján.

B. *A tanszék személyzetének irodalmi működése:* *Dr. Szily József* adjunktus, műegyetemi magántanár, meghívott szakelőadó: *A modell és a valóság.* (Természettudományi Közlöny 1939. júliusi szám.)

Az ember és a víz küzdelme. Székfoglaló előadás a „Kis Akadémián”. Megjelent a Pótfüzetek a Term. Tud. Közlönyhöz 1940. ápr.—jún.

A torzítatlan modellek. (Magántanári próbaelőadás.)

II. Gépész- és Vegyészmérnöki Kar.

A) Gépészmérnöki Osztály.

I. Gépszerkeztani tanszék. Tanár: *Schimaneck Emil* ny. r. tanár.

A tanszék tanára és segédszemélyzete a műegyetemi géplaboratóriumban különböző kutatási munkát végzett. Nevezetesen:

1. Légmotorok magassági szabályozó szerkezetének vizsgálatát, egy olyan megoldással kapcsolatban, amelynél a szabályozást létesítő, ill. megindító szerv nem a szokásos aneroid, hanem egy kettős Venturi-cső, amelynek legszűkebb keresztmetszetében a kritikus sebesség létesül.

Ezen kísérletek során megállapítást nyert a készülék használhatósága és a csekély átalakításokkal végleges formába öntött megoldással most folynak a zárókísérletek, amelynek befejezése után a készüléket a gyakorlati alkalmazásnak fogjuk átadni.

2. Egy új adagoló-szerkezetet vizsgált folyékony tüzelőanyaggal járó motorok számára, amelynek lényege az, hogy a rendes adagolóknál elkerülhetetlenül szükséges úszó ki van küszöbölve és ennél fogva a rendszeres adagolás függetlenül folyik tovább akkor is, ha a motor pl. repülőgépeknél, erősen oldalt dül, vagy pláne a háton való repülés folytán 180°-kal fordul el a normális helyzetéből. Ezt úszóval felszerelt adagolóknál elérni lehetetlen.

3. Az újrendszerű gázgenerátorral végzett kísérletek befejezést nyertek és a generátorok gyártását Magyarországon máris megkezdették.

4. Újrendszerű gázmotorral, amely az eddigi négy ütemtől eltérően hat ütemben dolgozik. Ez a gázmotor az új generátorral kapcsolva olyan megoldást ad, amely a teherautókon és autóbuszokon a benzinmotorok, ill. Diesel-motorok helyét van hivatva elfoglalni.

Nem említjük azokat a kísérleti vizsgálatokat, amelyeket részben a nagyobbyszerű vizsgálatok előkészítésekként kellett elvégezni, hogy egyes tényezők befolyását a várt eredményre meg lehessen állapítani. Ezek között voltak olyanok, amelyek önmagukban is helytállóak és amelyeknek közlésével a generátorok és motorok működésének felderítése terén egy jó lépéssel előbbre jutottunk.

A vezető tanár számos közérdekű kérdésben adott tanácsot, ill. mondott véleményt. Mint a főváros új erőműve építési bizottságának egyik tagja, eredményesen működött közre a székesfővárosi „Mátrai Erőmű” terveinek elkészítésén.

A tanár és a tanszék segédszemélyzetének irodalmi működése főleg a laboratóriumi eredmények ismertetésére terjedt ki.

Mechanikai technológiai tanszék. Tanár: *dr. Misángyi Vilmos* ny. r. tanár.

A Mechanikai Technológiai Intézet segédtszemélyzetének irodalmi munkássága: *dr. Monostori Antal* adjunktus: szerkeszti a „Magyar Textil Technológusok Lapját”.

Gillemot László tanársegéd: „Roncsolásmentes anyagvizsgálat“ előadás a Magyar Öntődei Szakemberek egyesületében.

Pávó Elemér okl. gépészmérnök, nyomdavezető: „Magyar Kertészeti Szótár“. Budapest, 1940. 124. oldal.

A tanszék vezető tanáranak személyes közbenjárására az 1940. év július és augusztus havában az alább megnevezett gyárak alkalmaztak gépészmérnök-hallgatókat gyakornokként munkásfizetéssel:

Danuvia Ipari- és Kereskedelmi R.-T., Budapest	3	hallgatót
Első Magyar Nemez-, Posztó- és Fezgyár R.-T., Kőszeg	1	„
„Cikta“ Cipőgyártási és Kereskedelmi kft., Érsekújvár	1	„
Felten és Guillaume Kábel-, Sodrony- és Sodronykötélgyár R.-T., Budapest	2	„
Fiat Autóautómagyar Eladási R.-T., Budapest	1	„
Gamma Fínómmechanikai Gépek és Készülékek Gyára R.-T., Budapest	4	„
Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Vagon- és Hajógyár R.-T., Budapest	13	„
Goldberger Sám. F. és Fiai R.-T., Budapest	7	„
Hofherr—Schrantz—Clayton—Shuttleworth Magyar Gépgyári Művek R.-T., Kiszpest	2	„
Hubert és Sigmund Acél- és Fémárugyár R.-T., Budapest	4	„
Kammer Testvérek Textilipar R.-T., Budapest	3	„
Kartonlemezgyár R.-T., Budafok	1	„
Kiszpesti Textilgyár R.-T., Kiszpest	2	„
Fiedler János Lenipari R.-T., Komárom	1	„
Láng L. Gépgyár R.-T., Budapest	4	„
Magyar Acélárugyár R.-T., Budapest	2	„
Magyar Brown-Boveri Művek Villamossági R.-T., Budapest	3	„
Magyar Philips Művek R.-T., Budapest	3	„
Magyar Radiátorgyár R.-T., Budapest	2	„
Magyar Waggon- és Gépgyár R.-T., Győr	3	„
Marx és Mérei Tudom. Elektromos Műszerek és Fesz mérők Gyára, Budapest	3	„
Phöbus Villamos Művek R.-T., Újpest	1	„
Rimamurány—Salgótarjáni Vasmű R.-T., Borsodnádasd	1	„
Szegedi Kenderfonógyár R.-T., Szeged	1	„
Telefongyár R.-T., Budapest	2	„
Victoria Textilgyár, Budapest	2	„
Weiss Manfred Acél- és Fémművei R.-T., Csepel	6	„

A tanszékhez tartozó nyomdaipari műhelyben az 1939. évi szeptember hó 1-étől az 1940. évi augusztus hó 31-ig terjedő időközökben az alábbi kimutatásban felsorolt gyakornokok részesültek kiképzésben, illetőleg továbbképzésben. A kimutatás feltünteti azt is, hogy az egyes munkakörökben ki-ki milyen mértékben, azaz annyira nyert-e kiképzést, hogy az illető munkakört önállóan látja el, vagy pedig benne még csak kezdő, illetőleg haladónak megfelelő munkakört tölt-e be.

	Kézi- szedés	Gép- szedés	Gép- mester	Könyv- kötő
1. Tanay Béla okl. gm.	önálló	haladó	önálló	haladó
2. Tóth Béla okl. gm.	haladó	—	önálló	—
3. Gyimóthy Miklós gm. h.	önálló	önálló	—	—
4. Kertesi Rezső gm. h.	önálló	kezdő	—	—
5. Hernádi Lajos gm. h.	önálló	kezdő	—	—
6. Czagány József gm. h.	haladó	—	önálló	—
7. Tiba Gyula gm. h.	haladó	—	—	—
8. Bauer Géza rk. h.	kezdő	—	haladó	—
9. Városey Péter rk. h.	haladó	—	—	—
10. Lukács Antal v. h.	kezdő	—	—	—
11. Csatári-Szűcs Zoltán rk. h.	kezdő	—	haladó	—

Műszaki mechanikai tanszék. Tanár: *dr. Bresztovszky Béla* ny. r. tanár.

Az oktató működésén, valamint megkeresésre történt számos, különböző vizsgálaton kívül folytattuk a laboratórium, főleg gépi berendezéseinek javítását és kiegészítését célzó munkálatainkat, nevezetesen a 800 tonnás oszlopnomógép hitelesítését és üzembehelyezését. Megkezdettük a laboratórium 50 tonnás hajlító- és 50 tonnás nyomógépének átalakítását és erőmérő berendezésének fölállítást. Foglalkozunk a különböző összetételű és kockaszilárdságú betonok szilárdsági munkagörbéjének megfigyelésével, a beton minőségi megítélésének kiegészítése céljából.

Villamos Gépek és Mérések Tanszéke. Tanár: *selmeczi Pöschl Imre* ny. r. tanár.

A tanszék az oktatással kapcsolatos teendőknél kívül a villamos gépek és készülékek (motorok, transzformátorok, stb.), mérőberendezések (fogyasztásmérők, áram- és feszültségváltók, stb.) vizsgálatával és hitelesítésével, villamos és mágneses anyagvizsgálattal, valamint objektív és szubjektív fénymérési kérdésekkel foglalkozott. Nagypontosságú mérések lehetővé tétele érdekében, tökéletesítette a dielektromos veszteségek és a mérőtranszformátorok hitelesítésére szolgáló berendezését.

A) *Tudományos közlemények:* „A Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság X. ülésszaka“; írta: *dr. Urbanek János* (az ülésszak lefolyásának és a magyar bizottság részvételének rövid ismertetése; „Elektrotechnika“, 1939, 215. oldal). „A Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság X. ülésszakának műszaki eredményei“ (részletes ismertetés; a Magyar Elektrotechnikai Egyesület különkiadványaként megjelent: 1939. VI., 58. oldal).

B) *Előadások:* „A Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság X. ülésszakának műszaki eredményei“ (a hasonló című A. alatti közlemény részbeni ismertetése); 1940. május 28-án, a Magyar Elektrotechnikai Egyesület és az Országos Világítástechnikai Bizottság együttes ülésének keretében tartotta: *dr. Urbanek János*.

C) *Egyéb szakműködés:* A Magyar Elektrotechnikai Egyesület „Villamos Fogyasztásmérők“ szabványbizottságának tagja volt: *Ferencz Imre* és *dr. Urbanek János*. Az Országos Világítástechnikai Bizottság titkáráként működött: *dr. Urbanek János*.

Villamosművek tanszéke. Tanár: *vitéz Verebélj László* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó nagyfeszültségű laboratóriumban villamos erőterek, szilárd szigetelő anyagok és szigetelő olajok vizsgálata folyt. Beszerzett a tanszék egy különleges váltóáramú mérőhidat, megrendelt egy 1 millió voltos lökésgerjesztőt, és előkészítette egy nagyfeszültségű katód-sugár oszcilligráf beszerzését.

A tanszék adjunktusa *Záborszky János*, előadója volt a légoltalmi elsötétítő szövet- és papíryanagok szabványbizottságának és résztvett a Magyar Villamosművek Országos Szövetsége „Központi vezérlőrendszerek” című kiadványának szerkesztésében. Ezenkívül a Légoltalmi Közlemények 1939–40. évfolyamában a következő cikkeket tette közzé: „A közvilágítás légoltalmi csökkentésével kapcsolatos világítástechnikai mérések”, és „A központi vezérlőrendszerek néhány szerkezeti eleme”.

Aerodinamikai tanszék. Tanár: *dr. Anderlik Előd* ny. r. tanár.

Kísérletek a már megépített szélesatornák üzemi tulajdonságainak megállapítására. Sebességingadozások vizsgálata hődróttal.

Atomfizikai tanszék. Tanár: *dr. Bay Zoltán* ny. r. tanár.

A tanár irodalmi működése alatt közltekén kívül folyamatban van az Intézet általános felszerelése és egy nagyfeszültségű berendezés építése, nagysebességű atom- és neutron-sugarak előállítása céljából.

II. Gépszerkezettani tanszék. Tanár: *Herrmann Miksa* nyug. ny. r. tanár.

A) A tanszék laboratóriumának működése: hazai hajtószíjgyár megbízásából használt gumihulladékból készült hajtószíj vizsgálata.

B) A tanszék személyzetének irodalmi működése: *Muttnyánszky Ádám* adjunktus: A drótkötelek élettartama. (Technika 1940. 3. sz.)

C) Egyéb szakműködés: *Tirczka Lóránt* tanársegéd, mint a Gép-elemek szabványbizottságának előadója, a szabványátmérők és a tengelykapcsolók szabványait készítette elő.

B) Vegyész-mérnöki Osztály.

Szervetlen kémiai tanszék. Tanár: *dr. Putnoky László* ny. r. tanár.

A tanszék folytatta az üveg kristályosodási feltételeinek és körülményeinek vizsgálatára vonatkozó kísérleteit.

Kémiai technológiai tanszék. Tanár: *dr. Varga József* ny. r. tanár.

a) *Kutató működés:* A tanszék főleg a tüzelőszerek kémiai technológiájával s ezek között elsősorban az ásványolajokkal foglalkozott, különös tekintettel a hazai ásványolajelfordulásokra. A vizsgálatok tárgyát a Magyarországon előforduló ásványolajok tulajdonságainak egyes kül-

földi — főleg román és galíciai eredetű — ásványolajokéval való összehasonlítása, valamint a közöttük fennálló esetleges összefüggések kiderítése képezte.

b) *Irodalmi működés:* dr. *Nyul Gyula* adjunktus. 1. „Magyar ásványolajok vizsgálata“. Előadás a Természettudományi Társulat Chemiai Szakosztályának 1940. február hó 27-én tartott ülésén. (Megjelent a Magyar Chemiai Folyóirat XLVI. évfolyam 1–5. füzetében). 2. „Harc az ásványolajért“. Előadás a soproni Nyári Egyetemen. 3. „Világhódító nyersolaj.“ Ismeretterjesztő film az ásványolajtermékek felhasználási módjairól.

Ásvány- és földtani tanszék. Tanár: dr. *Vendl Atadár* ny. r. tanár.

A tanár irányításával több hidrológiai, kőzettani, ásványtani és földtani kérdés gyakorlati és laboratóriumi vizsgálata fejeződött be. Így a Gellérthegy szikláinak kőzettani vizsgálata, különös tekintettel azok állékonyságára és vízvezető képességére; a kárpátaljai Borló–Djil-hegység kőzet-földtani felépítése, különös tekintettel az ércesedésre; szulfátos talajvíz-minták chemiai elemzése; egy gyógyiszap chemiai és fizikai vizsgálata; a szolyvai gyógyforrások foglalására való javaslatlétel voltak a legfontosabb feladatok. Ezenkívül a hazatért országrészek nevezetesebb kőzet- és ásványelőfordulásai — szintén részben közvetlenül a helyszínen való gyűjtés, részben megkeresésre mintadarabok beküldése alapján — az intézet kiállítási darabjai között, illetve a gyakorlati gyűjteményekben kaptak helyet.

A tanszéken készült dolgozatok: 1. *Papp Ferenc:* a A hazatért Felvidék és Kárpátalja gyógyforrásai és gyógyfürdői. Föld. Ért. 1939. IV. új. évf. p. 87–96. 2. *Papp Ferenc:* Néhány szarvaskövi ásványról. Mat. és Természettud. Ért. 1939. LVIII. p. 918–925. 3.) *Papp Ferenc:* Válasz dr. Pávai Vajna Ferenc: Miért kell furni, hogy jobb és olcsóbb termális forrásokkal gazdagítsuk Budapest melegvízkincsét? c. cikkére. Föld. Ért. 1939. IV. új. évfolyam p. 124–127. 4. *Kulhay Gyula:* Az aknaszlatinai sóbányában. Földt. Ért. 1939. IV. új évf. p. 50–63. 5. *Körössy László:* A Szkalkahegy kőzet-földtani felépítése Alsómislye határában. Abaúj m. Földt. Közl. 1939. LXIX. évf. p. 305–308. 6. *Körössy László:* Az abaújtornamegyei Hernádsadány környékének földtani leírása. Földt. Közl. 1940. p. 83–109.

Kémiai fizikai tanszék. Tanár: dr. *Náray-Szabó István* ny. rk. tanár.

Sasvári Kálmán dr. tanársegéd kristályszerkezeti kutatásokkal, Pócza Jenő tanársegéd és ezüstklorát szerkezetének meghatározásával, Sigmund György gyakornok a kriolit-káliumkriolit-rendszer olvadási görbéjével és túlfeszültségi kutatásokkal foglalkozott.

Általános kémiai tanszék. Helyettes tanár: dr. *Plank Jenő* c. ny. rk. tanár.

Kutató munka: Fémek korróziósebességének vizsgálata. Ritkábban előforduló elemek kimutatására alkalmas reakciók érzékenységének fokozása és újabb kimutatási módok felkutatása. Újabb módszerek kidolgozása mennyiségi meghatározásokhoz.

Mezőgazdasági kémiai technológiai tanszék. Helyettes tanár: dr. Binder Géza
c. ny. rk. tanár.

Kutató működés: Az intézet mezőgazdasági kémiai technológiai, erjedéskémiai, cellulózkémiai vonatkozású kérdések tudományos-gyakorlati irányú megoldásával foglalkozott. A folyamatban lévő kutatások a következő kérdések felderítését célozzák: a melasz fehérjeanyagai céltudatos lebontásával a magasabbrendű alkoholok erjedéses termelődése fokozható-e, továbbá a szeszgyári moslék glicerinjének gazdaságos kitermelése. A tanszék talajtani laboratóriumában folyamatban lévő kutatómunkásság a talajok agyagfrakciójának közelebbi vizsgálatára, továbbá az öntözéssel összefüggésben, a talajok vízgazdálkodási sajátosságainak megismerésére vonatkozik. Az öntözéssel kapcsolatos szikesjavítás is tanulmány tárgyát képezi a Hortobágyon beállított kísérletekkel kapcsolatban.

Irodalmi működés: Dr. 'Sigmond Elek: *Les facteurs biologiques dans la formation du sol* (Scientia 34., 19, 1940.); 'Sigmond Elek és Mados László: *A dinamikai talajtípusok szabatos meghatározása és gyakorlati térképeken való alkalmazása.* (Math. és Term. Tud. Ért. 58, 883. 1939.)

Dr. Mados László adjunktus, egyetemi magántanár irodalmi működése: *Alföldi talajaink fajsúlya, térfogatsúlya és hézagterfogata.* (Mezőg. Kut. 12. 205. 1939.); *A magyar termőföld sorsa műszaki megvilágításban.* (Mezőg. Közlöny 13, 143. 1940.); *Öntözővizek vizsgálata és minősítése.* (Mezőg. Kut. 13, 121. 1940.); 'Sigmond Elek dr. emlékezete. (Kísérletügyi Közl. 42. 4—6. füzet, 1940.). A cellulózkémia munkássággal kapcsolatban a következő közlemények jelentek meg: *Jánosházi Imre: Mezőgazdasági cellulózagyártás kukoricaszárból és textilmürost ellátásunk.* (Magy. Mérn. és Építész-Egyl. Közlönye 1940. évi 29—30 sz.); és *Entwicklung der Maiszelluloseforschung und Aufbau des Maisstrohes vom Standpunkt der Zellulosegewinnung.* (Zeitschrift f. Papier, Pappe, Zellulose und Holzstoff, 58. Heft 5—6. 1940.)

III. Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar.

A) Bánya- és Kohómérnöki Osztály.

Vaskohászati tanszék. Tanár: Cotel Ernő ny. r. tanár.

Az intézetben vizsgálatok végeztek a hengerlésnél fellépő előretetés jelenségének szabályszerűségére vonatkozóan. Ugyanitt készültek dr. Diószeghy Dániel adjunktus tüzelési kísérletei, amelyeknek eredményei önálló kiadvány alakjában „Szeneink értékelése időszakos tüzelés szempontjából“ címmel jelentek meg.

Fémkohászati tanszék. Tanár: Széki János ny. r. tanár.

A tanszék fémkohászati és fémkémlelészeti laboratóriumában hazai származású antimonérek és antimonkohósítási termékek kohászati feldolgozására irányuló kísérletek folytak. A nemesfémekben dús nemesiszapok gazdaságos feldolgozásának kérdése szintén foglalkoztatta a laboratóriumot.

Dr. Verő József intézeti tanár, egyet. magántanár működése:

A) *Tudományos közlemények.* 1. *On the Spatial Size of Metallic Crystals*, (Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei, 1939. évi XI. kötet.). 2. *The Progress of Inverse Segregation*, (u. o.). 3. *Notes on the Definition of Pearlite* (u. o.). 4. *The Mechanics of Cold Extrusion* (u. o.). 5. *Quantitativ mikrografia* (Bányászati és Kohászati Lapok 1940. évi 1. száma.).

B) *Előadások.* 1. *Vas, acél, nemesacél* címen a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet soproni osztályában. 2. *A megmerevedés kísérőjelenségei* címen a Magyar Öntődei Szakemberek Egyesülete 1940. évi közgyűlésén.

Ére- és szénélőkészítéstani intézet. Tanár: *Finkey József* ny. r. tanár.

Az ére- és szénélőkészítéstani intézetben a bányamérnöki tagozat hallgatóinak laboratóriumi oktatásán kívül a következő vizsgálatok folytak:

Allatini (Jugoszlávia) chromérek laboratóriumi vizsgálata. — Érsekújvári, szombathelyi és veszprémi mozdonypernyék mosási diagramjainak kísérleti felvétele. — Dunai aranytartalmú homokok előzetes laboratóriumi vizsgálata a *Rauschenbusch*-féle készülékkel. (*Varga József* iparügyi miniszter ajándéka). — Csucsonyi érc laboratóriumi vizsgálata.

Az intézet igazgatója által az intézetben végzett kutató munkák irodalmi feldolgozása a „Tanárok irodalmi működése“ alatt van feltüntetve.

Geodéziai és bányaméréstani tanszék. Tanár: *dr. Tárczy-Hornoch Antal* ny. r. tanár.

Dr. Konrád Ödön volt tanársegédnek „A poligonvonalak kimerevítésével elérhető pontosságnövekedés“ című nagyobb tanulmánya a Térképészeti Közlöny 9. számú külömfüzeté gyanánt jelent meg. *Dr. Hofhauser Jenő* alezredesnek a tanszék irányítása mellett végzett vizsgálata „A háromszögelést pótló sokszögelés távméréssel“ címen a Térképészeti Közlöny 12. számú külömfüzeté gyanánt látott napvilágot. *Dzsida László* a többszörös térbeli hátrametszés kiegyenlítésével kapcsolatban végzett kísérleteket. *Apostol Tamás* a kapcsolóháromszögek szigorú kiegyenlítésével elérhető pontossági növekedéseket vizsgálta. *Vanger Sándor* és *Csigó József* a lejtakna mérésekkel kapcsolatban végeztek beható kísérleti méréseket. *Esztó Zoltán* a szabályos jellegű szöghibáknak a szigorú kiegyenlítésekre gyakorolt hatását tette vizsgálat tárgyává. *Osgyáni Ferenc* a m. kir. báró Eötvös Lóránd Geofizikai Intézet torziós inga-méréseinél segédkezett.

Elemzővegytani tanszék. Tanár: *dr. Romwaller Alfréd* ny. rk. tanár.

Az elemzővegytani, szénchémiái és kémiai technológiai előadások és gyakorlatok ellátása mellett és a tanszék irodalmi és egyéb szakszerű működésével a jelen évkönyv V. fejezetében kimutatottakon kívül *Mika József adjunktus* a Komlói M. Kir. Köszénbánya Központi Igazgatósága részére, továbbá Debrecen sz. kir. város Világítási és Erőátviteli Vállalata részére szénvizsgálatokat, a Szombathelyi Takarékpénztár részére agyagvizsgálatokat végzett és szakvéleményt adott.

Tüzeléstan és anyagvizsgáló tanszék.

Helyettes tanár: *dr. Diószeghy Dániel* adjunktus.

Szeneink értékelése időszakos tüzelés szempontjából. (Bányászati és Kohászati Lapok 16—19. sz.)

B) Erdőmérnöki Osztály.

Erdőrendezésteni tanszék. Tanár: *Fekete Zoltán* ny. r. tanár.

Fekete Zoltán ny. r. tanár a hazai tölgyfatermési vizsgálatokkal kapcsolatban 54 napon át végzett helyszíni felvételeket Jolsva, Rozsnyó, Jászó, Kassa környékén, valamint Ung, Bereg és Máramaros visszakerült részein és a Dunántúlon. (A mecseki munkákban *Iby Gábor* okl. erdőmérnök, díjas gyakornok is segédkezett). Nyolc napon át Debrecen környékén az akác-próbaterek újrafelvételét végezte.

Erdővédelemntani tanszék. Tanár: *Kelle Arthur* ny. r. tanár.

Dr. Győrfi János erdőmérnök, egyetemi tanársegéd irodalmi működése az 1939/40. tanévben: *Sympiezis Feketei* n. sp. Eine neue Chalceide aus Ungarn. (Folia Entomologica Hungarica 1939. Vol. IV. Fasc. 3. 4.). — A fadarazsak és kártételük. (Erdészeti Lapok 1940. II.). — Entomologische Beobachtungen. (Fragmenta Faunistica Hungarica 1940. Tom. III. Fasc. 2.). — Beiträge zur Kenntnis der Lebensweise von *Arge melanochoera* Gmel. (Hym., Tenth.). (U. o. 1940. Tom. III. Fasc. 3.). — Újabb adatok a Kőszegi-hegység hártványzárnyú faunájához. I. (A Kőszegi Múzeum Közleményei 1940. II. sorozat, 2. szám.).

Dr. phil. Haracsi Lajos m. kir. erdőmérnök a tanszék laboratóriumában folyó kutató munkában az 1939/40. tanévben is segédkezett és a tanszék növénykórtani gyűjteményét számos, fásnövénnyen élősködő gomba termőtestével gazdagította.

Növényntani intézet és botanikus kert. Igazgató: *dr. Fehér Dániel* ny. r. tanár.

Az intézet tudományos és kísérletügyi munkássága a legutóbbi évkönyvben megadott keretek között haladt tovább és ennek kapcsán a következő fontosabb munkásságot fejtették ki.

1. Az erdőtalajok rendszeres és időszakos biológiai vizsgálatai, amelyek több kísérleti területen ebben az évben is rendszeres folytatást nyertek. A cél az, hogy a továbbiakban ne csak az időszakonként jelentkező és az R törvény értelmében lefolyó változásokat vizsgáljuk, hanem az egyes nagyobb év periódusokban jelentkező nagyobb időtartamot felölelő hullámzásokat is meg tudjuk rögzíteni.

2. Mind az intézet élettani laboratóriumában, mind pedig a kísérleti üvegházakban megkezdttük a fák vízigényének és a vizigénnyel kapcsolatban a növekedési viszonyaiknak a tanulmányozását. Az eddigi eredmények, tekintettel arra, hogy itt az R törvény érvénye különösen szépen volt bizonyítható, máris nyilvánosságra hoztuk. A fák hosszú élettartama követ-

keztében, természetesen ezeket a gyakorlati szempontból is nagy fontossággal bíró vizsgálatokat továbbfolytatjuk és a következő év tavaszán a szabadföldi kísérleteket is megkezdjük.

3. A Földművelésügyi Minisztérium Termelési Főosztályával együttműködésben létesített fürgedi Talajbiológiai laboratórium ez évben is tovább folytatta működését. Az idei vizsgálatok különösen a talaj megnyomásának talajbiológiai és biokémiai befolyásával és az ennek megfelelő termésviszonyok vizsgálatával foglalkoztak. Különös súlyt helyeztünk arra, hogy ennek az új talajművelési módszernek jelentőségét a mi száraz klímánkkal kapcsolatban megvizsgáljuk és befolyását a talaj vízgazdálkodására tüzetesebb kutatás tárgyává tegyük. A fürgedi laboratórium vizsgálatának eredményeinek szélesebbkörű kísérleti munkásság útján való megállapítása céljából az ország egész területén kísérletek folynak egyes nagyobb gazdaságokban. E kísérletek több évre vannak tervezve és keresztülvitelüket a Földművelésügyi Minisztérium Termelési Főosztálya a magyaróvári Növénytermelési Kísérleti Állomás bevonásával végzi. Ezek lesznek hivatva az eddigi eredményeknek a szélesebbkörű gyakorlatba való átültetését is elvégezni.

4. Amint a múlt évben is jelentettük, az R törvénynek a gyakorlati öntözés terén való kikísérletezése céljából és ezenfelül a tiszántúli nehéz kötött talajok élettani viszonyainak a tanulmányozására a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarával Kisújszálláson növény- és talajélettani kísérleti állomást állítottunk fel, amely ott egyúttal egy 15 holdas gazdaságot is üzemben tart. Az idei évben ezt az állomást jelentékenyen tovább fejlesztettük. Az állomás egyik önálló épülete ma már, egy minden tekintetben kielégítően berendezett laboratóriumot foglal magában, amely kísérleti üvegházakkal is kiegészítve az összes fontosabb talajbiológiai, biokémiai és biofizikai vizsgálatokat el tudja végezni. Az állomás munkakörében Sarkadon a Feketekőrösi Ármentesítő Társulat rizs-telepén tovább folytattuk az eddiginél is szélesebb mederben a rizs vízigényének megállapítását célzó kísérleteket. Az állomás kísérleti telepén viszont szintén bevezettük a rizs termesztését és megkezdtük a különböző úgynevezett száraz rizsfajtáknak a kitenyészését. E célból az indiai, azután a japán és amerikai kísérleti állomások támogatása megfelelő vetőmagkészlettel látott el bennünket. Az állomás ezenkívül a következő év tavaszán megkezdte a szikes talajok fásításánál fontosabb fajok vízigényének a gyakorlati szabadföldi kísérletek útján való kivizsgálását. Ugyanitt fogunk a debreceni erdőigazgatósággal és a Földművelésügyi Minisztérium Alföldfásítási Osztályának a közreműködésével a kocsányos tölgyre vonatkozólag szelekciós kísérleteket is végezni. A munkálatok menetét nagy mértékben előmozdította az a támogatás, amelyben a Földművelésügyi Minisztérium Termelési Főosztálya, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Magyar Állami Vas- és Gépgyár vezetősége részesített bennünket. Ez utóbbi a kisújszállási állomás öntöző berendezésének a létesítésével kapcsolatban az ott meglévő csőrendszert újabb értékes anyag hozzáadásával egészítette, illetve bővítette ki. A végzett vízgazdálkodási vizsgálatok eredményei egyébként a Magyar Állami Vas- és Gépgyár csarnokában az idei mezőgazdasági kiállításon megfelelő

formában feldolgozva ki voltak állítva és ezeket a kormányzó úr Ófelméltósága is megtekintette.

5. Az intézetben folyó általános élettani kutatások különösen a rádióaktív anyagok sugárzásának a növények növekedésére és asszimilatorikus tevékenységére gyakorolt behatásával foglalkoznak. Különösen szépen fejlődnek e téren a mohokkal végzett kísérleteink, amelynek teljes befejezése azonban a dolog természeténél fogva hosszabb időt vesz igénybe. A rádióaktív anyagok Beta és Gamma sugarainak a hatását sikerült a magasabb rendű növényeken, az ezeknél előidézett ingermozgásokkal kimutatnunk és a hatás kapcsán beálló mozgásoknak törvényszerűségeit szabatos értelemben is felderíteni. E téren nagyobb jelentőséggel bír az a körülmény, hogy a talaj által kibocsátott rövidhullámú Beta és Gamma sugaraknak a növények növekedésére, illetőleg ingermozgására gyakorolt hatását is sikerült megfelelően lefolytatott rendszeres kísérletekkel bebizonyítani.

Különös hálával kell megemlékeznem arról, hogy ezeknek a kutatásoknak eredményesebb lefolytatása céljából a Magyar Állami Vas- és Gépgyárak, ifj. Horthy István vezérig. h. úr hozzájárulásával az intézetnek 2 drb. páncélkamrárt adományoztak.

6. Befejezést nyertek azok a kutatásaink, amelyek a talajt benépesítő baktériumok regionális elterjedését vannak hivatva felkutatni. A rendelkezésünkre álló vizsgálati anyag úgyszólván az egész földkerekséget felöleli. Nemsokára kellő feldolgozás után ezek is nyilvánosságra jutnak.

7. Az intézet magántanárai közül dr. v. *Bokor Rezső* megtartotta a szokásos talajbiológiai előadásait és gyakorlatait.

Dr. *Magyar Pál* pedig külföldön tartózkodott hivatalos kiküldetésben és ezért előadásainak megtartása alól a jelen tanévben a Kar felmentette.

8. Az intézetben egyébként a következő munkatársaink dolgoztak:

Dr. *Varga Lajos* c. egyetemi ny. rk. tanár, aki talajprotozoológiával és hydrobiológiával foglalkozott.

Dr. *Szente Kornél* áll. középisk. tanár a régi herbáriumok nagy munkát igénylő rendezését folytatta.

Dr. *Király Sándor* kereskedelmi középisk. tanár, biokémiai, és mikrobiológiai kutatásokat végzett.

Dr. *Szelényi Ferenc* biológus, a növények vízgazdálkodásával és az ezzel összefüggő biokémiai és fizikai kutatásokkal foglalkozott.

Scheitz Antal áll. középisk. tanár talajbiológiai vizsgálatokat végzett és különösen a rádióaktív anyagok sugárzásának a vízben élő moszatok növekedési viszonyaira gyakorolt hatását tanulmányozta.

Ezenfelül az intézetben még a következő külföldi munkatársak dolgoztak:

Dr. *J. Pittner*, Wien, a rádióaktív sugarak biológiai hatását tanulmányozta.

Dr. *G. Pillischer*, New-York, szigorlóorvos, ált. mikrobiológiai vizsgálatokat végzett.

Az intézettel szoros munkaközösségben viszont a következő munkatársak dolgoztak:

Charles Killian, egyetemi nyilv. r. tanár, Alger.

Dr. Alfonso Draghetti, egyetemi nyilv. r. tanár, Modena, Olaszország.

Hubert Palitschek vegyész-mérnök, Wien.

Hank Olivér, kamarai főtitkár, Debrecen.

Manninger G. Adolf, jószágigazgató, Fürged.

Reichenbach László, igazgató-főmérnök, Sarkad.

Az intézetben kidolgozott értekezések a következők:

Dr. Frischmann Ferenc: Vizsgálatok a rizs vízgazdálkodásáról és annak gyakorlati alkalmazásáról a rizstermesztés terén. (Tiszántúli Öntözésügyi Közlemények. 1940.)

Dr. Szelényi Ferenc: Researches of the determination of the optimal water demand of the rice plant and on the rational water husbandry of rice growing. (Budapest, 1940.)

Dr. Szelényi Ferenc és Frank Melanie: A hőmérséklet és időjárás szerepe a rizstermesztés terén.

Frank Melanie: Vizsgálatok a sekélyművelés és a henger munkájának talajéletteni hatásáról. (Tiszántúli Gazdák. 1940.)

Hank Olivér és Frank Melanie: A Kisújszállási Növény- és Talajéletteni Kísérleti Állomás. — Die Versuchsanstalt für Pflanzen und Bodenbiologie in Kisújszállás. — La stazione sperimentale di biologia vegetale ed agraria di Kisújszállás. (Tiszántúli Öntözésügyi Közlemények, 1940. V—VIII.)

Dr. Király Sándor: Mikroorganizmusok a növényi áruk belsejében. (Kereskedelmi Szakoktatás. 1940.)

Dr. Király Sándor: Mikroorganizmusok biokémiai hatása a szerves árukra. (Kereskedelmi Szakoktatás. 1940.)

Kiseb közleményei jelentek meg a Természettudományi Közönyben. Ezenkívül a téli félévben az anatómiai gyakorlatokat a tanár irányítása mellett vezette.

Közreműködött az intézet a következő vizsgálatok keresztülvitelénél:

Ch. Killian: Études comparatives de la Biologie des sols Du Nord et du centre Saharien. (Extrait des Annales Agronomiques, livraison de Janvier-Février-Mars. 1940.)

8. A Botanikus Kertben az arborétumot, a növényföldrajzi csoportokat fejlesztettük tovább. Megkezdjük a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti Főosztályának a támogatásával az Erdős-Kárpátokat jellemző havasi és alhavasi növényzetnek a gyűjtését és a kertben megfelelő csoportokban való betelepítését. Ezeket a munkálatokat a jövőben a most vizsacsatolt Erdélyi részek erdőstájaira is ki fogjuk terjeszteni.

Sajnos, az időközben bekövetkezett háborús viszonyok nagyon meghiúsították a külföldi csereforgalom lebonyolítását és ezért a főfigyelmet most már elsősorban a hazai flórávidék növényeinek a begyűjtésére fordítottuk.

A kert mai állományát, illetőleg annak fejlődését a következő összeállítás mutatja:

	1918. évben			1923. évben			1930. évben			1940. évben		
	fa	cserje	lágyszárú	fa	cserje	lágyszárú	fa	cserje	lágyszárú	fa	cserje	lágyszárú
Selmecbányán	377	275	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sopronban	—	—	—	88	55	—	472	425	1860	452	428	1870

Út-, vasútépítéstani tanszék. Tanár: *Modrovich Ferenc* ny. r. tanár.

A tanszék tudományos és kutató munkáját megbénította az a körülmény, hogy közel egy fél évig minden segéderő nélkül szűkölködött. — A beosztott tanársegéd közleménye Madas András: Mit láttunk Kárpát-alján. Erdészeti Lapok 1940. évf. VIII. füzet.

Erdészeti földméréstani tanszék. Tanár: *Sébor János* ny. r. tanár.

A tanszék a nyári félév végén tartott egy 10 napos nagygyakorlatot, amelyen a Sopron melletti löverek egy részének a teljes felvételét és térképezését készítették el a hallgatók.

Erdőhasználati tanszék. Helyettes tanár: *dr. vitéz Bokor Rezső* egyetemi magántanár, adjunktus.

A tanszék új kémia-technológia laboratóriumának berendezése. Egy korszerű szárítókamra tervezése a tanszék számára kísérleti és oktatási célból, valamint annak megépítése. Foglalkozott a műszakilag káros farontó gombák biológiájával, különös tekintettel az épületbe beépített fa romlására. Közreműködött a Magyar Szabványügyi Intézet XXXII-ik (az erdei termékek és faipari készítmények) munkájában. Közreműködött az Árkormánybizottság tűzifa-rendeletének előmunkálataiban. Kidolgozta a következő, a gyakorlati életből adódott és közgazdasági fontossággal bíró kérdéseket, illetőleg szakvéleményeket:

Farontó gombák meghatározása beküldött anyag alapján (Főszolgabírószág Szombathely). Szakvélemények felülvizsgálata és új szakvélemény készítése fakereskedelmi és értékesítkelési ügyben (Miskolci járásbírószág). A fenyők virágporának gyűjtési módja (M. kir. Földmívelésügyi Minisztérium). Akácgerendák konzerválása (Mérnöki Hivatal, Sopron). Tölgyesemete károsítása a köztes termeléssel kapcsolatban (Erdőhivatal, Kisbér). Épületgombásodás helyreállításának módja adott esetre vonatkozóan (Kőszeg-Felsőöri Főszolgabírószág). A méz sötétbarna színének okairól (Országos m. kir. Vegyvizsgáló Intézet, Budapest). Cser és tölgy tűzifa ürmértékre vonatkozó súlyának változása az idő függvényében (Iovag Rottermann Rudolf nagybirtokos, Csepreg). Rendkívüli fahasználatokkal kapcsolatos fejeleményi ügyben szakvélemény (Nagykőrös város). Erdőhasználati munkák szervezése (Erdőhivatal, Gyulaj). Adott esetre vonatkozólag farontó

gombabetegség megállapítása és vele kapcsolatos kérdések (épületgombásodás) (Málik József kir. törv. hites szakértő, Budapest). Korszerű gyanúzás módszerei (dr. Freytag Béla vegyigyár, Bpest). Evang. püspöki kastély gombásodása és helyreállítási munkálatai (Evang. Egyházkerület, Celldömölk). A tűzifa vízvesztési százaléka az idő függvényében (Árkormánybizottság, Bpest). Korszerű szelvényárú szárítóberendezés építésére szaktanács (Kirchnopf Ernő, Szombathely). Szaktanács fakonzerválási ügyekben és egyes vizsgálati kérdések. (M. kir. Posta Kísérleti Állomás). A soproni Lővér-szálló gombásodásával kapcsolatos kérdések (Polgármesteri Hivatal, Sopron). Törvényszéki szakértői megbízás a pusztateremi és nyírcsászári gazdasági épületek gombásodására vonatkozólag (Kir. Törvényszék, Nyíregyháza).

IV. Mezőgazdasági és Állatorvosi Kar.

A) Mezőgazdasági Osztály.

Agrárpolitikai és gazdaságtörténeti tanszék. Tanár: *dr. Czettler Jenő* ny. r. tanár.

Az agrárpolitikai, gazdaságtörténeti és falupolitikai szemináriumban az első félévben 87 tag 11 ülésen 75 előadást, a második félévben 78 tag 10 ülésen 70 előadást tartott.

Az agrárpolitika köréből a kezdő tagok könyvismertetések mutatnak be, a haladó tagok pedig többek között: a régebbi és újabb magyar birtokpolitikai és agrárszociális törvényekkel, a felszabadult felvidéki telep-helyek sorsával, az ország különböző vidékeinek gazdálkodási rendszerével és termelési kapacitásával, mezőgazdasági termelésünk időszériu átszervezésének kérdésével, különös tekintettel az export alakulására és iparunk nyersanyagellátására, mezőgazdaságunk konjunkturális helyzetének alakulásával, a terményértékesítés általános helyzetével és egyes főterményenkénti részletkérdéseivel, mezőgazdasági termékeink bel- és külföldi fogyasztópiacaival, mezőgazdasági árucikkek piacszerőségének, versenyképességének előfeltételeivel, a nagy fogyasztópiacok élelmiszerellátásával, a főváros piackutató munkájával, továbbá a mezőgazdasági munkabérek alakulásával, a földteher állásával, az árszabályozás kérdésével, stb. foglalkoztak. A külföldi agrárkérdések során a mezőgazdaság jelentőségének világszerte való felismeréséről, a külföld újabb mezőgazdaságvédő- és fejlesztő intézkedéseiről, egyben néhány agrárország termelési és értékesítési helyzetének alakulásáról, a behozatali államok, főleg Németország és Olaszország önellátási törekvéseiről, mezőgazdaságunk fejlesztéséről, különös tekintettel exportunk alakulására, néhány újabb külföldi agrárintézkedésről, mint pl. a mezőgazdaság hitelezéséről az értékesítés, illetve terményforgalom szabályozásáról, a szakoktatásügy fejlesztéséről, az új kisgazdaegzisztenciák támogatásáról, az öröklési jog reformjáról, stb. tartottak előadást.

A gazdaságtörténet köréből — tekintettel a tagok nagy számára — a kezdő tagok a külföldi gazdaságtörténetesek közül Below, Brodnitz, Doren, Ehrenberg, Heyd, Kulischer, Schmoller, Seé, Sombart, Speck, Weber, a

magyarok közül pedig Domanovszky, Eckhardt, Ernyey, Hóman, Komoróczy, Pásztory, Szádeczky, Szegfü, stb. munkáit ismertették, a haladó tagok pedig önálló dolgozatot mutattak be. Ezek során foglalkoztak többek között: általános gazdaságtörténeti kérdésekkel, a római birodalom gazdaságtörténetével, a középkori levantei kereskedelemmel, a német városgazdálkodással, a francia államgazdasággal, az angol ipar kialakulásával, az északi államok kereskedelmével; hazai vonatkozásban pedig: a honfoglaló magyarság gazdasági életével, egyes uralkodóink főbb gazdasági intézkedéseivel, a régi magyar uradalmak gazdálkodásával (urbáriumfeldolgozás), Magyarország középkori gazdasági életével, az egyes termelési ágak kifejlődésével és Magyarország külföldi kereskedelmének alakulásával, néhány magyar város jellegzetes gazdálkodásával, a bányaművelés, valamint egyes iparágak fejlődésének történetével, a hazai céhek életével, a dunai hajóforgalom kialakulásával, de tárgyaltak újkori gazdaságtörténeti kérdéseket is.

A falupolitika tárgyköréből a szeminárium tagjai többek között: az úttörő magyar és külföldi falupolitikusok munkájának jelentőségével, a falufejlesztés általános szempontjaival és a részkérdésekkel, mint pl.: a falu közgazdasági, egészségügyi és kulturális kérdésével s ezek során pl.: a falusi háziipar jelentőségével, a falufejlesztés technikai szempontjaival, a falusi nevelés-, illetve oktatásügy jelenlegi állásával foglalkoztak. Tárgyalás alá került ezenkívül bel- és külföldi vonatkozásban a falu népmozgalmi kérdése, a magyar falu települési viszonyai s helyszíni tanulmányozás alapján beszámolókat tartottak a kárpátjai és erdélyi, illetve a székel és csángó falvak életviszonyairól. Külföldi vonatkozásban főleg a francia és német falupolitika főbb szempontjait és időszerű kérdéseit ismertették.

Mindegyik szemináriumban a haladó tagok közül többen doktori értekezésüket mutatták be, mely munkából néhány szemelvény a Magyar Gazdák Szemléjében jelent meg.

A tanszék könyvtárában mindhárom tárgykörből megtalálhatók az összes főbb munkák s a tagoknak alkalmuk volt a legújabb irodalommal is megismerkedni.

A tanszéken, illetve a Mezőgazdaságpolitikai Intézetben működő aszisztensek irodalmi működése:

Dr. Szabó Miklós adjunktus megjelent tanulmányai: Magyar agrártermékek az angol piacon (Mezőgazdasági Közlöny 1939. 2. sz.), A mezőgazdasági termékek szabványosítása Németországban (Köztelek 1939. 2. sz.), W. Darré budapesti előadása (M. Gazdák Szemléje 1940. 7. sz.), Az agrárválság értékesítési politikája (Mgi Közlöny 1940. 7. sz.). „Gazdasági helyzetünk“ címen előadást tartott a miniszterelnökség által rendezett felvidéki kultúrelőadásorozatban. „Új agrárpolitikai irányzatok“ címen előadást tartott az OMGE közgazdasági szakosztályán (megjelent a szerző kiadásában). Magántanári próbaelőadását „Agrárválság és értékesítési politika“ címen tartotta (megjelenik a „Trianoni Magyarország“ kiadványsorozatban).

Dr. Zwick József gyakornok németországi tanulmányai alapján „A parasztság gazdaságtörténete“ címen mutatta be doktori értekezését.

Mezőgazdasági kémiai tanszék. Tanár: *dr. Doby Géza* ny. r. tanár.

A tanszék, illetőleg a tanszékkal kapcsolatos mezőgazdasági kémiai intézet vezető tanára heti 5 órás előadást tart a mezőgazdasági hallgatók számára, valamint kétféle gyakorlatot a mezőgazdasági szakos hallgatóknak és ugyancsak kétféle gyakorlatot a C-szakos tanárjelölteknek, ezenkívül az Állatorvosi Osztályon helyettes tanári minőségben ellátja a kémiai előadásokat és gyakorlatokat.

Az intézetben folyó tudományos munka, mint az edidgi években, ez évben is két irányú volt. Egyrészt talajkémiai foglalkozik mind tudományos, mind gyakorlati irányban. Az ország különböző helyeiről érkeznek be talajminták gyakorlati talajvizsgálat céljából. Ezenkívül az intézet 1939 nyarán megkezdett tatai járás rendszeres talajtani felvételét befejezte.

A tudományos irány másik ága az enzim-kémia és a növényi táplálkozás biokémiaja. Az intézet folytatja a növények nitrogénforgalmáról szóló kísérleteit. Mult évben a pátyi tangazdaságban szójával végeztünk szabadföldi kísérleteket, amiknek eredményeit ez évben kezdtük feldolgozni. Ezenkívül Csiky János dr., talajvegyész, szabadföldi kukoricaműtrágyázási kísérleteket végzett az ország minden részén dr. Füleky György egyet. tanársegéd és Tóth Magda egyet. gyakornok segítségével. Békésy Miklós dr. az anyarozs kémiai vizsgálatával és tenyésztésével foglalkozik.

Mint mindig, ez évben is igen nagy számban érkeztek az intézetbe külföldi szerzők különnyomatai és főként olyanok, amelyek nem jelentek meg azokban a folyóiratokban, amelyek könyvtáraink rendelkezésére állnak. Ezeknek a különnyomatoknak rendezése és feldolgozása befejeződött és a közel 6000 darabot képviselő gyűjtemény, nagyrészt angol, amerikai és német szerzők munkái, pontosan katalogizálva állanak a szakemberek rendelkezésére.

Az intézet tudományos munkássága a külpolitikai viszonyok miatt annyiban szenvedett, hogy katonai behívások következtében a megmaradt személyzetnek kellett a folyó munkákban erőteljesebben résztvennie. Ehhez járult még az a körülmény is, hogy Vály Ferenc dr. adjunktus 15 évi intézeti működés után egyetemi intézeti tanárrá való kinevezése folytán az intézet kötelékéből kivált.

A tudományos segédszemélyzet megjelent munkái: *Vályi Ferenc dr.*: „Táplálás hatása az enzimek mennyiségére. Vizsgálatok a búzanövény katalázáról.“ Pekáry Pál kísérletei. Matematikai és Természettudományi Értesítő, 1939. *Csiky János dr.*: „Kukorica műtrágyázási kísérletek.“ Az Országos Mezőgazdasági Kamara Talajtani Intézetének kiadványa, 31. sz., 1940. *Füleky György*: „Részletkísérletek a szójabab nitrogén táplálásával“ című doktori értekezésből, 1939. *Lehmann Edit*: „Rožsnövények nitrogénforgalmáról.“ Doktori értekezés, 1940. *Horovitz Magda*: „A nitrogén-számozhoz használt rožsnövények anyagforgalmáról.“ Doktori értekezés, 1939.

Állattenyésztési és tejgazdaságtani tanszék. Tanár : *dr. Schandl József* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó kutató intézetben *Márkus József dr.* tanársegéd továbbra is a takarmánysavanyítás kérdéseivel foglalkozott behatóan és emésztéssel egybekötött lucernasavanyítási kísérletet állított be a pátyi tangazdaságban. *A savanyításra szánt takarmány aprítása* címen a *Köztelek* 1939. évi nov. 26-i számában, *A baklósság öröklése juhban* címen pedig a *Természettudományi Közöny* 1940. évi augusztusi számában írt cikket. Mint a *M. Kir. Kertészeti Akadémia* mb. előadója, a téli félévben heti 3 órában előadta az Állattenyésztést. — A *Székesfővárosi Népművelési Bizottság* megbízásából folytatta baromfitenyésztési előadásait a Szentimrevárosi Művelődési Telepen. — A *Békésmegyei Gazdasági Egyesület* felkérésére pedig az egyesület 1940. május 18-i közgyűlésén előadást tartott időszzerű juhtenyésztési és takarmánykonzerválási kérdésekről.

Siegl Gusztáv tanársegéd lucernaszáritási kísérleteket állított be a pátyi tangazdaságban, Keszthelyen és Kápolnásnyéken. Tanulmányozta a különböző állványos száritási módokat és a lucerna összetételének változását talajtípusok szerint.

Az intézetben a tanév folyamán a következő doktori értekezések készültek: Adatok a juhtej fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságaihoz; A fejlődő kacsza és csirke takarmányértékesítőképesége; A magyar telivértenyésztés ménimportjai.

Mezőgazdasági üzemtani tanszék. Tanár : *dr. Reichenbach Béla* ny. r. tanár.

A tanszéken, illetőleg a vele kapcsolatos mezőgazdasági üzemtani intézetben elsősorban a tangazdaság igazgatásával kapcsolatos munka folyt. A tangazdaság igazgatása részben adminisztratív munkából, részben pedig a tangazdaság vezetésével kapcsolatban felmerülő elméleti és gyakorlati üzemtani kérdések tanulmányozásából állott. A tangazdaság fennállása óta számos üzemberendezési, szervezési és vezetési kérdés nyert értékes megoldást és sok idevonatkozó értékes adat összegyűlt, amelynek tudományos feldolgozása részben folyamatban van, részben a jövő feladatát képezi.

A mezőgazdasági üzemtani intézet ezévbén is kivette a részét a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara területén folytatott kiscgazdaságtartási üzemstatisztikai adatgyűjtésből. Ennek keretében a számtartások ellenőrzése, lezárása, üzemstatisztikai feldolgozása folyt. *Jankó József dr.* tanársegéd és *Horváth Sándor* gyakornok előadások tartásával résztvett a kistaresai Evangélikus Népfőiskola munkájában.

A műegyetemi tangazdaság ismertetése. Igazgató : *dr. Reichenbach Béla* ny. r. tanár.

A pátyi tangazdaság a hallgatók szemléltető gyakorlati irányú oktatására szolgál, egyben a mezőgazdasági osztály intézeteinek kísérleti gazdasága. A tangazdaság a *Kir. Közalapítványnak* haszonbért fizet a birtokért.

A tangazdaság Páty (Pest vm.) község határában terül el. Vasútállomása és rakodója Torbágy. A személyforgalmat a Bart. budapest-zsám-béki autóbuszjárata bonyolítja le.

A birtok területe 791 kat. hold.

Művelési ágak: szántóföld 640 kat. hold, rét és legelő 89 kat. hold, kert és kertészet 5 kat. hold, fásítás 8 kat. hold, beltelek 10 kat. hold, nem termő 39 kat. hold.

A tangazdaság a szabad váltógazdaság szellemében szerkesztett vetésforgókat alkalmaz és ennek keretében termeli mindazokat a növényeket, amelyek termelése a helyi természeti és közgazdasági viszonyok alapján indokolt. Ezekon kívül kismértékben kísérleti célokból termelt őszi lent és szójababot, valamint néhány más növényt a hallgatóknak való bemutatás céljából.

A kertészet bolgár rendszerű, árasztásos öntözéssel termelt szabadföldi növények mellett üvegházban és melegágyakban jól értékesíthető „primőr“-öket állít elő.

Az igásállatállomány 30 drb hidegvérű ló és 12 drb pirostarka ökör. Az ökrök egy évi használat után primára hízlalva értékesíttetnek.

A tehenészet tehenállománya magyar pirostarka. A törzsbika telivér szimentáli. Az átlagos tehenlétszám 80 drb. A tehenek közül 30 drb a szimentáli bikával kerül beüzetésre és ezek ivadékai kellő válogatás után felneveltetnek. A többi tehen átmeneti lefejő, ezek borjai levágásra eladatnak, a tehenek pedig 4–6 évi használat után kiselejteztetnek. A termelt tej a leggondosabb higiénikus kezelés után Budapesten, tejüzletek útján kerül forgalomba.

A sertésállomány 32 drb szőke mangalica koca. Az évenkénti két malacozásból származó malacok expresszhízalás útján értékesíttetnek.

A tangazdaság gépekkel és eszközökkel is jól fel van szerelve, a többi között 1 drb Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth-gyártmányú és 1 drb Mavag-traktor szolgálja az intenzív talajművelést.

A tangazdaság jövedelme a tangazdaság további fejlesztésére és a tudományos kísérletezés költségeinek fedezésére szolgál.

Mezőgazdasági növénytani és növénynemesítéstani tanszék.

Tanár: dr. Szabó Zoltán ny. r. tanár.

A vezető tanár a tanrend szerinti előadásokon kívül az Iskolaorvosi és Egészségtantánári tanfolyamon „Az örökléstudomány elemei“ címmel 2 előadást, a Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem és Budapest Székesfőváros Szabad Egyetemén az első félévben „Az egyéniség és fajiség öröklődése“ címmel 10 előadást, a második félévben pedig, 1940. március 14-én „A fajok eredete“ címmel 1 előadást tartott. Ezekon kívül a következő előadásokat tartotta: 1. 1939 nov. 8-án a Magyar Írástudományi Társaság előadó ülésén „Öröklés és környezethatás“; 2. 1939. október 10-én a Magyar Psychológiai Társaság Örökléstudományi szakosztályának ülésén „Valóságos és látszólagos öröklés“; 3. 1939. október 12-én a Kir. Magy. Term. Tud. Társ. Növénytani szakosztályának ülésén „A *Cephalaria* fajok földrajzi elterjedése“; 4. 1939. december 1-én a Szt. István Akad. IV. osztályülésén „A levélállás újabb elmélete“; 5. 1940. január 22-én a Magy. Tud. Akad. ülésén „A *Dipsacaceae*-család új génusza“; 6. 1940. február 28-án a Rádió

R.-T. műsorában „Szülők és az átöröklés“; 7. 1940. április 10-én a Verbőczygimn. volt iskolatársainak összejövételén „Egyéniség és fajtság“; 8. 1940. április 19-én a Honszeretet-Társaság estélyén „A magyar élettani kérdésekről“; 9. 1940. május 9-én a Kir. Magy. Term. Tud. Társulat Növényteni szakosztályának ülésén „Irodalmi ismertetés“; 10. 1940. augusztus 3-án a Műegyetem Soproni Nyári Egyetemén „Az örökléstudomány mezőgazdasági jelentősége“ címmel. — A Műegyetem és Növényteni tanszék nevében beszédet mondott a Pázmány Péter Tud. Egyetem Növényrendszertani Intézetében dr. Tuzson János egyetemi tanár 70 éves születésnapja alkalmával 1940. május 19-én rendezett ünnepségen.

Vezető tanár résztvett a „M. Kir. Növényörökléstan Kutató Laboratórium“ megszervezésében és munkaprogramjának megállapításában, mint a M. Kir. Földművelésügyi Minisztertől kiküldött szakbizottság elnöke. Mint a Földművelésügyi Minisztérium kísérletügyi tanácsának tagja, több esetben terjesztett be szakjelentést. A vezető tanár a tanév folyamán sajtó alá rendezte „A *Cephalaria* génusz monografiája“ c. könyvét, amely 1940. július hó folyamán jelent meg. A vezetése alatti intézet több esetben adott különböző hatóságoktól és magánosoktól beérkezett kérdésekre szakvéleményt.

Dr. Barra István adjunktus vezette a kezdők gyakorlatát. Szőlészeti Intézeti szolgálatával kapcsolatban részletes mikroszkópos vizsgálatok alapján tovább foglalkozott a „Szőlő bélbetegségé“-vel. Erről 1940. március havában a m. kir. szőlészeti és borászati felügyelői értekezleten előadást is tartott. Szőlészeti kutatásai során a szőlő növényi és állati kártevőivel kapcsolatban számos védekezési kísérletet végzett.

Dr. Mándy György tanársegéd a kezdők és haladók gyakorlatának vezetésén kívül mikrotechnikai vizsgálatokat végzett és az újabb örökléstan és növényneveléstani, valamint gazdasági növényteni irodalmat ismertette a *Mezőgazdasági Kutatások* c. folyóiratban. A kezdők gyakorlatának vezérfonalát összeállította és a *Köztelek* 1940. évi 24. számában összefoglaló cikke jelent meg: „Növesztőanyagok és szerepük a mezőgazdaságban“. Egyetemen kívüli előadást tartott 1940. január 18-án a Természettudományi Társulat Mezőgazdasági Szakosztályában „Kiméra és burdon“ címmel, majd ugyanott 1940. április 25-én „Növesztőanyagok és szerepük a mezőgazdaságban“ címmel, továbbá az Egyetemi Természettudományi Szövetség tudományos estélyén „Csodás lények a természetben“ címmel és az Egyetemi és Főiskolai Hallgatók önkéntes nemzeti munkaszolgálat tihanyi vezetőképző tanfolyamán „A magyar fajbiológia irányelvei“ címmel.

B. Papp Zoltán gyakornok közreműködött a kezdők gyakorlatának vezetésében. Vizsgálatokat végzett a szőlő peronoszpórája elleni újabb védekezési módszer kidolgozása érdekében.

A laboratóriumi kutatómunkák során Rouppert Kazimierz professzor végzett vizsgálatokat a dohánymagvak csírázásának élettartama körében. Bogyai Elemérné okl. kertgazda a Galton-készülékkel végzett szóródási kísérleteket, továbbá tanulmányozta növesztőanyagok hatását konyhakerti növényeken. Papp József okl. kertgazda a kerti növények virágporszemeinek összehasonlító vizsgálatain dolgozott. Schricker Sándor

mezőgazdajelölt a nemesítetlen kukorica szemterméseinek változatosságát, *Szell Jenőné* a Dipsacaceák kromoszómaviszonyait, *Bogyó Tamás* a poliploidia-kutatásnak fejlődését tanulmányozta. *Radák Agnes* okl. mezőgazda összeállította az intézet részére a kukoricanevesítés újabbkori világirodalmát és összefoglaló dolgozatot készített „*A különböző tápanyagok hatása a növény vizsgádkódására*” címmel, melyet a Természettudományi Társulat Mezőgazdasági Szakosztályának ülésén (1940. III. 28-án) elő is adott.

Növényélettani és növénykörtani tanszék. Tanár: *dr. Kövessi Ferenc* ny. r. tanár.

Intézetében folytatta az előző évben megkezdett növényélettani, növénykörtani és bakteriológiai laboratórium felszerelését, majd a tervezett kutatásokat systematikus munkába vette. Az élettani problémák között úgy elméletileg, mint gyakorlatilag a legfontosabbak közé tartozik a növényeknek a táplálkozására befolyással bíró tényezők kvantitatív megismerése. A hőnek és a különféle tápanyagoknak a növény növekedésére, sejtjeinek szaporodására, fejlődésére, stb. külön-külön hatása és egymásra való kölcsönös befolyása. Ezek a kísérletek már eddig is meglepően szép összefüggésekre vezettek. Sajnos, a felszerelés, személyzet és a dotáció elégtelensége miatt a problémák megoldása csak lassan haladhat előre. — Mint a növénykörtan és a mycológia ny. r. tanára és a M. Kir. Földművelésügyi Miniszter fennhatósága alatt álló „*Növényegészségügyi Tanács*” tagja, állandóan foglalkozik a növények, gombák és baktériumok által okozott betegségeivel és az ezek elleni védekezés módszereinek tanulmányozásával, valamint a védekezéseknek úgy elméletével, mint gyakorlati alkalmazásával.

Dr. Kádócsa Gyula egyetemi m.-tanár, a „*Növények állati kártevői*” c. tárgy meghívott előadója, mint a M. Kir. Növényegészségügyi Intézet igazgatója hivatalból is állandóan foglalkozik az állati kártevőkre vonatkozó tanulmányokkal, vizsgálatokkal és védekező kísérletekkel.

Dr. Husz Béla egyetemi magántanár, a M. Kir. Kertészeti Akadémián a növénytan és növénykörtan tanára, a Növényegészségügyi Tanács tagja, a Kir. Magy. Természettudományi Társulat Növénytani Szakosztályának alelnöke és a „*Köztelek*” növénykörtani rovatvezetője; a Kir. Magy. Természettudományi Társulat szaklapjának és több mezőgazdasági szaklapnak munkatársa, állandóan foglalkozott növénykörtani és növényvédekezési feladatokkal. Tanulmányozta a következő kérdéseket: *Gyümölcsfavédelmi permetezési kérdések*; — *Az almafa és a kajszibarackfa tenyésztési feltételei az Alföldön*; — *Az almafa törpeszártagsága*; — *A kajszibarackfa gutaütése*; — *Zöld növények belsejében élő kedvező és káros baktériumok*.

Dr. Olgay Miklós tanársegéd: *Fekete gabonarozsda* (*Puccinia graminis*) *aecidiumának és spermogoniumának fejlődésével*, a hallgatóság növénykörtani gyakorlataihoz szükséges körtani herbáriumok gyűjtésével, preparálásával és biológiai összeállításával foglalkozott. Állandóan résztvett a hallgatók növénykörtani laboratóriumi gyakorlatainak vezetésében. Az első félévben a Mg. bakteriológiai c. előadás gyakorlati bemutatásait, továbbá az első és második félévben a haladók és okl. kertészek Növény-

kórtani foglalkozásait vezette. Mint a Kir. Magyar Természettudományi Társulat Mezőgazdasági Szakosztályának tagja és az Osztály megválasztott jegyzője, végezte annak jegyzői teendőit.

Dr. Csorba Zoltán fizetéstelen tanársegéd, mint kísérletügyi adjunktus és növényegészségügyi körzetvezető különféle növénybetegségek elleni védekezés gyakorlati alkalmazásával foglalkozott. A II. félévben résztvett a hallgatóság növénykórtani laboratóriumi gyakorlatainak a vezetésében.

Dr. Breznay Zsigmond fizetéstelen tanársegéd a szőlőbetegségek elleni védekezés és a szőlőművelés fiziológiájának gyakorlati tanulmányozásával foglalkozott, azonkívül a II. félévben résztvett a hallgatóság növénykórtani laboratóriumi gyakorlatainak vezetésében.

Dr. Baranyovits Ferenc fizetéstelen tanársegéd, mint a Növényegészségügyi Intézet asszisztense állandóan foglalkozott az állati kártevők tanulmányozásával, főleg a sziszikpusztítás gyakorlati megfigyelésével; résztvett a III. éves hallgatók második félévében a *Növények állati kártevői* tárgyhoz tartozó gyakorlatok vezetésénél.

Az intézetben vagy az intézettel kapcsolatosan készült dolgozatok:

Dr. Kadocsa Gyula: Különféle hazai tudományos és gazdasági szaklapokban megjelent 9 dolgozata. Ezek közül említendő: *Tarka búzamagvak* (Köztelek 49. évf. 52. sz.); *Védekezés a gabona és liszt kártevői ellen raktározás és szállítás alatt* (Malomújság 5. évf. 22. sz.); *A kaliforniai pajzstetű s az idej tél* (Hegyközségi Szemle 2. évf. 4. sz.); *A növényvédelem újabb irányai* (Mezőgazdasági haladás újabb vívmányai c. könyvben).

Dr. Husz Béla megjelent dolgozatai: *Megfigyelések az almafa törpe-szártagúságáról* (a M. Kir. Kert. Akadémia Közleményei I. évf. 11—37. old.). — Előadások: a Kir. M. Ter. Társulat Növénytani Szakosztályában 1939. dec. 14.: *A bór és cink jelentősége a növények táplálkozásában*; — a Kir. M. Term. Tud. Társulat Mezőgazd. Szakosztályában 1939. dec. 21.: *Az 1939. évben végzett vizsgálatok az almafa törpe-szártagúságáról*.

Dr. Breznay Zsigmond: *Mivel helyettesíthetjük a rézgálicot* (Borászati Lapok LXXII. évf. 2. sz.); — *Szőlőgyökerek elfagyásáról* (Borászati Lapok LXXII. évf. 19. sz.).

Szövetkezeti és mezőgazdasági közigazgatási tanszék.

Tanár: dr. Ihrig Károly ny. r. tanár.

A tanszékkel kapcsolatos szövetkezeti szemináriumban 18 hallgató működött, foglalkozott tudományos kutatással és ezek eredményéről előadásokat tartott. A kezdők a szövetkezeti kérdéseket tárgyaló fontosabb szakmunkák ismertetését végezték, míg a haladó tagok a megfelelő szakirodalom felhasználásával az egyes részletkérdések önálló kidolgozásával foglalkoztak. Az előadásra került dolgozatok az irányított gazdálkodásról és a szövetkezetekről, a „Hanza”-szövetkezetéről, a földbérlet-szövetkezetekről, a munkásszövetkezetekről, az agrár-export statisztikájáról, a szövetkezet és a mezőgazdasági forgalomról, az északi államok szövetkezetéről, a mező-

gazdasági értékesítő szövetkezetekről, a földmunkásszövetkezetekről, az építőtakarékról, az állatbiztosító szövetkezetekről és az erdélyi magyarság szövetkezeti mozgalmának fejlődéséről szóltak.

Dr. Hévey László adjunktus irodalmi működése: 1. „Ahol nincs nagybirtok“ c. agrárdemológiai munka. Megjelent a Bethlen Gábor Irodalmi R.-T. kiadásában, 1939. 107 oldal. 2. „Magyar gazdák újesztendeje“, megjelent: Felvidéki Reggeli Hírlap, 1940. január 1.

Török István tanszéki gyakornok a Darányi Ignác Agrártudományos Társaság által a „Hangya“ megbízásából a főiskolai ifjúság részére meghirdetett pályázaton díjat nyert, „A fogyasztási és értéksítő szövetkezetek közérdekű tevékenysége“ c. munkájával.

Növénytermesztéstani tanszék. Tanár: dr. Surányi János ny. r. tanár.

A tanszék és intézet tudományos és kutató működése, részben szemínáriumi foglalkozások keretében a következőkre terjedt ki: Szántóföldi, de főként gyepnövények 1000-magsúlyának változékonysága. Keverékvetések vetőmagmennyiségének pontosabb megállapítása. A Stebler-féle számítási mód körülményeinek vizsgálata. Gabonafélék jellemző gyommagvainak elterjedése a származás megállapítása céljából. A méztermelés és a takarmánynövények megtermékenyülése közötti összefüggés. Erről a tárgyról dr. Samu István tanársegéd a Természettudományi Társulat mezőgazdasági szakosztályi ülésén 1940. június 6-án előadást tartott „A nektár mennyisége és a magtermés közötti összefüggés felhasználása termésbecslésre“ címmel. Ugyanekkor tartotta meg „A gabonafélék gyomnövényeinek virágzási ideje miként követi a gazdanövény fejlődését?“ című előadását is.

B) Állatorvosi Osztály.

Anatómiai tanszék. Tanár: dr. Zimmermann Ágoston ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó intézetben az állatorvosi osztályon hirdetett előadásokon és gyakorlatokon kívül a mezőgazdasági osztály hallgatói részére adják elő a háziállatok anatómiáját és élettanát bemutatások kíséretében, továbbá a Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészeti hallgatói számára az összehasonlító anatómia és a gerincesek fejlődéstana köréből folynak előadások és gyakorlatok.

Az intézet tudományos kutatómunkája az összehasonlító, functionalis és tájanatómiai vizsgálatokra irányul, főképpen házi emlősállatokon és madarakon. Az intézet hivatalos személyzetén kívül öt doktorjelölt, két pályamunkán dolgozó és 12 díjtalan demonstrator foglalkozott anatómiai vizsgálatokkal, részben az intézet nagy gyűjteménytárának és tanulógyűjteményének karbantartásával és kiegészítésével.

Az intézet felszerelése e tanévben fagyasztókészülékkel, gőrfűrésszel és nagy csontfőzőüsttel gyarapodott az átmeneti hitelből folyósított 6000 P értékben.

Az intézetben készült a sajtó alól kikerült dolgozatok (a tanárén kívül): Dr. Zimmermann Gusztáv egyetemi magántanár és adjunktus, *Adatok a juh hasüregének tájanatómiájához*. Két képpel. (Állattani Közlemé-

nyek 36. k., 1/2. f.): Ugyanaz, *Vesalius András, 1514—1565.* (Állatorvosi Lapok 62. évf. 6. sz.). *Adatok a cseplesz összehasonlító anatómiájához és fejlődéstanához.* Három képpel. (Matematikai és Természettudományi Értesítő 58. köt.). Ugyanaz, *Az anatómia tanításáról.* (Á. L. 62. évf. 14. sz.). Ugyanaz, *A ló hátáról.* (Szent György 15. évf. 13—14. sz.). Ugyanaz, *Form, Lage und Befestigung des Hundepankreas.* Két képpel. (Verhandlungen der Anatomischen Gesellschaft auf der 47. Versammlung in Budapest. Ergänzungsheft zum Anatomischen Anzeiger 88. köt.). *Dr. Bodrossy Leo és Dózsa István, Az orsóideg átmetszése a madarak röptetésének megakadályozására.* Két képpel. Pályadíjat nyert dolgozat. (Á. L. 62. évf. 16. sz.). *Dózsa István, A házimadarak peripheriás idegrendszer.* Egy képpel. Állatorvosi-doktori értekezés, 1—34. o. *Kelen Endre, A kanárimadár (Serinus canarius) köztakarója.* Hat képpel. Állatorvosi-doktori értekezés, 1—52. o. *Dr. Bodrossy Leo és Dózsa István, Radialisneurektomie beim Geflügel.* Két képpel. Berliner und Münchener Tierärztliche Wochenschrift 1939. 40. sz. *Kojnok János és Palyusik Mátyás* anatómiai demonstratorok a háromosztatú idegducairól készített pályamunkájukkal 100 P állami pályadíjat nyertek.

Az intézet személyzete tevékeny részt vett az *Anatomische Gesellschaft*-nak Budapesten 1939 április 2—7-ig tartott 47. kongresszusán, melynek tagjai közül többen látogatták az intézetet és gyűjteményét.

Állattenyésztési intézet. Tanár: *dr. Wellmann Oszkár* ny. r. tanár.

Az intézet biokémiai laboratóriuma folytatólagosan tanulmányozta az állati szervezet ásványi anyagellátásának, továbbá a csontbetegségek keletkezésének kérdését. Részletes anyagforgalmi vizsgálatokat végzett nagyszámú malacon, továbbá nyúlön és csirkén. Tanulmányozta a D-vitamin, valamint a szervetlen vas- és rézvegyületek biológiai hatását és számos takarmányelemzést hajtott végre.

Az év folyamán összesen 209 anyag került vizsgálatra. Ennek kisebbik hányada (21%) vidékről, illetőleg más intézetektől beküldött minta volt. A vizsgált minták 78%-a állati eredetű anyag, a többi pedig takarmány, talaj, állatgyógyászati készítmény, stb. volt. A végzett vizsgálatok összes száma 997.

Az intézetben készült dolgozatok:

Dr. Urbányi László: Adatok a búzakarpa ásványi összetételéhez. (Magy. Állattenyésztés I, 257, 1939.) — *Untersuchungen über Rhachitis und verwandte Knochenerkrankungen. III. Mitt. Versuche an Hunden.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, Arch. Tierheilk. 74, 421, 1939.) — *Epiphysenlösung im Femurkopf bei einem jungen Pferd auf rachitischer Grundlage.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, Deutsch. Tierärztl. Wschr. 47, 353, 1939.) — *Die Bedeutung der Verabreichung von Eisen und Kupfer bei dem Salzstoffwechsel der Jungtiere.* (IV. Internationaler Tierzuchtkongress. Zusammenfassungen 1939., 73.) — *Tanulmányok a rachitisoról és a vele rokon csontbántalmakról. IV. közl. Összehasonlító kísérletek különböző fajtájú és különbözőképpen takarmá-*

nyozott malacokkal. (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, *Állatorv. Lapok* 63, 1, 7, 1940.) — *Untersuchungen über Rhachitis und verwandte Knochenerkrankungen. IV. Mitt. Vergleichende Versuche an Ferkeln verschiedener Rassen bei verschiedener Fütterung.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, *Arch. Tierheilk.* 75, 180, 1940.) — *Tanulmányok a rhachitisoról és a vele rokon csontbántalmakról. V. közl. Védő- és gyógyítókéísérletek malacokkal az úgynevezett D-vitaminlökéssel.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, *Állatorv. Lapok* 63, 19, 1940.) — *Untersuchungen über Rhachitis und verwandte Knochenerkrankungen. V. Mitt. Vorbüugungs- und Heilversuche bei Ferkeln mit D-Vitminstossbehandlung.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, *Arch. Tierheilk.* 75, 196, 1940.) — *Vizsgálatok a sertések húgykőveségéről.* (Dr. Sályi Gyulával együtt, *Közl. az Összehasonlító Élet- és Körtan Köréből* 37, 245, 1940.) — *Untersuchungen über Rhachitis und verwandte Knochenerkrankungen. VI. Mitt. Einfluss des Mineralstoffverhältnisses sowie des D-Vitamingehaltes im Futter auf die Ausnützung der Mineralstoffe.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, *Deutsch. Tierärztl. Wschr.* 48, 69, 1940.) — *Tanulmányok a rhachitisoról és a vele rokon csontbántalmakról. VI. közl. A takarmány ásványi sóarányának, valamint a D-vitaminnak befolyása az ásványi anyagok kihasználására.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, *Mezőg. Kut.* 12, 251, 1939.) — *A takarmány ásványi anyagtartalmának befolyása a fiatal malacok takarmányértékesítőképességére.* (Magy. Állattenyésztés 2, 13, 1940.) — *Vizsgálatok a rhachitisoról és a vele rokon csontbántalmakról. VII. közl. A mész-, illetve a foszfordús takarmányozás hatása a malacvér alkalitartalékára és közömbösítőképességére.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, *Mezőg. Kut.* 13, 1, 1940.) — *Untersuchungen über Rhachitis und verwandten Knochenerkrankungen. VII. Mitt. Über die Wirkung einer kalk- bzw. phosphorüberschüssigen Fütterung auf die Alkalireserve und den Puffergehalt de Blutes bei Ferkeln.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, *Deutsch. Tierärztl. Wschr.* 48, 201, 1940.).

Dr. Bárdos László: *A helyes ásványi anyagellátás jelentősége háziállataink takarmányozásában.* (Kamarai Ért. 18, 13, 1940.) — *A vitaminokról érdemes-e a gazdának tudni?* (Kamarai Ért. 18, 21—23, 1940.).

Az intézetben készült doktori értekezések!

Bárdos László: *Az ammoniumklorid és a nátriumhidrokarbonát adagolásának hatása elegendő meszet és foszfort tartalmazó takarmányon tartott nyulak Ca-, Mg- és P-forgalmára.* (Állatorvasdoktori értekezés, Budapest 1939.) — Tóth Kálmán: *Hazai takarmányok vastartalma.* (Állatorvasdoktori értekezés, Budapest, 1940.) — Sotiropoulos M. Konstantin: *A CaCO₃ és NaH₂PO₄ befolyása a fiatal nyulak ásványi anyagforgalmára.* (Állatorvasdoktori értekezés, Budapest, 1940.) — Cercem Celo: *Adatok a növekedő baromfi ásványi anyagforgalmához.* (Állatorvasdoktori értekezés, Budapest, 1940.) — Buday László: *A calcium lacticum és calcium carbonicum hatása a kifejlett nyulak Ca-, Mg- és P-forgalmára.* (Állatorvasdoktori

értekezés, Budapest, 1940.) — *Bujdosó István: A nyul, a sertés és a kutya vére és vizelete kémhatásának megváltozása kalciumklorid adagolása után.* (Állatorvosdoktori értekezés, Budapest, 1940.).

Kórbonnetani tanszék. Tanár: *dr. Jármay Károly* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó kórbonnetani intézetben az 1939/40. tanévben összesen 898 hullát boncoltak fel. A hullák legnagyobb részben az állatorvosi osztály klinikáiról, a m. kir. honvédség lóállományából, továbbá vidéki gazdaságokból és a székesfőváros lakosainak tulajdonából származtak. Állatfajok szerint a hullaanyag a következőképpen oszlott meg: 232 ló, 7 szarvasmarha, 4 birka, 283 kutya, 95 macska, 27 sertés, 52 nyul, 92 madár. Vizsgálatra került ezenkívül a székesfőváros állatkertjéből származó, különböző fajhoz tartozó 90 állat, valamint a vidékről felküldött 45 hullarész. Számos esetben szaktanácsot is adott az intézet magánfelek megkeresésére.

Az intézet tudományos kutató munkáját folytatta a leukaemia terén. A kutatások főleg a tyúkok erythroleukosisa ágensének további megismerésére irányultak; ezen munkálatokhoz a „*Lady Tata Foundation*” anyagi támogatást nyújtott. Az intézet kísérletes vizsgálatokat végzett különböző állati daganatokkal és a szabadszemmel el nem bírálható kóros szerveket szöveti vizsgálatoknak vetette alá. A rákkeltő szénhidrogének növekvéstgátló hatásának tanulmányozására beható kísérletes vizsgálatok történtek. (*Dr. Alapy Henrik* egy. ny. rk. tanár.) Az intézet tanársegédei előadásokat tartottak a Magyar Pathológusok Társasága nagygyűlésein és a Magyar Országos Állatorvos Egyesület szakülésein.

Az intézetben készült és sajtó alá került dolgozatok: 1. *Agócs Imre: Hurutos folyamatok vágósertések tüdejében.* (Állatorvosdoktori értekezés.) Budapest, 1940. 2. *Barabás Lajos: Az erythroleukosis kórokozójával végzett kísérletek fias tyúktojásokkal.* (Állatorvosdoktori értekezés.) Budapest 1940. 3. *Dutkay Lóránt: Új myxosarcoma tyúokban.* (Állatorvosdoktori értekezés.) Budapest, 1940. 4. *Fazekas Jenő: Daganatos és leukosisos megbetegedések vágott tyúkokban.* (Állatorvosdoktori értekezés.) Budapest, 1940. 5. *Guoth Endre: Adatok néhány egér és patkánydaganat röntgenrezisztenciájához in vitro kísérletekben.* (Közl. az összeh. élet és kórt. kör. XXVII. k. Állatorvosdoktori értekezés.) Budapest, 1940. 6. *Homoly Béla: A gümőkór formái Ranke Nieberle-féle tan megvilágításában.* (Állatorvosdoktori értekezés.) Szombathely, 1940. 7. *Dr. Kemény Armand: Adatok a hazai tyúksarcomákhoz.* (A Magy. Path. Társ. 1939. évi nagygyűlése. U. a.: *Lymphosarcomatosis sertésben.* (Állatorvosi Lapok LXIII. évf. 1. sz. 2. o.) 8. *Dr. Mohos József: Rendellenes csatornaszerű járat ló remesefalában.* (Közl. az összeh. élet és kórt. kör. XXVII. k.)

Szülészeti tanszék és klinika. Tanár: *dr. Hetzel Henrik* ny. r. tanár.

A szülészeti klinika betegforgalma a következő volt: 74 nagy állat, 335 kis állat, melyek közül 16 nagy, illetve 146 kis állat részesült operációval kapcsolatos orvosi kezelésben.

A tanszékhez tartozó poliklinikán vizsgálatra került 1624 eb, 301 macska és 268 egyéb apró állat.

Az intézetben tovább folytak a háziállatok véreinek, tejének és vizeletének hormontartalmát kutató vizsgálatok. Ezen kívül a következő tárgykörre vonatkozólag történtek kísérletek és tudományos vizsgálatok: A házi állatok vemhességének laboratóriumi vizsgálatokkal történő megállapítása, továbbá a hímállatok terméketlenségének okai és diagnosztikája, különös tekintettel az ondóvizsgálatra és a kóros mikroszkópos diagnosztikájára.

Járványtani és bakteriológiai intézet. Tanár: *dr. Manninger Rezső* ny. r. tanár.

Az intézet az oktatáson és a hallgatók gyakorlati foglalkoztatásán kívül ez évben is folytatólagosan a szűrhető ragályanyagok (virusok) tulajdonságainak kutatásával és e kereten belül különösen a száj- és körmőfájás elleni immunizálás és a virus okozta elvetélés oktanának kérdéseivel foglalkozott. Ezenkívül különös figyelmet szenteltünk a lépfene elleni immunitás feltételeinek megállapítására.

Az intézetből a tanév folyamán a tanár dolgozatain kívül a következő értekezések közöltettek: *Dr. Buza László*: Vizsgálatok a lépfenebacillus virulentiájáról. (Mathematikai és Természettudományi Értesítő, 1940. 59. k., 188. 1.); Untersuchungen über die Virulenz des Milzbrandbazillus. (Centralblatt f. Bakteriologie, I. Orig. 1940. 146. k., 17. 1.). — *Szécsényi István*: A lépfenebacillus virulentiájának változása tojásfehérjét tartalmazó húslevesben. (Állatorvosdoktori értekezés 1940.). — *Dr. Szabó Albert*: Adatok a gümöbacillusok tenyésztéséhez és azok típusainak meghatározásához Hohn- és Petragraniféle talajokon. (Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből, 1940. 27. k., 8. sz.).

Élettani és szövettani tanszék. Tanár: *dr. Deső Dezső* ny. r. tanár.

A kérdések, amelyekkel az Élettani és Szövettani Intézet foglalkozott a vércukorra, a vitamin-ellátásra, a vér kaliumtartalmára vonatkoztak. Ezeknek alapján több doktori értekezés készült el.

Belorvostani tanszék és klinika. Tanár: *dr. Mócsy János* ny. rk. tanár.

A klinika betegforgalma a következő volt: Az 1939. évben a nagy állatok kórházába fölvettek 1694 nagy állatot, a kis állatok kórházába pedig 1408 kis állatot. Birósági vagy magánmegkeresésre szavatossági vizsgálatot végeztek 53 esetben.

Az intézetben a klinikával kapcsolatos folyó munkákon kívül ez évben is folytatta *Marek János dr.* nyug. egyet. ny. r. tanár az angolkórra vonatkozó kísérletes és anyagforgalmi vizsgálatait. Tovább folytak az intézetben főként az idősebb állatokra vonatkozó elektrokardiográfus vizsgálatok, valamint többféle parazitás betegség eredményesebb kezelésére vonatkozó kísérletek is.

Az intézetből kikerült dolgozók: *Kátai Pál László: A ló és a szarvasmarha vére és vizelete vegyhatásának változása NH Cl adása után.* (Állatorvosdoktori értekezés, 1940.) — *Ruszkov Demeter: Vizsgálatok a kutya vérének alvadásáról.* (Állatorvosdoktori értekezés, 1940.). — *Szakmáry Géza: A ló szíváramgörbéjének alaki elváltozásai.* (Állatorvosdoktori értekezés, 1940.). — *Gyarmati E. hõ: Klinikai elektrokardiográfus vizsgálatok kutyákon.* (Állatorvosdoktori értekezés, 1939.). — *Bujdosó István: A nyul, a sertés és a kutya vére és vizelete kémhatásának megváltozása kalciumchlorid adagolása után.* (Állatorvosdoktori értekezés, 1940.). — *Dr. Winiczay Géza: Magyarányú arzénmérgezés hízóba állított sertések között.* (Állatorvosi Lapok 63, 61. 1940.).

A klinikán két hónapig dolgozott *dr. Mglej Szaniszló* lemergi állatorvosi főiskolai magántanár.

V. Közgazdaságtudományi kar.

A) Közgazdasági és Kereskedelmi Osztály.

Közgazdaság- és pénzügypolitikai tanszék. Tanár: *dr. Fellner Frigyes* ny. r. tanár.

A Közgazdaság- és Pénzügypolitikai Seminariumban a következők dolgozatok kerültek előadásra:

Községi pénzügyek reformja Olaszországban. Nagyhatalmak gazdasági érdekei a Távolkeleten. Háborús széngazdálkodás. Kézpénzfizetés és fizetési eszközökről való gondoskodás a katonailag megszállt területeken. A „TÉBE“ működése a trianoni békeszerződéssel kapcsolatban. Az örök béke. A váltóárfolyamok egyensúlya és annak okai. A béke közgazdasági következményei. Magyarország ipari fejlődésének alapjai és okai. Kartellképződés a nemzetközi kartelleknél. Andrew Carnegie: A munka hatalma című munkájának ismertetése. A visszacsatolt Felvidék és Kárpátalja gazdasági jelentősége, kül. tek. az iparra. A mezőgazdaság és ipar helyzete Franciországban. A világ aranyproblémája. Nemzetközi árumintavásárok jelentősége háború idején. Az olasz vagyondóról. Bevezetés a jelenkor gazdasági és szociális életének megértésébe. Ethikai és közgazdasági reformok. Pénzügyi függetlenség. A harmincas évek gazdasági mozgalma a Nemzetközi Fizetések Bankja és jelentéseinek megvilágításában. Az angol kereskedelempolitika az ottawai kongresszus óta és annak hatásai a világgazdaságra. Állami bankfelügyelet. Háborús pénzgazdálkodás, háborúk finanszírozása, tekintettel a mai háborúra. A német állami pénzgazdálkodás a háborúban.

Francia kereskedelmi enciklopédia és francia kereskedelmi nyelvi tanszék.

Tanár: *dr. Vonház István* ny. r. tanár.

A francia nyelvi szeminárium munkája az „Egyetemi Francia Társaság“ keretében folyt le.

A Társaság ülésein egyrészt meghívott előadók, másrészt a Társaság tagjai tartottak felolvasásokat ill. előadásokat. Az előadások tárgyai

közgazdasági, politikai, népesedéstani, kultúrális stb. problémák voltak. A viták alkalmával kitűnő alkalom nyílt a hallgatónak, hogy nyelvkészségüket fejlesszék, mivel üléseinken rendszerint néhány Budapesten tartózkodó francia ill. belga szakember is részt vett.

Francianyelvű könyvtárunkat ez évben kiegészítettük és rendeztük. A most már meglehetősen nagy könyvtáron kívül, francia folyóiratok és napilapok álltak a tagok rendelkezésére.

A kiemelkedőbb előadások ez évben a következők voltak: A liégei vízkiallítás; Belgium: Európa harctere; A mai francia mezőgazdaság; Hogyan fogja legyőzni Franciország az ország elnéptelenedését?; Jugoszlávia kereskedelmi politikája.

Gazdaság geológiai tanszék. Tanár: *dr. Lóczy Lajos* ny. r. tanár.

A tanszék az oktatáson és a hallgatók gyakorlati foglalkoztatásán kívül, a gyűjtemények fokozatos fejlesztésével: a tudományos munka terén különféle hegyszerkezeti és a magyarországi ásványolaj kutatás kérdéseivel foglalkozott. Az intézetben ezenkívül a magyarországi bazaltok és andezitek közettani vizsgálata folyik.

Az intézetben végzett tudományos kutatások és az intézet tagjainak szakmunkája.

Dr. Jugovics Lajos főiskolai tanár, egyet. m.-tanár, a nógrád-gömöri bazalthegyek közettani vizsgálatait folytatta. A nyári szünidő alatt, a m. kir. Földtani Intézet részére térképezte azokat. Szakirodalmi működése: Az Északcelebeszi, Gorontalo gránodioritja. Der Granodiorit von Gorontalo aus Nord-Celebes. Földtani Közlöny, 1940. — Smaragd bányászat a Keleti Alpokban. Földtani értesítő. 1940. — Nógrád-gömöri bazalthegyek. Természettudományi Közlöny, 1940.

Dr. Szelényi Tibor fővegyész, a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi és a Földművelésügyi Miniszter Úr engedélye folytán a m. kir. Földtani Intézet színképelemző laboratóriumában, a magyarországi ásványokban és kőzetekben előforduló ritka elemek, valamint földgázok hélium-tartalmának kimutatását végzi. E vizsgálatokkal kapcsolatban, a mennyileges színképelemzés eljárásainak kidolgozását is tanulmányozza.

Az intézetben készült egyéb tudományos vizsgálatok nyomán a következő dolgozatok jelentek meg. 1. *Dr. Szentés Ferenc*, címzetes tanársegéd, geológus: Jelentés az 1934-35 években a Mátra északi oldalán végzett földtani felvételtől. (A m. kir. Földtani Intézet évi jelentései, 1933-35.) A törökországi földrengés. Természettudományi Közlöny, 1940. 2. *Dr. Erdélyi Fazekas János* tanársegéd, geológus: Hegyszerkezeti megfigyelések a veszprémi fensík nyugati részén. (Földtani Közlöny, 1940.).

Kereskedelm és váltójogi tanszék. Tanár: *dr. Fülei-Szántó Endre* ny. r. tanár.

A Kereskedelmi és váltójogi szemináriumban a következő gazdasági és magánjogi tárgyú dolgozatok kerültek előadásra: Az üzletátruházás. A kereskedelmi üzlet eszmei értékének megállapítása. Névhasználat és tisztességtelen verseny. A tisztességtelen versenyről szóló törvény novellájának

ismertetése. A védjegyre vonatkozó nemzetközi megállapodások. A szabaddalmi jog újabb alakulása. A könyvvezetés jogi problémái. A részvénytársasági reform. Az ultra vires elv érvényesülése a magyar jogban. A hitese könyvvizsgálat az angol, német és magyar jogban. A kényszerkartel. Konzernszerű függőségek. A magánjog és kereskedelmi jog általános kötelmi jogi részeinek eltérései. A kereskedelmi vétel az északi államokban. Az új részletügylet törvény. A devizagazdálkodás jogi vonatkozásai. A bankfelügyelet Németországban. A forgatható fuvarlevél. A magánalkalmazotti jogviszony alakulása Magyarországon. Kollektív munkaszerződések. Mezőgazdasági munkásvédő törvények. A mezőgazdasági munkások biztosítása. A telepítési törvény. Uzsora és kizsákmányolás.

Közgazdasági és pénzügytani tanszék és szeminárium.

Tanár: dr. Heller Farkas ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó *Közgazdasági és Pénzügytani Szeminárium* 1939—40. tanévben is, mint az előzőkben a szokásos kettős csoportosításban folytatta a munkásságát. Az előző csoportban munkálkodók, kezdők, a magyar és idegen nyelvű fontos közgazdasági irodalomban kaptak részletes tájékoztatást, továbbá útmutatást az alapvető és időszerű gazdasági kérdések helyes megismerési és tárgyalási módszerét illetően. A proszemináriumot dr. Kádas Kálmán adjunktus vezette.

A második csoportban a *professzor* vezetése és irányítása mellett dolgozó *haladók* és a *doktori fokra készüők* fejtették ki munkásságukat az elméleti közgazdaságtan, valamint a gazdaságpolitika elméleti vonatkozású különféle területein. Ezek eredményeit a szemináriumi előadásokon ismertették és becsátották megvilágításra. Az előadott és megtárgyalt problémák fontosabbjai a következők voltak: *A magyar gazdaadósvédelem. A magyar földmunkáskérdés. Keynes-féle kényszerkölcson terv. Háborús nyersanyagprobléma. Népesedési optimum. Áralakulás szervezett versenyben. Konjunktúraelméleti vizsgálódások. A tojás szezonális áralakulásának elemzése. A jugoszláv külkereskedelmi politika elméleti szempontjai. Az ipari termelés jelentősége a nemzetgazdaságban. Az olasz autarkia eredményei. A mezőgazdaság belterjessége és termelékenysége. Aranygazdálkodás hatása a világgazdasági konjunktúrára. A német- és a magyar beruházási terv. A nemzeti szocializmus gazdaságpolitikai célkitűzései. Bankok szerepe a gazdasági hullámmozgások kialakulásában. Szpekuláció piaci szerepe. Magyar mezőgazdasági gépjáratás, stb.*

A szeminárium könyvtárának, folyóirat- és grafikon gyűjteményének látogatottsága a tanév folyamán erős fejlődést mutatott.

Dr. Kádas Kálmán adjunktus irodalmi munkássága keretében megjelent tanulmányok: a *Közgazdasági Szemlében* (1940.): *Árkülönbözetek jelzőszámai, Közvetett adók termelői átháríthatósága és a Technikák* (1940.): *A magyar- és román iparfejlődés statisztikájának összehasonlítása.*

Gazdaságpolitikai szeminárium. Tanár: dr. Bud János ny. r. tanár.

A gazdaságpolitikai szemináriumban dolgozó hallgatók közül különösen a doktori fokra készüők fejtették ki lelkes munkásságot. A felol-

vasásra került dolgozatok a gazdaságpolitika szétágazó anyagának legkülönbözőbb területeit ölelték fel, mindig figyelemmel kísérve a legújabb eseményeket is. A következő dolgozatok kerültek felolvasásra: Az aranyvaluta válsága. — Irányított fogyasztás a közéletmezés terén. — Az olaj. — Az idegenforgalom problémái. — Az alumínium. — Gazdaságpolitikai tudománytechnika, különös tekintettel a forrástanulmányokra. — Az automobil-forgalom. — A gyorsvasút. — Magyarország út- és közlekedéspolitikája a világháború után. — A világválság és gazdaságpolitika. — A honvédelmi törvény gazdaságpolitikai vonatkozásai. — Valamennyi felolvasást igen élénk vita követte, melyek legjava Bud János professzor vezetése mellett folytak le, távollétében pedig vitéz dr. *Homa Gyula* adjunktus vezette a vitákat.

Statisztikai tanszék és szeminárium. Tanár: dr. *Laky Dezső* ny. r. tanár.

Dr. Schweng Loránd adjunktus vezette a statisztikai szemináriumokat.

A tanév folyamán három szeminárium működött:

Statisztikai forrástanulmányok. Ezt a szemináriumot főleg első éves hallgatók látogatták. A szeminárium a legfontosabb statisztikai forrástanyagot ismertette, állandó utalással a módszertani vonatkozásokra.

Statisztikai proszeminárium. A proszeminárium a Statisztika című kollégium módszertani részének repetitoriuma. Számpéldák kidolgozása révén a hallgatók megismerkedtek a legfontosabb elemi számítási módokkal és az ábrázolás legalapvetőbb kérdéseivel. Az ismertetett elvek alkalmazására számos házidolgozatot készítettek. Újítás volt a szeminárium programjában az ország gazdasági életére vonatkozó legfontosabb statisztikai számananyag szisztematikus ismertetése. Az adatokat a hallgatók maguk állították össze és megbeszélésük sok hasznos gyakorlati és elvi kérdés alaposabb megvilágítását tette lehetővé. Ebben az évben szerepelt először a szemináriumi oktatásban a vetítés, mely rendkívül hasznosnak bizonyult. A proszeminárium programja és módszere teljesen kialakultnak tekinthető és további feladat a példák és demonstrációs anyag változatosabbá tétele és az üzemi vonatkozások fokozottabb hangsúlyozása.

Statisztikai szeminárium. Ebben a szemináriumban a proszemináriumban szerzett ismeretek továbbfejlesztése folyt az ott nem tárgyalt nehezebb fejezetek átbeszélése, illetve a már tárgyalt fejezetek alaposabb és mélyebb átdolgozása útján. Különös gondot fordítottunk a gyakoribb módszertani hibák megbeszélésére és a kritikai készség fejlesztésére.

A statisztikai oktatás alaposabbá és gyakorlatibbá tételére tervezett mintalapsorozat sok lappal bővült. Így elkészült egy sok kombinatív lehetőséget adó felvétel feldolgozásának sémája.

Az ebben az évben beszerzett vetítógép rendkívül hasznosnak bizonyult, bár a házilag készülő diapozitív-sorozat még korántsem mondható teljesnek. Kiegészítése állandóan folyik.

A hallgatók gyakorlati statisztikai munkába való bekapcsolásának lehetővé tételére újabb szorzógépet és néhány rajzkészletet szereztünk be.

A szeminárium könyvtára az év folyamán örvendetesen gyarapodott.

A tanszék irányítása mellett a következő doktori értekezések készültek el: *Magyarország kereskedelmi forgalma a Közel Kelettel az 1925—1938. években, Az önköltségszámítás statisztikai alapjai, A gépjárműforgalom fejlődése hazánkban 1920-tól.*

Közigazgatási jogi tanszék és szeminárium. Tanár: dr. *Egyed István* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó közigazgatási jogi szemináriumban dr. *Egyed István* professzor, valamint *Polzovics Iván* dr. magántanár vezetése alatt a közigazgatási jog, az ipari közigazgatási jog és a nemzetközi jog területein végeztek a hallgatók kutató munkát. A szeminárium elsősorban a hallgatók közreműködésére van alapítva. Újabb jogszabályok, újabban megjelent cikkek, külföldi folyóiratok ismertetése, az illető tudományágak egyes részletkérdéseinek megbeszélése, kivételesen meghívott külső előadók részéről való előadások teszik ki a szeminárium működését.

A szemináriumban a tanév folyamán 45—50 hallgató részvételével 21 előadó ülésen 27 előadást tartottak a következő tárgyról:

A munkaszolgálat és az új honvédelmi törvény. Anglia légvédelmi közigazgatása. A magyar városi jog fejlődése a XVIII. század derekán. A községrendezés alapelvei. Községi rendőrség. A sajtókamara. A népi elv jelentősége a nemzetközi jogban. A nagyvárosok közigazgatása. A trianoni békeszerződés és a revízió útja. Közigazgatás és önkormányzat. A magyar posta szervezete. A német nemzeti szocialista törvényhozás sajátosságai. Jugoszlávia magyarlakta területeinek közigazgatása. A városokról szóló törvényjavaslat az 1843/44. évi országgyűlésen. A tanya-kérdés. A tanyakérdés rendezése. A közigazgatás megújulása. A közigazgatás és az emberek. A közigazgatás és a népismeret. Berlin közigazgatása. Közigazgatási vezérkar. A gyermeknevelési pótlék. Az ipartestületek szerepe az ipari közigazgatásban. Községeink közigazgatása. A közigazgatási képzés reformja. A lateráni szerződés — a Szentszék nemzetközi jogi helyzete.

A tanszéken működő magántanár önálló tanulmányai:

Polzovics Iván dr. egyetemi magántanár: *Népi elv — népi önrendelkezés.* A Magyar Külügyi Társaság kiadványa, Budapest, 1939. 80 old.

A gazdasági háború és a nemzetközi jog. Különlenyomat a Külügyi Szemle 1940. évi 2. számából, 16 oldal.

Két nagyobb tanulmányt írt a Külügyi Szemlébe a *tangeri hadijog* alapkérdéseiről és a *gazdasági háborúról* (1940. 1. és 2. szám.).

Mint a Külügyi Szemle állandó nemzetközi jogi rovatának vezetője ebbe a rovatba a következő kérdésekről írt cikket:

Hadijogi bevezető. — Protektorátus. — Teghze Gyula. — Tengeri menedékjog. — Az Admiral graf Spee esete. — Semlegesellenes támogatás. — Az Asama Maru esete. — Athajózás a semleges parti tengeren. — Az Altmark-eset. — Totális háború és nemzetközi jog. — Háborús megszállás.

A m. kir. kormány megbízásából kiadott Magyar Törvények és Egyéb Jogszabályok Mutatója c. éves kiadványban *szerkesztette* a közjog, valamint a miniszterelnöki és külügyminiszteri tárca anyagát.

Előadást tartott a népi elv szerepéről a Duna-medencében a Magyar Nemzetpolitikai Társaság felvidéki osztályában Kassán és Élettér-nagyterrend címen Budapesten, nemzetközi jogászok zártkörű társaságában.

A tanszék könyvtára az év végével 2435 kötetet tett ki, melyből 350 kötet volt a tanév folyamán a beszerzés.

A „*Közlekedési Szeminárium*“ tudományos munkássága és munkarendje. Vezető tanár: néhai ifj. dr. németvölgyi *Fellner Frigyes* magántanár, meghívott szakelőadó. A sajtó jelentősége a hírszolgálatban. Észak-amerikai Egyesült Államok vasútai az 1938. évben. Az autóstrada jelentősége honvédelmi és gazdasági szempontból. A vasutak elektrifikálásának jelentősége. A visszacsatolt Felvidék és Kárpátalja közlekedési hálózatának bekapcsolása a Csonkaország közlekedésébe. A Duna és Rajna forgalmának összehasonlítása. Az autó és vasút versenye. Egyes államok vasútai üzleti eredményeinek ismertetése és kritikája. A tengerhajózás akadályai a német-angol és francia háború következtében. Szekérfuvarozás Hazánkban. Különböző fuvarjogi és közlekedési-jogi döntvények és ítéletek ismertetése és bírálata. A postatörvény ismertetése. Az autarkikus gazdálkodás hatása a nemzetközi forgalomra. Nemzetközi postaegyezmények. Versenyútvonalak a mai Európában. A Suez- és Panama-csatorna jelentősége a világforgalomban. A repülőgép gazdasági jelentősége.

VII.

Kirándulások és mérőgyakorlatok az 1939/40. tanév folyamán.

I. Mérnöki és Építészmérnöki Kar.

A) Mérnöki Osztály.

Ottay Károly ny. r. tanár a *III. éves mérnökhallgatókkal* Nógrád-Verőce község határában tartotta a *kötelező geodéziai külső terepen végzendő mérőgyakorlatokat*. E gyakorlatok kiterjedtek alappont meghatározásokra (háromszögelés, pontkapcsolások, sokszögelés, továbbá szintezés) és részletmérésekre (derékszögű és poláris koordinátamérés, tehmétria, mérőasztalfelvétel). E méréseket gyakorlati feladatok megoldásának keretében végeztük.

A magassági részletmérés begyakorlására hossz- és keresztoszelvevényeket vettek fel, különböző redukáló tahimétekkel rétegvonalas térképeket készítettek, továbbá barométeres magasságméréseket végeztek. A vízszintes mérés eredményeit, valamint a hossz- és keresztoszelvevényeket grafikusán is feldolgozták.

Ugyancsak Nógrád-Verőcen a *geodéziai tagozat IV. éves mérnökhallgatói* a Magyar-mátyás dűlőben 11 pontból álló trigonometriai hálózatot fejlesztettek, melynek alapvonalát mérőlécekkel és indilatán szalaggal mérték. Ebben a hálózatban trigonometriai magasságméréssel több úton meghatározták az egyik kataszteri hegyi pont magasságát. A dűlő keleti feléről tahigrafométriával rétegtérveket készítettek.

Nógrád-Verőcen az önként jelentkező *IV. éves gépészmérnök-hallgatók* részére is tartottunk külső mérőgyakorlatokat, amelyekben kedvezőtlen (lejtős) terepen fekvő, szabálytalan alakú telkeket mértek fel különböző módszerekkel, kiterjeszkedve a tereppontok magasságának megállapítására és a felvétel grafikus feldolgozására is. Az általuk készített térképbe bejegyezték a magasságokat és megszerkesztették a rétegvonalakat. A telkek területét a koordinátákból számítással, a rajz után pedig mérés (planiméterekkel) állapították meg.

Dr. Kossalka János ny. r. tanár vezetésével, illetőleg a tanszék segédtanyszemélyzetének a vezetésével a *IV. éves mérnökhallgatók* megtekintették az összekötő vasúti hidat és az állami gépgyár hídműhelyét.

A tanulmányi kirándulásokon a hallgatók közvetlenül megismerték a hídszerkezeteket, a munkagépeket, a különböző megmunkálási módokat, az összeszerelést.

Dr. Mihailich Győző ny. r. tanár vezetése alatt a III—V. éves mérnökhallgatók megtekintették a pozsony-eperjesi vasbeton kis Duna-híd, valamint a medvei Duna-híd építését, az óbudai Duna-híd hídfőinek alapozási munkáit és a szolnoki vasbetonfelüljáró építését.

Dr. Liska József ny. r. tanár vezetése alatt a IV. éves mérnök- és az V. éves építészmérnök hallgatók 1939. december havában megtekintették az Országos Társadalombiztosító Intézet Fiumei-úti balesetkórházának és rendelő intézetének villamos berendezéseit.

Németh Endre ny. rk. tanár vezetésével a C) tagozatos mérnökhallgatók tanulmányi kirándulás keretében megtekintették a m. kir. Országos Öntözésügyi Hivatal tiszafüredi szivattyútelepét, csatornahídját és a tiszafüredi öntözőrendszer egyéb műveit.

A IV. éves mérnökhallgatók meglátogatták a Székesfővárosi Vízművek folyamatban lévő bővítési munkálatait (a szigetmonostori új kútsorozat, áttemelőtelepek, bécsiúti csőfektetés stb.), a soroksári-úti szennyvíztelepet, a Budapesti Országos Kereskedelmi és Ipari Kikötőt, az építés alatt álló Szabad Kikötőt és a nyergesújfalusi Eternit-Művek ipartelepét.

A III. éves mérnökhallgatók vízsebességmérési műszergyakorlatokat végeztek a Dunán a Műgyetem előtt, mederfelvételt szondirtachigráffal a Műgyetem előtti Dunaszakaszon, vízmennyiségmérést az óbudai Duna-ágban és patakfelvételt az Aranyhegyi-patakon, nagyobbarányú mederszelvényfelvételt a tanszék nagymarosi vízsebességmérő állomásán a Duna magas vízállása folytán csak bemutató alakjában végeztek. Meglátogatták a Kvassay-hajószállítót és a m. kir. földművelésügyi minisztérium Vízirajzi Intézetének vízsebességmérőket hitelesítő állomását.

A II. éves mérnökhallgatók meglátogatták a Vízirajzi Intézet vízsebességmérőket hitelesítő állomását.

Az út- és vasútépítéstani tanszék Sármezey István adjunktus vezetésével a IV. éves mérnökhallgatókkal 1940. évi május és június hónapokban a gödöllői határban fekvő Szárító-pusztát mellett út- és vasútnyomozó gyakorlatokat tartott. E gyakorlatok tárgyát az utak és vasutak nyomozásánál alkalmazott eljárások ismertetése és a már megállapított vonal nyomjelzési munkálatainak gyakorlati végrehajtása alkották.

B) Építészmérnöki Osztály.

Arvé Károly ny. rk. tanár vezetésével a III. éves építészmérnök-hallgatók 1939. november 15-én tanulmányi kirándulás keretében megtekintették a „Hunnia“-filmgyár Gyarmat-utcai új építkezéseit és üzemi berendezéseit.

1940. május 22-én a II. éves építészmérnök-hallgatók megtekintették az „Eternit-Művek“ nyergesújfalui gyártelepét és ott az aszbesztcement tetőfedőlemez-, cső- és egyéb épületszerkezeti anyagok készítését.

1940. május 27-én a II. és III. éves építészmérnök-hallgatók megtekintették Bpest szfv. Pongrácz-úti kislakásos bérháztelepének építkezését.

Dr. Vendl Aladár ny. r. tanár vezetésével az I. éves mérnök- és építészmérnök-hallgatók a következő geológiai tanulmányi kirándulásokon voltak: 1. Óbuda, Kiscelli-fennsík környékén a suvadásra hajlamos lejtők közeiteit: a kiscelli kék és sárga agyagot, lösz, forrásvízi mészkövet és dolomitot tanulmányozták; 2. Pomáz határában az Oszoly-, Csikóvár- és Mesélőhegy mészkő, homok, andezit és andezittufa előfordulásait tekintették, különös tekintettel lévén a térszín vulkanológiájára és az útburkoló kövek sajátosságaira; 3. A Gellért-hegy, Kisgellérthegy tömegét felépítő dolomit, breccia, mészkő és márga megismerésén kívül megtekintették a régi hévforrásnyomokat és foglalkoztak a hévforrások kérdésével is; 4. a Velencei-hegységben a gránit-, kvarcit-, andezit- és kontaktpala-előfordulásokat keresték fel és a kőzetek mállását figyelték meg; 5. Tétény határában a földalatti köfejtőkben a durva mészkövet és az alatta lévő homokot és fedő kavicsot volt alkalmuk látni; 6. Kunszentmiklós határában a szikesek előjvetelét nézték meg kézfúrások és egyszerű kémiai vizsgálatok helyszínen való elvégzése alapján; 7. a Műegyetem és a környéken levő nagyobb épületek terméskéveit is megnézték, külön figyelve azok időellenállóképességére és állapotára.

II. Gépész- és Vegyészmérnöki Kar.

A) Gépészmérnöki Osztály.

Dr. Misángyi Vilmos ny. r. tanár vezetésével a III. éves gépészmérnök-hallgatók az 1939/40. tanév I. és II. félévében az alább feltüntetett gyártelepeket tekintették meg:

- 1939. szeptember 21-én Magyar királyi Állami Vas-, Acél- és Gépgyár.
- 1939. szeptember 28-án M. Á. V. Északi Főműhely.
- 1939. október 5-én Donáth József Vasöntöde és Gépgyár R.-T.
- 1939. október 12-én Hirman Ferenc Fémöntöde és Rézárugyár.
- 1939. október 26-án Weiss Manfréd Acél- és Fémművei.
- 1939. november 16-án M. Á. V. Északi Főműhely (a szeptember 28-i látogatás folytatása).
- 1939. november 16-án Hydroxigén Gázválasztó R.-T.
- 1939. november 23-án Furnir- és Lemezművek R.-T.
- 1939. november 30-án Pannónia Báránbőrnemesítő R.-T.
- 1939. december 14-én Wolfner Gyula és Társa Bőrgyár R.-T.
- 1939. december 21-én Magyar Radiátorgyár R.-T.
- 1940. február 28-án Első Magyar Kártszalaggyár.
- 1940. március 6-án Első Magyar Gyapjúmosó- és Finomposztógyár R.-T.
- 1940. március 13-án Hungária Jacquard Szövőgyár R.-T.
- 1940. április 10-én Linum-Taussig S. és Fiai Lemezárugyár R.-T.
- 1940. április 17-én Kender-Juta és Textilipar R.-T.
- 1940. április 24-én Goldberger S. és Fiai Fonó- és Szövőgyár.
- 1940. május 1-én Magyar Pamutipar Nyomógyára.

1940. május 8-án Selyem- és Gyapjúárugyár R.-T.
 1940. május 15-én Eternitművek, Nyergesújfalú.
 1940. május 22-én Futura Gyapjúraktárai, Csepeli Szabadkikötő.
 1940. május 29-én Első Magyar Cartonlemezgyár R.-T., Budafok.

Vitéz Verebélj László ny. r. tanár 1940. május 22-én hallgatóságának 30 tagját tanulmányi kirándulásra vezette Bánhidára, az ottani állami villamos erőmű és az államvasutak villamos üzemének megtekintésére, 1940. május hó 27-én pedig a Felten & Guillaume-gyár üzemének megtekintésére.

Vajda Ödön ny. r. tanár vezetésével a gépészmérnök-hallgatók a következő gyárat tekintették meg:

1939. nov. 6-án a nagysurányi cukorgyárat.

1940. jún. 22—28-ig a recski érebányát és előkészítő üzemét, a bélapátfalvi cementgyárat, az ózdi vasművet, az özörényi cellulozegyárat, a rozsnói állami vasbányát és előkészítő üzemét.

B) Vegyész-mérnöki Osztály.

Dr. Vendl Aladár ny. r. tanár vezetésével az I. és III. éves vegyész-mérnök-hallgatók a budai hegyek, a Szentendrei-hegység, a Velencei-hegység ásvány- és kőzet előfordulásait tekintették meg, különös figyelemmel lévén az együttes előfordulás (paragenesis) és képződés egymásutánjának (successió) érdekességeire. Így megismerték a magmatikus, szediment és kontakt előfordulások egyszerű eseteit. Kunszentmiklós környékén a szikesedést tanulmányozták kézifúrások és gyors kémiai vizsgálati módszerek alapján és megnézték a szikes talajjavítás néhány módját.

Dr. Binder Géza c. ny. rk. tanár vezetésével a III. éves vegyész-mérnök-hallgatók megtekintették a Szent István Tápszerművek R.-T. és a Kőbányai Polgári Serlőző, Union Keményítő R.-T., Deutsch Malátagyár és a Leipziger Vilmos Szesz- és Cukorgyár ipartelepét.

Dr. Nyul Gyula adjunktus, h. tanár vezetésével a III. és IV. éves vegyész-mérnökhallgatók 1940. május hó 17-én tanulmányi kirándulás keretében megtekintették a Magyar Amerikai Olajipari R.-T. lispei ásványolajfúrásait.

1940. június hó 4-én a III. és IV. éves vegyész-mérnök-hallgatók a várpalotai lignitbányát és lignitnemesítő-telepet tekintették meg, majd a péti Nitrogén R.-T. pétfürdői gyártelepének üzemait (ammóniagyár, salétromsavüzem, crackolótelep) tanulmányozták ugyancsak dr. Nyul Gyula adjunktus, h. tanár vezetésével.

Vitéz dr. Lányi Béla c. ny. rk. tanár vezetésével a III. éves vegyész-mérnök-hallgatók 1940. június hó 18-án a Hungária Műtrágya-, Kénsav- és Vegyipari R.-T. Kén-utcai kénsav- és szuperfoszfátüzemét tekintették meg.

III. Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar.

A) Bánya- és Kohómérnöki Osztály.

Boleman Géza ny. r. tanár vezetésével a III. éves bányamérnök-hallgatók az évvégi nagy tanulmányút alkalmával megtekintették Ganz és Társa Villamossági gyárat, Budapest Székesfőváros Elektromos Műveit és az Egyesült Izzólámpagyárat.

Kövesi Antal ny. r. tanár vezetése mellett a III. éves kohómérnök-hallgatók tanulmányi útjuk során megtekintették a Weiss Manfréd acél- és fémműveit, továbbá a Magyar Általános Vas- és Gépgyár budapesti gyártelepét.

A téli félév végén az V. éves kohómérnök-hallgatók tanulmányi kirándulásuk során a következő üzemeket, illetve intézményeket tekintették meg: 1. M. Kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetet, Budapest. 2. Fémáru-, Fegyver- és Gépgyár R.-T., Budapest. 3. Hirmann Ferenc fémöntőde, rézáru- és vagonfelszerelési gyár, Budapest. 4. Ganz és Társa villamossági, gép-, vagon- és hajógyár R.-T., Budapest. 5. M. kir. Állami vas-, acél- és gépgyár, Budapest. 6. Horganyhengermű R.-T., Vác. A tanulmányutat *dr. Verő József* egyetemi adjunktus, előadó vezette.

A nyári félév végén *Széki János* ny. r. tanár vezetésével megtartott fémkohászati tanulmányút során, amelyen *Krutkovszky Károly* egyetemi adjunktus is résztvett, a III. éves kohómérnök-hallgatóknak bemutatott üzemek: 1. M. Kir. Állami Pénzverő, Budapest. 2. A m. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak sajjóházai vasércelőkészítő és -pörkölőműve. 3. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T. rozsnyóbányai vasércelőkészítő és -pörkölőműve. 4. A csucsomi m. kir. antimonbánya, az antimonérfloztálómű és az antimonkohó. 5. Aggteleki cseppkőbarlang. 6. Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyipari R.-T. budapesti kénsavgyára. 7. Weiss Manfréd acél- és fémművei R.-T. fémkohászati vonatkozású üzemei Csepelen. 8. A „Metallochemia“ kohászati, vegyipari és fémkereskedelmi R.-T. nagytétényi fémkohója.

Finkey József ny. r. tanár vezetése alatt és *dr. Maress Zoltán* tanársegéd kíséretében a bányamérnöki tagozat IV. éves hallgatói az 1940. év május havában megtekintették a felsőgallai szénosztályozót, a cement-, alumínium-, karbid- és ferroszilíciumgyárat, a szénlepárolót; a tatabányai brikettgyárat; az egercsehi szénmosót, szénosztályozót és szénzárítót; a belpátfalvai cementgyárat.

Dr. Tárczy-Hornoch Antal ny. r. tanár hallgatóival geodéziai külső gyakorlatot és egyhetes zárógyakorlatot tartott Sopron város környékén. Ez utóbbi alapvonal-mérésből és fejlesztésből, háromszögelésből, pontkapcsolásokból, sokszögelésből, szintezésből, részletmérésekből, valamint tachimetrikus felvételekből állott. A mérési eredményeket a hallgatók feldolgozták és térképezték. Hat napos bányaméréstani zárógyakorlat Rozsnyón. Ez felölelte az aknafüggélyezést, aknamélységmérést, a táró- és lejtaknaméréseket, a bányabeli részletes fölmérést és szintezést. Ez utóbbi mérési eredmények földolgozása és a bányatérképek elkészítése Sopronban történt.

Esztó Péter ny. r. tanár vezetésével a IV. éves bányamérnökhallgatók évvégi tanulmányútjukon Tatabányán, Egercsehiben, Ózdon, Percesen és Tokodon tanulmányozták a bányüzemek berendezéseit.

Dr. Diószeghy Dániel helyettes tanár, adjunktus résztvett a IV. éves kohómérnökhallgatók évvégi tanulmányútján, mely alkalommal megtekintették a M. Kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak diósgyőri üzemait, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T. ózdi és borsodnádasi üzemait, a Kassai Magnezitművek telepét, a Weiss Manfréd Acél- és Fémművei R.-T. csepeli acélgyári üzemait, a Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Waggon- és Hajógyár kőbányai úti üzemait.

B) Erdómérnöki Osztály.

Fekete Zoltán ny. r. tanár a szokásos kisebb gyakorlatokon kívül, *Iby Gábor* díjas gyakornok segédletével vezette a IV. éves erdómérnökhallgatók ötnapos miskolci erdőrendezési gyakorlatát és résztvett a Bereg és Máramaros vármegyék területén rendezett közös tanulmányúton.

Kelle Arthur ny. r. tanár és *dr. Győrfi János* tanársegéd a sopron környéki erdőekben hetenkint tanulmányi és gyűjtőkirándulásokat tett. Dr. Győrfi János résztvett 1940. május havában a III. éves erdómérnök hallgatók tanulmányútján, amely alkalommal a gödöllői „József főhercegliget” m. kir. fenyőkísérleti telepet, a kalocsai főkáptalan erdőbirtokát, a püspökladányi szikkísérleti telepet, a Latorica gazdasági és ipari r.-t. latorcavölgyi, és a m. kir. kinestár taracvölgyi, körösmezői és rahói erdőgazdaságát tanulmányozta.

Dr. Fehér Dániel ny. r. tanár az 1939/40. év folyamán a Részletes Növénytannal kapcsolatos külső gyakorlatokat a Sopron körüli erdőekben tartotta meg. Ezenkívül a Földművelésügyi Minisztérium Termelési Főosztálya és a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara megbízásából az év folyamán többször beutazta és tanulmányozta hazánk különböző klíma-vidékein fekvő kísérleti területeit.

Az út-vasútépítéstani tanszék a *Modrovich Ferenc* ny. r. tanár adminisztrálása alatt álló erdőhasználati tanszékkel együtt az őszi félévben tanulmányútát rendezett a IV. éves erdómérnökhallgatókkal az Esterházy hercegi hitbizomány lenti erdőgazdaságának feltárási hálózatának, folyó erdőhasználati munkáinak és lenti ipartelepének megtekintésére.

A nyári félév végén a IV. éves erdómérnökhallgatókkal egy hetes összefüggő nyomjelző gyakorlatot tartott a Sopron városi erdőben.

A nyári félév végén több érdekelt erdómérnöki tanszékkel együtt a III. és IV. éves erdómérnökhallgatók részére tanulmányútát vezetett Kárpátaljára. Ott megtekintették a Latorica R.-T. erdőgazdaságát, erdei vasútjait, beregszentmiklósi és szolyvai fűrésztelepeit, majd a Szolyva falepáról ipartelepét Szolyván. Ezt követően tanulmányozták a bustyaházai m. kir. erdőigazgatóság taracközi fűrészét és tutajbekötőjét, a taracközi erdei vasutat mellékpályáival és felszerelésével együtt, a Taracvölgyére hajló

erdőgazdaságait. Innen folytatódott a kirándulás a rahói m. kir. erdőigazgatóság körösmezői erdőigazgatóságaiba, majd a Hoverla-nyergén át a Hoverla őserdő és tovább a Fehér-Tisza völgyébe. Visszafelé Újpesten megtekintették a Lőwy-féle furnérgyár ipartelepét.

Dr. vitéz Bokor Rezső egyetemi m. és h. tanár, adjunktus és *Szűcs Ferenc* egyetemi díjas gyakornok vezetésével a IV. éves erdőmérnökhallgatók a következő erdőhasználati és fatechnológiai tanulmányi kirándulásokat, illetőleg utakat tették meg: a) Tanulmányozták a Sopron sz. kir. thj. város és a Műegyetemi Tanulmányi Erdőgondnokság erdőgazdaságaiban folyó összes erdőhasználati munkálatokat. A hallgatók ezidén is a vágás tervezéstől a kitermelésig végeztek tölgy-, bükk- és egyéb lombosfa és lúfenyő kitermelési és felkészítési munkákat csoportosan a tanulmányi erdőben. Meglátogatták a fontosabb soproni fafeldolgozó üzemeket és faraktárakat. b) 1939. november hó 23—26-án háromnapos tanulmányút keretében tanulmányozták a herceg Esterházy Hitbizomány Lenti kerületének erdőgazdaságait, ahol főleg az erdeifenyő kitermelése, hosztolása és felkészítése, talpfa- és dongatermelés, épületfatermelés, vágásfelvétel és elszámolási módok, továbbá a közelítés módszerei és az erdei vasútüzem voltak az érdeklődés középpontjában. A lenti-i gőzfűrészüzem nagyszerűen egészítette ki az erdeifenyő hulladék nélküli feldolgozásának ismertetését és a parkettakészítést is bemutatta. A csömödéri gőzfűrészen pedig a bükkfa feldolgozását látták igen tanulságos és korszerű módon. 1939. december hó 18—21-ig négynapos tanulmányút keretében a miskolci m. kir. Erdőigazgatóság erdőgondnokságaiban a fatermelés, közelítés és szállítás munkálatait, illetőleg berendezéseit tanulmányozták. E közben különösen a tölgy- és fűkyszerfa termelésben, az erdei választékok kiszabásában és kialakításában vettek részt cselekvőleg csoportokba osztva a hallgatók. Megtekintették az Erdőigazgatóság működésben lévő kőbánya üzemét és mészégető kemencéit, továbbá a szénégetési munkálatokat. Majd a ládi tűzifaraktár kezelését és a mellette fekvő gőzfűrész üzemét tanulmányozták, ahol különösen a kemény lombosfa feldolgozása nyújtott korszerű ismereteket. Ugyanitt a gőzölés és a szárítás műveleteiről is beható bemutatásban részestültek. 1940. május hó 20-tól 27-ig bezárólag a III. éves erdőmérnökhallgatókkal együtt az erdőmérnöki osztály professzorainak vezetésével először vezetett a tanulmányút Kárpátaljára. Először a munkácsi „Latorica“ R.-T. erdőigazgatóságát és a korszerűen berendezett és vezetett fafeldolgozó üzemét tanulmányozták, még pedig a szentmiklósi és szolyvai gőzfűrésznek annak összes melléküzemeivel együtt. Az erdei tanulmányút a vasúti szállítás, a közelítés, az állományápolás és az állományátalakítás köréből adott főleg maradandót. A magyar testvériség gondolatát ápolta a munkácsi Csillag-szállóban a város és a környék vezető embereinek bevonásával tartott többszáz terítékes díszvacsora, amelyet a Latorica R.-T. adott a résztvevők tiszteletére. Szolyván megtekintettük a falepároló gyártelepét is. Innét útunk a bustyaháza m. kir. Erdőigazgatóság kerületébe vezetett. Itt megtekintettük a tutajbefúró partot, a tutajkötést, faraktárt és gőzfűrészüzemet melléküzemeivel együtt. Utána a taracközi erdei vasút üzemét, az épülő tarackrasznai gátat, majd a németmokra, a királymezői és brusz-

turai erdőhivatalok kerületében a fatermelést, közelítést és szállítást tanulmányoztuk. Különös figyelmet érdemeltek a különböző eszszató- és úszatóberendezések, partbiztosítások, mederszabályozás, továbbá a felújítások és állományátalakítások, pisztrángtenyésztés és erdei munkáskérdések Kárpátalján. A rahói m. kir. Erdőigazgatóság kerületében a Hoverla-őserdő, a havasi erdő- és legelőgazdálkodás, a havasi véderdők tanulmányozása, a nevezetes hoverlai-gát, a lazescsinai-gát, majd a tutajozás és úsztatás berendezésének és üzemének megtekintése egészítette ki a gyakorlati oktatás kereteit. Egy nap az újpesti Furnir- és Lemezgyár berendezésének és üzemének tanulmányozásában telt el, ahol a rönk kipartolása, darukon való szállítása mellett különösen szalagfűrészüzem és korszerű rétegelt lemezgyárszolgált tanulmány tárgyául. Egy külső gyakorlatot Kőszeg sz. kir. város erdőgazdaságában tartottunk, ahol erdeifenyő és tölgy hoztoltást, vágásfelvételt és a dongakészítést tartottuk főleg szem előtt. Ugyancsak Kőszegen megtekintettük a kőszegi fenyőmagpergető gyárat, valamint a Müller-féle fűrésztelepet és bükkfahordógyárat.

IV. Mezőgazdasági és Állatorvosi Kar.

A) Mezőgazdasági Osztály.

Dr. Doby Géza ny. r. tanár irányításával a mezőgazdasági hallgatók a tangazdasági gyakorlatokkal kapcsolatban a következő kirándulásokon és külső gyakorlatokon vettek részt: A külső mezőgazdasági kémiai gyakorlatok részben az egyetem pátyi tangazdaságában, részben a Vác melletti kláraházapusztai gazdaságban voltak. Ezenkívül meglátogatta a hallgatóság: az Országos Kémiai Intézetet, a M. Kir. Állatélettani Intézetet, az Országos Gabona- és Lisztkísérleti Állomást, a Hungária Műtrágya- és Kénsavgyár műtrágyagyárat, a Székesfőváros Élelmiszer Üzemének és Hűtőházának telepét, az Óbudai Gázgyárat, az Országos Mezőgazdasági Tenyészállat-kiállítást és a Székesfővárosi Vegykísérleti Állomást.

Dr. Schandl József ny. r. tanár vezetésével a hallgatók megismerkedtek az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ Horthy Miklós-úti telepét és Fehérvári-úti sajtraktárát. Az ott látottak jelentős mértékben gyarapították tejgazdasági ismereteiket. Az Első Magyar Gyapjúmosó- és Finomposztógyár R.-T. Kárpát-utcai üzemében a gyapjú gyári feldolgozásának különböző mozzanataiba nyílt alkalmuk betekinteni. Az Orsz. M. Kir. Gyapjú- és Selyemminősítő Intézetben a különböző gyapjívizsgáló módszerek és eszközök megismerésére nyílt lehetőség. A Phylaxia Szérumtermelő R.-T. kőbányai szérumtermelő és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéshizlaló telepén a szérumtermeléssel, valamint a nagybani szövetkezeti sertéshizlalással ismerkedtek meg a hallgatók. Halász Béla diópusztai ménesében alkalmuk volt a hallgatóknak az angol telivértenyésztést tanulmányozni.

A IV. éves hallgatók hetenkint látogatták a pátyi tangazdaságot, ahol a folyó munkálatok alapos megismerése, továbbá állatbírálás, bonitálás, méretek felvétele stb. révén gyakorlatilag is alapos kiképzést nyertek.

Dr. Reichenbach Béla ny. r. tanár vezetésével az 1939/40. tanév folyamán a tanrend szerint az I. féléves, majd a VIII. féléves hallgatók hetenkinti tanulmányi kiránduláson vettek részt a műegyetemi tangazdaságban. Az I. félévesek tanulmányi kirándulásának célja a tangazdaság megismeretése volt. A VIII. félévesek tanulmányi kirándulásai alkalmával mindig valamely gyakorlati üzemberendezési, szervezési vagy kezelési kérdés tárgyalatott.

1. *Dr. Szabó Zoltán* ny. r. tanár vezetésével a hallgatóság első és második évfolyama többször felkereste a budapesti tudományegyetemi füvészkertet növények bemutatása, növényhatározási gyakorlatok és rendszertani bemutatások céljából.

2. *Dr. Boros Adám* m.-tanár vezetésével a hallgatóság növényismereti, rét- és legelőelemzési kirándulásokon vett részt a főváros környékének különböző mezőségi típusain (Kelenföld, Farkasvölgy, Rómaifürdő, Csepel-sziget stb.).

3. A tangazdaság botanikai megismerése különös figyelemmel a növényfejlődési, a növényökológiai és gyomnövény elterjedési jelenségekre a harmadféléves hallgatókkal hat kiránduláson a segédszemélyzet vezetésével.

4. Szőlészeti demonstrációs kirándulások budakörnyékén *Pettenkoffer Sándor* előadó vezetésével.

5. A m. kir. Gyógynövénykísérleti Állomás telepének megtekintése és gyakorlati módszerek bemutatása a gyógynövények feldolgozása köréből *dr. Augusztin Béla* c. rk. tanár vezetésével.

6. A m. kir. Vetőmagvizsgáló Állomás megtekintése *dr. Lengyel Géza* m.-tanár vezetésével.

7. A Mezőgazdasági Múzeum megtekintése a tanársegédek vezetésével.

8. A m. kir. Kertészeti Akadémia telepének megtekintése *Mohácsy Mátyas* előadó vezetésével.

9. Növénygyűjtő kirándulások Budapest környékén (segédszemélyzet).

Dr. Kövessi Ferenc ny. r. tanár irányításával a II. éves mezőgazdasági hallgatók a tangazdasági gyakorlatokkal kapcsolatban a következő kirándulásokon és külső gyakorlatokon vettek részt: február 9-én, 16-án és 23-án a Mezőgazdasági Múzeumban (I. és II. csoport); március 8-án a M. Kir. Kertészeti Akadémia melegházainak megtekintésében (I. és II. csoport); március 29-én a M. Kir. Kertészeti Akadémián a téli védekezés gyakorlati bemutatásán (I. és II. csoport); április 5-én a Mezőgazdasági kiállítás és állatvásáron (I. és II. csoport); április 12-én a Páty tangazdaságban (I. csoport); április 19-én a Páty tangazdaságban (II. csoport); április 26-án Budapest székesfőváros kertészképző iskolájának kertészetében (I. és II. csoport); május 3-án a Páty tangazdaságban (I. csoport); május 10-én a M. Kir. Kertészeti Akadémia „Erzsébet” gyümölcsösében, Kamaraerdőn, a

növénybetegségek és rovarkártevők elleni gyakorlati védekezés bemutatása (I. és II. csoport); május 17-én a Páty tangazdaságban (II. csoport).

Dr. Olgay Miklós asszisztens állandóan résztvett a II. éves hallgatók külső gyakorlatának megtartásában.

Dr. Husz Béla egyetemi magántanár segítségünkre volt és a gyakorlati bemutatásokat vezette a II. éves hallgatóknak március 8-án, azután május 10-én megtartott kirándulásain a M. Kir. Kertészeti Akadémia központi és kamaraerdői telepén a téli és nyári védekezési bemutatásokon.

Dr. Kadocsa Gyula egyetemi magántanár, meghívott szakelőadó a III. éves hallgatóknak tartott gyakorlatokat.

A növénytermesztési tanszék rendszeres heti gyakorlatokat tartott a pátyi tangazdaságban, meglátogatta a hallgatókkal a M. kir. Vetőmagvizsgáló Allomást, a M. kir. Gabona- és Lisztkísérleti Allomást és a Mezőgazdasági Múzeumot.

B) Állatorvosi Osztály.

Dr. Hetzel Henrik ny. r. tanár vezetésével minden csütörtök délelőtt 8—12 óráig állategészségrendőri gyakorlatok tartottak a budapesti lóvásártéren, 10—12 tagból álló csoportok részére. Vemhességi, meddőségi és tőgyvizsgálati gyakorlatok minden csütörtökön délután 4—6 óráig tartottak a budapesti szarvasmarha közvágóhídon, 10—12 IV. éves állatorvostanhallgatóból álló csoportok részére. A szülészeti klinika egyéb kirándulásai a következők voltak: 1939. október 10. és 14-én a gödöllői koronauradalom Csákovámajorjában 110, illetve 120 sertéckoca ivartalanítása céljából 15—15 IV. éves állatorvostanhallgató részvételével.

V. Közgazdaságtudományi Kar.

A) Közgazdasági és Kereskedelmi Osztály.

Dr. Lóczy Lajos ny. r. tanár 5 egyetemi tanulmányi út vezetett, melyek során nagyszámú hallgatóval felkereste az aknaszlatinai sóbányát, a ganti bauxitbányát, Balatonfüred és Tihany környékét és a Mátyáshegyi Szépvölgyet.

Dr. Lóczy Lajos ny. r. tanár a tanszéken működő *dr. Jugovics Lajos* főiskolai tanár, egyetemi m.-tanárral együtt az elmúlt tanévben a közigazgatási és kereskedelmi, illetve a mezőgazdasági szakos hallgatókkal a következő tanulmányi kirándulást rendezte:

1. A Pálvölgyi cseppkőbarlang és környékére, ahol hallgatóink a barlangon kívül, a szomszédos téglagyár üzemét is megtekintették.

2. A Római-fürdő és Csillaghegy környékére vezetett kirándulás forrástanulmányozás céljából történt.

3. A ganti bauxitbánya tanulmányozására vezetett kiránduláson hallgatóink a bauxitnak, ennek a legfontosabb alumínium-ércnek, a világvi-

szonylatban is igen gazdag előfordulási és termelési viszonyait ismerték meg.

4. Az aknaszlatinai sóbánya megtekintése a Kelet-Kárpátok visszatérése óta első ízben volt lehetséges. Hallgatónk ezen értékes és a napi táplálkozás szempontjából olyan fontos — sajnos, sokáig elszakított — ásványtömegnek előfordulását, tömegét, termelésének módját és feldolgozását ismerték meg.

5. A dunabogdányi Csódi-hegy andezitbányáiban a útépítő kőzetanyagok termelését, feldolgozását tanulmányozták.

6. A Balatonhoz vezetett kiránduláson a kenesei part üledékes közeteinek települési viszonyait, illetve a hegycsuszamlások elhárításának módját figyelték meg. Balatonalmádi és Balatonfüred környékén a Bakony hegység geológiai felépítését, kőzeteit, majd a füredi savanyúvízforrásokat, végül Tihany félszigetén a vulkáni és posztvulkáni jelenségeket ismerték meg.

Dr. Fülel-Szántó Endre ny. r. tanár vezetésével a szeminárium tagjai két alkalommal tanulmányi kiránduláson vettek része, mégpedig 1940. április 4-én a m. kir. törvényszék cégjegyzőhivatalát, május 27-én a kereskedelmi és iparkamara védjegylajstromát tekintették meg.

B) Közigazgatási Osztály.

A *Gazdaságpolitikai Szeminárium* megtekintette a Csepeli „Magyar Nemzeti és Szabadkikötő“-t. *Bud János* ny. r. tanár szakszerű vezetésével a szeminárium 38 tagja vett részt a tanulmányi kiránduláson, ahol a rak-tárházakon és a rakodópart egyéb berendezésein kívül egy tengerjáró hajót is megtekintettek.

VIII.

Kimutatás azokról az értékesebb, 100 pengő, vagy ennél nagyobb értékű ajándékokról, amelyeket a M. Kir. József Nádor Műegyetem egyes tanszékei, szertárai vagy intézetei az 1939/40. tanév folyamán kaptak.

Az érdekelt tanszék, szertár, vagy intézet	Az ajándék tárgya	Az ajándékozó neve	Az ajándék értéke pengőben
Geodéziai tanszék	A tanszékhez tartozó precíziós mechanikai műhely részére műszerek	Magyar Optikai Művek R.-T.	446.59
	A precíziós műhely részére műszerek és anyagok	Danuvia R.-T.	861.—
Mechanikai Technológiai Intézet	Az áramszámlálók gyártási folyamatait szemléltető 2 db mintaszekrény	Ganz és Társa Villamossági Gép-, Waggon- és Gépgyár R.-T.	200.—
II. Elektrotechnikai tanszék	Villamosgépek és készülékek	Ganz és Társa R.-T.	1.750.—
	Villamosmotor	Magyar Brown Boveri Művek R.-T.	170.—
Villamosgépek és mérések tanszéke	Villamos fogyasztásmérők gyártását szemléltető mintaszekrény	Ganz és Társa	200.—
Aerodynamikai tanszék	Az intézet évi oxigén-szükségletét díjmentesen szállította	Magyar Oxigénértékesítő Szövetkezet	150.—
	Díjtalanul szállított húzott acélsövet	Weiss Manfréd Acél- és Fémművei R.-T.	1.800.—
	Kézpénzadománya aerodinamikai műszerbeszerzés céljára	Magyar Királyi Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak	26.666.66
	Kézpénzadománya aerodinamikai műszerbeszerzés céljára	Magyar Waggon- és Gépgyár R.-T.	26.666.66
	Kézpénzadománya aerodinamikai műszerbeszerzés céljára	Weiss Manfréd Acél- és Fémművei R.-T.	26.666.66
Textilkémiai intézet	Az intézet folyó kiadásaira	Dr. Roth István	100.—
	Demonstrációhoz szükséges festék, textilsegédanyag és textilminták	Több cég	400.—
Belorvosi klinika	Szakkönyvek	Dr. Mócsy János	200.—
	Gyógyszerek	Chinoin vegyészeti gyár	200.—
	Szérumok és oltóanyagok	Phylaxia Szérumtermelő R.-T.	200.—

IX.

KIMUTATÁS

a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem könyvtárai részére az 1939/40. tanévben beérkezett 100 pengős vagy ennél nagyobb értékű könyv- és folyóirat-adományokról.

Központi könyvtár.

Az 1939/40. tanévben a könyvtár részére 140 ajándékozó által adományozott összes könyvek és folyóiratok értéke összesen 2.307 P 35 fillért tett ki.

A j á n d é k o z ó	Önálló művek	Kötet	Folyóiratok	Kötet	Az ajándék értéke P-ben
Magyar Tudományos Akadémia, Budapest	11	12	10	10	195.—
M. kir. Állami nyomda, Budapest	7	9	3	3	127.—
Országos Könyvforgalmi és Bibliográfiai Központ, Budapest ...	6	6	4	4	130.—
Technische Hochschule, München	23	23	—	—	107.—
Technische Hochschule, Breslau	41	41	—	—	129.—
Technische Hochschule, Darmstadt	20	20	—	—	102.50

A bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar könyvtára.

Az 1939/40. tanévben a könyvtár részére ajándékozott könyvek és folyóiratok értéke összesen 1.694 pengőt tett ki.

A közgazdaságtudományi kar könyvtára.

Az 1939/40. tanévben a könyvtár részére adományozott összes könyvek és folyóiratok értéke összesen 324 pengő.

A j á n d é k o z ó	Kötet	Az ajándék értéke pengőben
Központi Statisztikai Hivatal, Budapest	12	129.—
Professzorok ajándéka	25	195.—
Összesen	37	324.—

X.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem könyvtárainak állománya 1939/40. tanév végén.

Központi könyvtár.

A munkák minősége	A művek száma	A kötetek száma
Önálló munkák	56.035	120.263
Folyóiratok	1.423	37.779
Együtt	57.458	158.042
Néhai Hieronymi Károly könyv- hagyatéka	5.773	10.061
Összesen	63.231	168.103

A könyvtár gyarapodása az 1939/40. tanévben 1.353 mű és 2.406 kötet. Az olvasótermeket az 1939/40. tanévben 57.258-an látogatták, akik összesen 49.490 kötet könyvet használtak és 8.804 kölcsönző 11.745 kötet könyvet vett kölcsön házi használatra.

A bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar könyvtára.

	Könyvek			Térképek	Folyóiratok	
	mű	kötet	fűzet		kötet	fűzet
		darab				darab
Állomány az 1939/40. tanév elején..	30.916	41.289	2.687	563	15.495	10.263
<i>Szaporulat :</i>						
a) új beszerzésekből	251	311	46	—	238	—
b) csere útján	175	175	—	—	211	54
c) saját kiadványokból	1	1	—	—	44	—
d) ajándékok révén	90	95	—	—	65	—
Összes gyarapodás	517	582	46	—	558	54
A könyvtár állománya az 1939/40. tanév végén	31.433	41.871	2.733	563	16.053	10.317

Csereviszony.

Kiadvány címe	Hazai	Külföldi					Együtt
		Európa	Ázsia	Afrika	Amerika	Ausztrália	
a) Bányászati és Kohászati Közle- mények.....	25	121	11	—	23	1	181
b) Erdészeti Kísérletek	9	58	12	1	22	—	102
Összesen ..	34	179	23	1	45	1	283

A bányá-, kohó- és erdőmérnöki kar könyvtárának használata az 1939/40. tanévben :

Kölcsönképen 783 hallgató 877 könyvet vett igénybe.

Az olvasóteremben 4.207 hallgató 4.368 könyvet használt. A hallgatók nagy része saját jegyzeteit használta.

A mezőgazdasági és állatorvosi kar állatorvosi osztályának könyvtára.

Könyvvállomány	Művek száma	Kötetek száma
Álladék az 1938/39. tanév végén ..	24.511	31.618
Gyarapodás az 1939/40. tanév folyamán	1.978	2.037
Álladék az 1939/40. tanév végén	26.489	33.655

A közgazdaságtudományi kar könyvtára.

A munkák minősége	Kötetek száma
Önálló munkák és bekötött folyóiratok	17.378

A könyvtár gyarapodása az 1939/40. tanévben 239 kötet.

Az olvasótermeket az 1939/40. tanévben 16.220-an látogatták, akik összesen 16.100 kötet könyvet használtak az olvasótermekben, illetve 5.640 kötetet vettek kölcsön házi használatra.

XI.

KIMUTATÁS

az 1939/40. tanévben kiosztott különböző ösztöndíjakról, pályá- és jutalomdíjakról, valamint tanulmányi segélyekről.

I. Belföldi tudományos kutatási ösztöndíjak.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr az Országos Ösztöndíjtanács javaslata alapján *belföldi tudományos kutató ösztöndíjat* adományozott:

1. *800 pengős ösztöndíjat kapott* (I–II. félévre):

Fülek György okl. gazd. szaktanár, tanársegéd.

2. *400 pengős ösztöndíjat kaptak* (I–II. félévre):

Dr. Jankó József tanársegéd, foglalkoztatott diplomás; Dózsa István okl. állatorvos, gyakornok, dr. Szirmai János okl. mezőgazda, Illés Vilmos okl. mérnök, tanársegéd, Tóth Jenő okl. vegyészmérnök, tanársegéd, dr. Sasvári Kálmán okl. középiskolai tanár, adjunktus, Horváth István okl. mérnök, tanársegéd, Magyar János okl. erdőmérnök, erdészeti kutatóintézeti alkalmazott, Lechner Kamill okl. építész, min. építészmérnök, Radnai Loránd okl. építészmérnök, tanársegéd.

3. *300 pengős ösztöndíjat kapott* (I–II. félévre):

Dr. Szentés Ferenc kísérletügyi asszisztens-geológus.

II. Külföldi tudományos ösztöndíjak.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr az Országos Ösztöndíjtanács javaslatára a következőknek adományozott egy-egy *állami ösztöndíjat*:

a) *Az 1939/40. tanév egész tartamára:*

1. A berlini Collegium Hungaricumban dr. Szendrői Jenő okl. építészek.

2. A bécsi Collegium Hungaricumban Mohl Imre okl. építészmérnöknek.

3. *Olaszországba szóló ösztöndíjat* a II. félévre, a római Magyar Intézetbe teljes ellátással Vertse Dezső okl. építészmérnök, min. s.-mérnöknek.

4. A berlini „Humboldt-alapítvány“ ösztöndíját a nyári hónapokra Orkonyi Attila közgazdászknak.

5. A *Smith Jeremiás-féle alapítvány jövedelméből* az 1939/40. tanévben Amerikában folytatandó magasabb tanulmányokra adományozott ösztöndíjakból 8000 pengős ösztöndíjat dr. Wohl György okl. mérnök, székesfővárosi mérnök, a 4000—4000 pengős ösztöndíjat pedig Vass Géza okl. gépészmérnök és Morvay Gábor okl. gépészmérnök nyerte el.

6. A „*Mitteuropäischer Wirtschaftstag*“ ösztöndíját Jurenák Dénes okl. gépészmérnök nyerte el.

III. Horthy Miklós ösztöndíjak.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr az 1939/40. tanévben a következőket részesítette *Horthy Miklós-ösztöndíjban*:

a) *A mérnöki és építészmérnöki karon.*

360 pengős ösztöndíjban részesültek: Fazekas József, Sarkadi Szabó István, Böleskei Elemér mérnök-hallgatók; Gilyén József építészmérnök-hallgató;

200 pengős ösztöndíjban részesültek: Nagy János, Szikszay László, vitéz Hatolykai Pap István, Ujpál Kálmán és Vörös József mérnök-hallgatók; Gilyén József építészmérnök-hallgató.

b) *A gépész- és vegyészmérnöki karon.*

360 pengős ösztöndíjban részesültek: Blahó Miklós, Nemes Ferenc, Szabó Lajos, Bella Andor gépészmérnök-hallgatók; Mester László, Bozó János és Gáspár Ernő vegyészmérnök-hallgatók;

200 pengős ösztöndíjban részesültek: Bendesi András, Hajnal Endre, Herczeg István, Kín Sándor, Korcsinszky Mihály, Kozaróczy Miklós, Kuti Lajos, Majoros János, Marosi Ferenc, Pecséri Ede, Szabó Dezső (rimaszombati), Tokai Károly, Törő László, Tusjak István, Zelenka László, Beniczky Lajos, Borbély Mihály, Jánosky Mihály, Kollár Károly, Molnár Mihály, Strommer Gyula gépészmérnök-hallgatók; Kovács Bertalan (rimasimonyi), Kovács László, Ságghi Zoltán, Szabó Kálmán, Almási Elemér, Lacfalvi József, Stegena Lajos vegyészmérnök-hallgatók.

c) *A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon.*

360 pengős ösztöndíjban részesültek: Jaszenovics László erdőmérnök-, Lugosi György és Zambó János bányamérnök-, Szász István, Szovják Hugó és Szücs Endre kohómérnök-hallgatók;

200 pengős ösztöndíjban részesültek: Henzel János és Papp László erdőmérnök-, Kálmán Lajos, Örkényi Kálmán és Talabér József kohómérnök-hallgatók; Kassai Ferenc és Németh József bányamérnök-hallgatók.

d) *A mezőgazdasági és állatorvosi karon.*

600 pengős (díjtalan gyakornoki) ösztöndíjban részesültek: B. Papp Zoltán okl. mezőgazda, egyetemi díjtalan gyakornok és Füleky György díjtalan gyakornok;

360 pengős ösztöndíjban részesültek: Ferenc Géza, Kiss Elemér és Jankó Béla mezőgazdasági szakos hallgatók; Keszei Gyula, Szerafin János, Sragner János és Szita Imre állatorvos-hallgatók;

200 pengős ösztöndíjban részesültek: Joachim Ferenc, Kiss Albert, Koltay Árpád, v. Szabó Béla, Szakál Pál mezőgazdasági szakos hallgatók; Berecz István és Joó Lajos állatorvos-hallgatók;

180 pengős ösztöndíjban részesült: Farsang József mezőgazdasági szakos;

100 pengős ösztöndíjban részesültek: Bajai Jenő, Pusztai Ferenc, Szedmák Ferenc mezőgazdasági szakos-, Bumberák Ferenc és Mencesli József állatorvos-hallgatók.

e) *A közgazdaságtudományi karon:*

360 pengős ösztöndíjban részesültek: Bánrévi István, Tabiczky Zoltán, Bodnár Kálmán, Hajpál Gyula és Lakner Marion közgazdasági és kereskedelmi szakos; Kisbán Magda, Zimányi Alajos, Karbach Mária és Varga János gazdasági szaktanárképző intézeti hallgatók;

200 pengős ösztöndíjban részesültek: Balázs András, Földvári Vince, Hartmann József, Kuharszky László, Kovács László, Madocs Sándor, Szász Béla, Sztáray Zoltán, Toronyi József, Tütő László, Vaskovics Lajos, Beregszászi László, Czibik Ferenc, Szabó István és Vayrik Ferenc közgazdasági és kereskedelmi szakos; Horváth József, Turjanicza Demeter, Rajmon József és Katus László közigazgatási szakos; Pataky Margit, Fehér Béla, Guttermuth Margit és Tóth Anna gazdasági szaktanárképző intézeti hallgatók.

IV. Különböző ösztön-, pálya- és tanulmányi díjak.

a) *A bányá-, kohó- és erdőmérnöki karon.*

350 pengős állami ösztöndíjban részesült: vitéz Hollósi Béla kohómérnök-hallgató;

300 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Kassai Lajos, Podányi Tibor bányamérnök-hallgatók; Szőke László kohómérnök-hallgató; Török László erdőmérnök-hallgató;

250 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Horváth Endre, Kassay László és Kiss Gyula erdőmérnök-hallgatók; Mikulecz László és Volena-Koczor Tibor kohómérnök-hallgatók;

220 pengős állami ösztöndíjban részesült: Halvax Károly kohómérnök-hallgató;

200 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Bognár János, Sali Emil, Madas Pál erdőmérnök-, Gaborek Lajos kohómérnök-, Molnár Aladár, Szép Endre és Weisz Rezső bányamérnök-hallgatók;

Kárpátaljai ösztöndíjban részesültek:

500 pengős ösztöndíjban részesültek: Minya Albert és Ortutay Iván erdőmérnök-hallgatók;

250 pengős ösztöndíjban részesült: Mankovics Géza erdőmérnök-hallgató.

50 pengős ösztöndíjban részesült: Sponták Ernő erdőmérnök-hallgató.

A Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. ösztöndíját Hansági Imre bányamérnök-hallgató kapta.

A Vizer Vilmos-féle jubileumi ösztöndíj-alapítvány kamataiból Auer Vilmos bányamérnök-hallgató 180 P 17 fillért kapott.

b) *Mezőgazdasági és állatorvosi karon.*

1. *Ösztöndíjak. 150 pengős állami ösztöndíjban részesültek:* Kojnok János, Palyusik Máttyás állatorvos-hallgatók;

100 pengős állami ösztöndíjban részesült: Haraesi Sándor állatorvos-hallgató;

75 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Rozsnyai János, Szabó István állatorvos-hallgatók;

50 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Balog István, Bazsika Gyula, Bán Ferenc, Bóné László, Bugyáki Lajos, Farkas Tibor, Gálosi István, Hafner János, Hegedűs Géza, Korondi Aladár, Ludmán Lajos, Rózsa József, Schumann János, Váradai Iván, Vécei László, Zoltán Róbert állatorvos-hallgatók;

25 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Benesik András, Bumborák Ferenc, Keresztes Imre, Mézes Ödön és Varga János állatorvos-hallgatók.

2. *Pályadíjak. 100 pengős állami pályadíjat nyert:* Szita Imre állatorvos-hallgató belgyógyászati pályamunkáért;

75 pengős állami pályadíjat nyertek: Gálosi István és Hegedűs Géza állatorvos-hallgatók anatómiai pályamunkáért.

3. *Jutalomdíjak. 20 pengős állami tanulmányi jutalomdíjban részesültek a következő állatorvos hallgatók:* Papp Gyula kórboncolási jegyzőkönyvért, Kojnok János kórszövettani rajzokért, Szabó János sebészeti és Szent-Iványi Miklós belorvostani kórtörténetért, Udvarhelyi József növény-tani rajzokért;

15 pengős állami tanulmányi jutalomdíjban részesültek a következő állatorvos-hallgatók: Haraesi Sándor kórboncolási jegyzőkönyvért, Kucsora György kórszövettani rajzokért, Haraesi Sándor belorvostani kórtörténetért, Simoncsics József növény-tani rajzokért, Szent-Iványi Miklós sebészeti kórtörténetért;

10 pengős állami tanulmányi jutalomdíjban részesültek a következő állatorvos-hallgatók: Andaházy Loránt növénytani rajzokért, Szabó István és Szent-Iványi Miklós kórboncolási jegyzőkönyvért, Szerafin János belorvostani, továbbá sebészeti kórtörténetért.

c) Közgazdaságtudományi karon.

A m. kir. kereskedelem -és közlekedésügyi Miniszter Úrtól 400 pengős ösztöndíjat kaptak:

Borsos Sándor, Filipek Sándor, Hering Pál, vitéz Láng Jenő, Pál József, Pintér Károly, Arató József, Hanifel Ernő, Karádi István, Kiss Pál, Tóth Antal, Szára János István a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Szántai Antal és Turányi Miklós a gazdasági szaktanárképző intézet, Nagy Tibor és Szára János a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Podhradszky Ernő és Tarnóczy Lóránd a közigazgatási osztály, vitéz Feleky Ferenc a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Kiss Endre a közigazgatási osztály hallgatói.

A dr. Chorin tanulmányi ösztöndíjából:

400 pengős ösztöndíjat kaptak: Pfeiffer Jenő a közigazgatási osztály, Koharek János a gazdasági szaktanárképző hallgatói;

300 pengős ösztöndíjat kaptak: Jankó István a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Zala Julianna a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatói;

200 pengős ösztöndíjat kaptak: Havas Gabriella a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Kamarás László a közgazdasági és kereskedelmi osztály és Iványi József a közigazgatási osztály hallgatói.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének ösztöndíjából:

400 pengős ösztöndíjat kapott: Hezs Kurt a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Szabady Egon a közigazgatási osztály hallgatója;

200 pengős ösztöndíjat kaptak: Kancsár Gizella a gazdasági szaktanárképző intézet, Dános Éva, Károly Zsuzsanna a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Kuczka Antal a közigazgatási osztály, Fehér György a közigazgatási és kereskedelmi osztály, Levin Tamás a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatói.

A Leipziger Vilmos-cég ösztöndíjából:

400 pengős ösztöndíjat kaptak: Szakasits György a közigazgatási osztály és Renner Marianna a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

200 pengős ösztöndíjat kaptak: Klementisz Lajos, Varga Edit a közgazdasági és kereskedelmi osztály, dr. Szentirmai Sándor és Schmidt Kálmán a közigazgatási osztály, Kiss Aranka és Ritter Jolán a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatói.

A Hangya 2000 pengős ösztöndíjából:

a) *400 pengős ösztöndíjat kapott:* Szendrey Lajos a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

b) *200 pengős ösztöndíjat kapott:* Beregszászi László, Nyárs László, Sebestyén Győző és Szabadka István a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Sasvári László és Tamásy József a közigazgatási osztály, Jánosi György és Farkas Vince a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója.

A Futura 400 pengős ösztöndíját: nemes Fóris Ferenc a közgazdasági és kereskedelmi osztály hallgatója kapta.

A T. É. B. E. 1000 pengős ösztöndíjából:

a) *200 pengős ösztöndíjat kapott:* Somogyi Endre a közgazdasági és kereskedelmi osztály hallgatója;

b) *50 pengős ösztöndíjat kapott együttesen:* Fóris Ferenc és Karádi István a közgazdasági és kereskedelmi osztály hallgatója.

A Miskolci Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara 400 pengős ösztöndíját Jellinek Mária a közgazdasági és kereskedelmi osztály hallgatója kapta.

V. Különböző alapítványi, jutalom-, szorgalmi, szigorlati és segélydíjak.

a) *A mérnöki és építészmérnöki, valamint a gépész- és vegyészmérnöki karon.*

A Horthy Miklós Magyarország Kormányzója Ó Főméltósága 10 éves kormányzói jubileumának emlékezetére alapított 300 pengő összegű jutalomdíj Bálint János gépészmérnök-hallgatónak;

a Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete 2000 pengős tanulmányi ösztöndíjából 400—400 pengős jutalomdíj Mikes György, Ártándi Károly, Bártfai F. Szilárd, Mester László és Halmay Jenő vegyészmérnök-hallgatóknak ítéltetett oda;

a Lichtenstein Lajos-féle tanulmányi segélydíj alapítvány jövedelméből kiadásra kerülő 160 pengős segélydíj Kelemen László gépészmérnök-hallgatónak;

a néhai Deutsch Lajos okl. gépészmérnök, Budapest Székesfőváros Elektromos Művei volt vezérigazgatója és a Műegyetem egykori hallgatója emlékének a megörökítése végett létesített alapítvány jövedelméből az 1939/40. tanévben kiadásra került 280 pengő jutalomdíj Kovásznay László gépészmérnök-hallgatónak;

a Horváth Ignác-féle pályadíj Sarkadi Szabó István mérnök-, Pelikán József, Tóth Elemér építés-, és Csiki Ernő gépészmérnök-hallgatónak. Ezenkívül Sarkadi Szabó István és Pelikán József külön dícséretben is részesült.

a *Nagy Virgil*-féle jutalomdíj Pongor Gábor építészmérnök-hallgatónak;

a *Szónyi Paulina*-féle jutalomdíj Mikes György vegyészmérnök-hallgatónak;

a *Gerlóczy*-féle jutalomdíj Szász Tamás Dénes gépészmérnök-hallgatónak;

a *Fábián*-féle jutalomdíj báró Zech Konstantin okl. vegyészmérnöknek, míg

a *Hauszmann Alajos*-féle jutalomdíjat felerészben Balogh Ottó, felerészben Kotsis Iván építészmérnökhallgatók nyerték el, Tóth Elemér és Vass Endre építészmérnök-hallgatók pedig érdemes munkásságukra való tekintettel dícséretben részesültek;

a *Műegyetemi Csendőrszázalaj jutalomdíjalapítványából* jutalomdíjban részesült: Fazekas József mérnök-hallgató, továbbá Hajnal Endre, Majoros Andor, Máté Imre, Szebehely Győző, Zoltán Oszkár, Strommer Gyula, Tamássy Kálmán, Zachemski Ferenc, Erdélyi István gépészmérnök-hallgatók, valamint Nagy Frigyes vegyészmérnök-hallgató;

a *KausserEigel*-féle szorgalmi díjat Gállik István mérnök-, és Balogh György vegyészmérnök-hallgató;

az *Ilosvay-Daday*-féle szigorlati díját Bozó János okl. vegyészmérnök,

a *Stoczek*-féle szigorlati díjat Bikfalvi András szigorló mérnök és Miklódy Géza szigorló gépészmérnök-hallgató,

az *Ilosvay Lajos*-féle jutalomdíj Zalay Endre és Mester László vegyészmérnök, végül

a *Szilágyi Béla*-féle jutalomdíj Bulkai Lajos gépészmérnök-hallgatónak íteltetett oda.

b) *A bányá-, kohó- és erdómérnöki karon.*

80 pengős tan- és mellékdíjsegélyben részesültek: Ozitrovszky László és Minya Albert erdómérnök-hallgatók.

60 pengős tan- és mellékdíjsegélyben részesült: Baresák András bányamérnök-hallgató.

57 pengős tan- és mellékdíjsegélyben részesült: Melega Sándor erdómérnök-hallgató.

35 pengős tan- és mellékdíjsegélyben részesültek: Csiszarik Béla IV. éves és Varga Gábor erdómérnök-hallgatók.

23 pengős tan- és mellékdíjsegélyben részesültek: Henzel János, Ortutay Iván és Jaszenovics László erdómérnök-hallgató.

a *Magyar Tudományos Akadémiától* Kaán Károlynak a „Természetvédelem és természeti emlékek“ című könyvét Kassay László erdőmérnök-hallgató kapta.

c) *A mezőgazdasági és állatorvosi karon.*

A *dr. Tószeghy Albert*-féle alapítványból 300—300 pengő jutalomdíjban részesült Farsang József, Magyar Géza mezőgazdasági szakos hallgató és Vörös János okl. gazda.

a *Lichtenstein Lajos*-féle tanulmányi segélydíj alapítvány jövedelméből kiadásra kerülő 160 pengős segélydíjban részesült Vajthó Jenő állatorvos hallgató;

60 pengős szigorlati segélyben részesült Csomós Béla mezőgazdasági szakos hallgató;

50 pengős szigorlati segélyben részesült: Éder Sándor, Homonnay Ferenc, Tanos Vilma mezőgazdasági szakos hallgató;

40 pengős szigorlati segélyben részesült: Bajai Jenő mezőgazdasági szakos-, Ludmán Lajos és Szerafin János állatorvos-hallgató;

38 P 50 f-es szigorlati segélyben részesült: Néder József állatorvos-hallgató;

30 pengős szigorlati segélyben részesült: Balogh István, Bazsika Gyula, Bugyáki Lajos, Gálosi István, Hafner János, Haracsi Sándor, Hegedűs Gyula, Keszei Gyula, Kojnok János, Korondi Aladár, Kucsera György, Molnár Lajos, Palyusik Mátyás, Rozsnyai János, Sragner László, Szabó István, Szegi Ferenc, Szita Imre, Vargha János, Váradi Iván, Zoltán Róbert állatorvos-hallgató.

20 pengős szigorlati segélyben részesült: Tamás Vince mezőgazdasági szakos-, Balogh István, Bazsika Gyula, Bán Ferenc, Benesik András, Bogár László, Bolesza Ferenc, Boné László, Fodor Jenő, Gyuró Endre, Hafner János, Hegedűs Géza, Kasza Lajos, Kojnok János, Kovács Béla, Köleséri Imre, Ludmán Lajos, Monez Gyula, Nagy Dénes, Palyusik Mátyás, Patus Sándor, Pásztor Lajos, Róna József, Rozsnyai János, Sragner László, Szabó Sándor, Szerafin János, Szilágyi István, Szita Imre, Schmidt János, Takács Lajos, Vass Antal és Vécei László állatorvos-hallgató.

d) *A közgazdaságtudományi karon.*

A *Szendy Károly* székesfőváros polgármestere által adományozott összegből:

a) 100 pengős jutalomdíjban részesült: dr. Szakasits György és Szabady Egon a közigazgatási osztály hallgatói.

b) 50 pengős jutalomdíjat és dicséretet kapott: Bánrévi István a közgazdasági és kereskedelmi osztály hallgatója.

VI. Közalkalmazottak gyermekei számára kiutalt tanulmányi segélyek.

a) *A mérnöki és építészmérnöki karon.*

175 pengős tanulmányi segélyben részesült: Bodolay Jenő, Vargha László, Földváry László, Khloyber Walter mérnök; Reischl Péter építészmérnök-hallgató;

150 pengős tanulmányi segélyben részesült: Cserei Zoltán, Lehel Jenő mérnök-, Aczél Viktor, Mangel János építészmérnök-hallgató;

146 pengős tanulmányi segélyben részesült: Kováts Ödön, építészmérnökhallgató;

125 pengős tanulmányi segélyben részesült: Balog István, Földi Endre mérnök-, Bánóczy Ferenc, Jankovich István építészmérnök-hallgató;

100 pengős tanulmányi segélyben részesült: Feledi Andor, Mató János, Kalcher Árpád, Lenkei Tibor mérnök-, Tarjányi Endre építészmérnök-hallgató.

b) *A gépész- és vegyészmérnöki karon.*

250 pengős tanulmányi segélyben részesült: Sváb János, Német Károly, Jacoby György, Kovásznay László, Mérki Andor, Palágyi János, Pázmándi László gépészmérnök hallgató;

200 pengős tanulmányi segélyben részesült: Bártfai Ferenc, Czillinger László, Lőrentei Tivadar, Szabó Zoltán, Szilágyi Antal, Tóth Béla vegyészmérnök-hallgató;

150 pengős tanulmányi segélyben részesült: Gál László, Handl Sándor, Kiss Imre, Kovács Gyula, Német Endre, Somogyi János, Szatmáry Géza, Benkő Tibor, Bodó Zoltán, Borbély Mihály, Bánóczy György, Papp József, Stachó Endre, Szentiványi Tibor, Vasvári Vilmos, Gombos Imre, Kövesdi László, gépészmérnök-hallgató;

116 pengős tanulmányi segélyben részesült: Nagy Frigyes vegyészmérnök-hallgató;

100 pengős tanulmányi segélyben részesült: Bulkay Lajos, Gábor Béla, Mészáros Károly, Pozsonyi Frigyes, Szebehely Győző, Tárkányi Mihály, Tarplán Zenó, Báró Gyula, Lenkei Antal, Farkas Mihály, Kerényi Alajos, Zátunyi György, Tamássy Kálmán, Pongor Barna, Tilly Hugó gépészmérnök-hallgató; Ascher Dénes, Bodor Endre, Horváth Tibor, Kiss Béla, Laziczus Gyula, Székely Pál, Szelecsényi János, Hága László, Horváth László, Bálint László, Mészáros Jolán, Mikes György, Vas Károly vegyészmérnök-hallgató.

50 pengős ösztöndíjban részesült: Bácskay István, Evva Ferenc, Masznyik Imre, Szakál Pál, Wagner László, Mezey Barna, Molnár László, Méri-König Gyula, Reitmann Ferenc, Smárik István vegyészmérnök-hallgató.

c) *A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon.*

350 pengős tanulmányi segélyben részesült: Tatár János erdőmérnök-hallgató;

250 pengős tanulmányi segélyben részesült: Trieber Vilmos, Altnéder János, Kishegyi Géza, kohómérnök-, Pasztuha László, Stoll Loránd, Richter Richard, Lichner Aurél bányamérnök-hallgató;

231 pengős tanulmányi segélyben részesült: Káldy József erdőmérnök-hallgató;

200 pengős tanulmányi segélyben részesült: Benedek Attila kohómérnök-, Lenkey László erdőmérnök-hallgató.

d) *A mezőgazdasági és állatorvosi karon.*

300 pengős tanulmányi segélyben részesült: Nagy Emőke mezőgazdasági szakos hallgató;

200 pengős tanulmányi segélyben részesült: vitéz Bánki Erik, Fejér Sarolta, Homonnay Ferenc, Szebeni Emil, Hegedűs Gyula, Krausz Gyula mezőgazdasági szakos hallgató-,

110 pengős tanulmányi segélyben részesült: vitéz Bugyáki Lajos, Szinonesics József, Gálosi István, Ludmán Lajos, Nagy Dénes, Szabó Tibor, Zoltán Róbert, Korondi Aladár, Köleséri Imre, Balogh István, Rozsnyai János és Varga János állatorvos-hallgató;

100 pengős tanulmányi segélyben részesült: Hegedűs Géza állatorvos-hallgató;

90 pengős tanulmányi segélyben részesült: Smidt János állatorvos-hallgató;

80 pengős tanulmányi segélyben részesült: Vécsei László, és Szilágyi István állatorvos-hallgató;

62 pengős tanulmányi segélyben részesült: Barabás-Schmikl Endre mezőgazdasági szakos;

50 pengős tanulmányi segélyben részesült: Kasza Lajos és Bogár László állatorvos-hallgató.

e) *A közgazdaságtudományi karon.*

240 pengős tanulmányi segélyben részesült: Sebestyén Lajos a közgazgatási osztály, Kiss Erzsébet, Bacskai Sándor, Barabás Irén a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

180 pengős tanulmányi segélyben részesült: Zsigmond Adél, Spiller Béla, Palánk István, Nágel Edit, Kovács Gyula, Havas Gabriella, Gröber Gyula a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

150 pengős tanulmányi segélyben részesült: Sipos Tamás a közigazgatási osztály, Kántás Vilma, Jankó Margit, Csizskár Rozália a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

120 pengős tanulmányi segélyben részesült: Schütze József, Kasó Pál, Jaszenovits Tibor a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Juhász Dénes, Tar József, Sipos Gyula, Bérczi Lóránd, Vigh Gyula, Pintér Ferenc, vitéz Nagy István, Mentényi Miklós, Jávorai Ferenc, Nagy István a közigazgatási osztály, Sztéhly Klára, Sztéhly Éva, Kunszt Lőrincz, Hegedüs Sára, Cser Irén, Babarczy Imre, Sértő Radics Ilona a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

90 pengős tanulmányi segélyben részesült: Répás Lea, Bors Katalin, Pál József, vitéz Láng Jenő a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Sánta Bálint, Kovács György, Vámhidy László, Mincsik János a közigazgatási osztály hallgatója;

60 pengős tanulmányi segélyben részesült: Füleky Géza, Kisfaludy Andor, Borsos Sándor, Ritzky Katalin, Ujhegyi Gy. Lóránd, Szilágyi László, Német Sándor, Nagy Géza, Ladomérszky József, Fülöp Sándor, Földeáki Ferenc, Farkas László, Erdélyi Zsuzsanna, Csató Aranka, Boldog Gyula a közgazdasági és kereskedelmi osztály-, Németh Sándor, Békési Ferenc, Kostyál Jenő, Csetényi Pál, Balcer Róbert, Horváth Miklós, Daum István a közigazgatási osztály, Schindler Irén, Orbán Valéria, Berecz Eleonóra a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

80 pengős tanulmányi segélyben részesült: Nagy Pál, Irsa Ilona, Horkay Árpád, Bilinyi Endre a közgazdasági és kereskedelmi osztály hallgatója.

XII.

KIMUTATÁS

azokról a hallgatókról, akik az 1939/40. tanévben kitűnő előszigorlatot, kitűnő szigorlatot vagy kitűnő alapvizsgát tettek.

Az előszigorlatot kitűnően tették le :

*A mezőgazdasági és állatorvosi karon
az állatorvosi osztályon:*

Tomosvári Vilmos, v. Bugyáki Lajos

A közgazdaságtudományi karon

a) a közgazdasági és kereskedelmi osztályon:

Glós Hedvig, Holló Magda, Jankovits Eleonora, Pataricza Ilona,
Somogyi Endre, vitéz Tóth Zsigmond,

b) a közigazgatási osztályon:

Sebestyén Lajos (új rendszerű előszigorlat).

Az I. szigorlatot kitűnően tették le :

a) a mérnöki és építészmérnöki karon:

a) a mérnöki osztályon:

Gállik István;

b) az építészmérnöki osztályon:

Gilyén Jenő.

b) A gépész- és vegyészmérnöki karon

a) gépészmérnöki osztályon:

Bodó Zalán és Tallián Tibor báró;

b) a vegyészmérnöki osztályon:

Balogh György, Évva Ferenc, Mészáros Jolán, Mezey Barna és Nagy Frigyes;

c) a bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon:

a) a bánya- és kohómérnöki osztályon:

Esztó Zoltán, Zambó János (új rendszerű);

b) az erdőmérnöki osztályon:

dr. Tardós János Vida (új rendszerű).

A mezőgazdasági és állatorvosi karon:

a) a mezőgazdasági osztályon:

Sófalvi Lóránd és Tanos Vilma;

b) állatorvosi osztályon:

Kemenes Ferenc.

A közgazdaságtudományi karon:

a közigazgatási osztályon:

Bagothay Sándor.

A II. szigorlatot kitűnően tették le :

A gépész- és vegyészmérnöki karon

a vegyészmérnöki osztályon:

Mészáros Jolán.

A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon

a bánya- és kohómérnöki osztályon:

dr. Alliquander Ödön és Wiedner János (új rendszerű szigorlat).

A mezőgazdasági és állatorvosi karon

a mezőgazdasági osztályon:

Kintzky István. A kertgazdasági tanfolyamon: Bogay Eleménné.

A III. szigorlatot kitűnően tették le :

A gépész- és vegyészmérnöki karon

a) a gépészmérnöki osztályon:

Buzás Lajos és Simonyi Károly;

b) a vegyészmérnöki osztályon:

Bozó János, vitéz nemes Maróthy Géza, Mester László, Porges Axel,
Preisich Miklós és Rachl Tibor.

A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon.

a bánya- és kohómérnöki osztályon:

Szűcs Endre.

A mezőgazdasági és állatorvosi karon

a mezőgazdasági osztályon:

Schrikker Sándor.

A kertgazdasági tanfolyamon: Bogay Eleménné, Huszti Ilona.

XIII.

Az 1939/40. tanév folyamán kitűnő oklevelet nyertek :

a) *A gépész- és vegyészmérnöki karon:*

Simonyi Károly okl. gépészmérnök, Bazó János, Porges Axel és Preisich Miklós okl. vegyészmérnökök.

b) *A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon:*

Szűcs Endre okl. kohómérnök.

c) *A közgazdaságtudományi karon.*

(egyéves közgazdasági tanfolyamon)

Bertóty István okl. közgazda.

Az 1939/40. tanév folyamán kitűnő doktori oklevelet nyertek :

a) *A mérnöki és építészmérnöki karon:*

Gyengő Tibor, Schwertner Antal, Májay Péter okl. mérnökök, Bardon Alfréd, Lux Géza, Krompecher György, és Gosztonyi Gyula okl. építészmérnök, mint műszaki doktor;

b) *A gépész- és vegyészmérnöki karon:*

Szendy Károly és Vajta Miklós okl. gépészmérnökök.

c) *A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon:*

vitéz Botvay Károly okl. erdőmérnök, Diószeghy Dániel okl. vas-kohómérnök, Hofhauser Jenő okl. mérnök, Konrád Ödön és Tarján Gusztáv okl. bányamérnökök, mint műszaki doktorok;

d) *A mezőgazdasági és állatorvosi karon:*

dr. Szafka Elek és Zónay Mátyás okl. mezőgazdák, mint mezőgazdaságtudományi doktorok, továbbá Gyarmati Ernő és Kelen Endre okl. állatorvosok, mint állatorvos-tudományi doktorok;

e) *A közgazdaságtudományi karon:*

Camhi Mór, Erdélyi Fazekas János Sándor, Füleky György, Hántos Erzsébet, Hesz Kurt, Hollós László, Kiss Aranka, Kuntner Ernő, Lostorfer Vilmos, Mikola Árpád, Neuber Eszter, Sugár Károly, Szabady Ede, Szakasics György, Sztély Klára, Vértes István és Viola Ferene okl. közgazdák, mint közgazdaságtudományi doktorok.

XIV.

NÉVJEGYZÉKE

azoknak, akik az 1939/40. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen doktorokká avattattak.

Sorszám	N é v	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
	I. Műszaki tud. doktorok.				
1	Bardon Alfréd okl. építész-mérnök	Érsekújvár	1904	1940	40
2	vitéz Botvay Károly okl. erdőmérnök	Ada	1897	1940	36
3	Diószeghy Dániel okl. vas-kohómérnök	Ungmogyorós	1900	1940	45
4	Gosztonyi Gyula okl. építész-mérnök	Pécs	1904	1940	41
5	Gyengő Tibor okl. mérnök	Szeged	1910	1940	32
6	Hofhauser Jenő okl. bányamérnök	Budapest	1887	1940	46
7	Jendrassik Aladár okl. vegyészmérnök	Budapest	1896	1940	33
8	Konrád Ödön okl. bányamérnök	Nagylóc	1904	1940	37
9	Kovács Károly okl. gépészmérnök	Budapest	1907	1940	44
10	Lux Géza okl. építész-mérnök	Budapest	1910	1940	42
11	Schlesinger János okl. mérnök	Sarajevo	1893	1940	43
12	Schönfeld Sándor okl. vegyészmérnök	Budapest	1902	1940	34
13	Schwertner Antal okl. mérnök	Trencsén	1894	1940	35
14	Szendy Károly okl. gépészmérnök	Budapest	1911	1940	38

Sorszám	N é v	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
15	Tarján Gusztáv okl. bányamérnök	Sopron	1907	1939	31
16	Vajda Miklós okl. gépészmérnök	Arad	1911	1940	39
II. Mezőgazdaságtudományi doktorok.					
1	Békei Gyula	Budapest	1905	1940	79
2	Csiky Pál	Gyergyószentm.	1902	1939	75
3	Halász György	Budapest	1918	1940	83
4	Hetényi István	Budapest	1904	1940	81
5	Maróti Gábor	Hódmvásárhely	1909	1940	77
6	gr. Somssich József	Pécs	1916	1940	80
7	dr. Szafka Elek	Szentjakabfalva	1885	1940	78
8	Tamás Vince	Nyésta	1912	1940	82
9	Zónay Mátyás	Kunszentmárton	1898	1939	76
III. Állatorvostud. doktorok.					
1	Antal József	Bő	1904	1939	171
2	Bamberger Károly István	Budapest	1915	1940	198
3	Barabás Lajos	Gyergyószárhegy	1909	1940	199
4	Bárdos László	Székesfehérvár	1916	1939	174
5	Bárdosi Zoltán	Mezőkövesd	1907	1939	165
6	Bujdosó István	Újvársánd	1912	1940	193
7	Csemba János	Csabrendek	1910	1940	188
8	Czakó Károly	Szombathely	1903	1940	182
9	Czitó Ferenc	Gyula	1902	1940	200
10	Derzsy Domokos	Felsőboldogfalva	1914	1940	189
11	Dózsa István	Jászapáti	1916	1939	166
12	Dutkay Lóránd	Nagyvárad	1915	1940	185
13	Fazekas Jenő	Sümeg	1914	1940	201
14	Gyarmati Ernő	Budapest	1916	1940	183
15	Gyócsi Ferenc	Kiskorpád	1911	1939	167
16	Hegedüs Sándor	Debrecen	1914	1939	168
17	Homoly Albert	Budapest	1904	1940	194
18	Jirkovszky Margit Anna	Szeged	1915	1939	173
19	Janisch Rudolf Károly	Temesvár	1901	1939	175
20	Kárdos Gyula	Mezőkövesd	1911	1940	202
21	Kazár Gyula	Budapest	1917	1940	203

Sorszám	N é v	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
22	Kelen András	Magyaróvár	1916	1939	169
23	Kiss Ernő Gyula	Debrecen	1912	1940	204
24	Komjáthy Árpád	Pusztaszarkás	1895	1939	176
25	Laub Ernő	Budapest	1911	1940	206
26	László Béla	Perlasz	1908	1940	205
27	Leopold Ede	Kassa	1916	1940	184
28	Lehoczky Zoltán	Királyi	1888	1940	207
29	Madaras Géza	Rimaszombat	1911	1940	208
30	Markovits Pál	Sárbogárd	1917	1940	209
31	Németh Iván	Venek	1907	1939	177
32	Nusser István	Moson	1910	1940	190
33	Osterer Gusztáv	Esztergom	1913	1939	178
34	Oswald András	Monyorókerék	1914	1940	210
35	Pálfi János	Budapest	1912	1939	179
36	Prokopovitsch Ottó	Medan	1911	1939	172
37	Redecha Rudolf	Pozsony	1886	1940	186
38	Regős János	Bácsbokod	1911	1940	211
39	Róna László Károly	Budapest	1914	1939	180
40	Ruszkov Demeter	Leszkovecz	1910	1940	195
41	Somos János	Szarvas	1908	1940	191
42	Szakmáry Géza	Budapest	1915	1940	196
43	Szécsényi István	Budapest	1916	1940	192
44	Szentirmai István	Nagykanizsa	1915	1940	187
45	Szücs Károly	Mesterszállás	1910	1939	181
46	Tóth Kálmán	Tök	1913	1940	212
47	Török Gyula	Szombathely	1909	1940	197
48	Zana János	Jászládány	1912	1939	170
IV. Közgazdaságtudományi doktorok.					
1	Adonyi József	Mezőkövesd	1910	1939	471
2	Argay György	Pomáz	1913	1940	507
3	Babarczy Imre	Rákospalota	1914	1939	460
4	Barabás Irén	Budapest	1917	1940	487
5	Berlász István	Budapest	1915	1939	461
6	Borsi Lőrinc	Zólyom	1914	1940	508
*7	Botár Olivér	Herény	1913	1939	472
8	Camhi Móric	Budapest	1914	1939	473
*9	Cavalloni Sándor	Fiume	1911	1940	509
*10	Cotel Kornél	Korompa	1917	1940	510

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végeztek.

Sorszám	N é v	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
11	Csákvári Péter	Budapest	1902	1940	521
*12	Csiszér József	Budapest	1914	1940	522
*13	Diószilágyi József	Hódmezővásárh.	1914	1940	488
*14	Erdélyi Fazekas János Sándor	Marosvásárhely	1912	1940	523
15	Friedrich Árpád	Miskolc	1909	1940	500
16	Füleky György	Atház	1913	1940	490
*17	Gödényi József	Sándorhomok	1908	1940	524
18	Hermann Jenő	Monor	1915	1940	501
*19	Hesp Edvin Róbert	Alag	1912	1940	525
*20	Hesz Kurt	Budapest	1913	1940	502
21	Héjjas Béla	Budapest	1908	1940	489
22	Hollós László	Nagyenyed	1906	1939	474
23	Institoris Aranka	Arad	1916	1940	499
*24	Iványi József Tibor	Győr	1915	1940	526
25	Iványi Károly	Trencsén	1905	1940	511
26	Jánky Anna	Jászó	1915	1940	512
27	Josefovics Alfréd	Gégény	1913	1940	513
28	Kántás Erzsébet	Rákospalota	1911	1940	527
*29	gr. Keglevich József	Budapest	1917	1939	462
30	Kiss Aranka	Budapest	1916	1940	498
31	Koharek János	Miskolc	1915	1940	514
32	Kós Árpád	Rodez	1915	1940	515
33	Kökény Gyula Mátyás	Zsákány	1912	1939	475
34	Kugler József	Nagyvárad	1914	1939	463
35	Kuntner Ernő	Pozsony	1917	1939	458
36	Ladomerszky Tamás	Püspöklele	1913	1939	476
*37	vitéz Lukács Béla	Budapest	1914	1939	464
*38	Lostorfer Vilmos	Pécs	1917	1939	477
39	Majzik Lajos	Budapest	1913	1940	516
40	Márton András	Budapest	1910	1939	478
*41	Mikola Árpád	Budapest	1910	1940	491
42	Nagel Edit	Budapest	1917	1939	465
43	P. Nagy Sándor	Kunszentmárton	1912	1940	503
44	Neuber Eszter	Budapest	1917	1939	479
45	Nyárády József	Balázsfalva	1891	1940	517
*46	Orkonyi Attila	Bagota	1918	1939	481
*47	Petheő János	Budapest	1898	1939	480
*48	Prág Jenő	Orosháza	1906	1940	498
49	Róna Miklós	Budapest	1903	1940	528

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végeztek.

Sorszám	N é v	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
50	Soltész József	Nyíregyháza	1908	1939	466
51	Sőr Lajos	Budapest	1914	1939	459
52	Stadler László	Szombathely	1915	1940	504
53	Stigler Erzsébet	Székesfehérvár	1913	1940	529
54	Sugár Károly	Ipolyság	1907	1940	530
*55	Szabady Egon	Budapest	1917	1940	531
56	Szakasies György	Budapest	1916	1939	467
57	Szántó József	Szépm.-Nagyf.	1900	1940	518
58	Szekeres János	Nyárádgólfalva	1910	1940	492
59	Székely György	Kolozsvár	1902	1940	493
60	Székely Pál	Beregszász	1911	1940	494
61	Szöts-Domby László	Kassa	1910	1940	532
62	Sztély Éva	Nyitra	1916	1939	468
63	Sztély Klára	Nyitra	1917	1939	469
64	Takácsy László	Rákosliget	1908	1939	482
65	Tasnády József	Varasd	1910	1940	533
66	Tóth Géza	Budapest	1911	1939	483
67	Török Pál	Budapest	1910	1940	495
*68	Varga István	Budapest	1911	1940	505
*69	Vassányi Tibor	Besztercebánya	1902	1940	535
70	Ványolós János	Kolozsvár	1912	1940	534
71	Vech József	Dorog	1913	1940	536
72	Vértés István	Budapest	1915	1940	537
*73	Viasz Gyula	Budapest	1909	1940	519
*74	Viola Ferenc	Esztergom	1904	1939	484
75	Vita Sándor	Budapest	1909	1940	496
76	Völgyi Ferenc	Győr	1914	1940	520
*77	Walek Károly Rudolf	München	1910	1940	538
78	Weitzner István Pál	Cibakháza	1910	1939	485
*79	Wrublovsky András	Budapest	1914	1940	506
80	Zajk István	Budapest	1907	1939	470
81	Zwick József	Soroksár	1913	1939	486
V. Közgazdaságtudományi doktorok.					
(A: egyéves közigazgatási tanfolyamot végeztek.)					
1	Fejéregyházi Sándor	Szolnok	1899	1939	41
2	Fekete József	Eger	1896	1939	42

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közigazgatási és kereskedelmi osztályon végeztek.

XV.

NÉVJEGYZÉKE

ama végzett hallgatóknak, akik az 1939/40. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen mérnöki, építész-mérnöki, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, bányamérnöki, vaskohómérnöki, fémkohómérnöki, erdőmérnöki, mezőgazdasági, állatorvosi vagy közgazdaságtudományi oklevelet szereztek.

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
I. Mérnökök.					
1	Ábrahám István	Szatmárnémeti	1916	1939	366
2	Ballagi-Sömjén Zoltán	Budapest	1913	1939	362
3	Bányay József	Idrány	1909	1940	376
4	Beke Gyula	Budapest	1912	1940	377
5	Békeffy Zoltán	Pomogy	1911	1939	367
6	Bors János Ernő	Budapest	1915	1940	391
7	Bóleskei Elemér	Pestszentlőrinc	1917	1940	378
8	Capdebo Dezső	Temesvár	1913	1940	395
9	Cseuz László	Szentes	1917	1940	397
10	Czakó János	Kiskunhalas	1912	1940	379
11	Domján Jenő	Künszentmárton	1916	1940	398
12	Doromby Pál	Zágráb	1916	1940	399
13	Fábián József	Szombathely	1917	1940	400
14	Fejér László	Csáktornya	1907	1939	368
15	Fört Ferenc Lajos	Szabadka	1908	1939	369
16	Gallov Zoltán	Óradna	1907	1939	370
17	Hansági Tivadar	Budapest	1910	1940	392
18	Hargitai Béla	Vác	1913	1940	380
19	Janó Albert	Kisújszállás	1915	1940	381
20	Jánosi János	Torda	1909	1939	365
21	Karsay Sándor	Nagyida	1916	1939	363
22	lovag Khloyber Walter József	Szob	1917	1940	393
23	Kunth Béla	Budapest	1915	1939	371

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
24	Koren István	Békéscsaba	1913	1940	382
25	Kümmel Tibor	Fiúme	1912	1940	383
26	Lesenczey Rezső	Budapest	1915	1939	372
27	Marsca Miklós	Heves	1912	1939	364
28	Melegh Gyula	Budapest	1916	1940	394
29	Nagy Béla	Marosújvár	1911	1940	396
30	Perneczky Béla	Szombathely	1912	1939	373
31	Pingiczer József	Kispest	1910	1940	405
32	Pirnaga János	Ungvár	1899	1940	387
33	Polgár Lajos	Petrozsény	1910	1940	406
34	Salamon Pál	Budapest	1913	1940	389
35	Schwarz Károly	Dunaszentgy.	1917	1940	401
36	Szabó Ferenc	Budapest	1910	1940	385
37	Szepesi János	Budapest	1917	1940	402
38	Tóth Miklós	Horgos	1907	1940	386
39	Trautwein Pál	Nagyszalonta	1910	1940	388
40	Varga Béla	Kisbajos	1916	1940	403
41	Vándor Endre	Sopron	1915	1940	404
42	Vastagh Géza	Budapest	1913	1939	374
43	Véssey Ferenc	Tatatóváros	1910	1940	407
44	Vida János	Szenice	1904	1949	375
45	Wolkóber László	Vác	1910	1940	390
46	Zemplényi Károly	Palánk	1907	1940	394
II. Építész mérnökök.					
1	Altenstein Iván János	Budapest	1916	1940	166
2	Bróz Béla	Kolozsvár	1911	1940	169
3	Egyed Zoltán	Albertfalva	1917	1940	172
4	Eperjessy Béla	Pécel	1909	1940	173
5	Geiger István	Debrecen	1914	1939	163
6	Gilyén József	Komárom	1915	1940	176
7	Hááder István	Vácrátót	1902	1940	178
8	Janka Jenő	Eger	1914	1940	179
9	Kelen Tibor	Budapest	1915	1940	168
10	Kolos Ferenc	Budapest	1915	1940	167
11	Kováts Ödön	Arad	1906	1940	170
12	Mangel János	Budapest	1916	1940	171
13	Nagy Szeder István	Kiskunhalas	1907	1940	174
14	Nitsch Lőrinc	Levél	1893	1940	177
15	Ormai János	Fehértemplom	1901	1939	164
16	Petrovits Gábor	Budapest	1911	1940	180

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
17	Schramek István	Budapest	1916	1940	175
18	Szabó Árpád	Budapest	1916	1939	165
19	Tarján László	Jánosháza	1912	1940	181
20	Tárnok Vilmos	Szeged	1914	1940	182
21	Wisolith János	Budapest	1914	1940	183
III. Gépészmérnökök.					
1	Angster József	Pécs	1917	1940	523
2	hg. Batthyányi-Strattmann László	Köpcsény	1904	1940	514
3	Bálint Gábor	Budapest	1915	1939	489
4	Bedő Aladár	Budapest	1916	1940	536
5	Bella Andor	Budapest	1915	1940	524
6	Bene Ferenc	Gyula	1899	1940	525
7	Burgyán Aladár	Budapest	1890	1939	490
8	Buzás Lajos	Szentes	1915	1940	522
9	Csima Sándor	Budapest	1911	1940	544
10	Erhardt Gyula	Budapest	1911	1940	499
11	Farkas László	Bikfalva	1915	1940	537
12	Fehér József	Vinkovce	1903	1939	491
13	Freund Pál	Budapest	1914	1940	503
14	Franzl Ede	Báránd	1912	1940	526
15	Fürst János	Budapest	1915	1939	480
16	Gombos Imre	Miskolc	1917	1940	527
17	Gróf György	Budapest	1915	1940	500
18	Györi E. András	Bezin	1914	1940	545
19	Hadnagy Domokos	Lőcse	1907	1940	515
20	Halász Jenő	Budapest	1917	1940	504
21	Holló Tibor	Budapest	1907	1939	481
22	Hubert Gusztáv	Budapest	1916	1940	546
23	Jekelfalussy Gábor	Szepesszombat	1916	1940	528
24	Kálmán László	Nyitra	1916	1940	505
25	Kiss Gyula	Budapest	1916	1940	516
26	Koronka Lajos	Budapest	1917	1940	547
27	Kovács István Lajos	Budapest	1915	1939	492
28	Kovács Pál László	Budapest	1914	1940	538
29	Kováts Sándor	Nagybánya	1907	1940	506
30	Kótay Lajos	Túrterebes	1912	1940	548
31	Kövesdi László Endre	Streza-Cartisv.	1917	1940	507
32	Lázár Lajos Péter	Budapest	1918	1940	508
33	Lukacsfalvi Tibor	Magyarláros	1916	1939	482
34	Mannheim L. Pál	Rakovica	1906	1940	529

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
35	Markó Endre	Budapest	1915	1939	483
36	Maróti László	Hódmezővásárh.	1912	1939	484
37	Marton Vilmos	Kecskemét	1916	1940	509
38	Maszlag Géza	Csongrád	1911	1940	485
39	Márfai Kamilló	Celldömölk	1912	1940	549
40	Mihályfy Árpád	Budapest	1901	1929	479
41	Miklody Géza István	Miskolc	1916	1940	539
42	Mitesenkov Dömötör	Bogucsár	1896	1940	550
43	Mosonyi Imre Ervin	Budapest	1917	1940	530
44	Müller Aladár	Sátoraljaújhely	1903	1940	540
45	Nagy Ferenc	Orsova	1904	1939	488
46	Nagy Lajos	Szinyeújfalu	1910	1940	517
47	Neu György	Budapest	1914	1939	493
48	Nyesti István	Budapest	1912	1940	510
49	Pataki Emil	Szendrő	1913	1940	501
50	Pongor Barna	Liptószentmiklós	1917	1940	518
51	Radványi Imre	Nagyvárad	1909	1940	511
52	Raffaj András	Abrudkerpenyes	1915	1939	486
53	Rajos Béla	Budapest	1914	1939	494
54	Rákossy Béla	Budapest	1910	1940	512
55	Sarkady László	Budapest	1914	1940	519
56	Sándor Miklós	Celldömölk	1917	1940	520
57	Simonyi Károly	Egyházaskalu	1916	1940	531
58	Soros Géza	Budapest	1913	1940	551
59	Sóváry Emil	Budapest	1916	1939	495
60	Sternád László	Budapest	1913	1940	541
61	Szederkényi Ferenc	Miskolc	1916	1940	532
62	vitész Szeredy Vilmos	Budapest	1914	1940	502
63	Tamás Zoltán	Nagyköcskő	1913	1940	533
64	Tanay Béla	Nagyvárad	1905	1939	496
65	Thier-Szabó Rudolf	Budapest	1912	1940	534
66	Tilly Hugó	Budapest	1916	1940	521
67	Tóth Béla	Arad	1911	1940	513
68	Ugron Gábor	Budapest	1908	1939	497
69	Valatin János	Budapest	1918	1940	542
70	Vankó Richárd	Budapest	1915	1939	487
71	Vederber Kornél	Budapest	1912	1939	498
72	Vörös Imre	Kula	1916	1940	535
73	Wolf Frigyes	Győr	1916	1940	552

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
IV. Vegyész mérnökök.					
1	Apor Oszkár	Budapest	1916	1940	98
2	Ártándi Károly	Sárköz	1917	1940	103
3	Balla György	Budapest	1917	1939	76
4	Bártfai Ferenc Szilárd	Budapest	1916	1940	104
5	Bencze Gábor	Zombor	1917	1940	105
6	Bozó János	Zenta	1891	1939	77
7	Brückner József	Budafok	1909	1940	102
8	Burgyán Aladár	Dicsőszentmárton	1917	1939	78
9	Csizmazia Imre	Fiume	1917	1940	101
10	Czillinger László	Dunaharaszti	1919	1940	106
11	Dely Gyula	Koppányszántó	1917	1939	79
12	Domokos József	Temesvár	1917	1939	80
13	Erdős Elemér	Budapest	1914	1939	81
14	Erneyi Gábor	Budapest	1919	1940	107
15	Faragó János	Budapest	1917	1939	82
16	Fodor István	Magyaróvár	1916	1939	83
17	Gáspár Ernő	Breznóbánya	1916	1939	84
18	Gömöry Lajos	Gyulafehérvár	1915	1939	85
19	Gribács Lajos	Budapest	1916	1939	86
20	Halmay Jenő	Kiszucaájhely	1917	1939	87
21	Hitter György	Budapest	1917	1940	108
22	Jámbor Béla	Sopron	1917	1940	109
23	Jánszky Béla	Budapest	1914	1940	99
24	Kiss György	Budapest	1918	1940	110
25	Lengyel Irén Piroska	Budapest	1918	1940	111
26	Lőrentei Tivadar	Vízvár	1918	1940	112
27	Marek Gábor	Aszód	1916	1940	113
28	vitéz Maróthy Géza	Körmend	1910	1940	114
29	Mester László	Szászváros	1918	1940	115
30	Néber Elemér	Bögöte	1917	1939	88
31	Péchy László	Csökmő	1917	1939	89
32	Pogány Judit	Kolozsvár	1917	1939	90
33	Porges Axel Richárd	Deés	1917	1939	91
34	Preisich Miklós	Budapest	1918	1940	116
35	Rachl Tibor	Zólyom	1917	1939	92
36	Ravasz László	Budapest	1918	1940	117
37	Segner Pál	Budapest	1917	1939	93
38	Sipos János	Zalaegerszeg	1916	1939	94
39	Stadler József	Budapest	1916	1940	100
40	Szabó Zoltán	Budapest	1918	1940	118
41	Székely András	Budapest	1917	1940	119

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
42	Szilágyi Antal	Máramarossziget	1918	1940	120
43	Techert Jenő	Pétervárad	1917	1939	95
44	Vincze András	Kolozsvár	1918	1940	122
45	Weinrich Bódog	Budapest	1915	1939	96
46	Zalay Endre	Budapest	1918	1940	123
47	Ziegler Vilmos	Baden	1917	1939	97
V. Bányamérnökök.					
1	dr. Alliquander Endre	Petrozsény	1913	1940	56
2	Apostol Tamás	Kunszentmiklós	1912	1940	50
3	Burghardt Zoltán	Selmecbánya	1914	1940	52
4	Csaba Károly	Csepel	1912	1940	54
5	Dzsida László	Petrozsény	1916	1940	53
6	Ebergényi Lajos	Petrilla	1911	1940	51
7	Fekete Sándor	Makó	1916	1940	57
8	Hansági Imre	Celldömölk	1916	1940	60
9	dr. Klobusiczky Tibor	Eperjes	1911	1940	59
10	dr. Major-Maróthy Gábor	Újpest	1912	1940	55
11	Seyfried Gyula	Pécs	1917	1940	58
VI. Vaskohómérnökök.					
1	Blaskó Sándor	Ózd	1909	1940	16
2	Fazekas Ferenc	Jászkisér	1910	1940	14
3	Kovács Sándor	Debrecen	1912	1940	17
4	Terei Elek	Rónaszék	1915	1940	15
VII. Fémkohómérnök.					
1	Szmolka Lajos	Selmecbánya	1911	1939	12
VIII. Kohómérnökök.					
1	Avas Mihály	Sopron	1916	1940	1
2	Éles László	Sopron	1917	1940	2
3	Gerencsér József	Sopron	1916	1940	6
4	Szász István	Szombathely	1917	1940	3
5	Szovják Hugó	Kőszeg	1917	1940	4
6	Szücs Endre	Győrszemere	1916	1940	5
IX. Erdómérnökök.					
1	Bándi Imre	Geréz	1907	1939	96
2	Bakkay László	Hilyón	1912	1934	97

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
3	Bubb Gyula	Csapod	1916	1940	103
4	Egyházy József	Keszthely	1917	1940	104
5	Gschwind Gyula	Ráró	1898	1939	93
6	Iby Gábor	Szöllős	1914	1940	106
7	Kassai Jenő	Debrecen	1917	1940	101
8	Kiss Imre	Székesfehérvár	1902	1939	94
9	Kollányi Antal	Gyula	1917	1940	99
10	Lotterhof Ottó	Szelestyehuta	1913	1940	109
11	Madas András	Újszentes	1917	1940	100
12	Margó Pál	Esztergom	1913	1940	98
13	Nádudvary Jenő	Szilágysomló	1913	1940	108
14	Oroszlány Endre	Marosvásárhely	1917	1940	105
15	Patkó László	Tyukod	1910	1939	95
16	Szörényi Béla	Galgóc	1916	1940	107
17	Világhy András	Kislőd	1914	1940	102
X. Mezőgazdák.					
1	Bajai János	Mohács	1914	1940	143
2	Barthodeiszky András	Szombathely	1916	1939	142
3	Bőjtös Zoltán	Magyarpádé	1916	1940	144
4	Forrai László	Budapest	1917	1940	145
5	Gerzovics József Pál	Miskolc	1911	1940	146
6	Halász György	Budapest	1918	1940	149
7	Heusch Árpád	Budapest	1918	1939	141
8	Honig Ferenc	Budapest	1917	1940	147
9	Mánik Ilona	Borsodnádasd	1916	1940	148
10	Molnár László	Potosfa	1915	1940	150
11	Paál Kálmán	Tét	1918	1940	152
12	Schrikker Sándor	Balatonboris	1916	1940	153
13	Simon Gyula	Budapest	1919	1940	151
14	Solty Ernő György	Budapest	1904	1932	139
15	Szold István	Wien	1915	1939	138
16	Tamás Vince	Nyérta	1912	1939	140
XI. Mezőgazdaságtudományi oklevelesek.					
1	Szabó Károly	Fertőendréd	1917	1939	11
2	Tóth Ágoston	Királyhelmecc	1910	1939	12
3	Váczy Hübschl Kálmán	Budapest	1912	1940	13
XII. Állatorvosok.					
1	Araacs Zoltán	Okorág	1917	1939	263
2	Bajcsi Imre	Lakszakállas	1915	1940	291

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
3	Bajor György	Berettyóújf.	1914	1939	243
4	Belányi Walter	Wien	1915	1939	256
5	Becze János	Szatmárnémeti	1914	1939	244
6	Besnyő Gábor	Budapest	1914	1940	292
7	Bihari Bálint	Szentes	1914	1939	248
8	Bodai József	Főnyed	1917	1939	264
9	Bogdándy László	Budapest	1916	1939	245
10	Bony Béla István	Herinese	1911	1940	287
11	Celo el Cercem	Voshtinē	1916	1940	274
12	Csiki Vidor	Magyarbodza	1917	1939	258
13	Czek János	Gyulaj	1916	1939	257
14	Dratsay Gyula	Budapest	1914	1940	276
15	Domán Imre	Cegléd	1916	1939	265
16	Eckhardt György	Budapest	1912	1940	282
17	Farkas Mihály	Zalagyömrő	1917	1940	284
18	G. Fülöp Imre	Kunszentmiklós	1914	1939	259
19	Gellai Miklós	Endrőd	1915	1939	266
20	Hegedüs József	Nagykanizsa	1912	1939	249
21	Hum János	Paks	1915	1939	267
22	Jarabin János	Polgár	1913	1940	278
23	Kaluzsa Kálmán	Pásztó	1910	1939	268
24	Kazár Gyula	Budapest	1917	1939	250
25	Kellermann Sándor	Kecskemét	1914	1940	279
26	Kégl Elemér	Budapest	1917	1940	275
27	Korchmáros Pál	Földeák	1914	1940	280
28	Komjáthy Kálmán	Kerekegyháza	1918	1940	286
29	Kovács László	Krasznahorkaváralja	1919	1939	260
30	Langsfeld Dezső	Tápiósüly	1916	1939	251
31	Máthé István	Vindornyafook	1916	1939	253
32	Markovits Pál	Sárbogárd	1917	1939	252
33	Molnár Lajos	Terbeléd	1912	1940	290
34	Musinszky András	Kistárkány	1916	1940	288
35	Örhegyi Gyula	Gyömrő	1917	1939	273
36	Pintér Sándor	Budapest	1917	1939	246
37	Pusztai Oszkár	Kevevára	1917	1940	281
38	Romvári József	Nagybittse	1915	1939	254
39	Ruzsonyi Albert	Szentgotthárd	1914	1940	285
40	Sápi Béla	Földes	1916	1939	269
41	Sotiropoulos Konstantin	Smyrna	1915	1939	270
42	Szalay János	Galgagyörgy	1916	1939	271
43	Szegi Ferenc	Szentes	1915	1940	289
44	Szilvássy Rudolf	Ózd	1916	1939	255

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
45	Szolnoki László	Túrkeve	1917	1939	261
46	Takács Lajos	Hajdúnánás	1917	1939	272
47	Tóth Béla	Torontálsziget	1915	1939	247
48	Vass Antal	Gyöngyös	1911	1940	283
49	Vida Elemér	Főnyed	1918	1939	262
50	Werner Ferenc	Bezenye	1911	1940	277
XIII. Közgazdák.					
*1	Andor János	Budapest	1910	1940	508
2	Aranyi Sándor	Budapest	1911	1940	506
*3	Bagothay Sándor	Halmi	1903	1940	529
*4	Balázs Kálmán	Csiktapolca	1902	1940	502
5	Bathó Gyula Albert	Budapest	1907	1940	515
6	Bernard Gyula	Pusztataksony	1913	1940	530
7	Boksay Béla Endre Aladár	Ungvár	1905	1939	466
*8	Botár Olivér	Herény	1913	1939	460
9	Brügler Béla	Bécs	1917	1940	512
*10	Buzna László	Újpest	1911	1939	468
*11	Cotel Kornél	Korompa	1917	1939	454
12	Dénes István	Alsónémedi	1910	1940	503
13	Dudits Dénes	Pancsova	1912	1939	459
14	Egely Tibor	Beszterce	1913	1940	535
*15	Feik Tibor	Szerencs	1916	1940	528
*16	dr. Éliás Lajos	Budapest	1905	1939	462
*17	Erdélyi Fazekas János	Marosvásárhely	1912	1939	458
*18	Erdődi Ferenc	Homokbálványos	1916	1940	524
19	Fehér József	Kiskunmajsa	1909	1940	511
20	Fekete Zoltán	Sáp	1915	1939	477
21	Gaál Márton Tibor	Nagybecskerek	1911	1940	523
22	Gerő Ottó	Budapest	1913	1939	463
23	Gesztési János	Kispest	1909	1939	479
*24	Gődény József	Sándorhomok	1908	1940	493
*25	Gulyás Nándor	Tápióság	1913	1939	483
26	Haehnel Margit	Szombathely	1911	1938	498
*27	Hajlicsek Tibor	Székesfehérvár	1914	1940	499
28	Harsányi István	Budapest	1913	1940	510
*29	Hazafi Ödön	Kiskőrös	1910	1939	465
*30	Hegedüs Etele László	Vöröskő	1913	1940	522
31	Hermann Jenő	Monor	1915	1939	457
*32	Hesp Edvin Róbert	Alag	1912	1940	489

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végeztek.

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
*33	Himfy József	Budapest	1900	1940	533
34	Hollerung Piroska	Budapest	1915	1939	453
*35	Horváth Géza	Budapest	1912	1939	475
36	Hubert Lipót Gusztáv	Budapest	1912	1939	480
*37	Iványi József Tibor	Győr	1915	1940	494
38	Josefovics Alfréd	Gégyény	1913	1939	486
39	Keményfi Gábor	Budapest	1909	1939	481
40	Kocsis László	Budapest	1915	1940	525
41	Kós Árpád	Rodez	1915	1940	497
42	Kövesi János	Dunabogdán	1910	1940	505
43	Majzik Lajos	Budapest	1913	1939	500
*44	Massányi Tibor	Budapest	1909	1940	532
*45	Merényi Lóránt	Diósgyőr	1917	1940	514
46	Ming Ferenc	Budapest	1904	1939	467
47	Nagy Erzsébet	Büssü	1904	1939	452
48	Neuber Eszter	Budapest	1917	1939	464
49	Neu Endre	Budapest	1914	1939	507
*50	Néder István	Budapest	1910	1940	496
*51	Pintér Sándor	Pestújhely	1912	1939	471
*52	Prág Jenő	Orosháza	1906	1939	461
53	Róna Miklós	Budapest	1903	1939	485
*54	Sánta Zoltán	Kiskunfélegyháza	1916	1940	527
*55	Sebestyén Lajos	Inyatin	1918	1940	526
56	Sebestyén Rózsa	Kővágóórs	1910	1940	491
57	Singer István	Budapest	1917	1940	519
58	Stigler Erszébet	Székesfehérvár	1913	1939	478
59	Steiner János	Novoselec-Kriz	1905	1940	517
60	Sugár Károly	Ipolyság	1907	1940	512
61	Szabady Egon	Budapest	1917	1939	487
62	Szabó Endre Ferenc	Kispest	1913	1940	495
63	Szabó Vilmos	Budapest	1916	1940	518
64	Szakáts János	Hódmezővásárhely	1902	1940	488
65	Szalay László	Budapest	1913	1939	484
66	Szekeres Dániel	Hét	1913	1939	482
67	Szántó József	Szépmaior-Nagyfalu	1900	1940	501
*68	Szentgál Dániel	Gödöllő	1908	1940	534
69	Szilvássy Sándor	Szatmárnémeti	1911	1940	490
70	Szóts Dombó László	Kassa	1910	1939	474
71	Takács Zoltán	Pápa	1915	1939	456
72	Tallér István	Budapest	1915	1939	492
73	Tallián Ferenc	Pécel	1901	1940	516

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végeztek.

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
74	Tolnai Oszkár	Léva	1900	1939	509
*75	Tóth Endre	Dés	1909	1939	473
76	Tóth Géza	Budapest	1911	1939	455
77	Ujvári Ferenc	Kapuvár	1913	1940	504
*78	Varga István	Budapest	1911	1939	469
79	Vámos Lajos	Budapest	1914	1940	531
80	Váró György	Budapest	1918	1940	520
81	Vech József	Dorog	1913	1939	476
*82	Viasz Gyula	Budapest	1909	1939	472
*83	Walek Károly Rudolf	München	1910	1939	470
84	Závodszy Miklós	Budapest	1911	1940	513
XIV. Közgazdátudományi oklevelek.					
(Az egyéves közigazgatási tanfolyamot végzettek.)					
1	Bodnár Richárd	Szilágysomlyó	1901	1940	27
2	Elek György Róbert	Budapest	1911	1938	28
3	Szarvas Béla	Budapest	1914	1940	26
4	Turay László	Mohács	1894	1938	25

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közigazgatási és kereskedelmi osztályon végeztek.

XVI.

NÉVJEGYZÉKE

azoknak, akiknek külföldi oklevele az 1939/40. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosított.

Sorszám	N é v	S z ü l e t é s i		Külföldi oklevelét		A honosítás keltének éve
		hely	év	mely mű- egyetemen vagy főiskolán szerezte	melyik évben	
1. Mérnökök.						
1	Dióssy Imre	Nyitra	1903	Wien	1931	1939
2	bocsai Sárközy György	Budapest	1913	Wien	1938	1939
3	Braun Egon	Wien	1906	München	1929	1939
2. Építészmérnökök.						
1	Feleki Zoltán	Szombathely	1896	München	1920	1939
3. Gépészmérnökök.						
1	Haltenberger Gyula	Kassa	1912	Michigan	1936	1940
2	Rideg László	Zníovárálja	1909	Brünn	1932	1939
3	Schultz György	Igló	1911	Prága	1935	1939
4	Szöcs Lóránt	Dicsőszentmárton	1908	Berlin	1931	1939
4. Bánya- kohó- és erdőmérnökök.						
1	Ruff István	Bezda	1913	Zágráb	1936	1940

XVII.

NÉVJEGYZÉKE

azoknak, akiknek külföldi doktori oklevele az 1939/40. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosított.

Sorszám	N é v	Születési		A műegyetem, amelyen doktorrá avattatott	A doktorrá avatás éve	A honosítás keltének éve
		hely	év			
1	Vegyészmérnöki doktor. Berczely Harry	Budapest	1909	Karlsruhe	1934	1939

XVIII.

Névjegyzéke

a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemre
az 1939/40. tanévben beiratkozott hallgatóknak.

Mérnöki és Építészmérnöki Kar.

A) Mérnöki osztály.

a) Rendes hallgatók:

Ábel Rudolf I.	Csányi István I.
Adonyi Károly I. II.	Cserai Zoltán I. II.
Ámon Antal I. II.	Csermák Béla I. II.
Andor László I.	Cseuz László I.
5. Arany Béla I.	40. Cziglina Vilmos I.
Bakoss György I.	Czitronyi István I.
Bakoss Géza I. II.	Dániel Zoltán I. II.
Bálint Endre I. II.	Dankó László I. II.
Bálint Péter I. II.	Dános Valér I.
10. Balla László I. II.	45. Darnay József I.
Balog István I. II.	Dávid István I. II.
Bán Béla II.	Debreczeny László I. II.
Bánó Iván I. II.	Deme György I. II.
Bauer Antal I. II.	Dénes György I. II.
15. Belházy Ferenc I. II.	50. Detre Gyula I.
nemes Bellosevich Sándor
I. II.	Deutsch Ervin I. II.
Benedek Pál I. II.	Dologh Ervin II.
Bényei László I. II.	Domján Jenő I.
Berczely Ferenc I. II.	Doromby Pál I.
20. Beregszászy Sándor I. II.	55. vitéz Dukay Jenő I. II.
Bernhardt György I. II.	Duzs János I. II.
Bertók József I. II.	Erdélyi Albert I. II.
Biró Béla I. II.	Erdődi László I. II.
Bisseliches Dániel I. II.	Érszegi László I.
25. Bodolay Jenő I. II.	60. Fábián József I.
vitéz Bodroghy Gyula I. II.	Fábián Tibor I.
Boga Ferenc I. II.	Falussy Ferenc I. II.
Boromissza Jenő I. II.	Farkas Béla I.
Boros György I. II.	Farkass István I.
30. Böleskei Elemér I.	65. Fazekas József I. II.
Breuer György I. II.	Fedor István I. II.
Budavári Kurt I. II.	Fekete András I. II.
Buocz Tibor I.	Feledi Andor I. II.
Bükkfalvi Emil I. II.	Fenes Ferenc I. II.
35. Csáki Imre I. II.	70. Fényes Imre I.

- Ferencz József I.
 Fintha Endre I. II.
 Fogarasi Mihály I.
 Formágyi Győző I. II.
 75. Forstner István I.
 Földi Endre I. II.
 Földvári László I. II.
 Freufeld László I. II.
 Fritzsche Andor I. II.
 80. Führer István I. II.
 Füleky Lajos I. II.
 Fülöp Lajos I.
 Fűves István I. II.
 Gál György I.
 85. Gál László I.
 Gállik István I. II.
 Gáspár László I. II.
 Gazda Géza I. II.
 Géhl Mátyás I. II.
 90. Gellért Dénes I. II.
 Geneseff Valcsó I. II.
 Georgieff Sztefán Dimoff I. II.
 Gilde László I.
 Girscht Ferenc I. II.
 95. Gombás Lukács I.
 Gyarmathy Attila I.
 Gyökös Imre I. II.
 vitéz Gyutay Tibor I. II.
 Haag Tamás I. II.
 100. Hámos József I. II.
 Hantai Márton I. II.
 Harkányi György I. II.
 Hartványi László I. II.
 Honti Gyula I.
 105. Horváth Gábor I. II.
 Horváth József I.
 Hosehke Tibor I. II.
 Hovancsek László I. II.
 Hörcher Ferenc I. II.
 110. Hörcher János I. II.
 Illés György I. II.
 Ivánka István I.
 Ivanoff Ivan Stoimenoff I. II.
 Janesó Gyula I. II.
 115. Janesó Zoltán I. II.
 Janó Albert I.
 Janotti József I. II.
 Jaulusz Lajos I. II.
 Jerkó Sándor I.
 120. Juhász Péter I.
 Kabdebó Kálmán I. II.
 Kádár Imre I. II.
 Kakamakoff Trifon I. II.
 Kalcher Árpád I. II.
 125. Kató László I. II.
 Katzenbach Ádám I. II.
 Kellner Elemér I.
 Kemesen Ottó I. II.
 Kenéz István I. II.
 130. Kérchy Péter I.
 Kern Róbert I.
 Khloyber Walter I.
 Kinczel Ede I.
 Király Zoltán I.
 135. Kiss György I. II.
 Kiss János I.
 Kiss Kornél I. II.
 Klenovits Miklós I. II.
 Kobza Dezső I. II.
 140. Koller Miklós I. II.
 Kommer Endre I.
 Konyicsák Ernő I. II.
 Korényi Gyula I. II.
 Kostiala Sándor I. II.
 145. Kovács Géza I. II.
 Kovács Ottó I. II.
 Kováts Gáspár I. II.
 Kozma István I. II.
 Krsnyák László I. II.
 150. Krug Gyula I. II.
 Kutasi György I.
 Landes Egon I. II.
 Láng Gábor I. II.
 Léber Kálmán I.
 155. Lehel Jenő I. II.
 Lengyel Lajos I. II.
 Lenkei Tibor I. II.
 Ligeti János I. II.
 Liptay Tivadar I. II.
 160. Lisinszky István I. II.
 Lovas István I. II.
 Lovass András I. II.
 Lugosi Béla I. II.
 Madéfalvi Kornél I. II.
 165. Majoros István I. II.
 Malonyay Zoltán I. II.
 vitéz Markus Gyula I. II.
 Marossy István I. II.
 Matán Géza I. II.
 170. Máté Gyula I.
 Matheidesz Géza I.
 Mató János I. II.
 Melegh Gyula I.
 Melles Tivadar I. II.
 175. moduniczi Mihalik Barna I. II.
 Mikla Béla I.
 Miklóssy Sándor I. II.
 Moczik Ernő I.
 Murai Gyula I.
 180. Murvai István I. II.
 nádudvari Murakeözy Béla
 I. II.
 Nagy György I. II.

- Nagy Iván I. II.
Nagy János I. II.
185. Nagy József I. II.
Nagy Zoltán I. II.
Najmányi László I. II.
Nemes Gyula I. II.
Névery Imre I. II.
190. Nyitray László I. II.
Oberitter Tibor I. II.
Ochotniczky Kamill I. II.
vitéz Hatolykai Pap István
I. II.
Papp Aurél I. II.
195. Papp Ferenc I. II.
Papp Gábor I. II.
Pataki Joachim I.
Paulay Mihály I. II.
Pichler Gedeon I. II.
200. Pintér Béla I. II.
Pirner Rudolf I. II.
Pozsár László I. II.
Pozsár Sándor I.
Prág Mátyás I. II.
205. Pukánszky Béla I.
kövesdi Rác Elemér I. II.
Rác Miklós II.
Rajzei Kálmán I.
Reichenberger Róbert I.
210. Reiner Endre I. II.
Reiner Imre I. II.
Ritter Miklós I. II.
Rock István I. II.
Romek Árpád I. II.
215. Rosivall Ferenc I. II.
Rossmann Frigyes I. II.
Rosztóczy Alfonz I. II.
Rubányi István I. II.
Sahin Tóth Zoltán I. II.
220. Sámson Bors János Ernő I.
Schaáb Tibor I. II.
Scheitz Viktor I. II.
Schmidt Mihály I. II.
Schmidt Tibor I. II.
225. Schubauer Kálmán I. II.
Schvarecz Károly I.
Sebestyén László I.
Selényi Endre I. II.
hermányi Sigmund Endre I. II.
230. Sipos Tibor I.
Solez Miklós I. II.
Sólyom Dénes I. II.
Somfai József I.
Somló József I. II.
235. Sovány Ferenc I. II.
Stecher Egon I. II.
Stefanecz Gyula I. II.
Stichleutner Kálmán I.
Sugár Géza I. II.
240. Szabó Béla I. II.
Szabó György I. II.
Sarkadi Szabó István I. II.
Szabó János I. II.
Szalay György I. II.
245. Szalay István I. II.
Szalay Tibor I. II.
Szálka György I. II.
Szalmássy Ede I.
Széchy Endre I. II.
250. Szegő Ferenc I. II.
Szemplaki Rezső I. II.
Szepesi Dezső I.
Szepesi János I.
Szepesy Árpád I. II.
255. Szikszay László I. II.
Szilágyi József I. II.
vitéz Szilágyi József II.
Szilágyi Pál I. II.
Szilárd Rezső I. II.
260. Szilvágyi Imre I. II.
Szitkey László I. II.
Szokoll Frigyes II.
Szórádi Zoltán I. II.
Takács György I. II.
265. Tamás Ferenc I. II.
Tarczy Sándor I. II.
Tarján László I. II.
Tátrai Ottó I. II.
vitéz Teremei János I.
270. Thiess Norbert I. II.
Tibay Sándor I. II.
Tormássy Imre I.
Tószögy Iván I. II.
Tóth Árpád I. II.
275. Tóth Liboriusz I. II.
Tóth Miklós I.
Tóth Zsigmond I. II.
Tóth Kincses László I.
Töröcsik Gyula I. II.
280. Török István I. II.
Traviczky Antal I. II.
Udvardy László I.
Udvarhelyi Béla I. II.
Ujpál Kálmán I. II.
285. Ujszászi Emil I. II.
Vajnai Imre I. II.
Vámos Tibor I.
Vándor Endre I.
Varga Béla I.
290. görzsönyi Vargha László I. II.
Vári Béla I. II.
Vásárhelyi Mihály I. II.
Vasek László I. II.
Vécsei Béla I.
295. Vereb József I. II.

- Veress László I. II.
 Vermes György I. II.
 budafalvi Vermes Miklós I. II.
 Vincze Ödön I. II.
 300. gidófalvi Vitályos László I.
 Vizi Imre I.
 Vó József II.
 Vörös József I. II.
- Wehner Ivor I. II.
 305. Wolkóber László I.
 Zambach Károly I. II.
 Zier László I.
 Zimonyi Zoltán I. II.
 Zoldán Ernő I.
 310. Zombori József I. II.
 Zsecseff Sztojan I.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

B) *Építészmérnöki Osztály.*

a) *Rendes hallgatók:*

- Aczél Viktor I. II.
 Altenstein Iván I.
 Azbey Sándor I. II.
 Balogh Ottó I. II.
 5. Bánóczy Ferenc I. II.
 Békássy Ádám I. II.
 Béltéki József I.
 Biczó Tamás I. II.
 Biró Ferenc I. II.
 10. Biró Gábor I. II.
 Bittner Lajos I. II.
 Cseh Béla I. II.
 Czeglédi Jenő I. II.
 Dezső György I. II.
 15. Dobrovits Attila I. II.
 Egyed Zoltán I.
 Eidenpenz József I. II.
 thurzóbányai Elischer Gyula
 I. II.
 Feczko István I.
 20. Foleser László I. II.
 Folly Irén I. II.
 Fülep Sándor I. II.
 Gajer Antal I. II.
 Gankov Ganko I. II.
 25. Gilyén Jenő I. II.
 Gilyén József I.
 Girardi Kornél I. II.
 Gyórfi Endre I. II.
 Györgyi Zsolt I. II.
 30. dabasi Halász Ervin I.
 Hambarzsi Malcsó I. II.
 Harka János I. II.
 Hénel Miklós I. II.
 Herbacek Mihály I. II.
 35. Hudák Aurél I. II.
 Ilieff Boriszláv I. II.
 Ilosvay Lajos I.
 Jancsó Gyula I. II.
- pribéri Jankovich István I. II.
 40. Jókuthy Gyula I. II.
 Juhász Jenő I. II.
 Kacziba Ferenc I. II.
 vitéz Kántor Tibor II.
 Kelemen László I.
 45. Kemény László I. II.
 nemes Keviczky Samu László I.
 Király Andor I. II.
 Kiss Ferenc I. II.
 Klenovits Pál I. II.
 50. Kolos Ferenc I.
 Kordik László I. II.
 Kotsis Iván I. II.
 Kotsis Lajos I. II.
 Kovács András I. II.
 55. Kovács Ödön I. II.
 Kováts Ödön I.
 Körmendy Nándor I.
 Krmezczy Pál I.
 Lamping Ottó I.
 60. Lechner Gyula I. II.
 Lengyel József II.
 Lipkay László I.
 Magas Kázmér I. II.
 Majoros Ferenc I. II.
 65. Makranski László I. II.
 Mangel Gyula I. II.
 Mangel János I.
 Marossy Ferenc I. II.
 Martosi Zoltán I. II.
 70. Messinger Géza I. II.
 Mészáros László I. II.
 Nádor Miklós I. II.
 Nagy Ferenc I. II.
 Nagy Sándor I. II.
 75. Novotny Jenő I. II.
 Pászti Károly I. II.
 vitéz Paulinyi Zoltán I. II.

- Payer János I. II.
Péchy József I.
80. Pintér István I.
Pongor Gábor I. II.
Pruscha József I. II.
Rác Jenő I. II.
Reinitz Tibor I. II.
85. szőrényi Reisch Péter I. II.
Resatko Endre I.
Riedlmayer Gyula I. II.
Rohrböck József I. II.
Rohringer László I. II.
90. Rónaszéki Andor I. II.
Sallay Imre I. II.
vitéz Sallay Róbert I.
Sándor Balázs I. II.
Schádli László II.
95. Schmitterer Jenő I. II.
Schramek István I.
székelyhidasi Sebestyén
Gyula I. II.
Sebestyén István I. II.
Semsey Lajos I. II.
100. Sipos Tibor I.
Soltay Sándor I. II.
Steczowicz Marian I.
Stofkó László I. II.
Storno Ferenc I. II.
105. Sturm Gyula I. II.
Szabeva Donka I. II.
- Szabó Tibor I. II.
Szarbinszky M. Sztéfan II.
Szénerth Aladár I. II.
110. Szentirmay Árpád I. II.
Szentpály Árpád I. II.
Szili Sándor I.
Szolga Ferenc I. II.
Sztoljanov Vaszilev Sztéfan
I. II.
115. Sztrapkovics Mátyás I. II.
Takács Gyula I. II.
Takács Lajos I. II.
Takáts Zoltán I. II.
Tantos Ferenc I.
120. Tarján László I.
Tarjányi Endre I. II.
Tárnok Vilmos I.
Thier-Szabó Felicia I. II.
Tóth Elemér I. II.
125. B. Tóth István I. II.
Tóth Kálmán I. II.
Tóth Sándor I. II.
Turjászky Antal I. II.
Váczy-Hübschl Antal I.
130. Vágó Imre Péter I. II.
Vass Endre I. II.
Vidéki János II.
Windt László I. II.
Wirth Tibor I. II.
135. Zavaros Jenő I. II.
Zoltán László I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

Gépész- és Vegyész-mérnöki kar.

A) **Gépész-mérnöki osztály.**

a) *Rendes hallgatók:*

- Aczél Zoltán I. II.
Adorján István I.
Agner Zoltán I. II.
Ágoston Károly I. II.
5. Albert Béla I. II.
Albert László I. II.
Albrecht Károly I. II.
Almássy György I. II.
nemes Almássy György I. II.
10. Alsirt Gergely I. II.
Androsits Vilmos I. II.
Angeli Jenő I. II.
Angster József I.
Arany Sándor I. II.
15. Arató Frigyes I.
Aszlányi József I. II.
Atlasz Pál I. II.
Attl Béla I.
Attl Tibor I.
20. Auerswald János I. II.
Auguszt Lajos I. II.
Avar Tibor I. II.
Babics Pál I. II.
Bacsák Nándor I. II.
25. Bajnok Béla I. II.
Balass Oszkár I. II.
Balaton Sándor I. II.
Balázs Andor I. II.

- Balázs Lajos I. II.
 30. Balázs László I. II.
 Balázs Zoltán I. II.
 Bálint Andor I. II.
 Bálint György I. II.
 Bálint János I. II.
 35. Bálint-Szabó Zoltán I. II.
 Balogh Ambrus I.
 Balogh András I. II.
 Balogh József I. II.
 Baltás László I. II.
 40. Bánhidi Zoltán I.
 Bánóczy György I. II.
 Bánréti Károly I. II.
 Barcza Gyula I. II.
 Barcza József I.
 45. Barcza Miklós I.
 Bárdos Lajos I. II.
 Báró Gyula I. II.
 Barta Imre I. II.
 Bartha László I.
 50. Bauer Árpád I. II.
 Bay Zoltán I. II.
 Békés Sándor I. II.
 Békési László I. II.
 Bella Andor I.
 55. Bendesi András I. II.
 vitéz Bene László I. II.
 Benedek György I. II.
 Beniczky Lajos I. II.
 Benkő Tibor I. II.
 60. Berán Lajos I. II.
 Berezik László I. II.
 Berezky László I. II.
 Berei Gusztáv I. II.
 Bertalan György I. II.
 65. Bezdek Károly I. II.
 Bilkei Kövesdy Imre I. II.
 Biró Antal I. II.
 Bisztray Dénes I. II.
 Blahó Miklós I. II.
 70. Bluszt Ernő I. II.
 Bódi János I.
 Bodnár István I.
 Bodó Zsolt I. II.
 Bodor Zoltán I.
 75. Borbás Nándor I. II.
 Borbély Mihály I. II.
 Boross Árpád I. II.
 Borzsák Ferenc I. II.
 Bory László I. II.
 80. Botár Livius I. II.
 Bózsza György I. II.
 Bösze József I. II.
 Böszörményi Árpád I. II.
 Budai Gyula I.
 85. Budai Zoltán I. II.
 Bukovszki Jenő I. II.
 Bulkai Lajos I. II.
 Bundy János I. II.
 Buray Zoltán I. II.
 90. Chikán János I. II.
 Christoff Anissim II.
 Colussi Béla I. II.
 Csajka Dezső I. II.
 Csanády Vince I. II.
 95. Cseh Pál I. II.
 Cseh Sándor I. II.
 Csepreghi Ferenc I. II.
 Cseresnyés Zoltán I.
 Cserhádi István II.
 100. Cserkúti János I. II.
 Csermely László I. II.
 Csernavölgyi László I. II.
 Cséte Ferenc I. II.
 Csigaházi Ferenc I. II.
 105. Csigás József I. II.
 Csiki Jenő I. II.
 Csiky Károly I. II.
 Csillag Ferenc I. II.
 Csillag Mihály I. II.
 110. Csiszár Imre I. II.
 Csizy Tibor I. II.
 Csontos Kálmán I. II.
 Csóti István I. II.
 Csukás László I.
 115. Csurgay Ferenc I. II.
 Csuri Vilmos I. II.
 Czagány József II.
 Czák József II.
 Czégé Imre I. II.
 120. Czvetkovits László I. II.
 Darab Lajos I.
 Deák Károly I. II.
 Decskó Jordanov I. II.
 Dégi Rezső I. II.
 125. Dely Béla I. II.
 Deres István I. II.
 Destek Miklós I. II.
 Dobrovolny Nándor I. II.
 Domján András I. II.
 130. Domonkos Endre I. II.
 Dosztál Endre I. II.
 Dóry Endre I. II.
 Drobnyits Bálint I.
 Duma László I.
 135. Duppai István I. II.
 Écsy László I. II.
 Egész Kálmán I. II.
 Ellenbogen Oszkár I. II.
 Eltér Kornél I.
 140. Eötvös Dezső I. II.
 Erdei Ferenc I. II.
 Erdélyi István I. II.

- Erdélyi József I. II.
Erdős Gábor I. II.
145. Erdős György II.
Esső József I. II.
Fábián László I. II.
Fábián Ödön II.
Fábián Pál I. II.
150. Faludy Sándor I. II.
Falusi István I. II.
Faluvégi Barna I. II.
Farkas Dénes I.
Farkas Gábor I. II.
155. Farkas Lajos I. II.
Farkas Mihály I. II.
Farkass Imre I. II.
Fazekas Ferenc I. II.
Fehérváry László I.
160. Fejér Gyula I. II.
Fejes László I. II.
Fekete Ernő I. II.
Fekete Gábor I. II.
Fekete Zoltán I. II.
165. Fellner Sándor I. II.
Ferenc Miklós I. II.
Ferenczy Jenő I. II.
Fiala Andor I. II.
Flusser László I. II.
170. vitéz Fodor Vince I.
Fogarasi Barna I. II.
Folkusházy Sándor I. II.
Földesi Tamás I. II.
Friebeisz János I. II.
175. Fuszek Henrik I. II.
Futó István I. II.
Füleki Jenő I. II.
Fülöp Ferenc I. II.
vitéz Füzeses István I. II.
180. Füzzy Kálmán I. II.
Füzzy Olivér I. II.
Gábor Béla I. II.
Gál István I.
Gál László II.
185. Gál Levente I. II.
Gallus Géza I. II.
Garadnay László I. II.
Gárdosi Béla I. II.
Gáspár Béla I. II.
190. Gellért Ferenc I. II.
Gergelyi Antal I. II.
Géser Albert I.
Gintl József I. II.
Godó Vidor I. II.
195. Gombos Imre I.
Gót Kornél I. II.
Gracza Rezső I. II.
Graf Egon I. II.
Gráci László I. II.
200. Gulesik Imre I. II.
Gulden Konrád I.
Gyarmathy László I. II.
Gyarmati József I. II.
Gyopári Gyula I. II.
205. Gyöngyösi Béla I. II.
Györgyi Miklós I. II.
Győri Elek I.
Gyuriss József I. II.
Habony István I. II.
210. Haidegger Géza I.
Hajdu Béla I.
Hajdu Ferenc I. II.
Hajdu Nagy István I. II.
Hajnádi Ferenc I. II.
215. Hajnal Endre I. II.
Halász Jenő I.
Halász Zoltán I.
Halmos Ferenc I. II.
Halmosi Rezső I. II.
220. Hammer Ferenc I. II.
Handl Sándor I. II.
Hangay László I. II.
Haraszthy János I. II.
Harkányi István I. II.
225. Hatházi Dániel I. II.
Hauschild László I. II.
Hausenblasz Endre I. II.
Hazai Gyula I. II.
Hegedűs Zoltán I. II.
230. Hegyi Károly I. II.
Hellényi Miksa I. II.
Henney László I. II.
Hennyey Zoltán I. II.
Herczeg Géza I. II.
235. Herczeg István I. II.
Herhof János I. II.
Herpay Kálmán I. II.
Herzog Ferenc I. II.
Himmel Zoltán I. II.
240. Hirmann Antal I.
Hofmeister Ferenc I. II.
Holló Vilmos I.
Hollóssy Károly I. II.
Homoki Vilmos I. II.
245. Honti Ottó I. II.
Horgos Gyula I. II.
Hornung József I. II.
Horváth Gyula I. II.
Horváth László (sz. Budapest)
I. II.
250. Horváth László (sz. Hegykő)
I. II.
Horváth Zoltán (sz. Balassa-
gyarmat) I. II.
Horváth Zoltán (sz. Tokaj)
I. II.

- Höke László I. II.
Huber István I.
255. Huszka Károly I. II.
Hübler Ferenc I. II.
Ibrányi Béla I. II.
Ilkovits Iván I. II.
Iró János I. II.
260. István Géza I. II.
Iványi János I. II.
Jacoby György I. II.
Jajczay Sándor I. II.
Jalsovsky György I.
265. Jámborfy Pál I. II.
Jánószky Mihály I. II.
Jász Iván I. II.
Jászó Ferenc I. II.
Jekelfalussy Gábor I.
270. Jenes Tibor I. II.
Jerkó Sándor II.
Jobbágy János I. II.
Joveseff Kolli I. II.
Juhász Károly I. II.
275. Juhász Pál I. II.
Juresák Lajos I. II.
Kádár István I. II.
Kádár Miklós I. II.
Kail Endre I. II.
280. Kaiser Pál I. II.
Kálmán József I. II.
Kálmán László I. II.
Kalmár Károly I.
Kankovszky Tamás I. II.
285. vitéz Kántor Tibor I.
Kaplanek Kornél I.
Kaposi András I. II.
Kapunváry Jenő I. II.
Karády Pál I. II.
290. vitéz Karay Béla I. II.
Kardos György I. II.
Kassai Jenő I. II.
Katona Jenő I. II.
Katona László I.
295. Kele András I. II.
Keledi Ferenc I. II.
Kelemen László I.
Keller István I.
Keltai Gyula I.
300. Kemenczky Miklós I. II.
Kemény Gyula I. II.
Kemény István I. II.
Kemény Sándor I. II.
Kemper Jenő I. II.
305. Kerekes Lajos I. II.
Kerékgyártó Béla I.
Kerékgyártó Pál I. II.
Kerényi Alajos I. II.
Kern Róbert II.
310. Kertész János I. II.
Kertser Egon I. II.
Kézdi Ferenc I. II.
Kimpján Péter I.
Kin Sándor I. II.
315. Király Géza I. II.
Kirtván Ernő I. II.
Kis Etyen Sirri I. II.
Kisbocskói László I. II.
Kiss Elemér I. II.
320. Kiss Ernő I. II.
Kiss Gyula I.
Kiss Imre I. II.
Kiss István II.
Kiss Károly I. II.
325. Kiss László I.
Knoll István I. II.
Kolbe Gábor I. II.
Kollár Károly I. II.
Kolostori István I. II.
330. Kolostori József I. II.
Komáromy Gyula I.
Kömlesztő János I. II.
Komporday Aurél I.
Kondor István I. II.
335. Kontra Jenő I. II.
Kontra József I. II.
Kontz Ernő I. II.
Kopenetz Károly I. II.
Korbuly József I. II.
340. Korda Sándor I. II.
Koresinszky Mihály I.
Korenych László I. II.
Koronka Lajos I.
Kósa Tibor I. II.
345. vitéz Kovács Attila I. II.
Kovács Ferenc I. II.
Kovács Géza I.
Kovács Gyula (Rákoscscaba)
I. II.
Kovács Gyula (Székesfehérvár) I. II.
350. Kovács István I. II.
Kovács László I. II.
Kovács Pál I. II.
Kovács Sándor I. II.
Kovalóczy György I.
355. Kovásznay László I. II.
Kovencz Henrik I. II.
Kozaróczy Miklós I. II.
Kozma László I. II.
Kőhalmi József I. II.
360. Kőkény Mihály I. II.
König Aladár I. II.
Körmendy Gábor I. II.
Körmendy Imre I. II.
Kövágó József I. II.

365. Kövesdi-Boér Etele I. II.
Kövesdy László I.
Kuhn János I.
Kun István I. II.
Kundlak Iván I. II.
370. Kunsági László I. II.
Kuntz Ernő I.
Kurucz György I. II.
Kurunczi Sándor I. II.
Kutasi György II.
375. Kuti Lajos I. II.
Kürti Gusztáv I. II.
Kürti József I. II.
Kürtösi Endre I. II.
Lach Dezső I. II.
380. Lajkó Sándor I. II.
Lanczner Ferenc I. II.
Láng István II.
Láng Károly I. II.
Lányi Ernő II.
385. Lassu Imre I. II.
Lázár Lajos I.
Léber Kálmán II.
Lehotzky Egyed I. II.
vitéz Lengyel Béla I. II.
390. Lengyel János II.
Lenkei Antal I. II.
Lennert Ádám I. II.
Leskowsky Róbert I.
Leskowsky Zoltán I. II.
395. Lévai Ágoston I. II.
Lévárdy Károly I. II.
Libik György I. II.
Lipkay László II.
Loránd László I.
400. Lorenz Tibor I.
Lossinszky Szilveszter I. II.
Lőrinczy Attila I. II.
Lőrinczy Sándor I. II.
Ludányi József I. II.
405. Lukács József I. II.
Magyar Gyula I. II.
Magyarfy Károly I. II.
Majláth László I. II.
Májer Tibor I. II.
410. Major Ferenc I. II.
Major Jenő I. II.
Major László I. II.
Majoros Andor I. II.
Majoros János I. II.
415. Makk László I. II.
Mankher Endre I. II.
Mann Alfréd I. II.
Marközi Géza II.
Markwarth Rudolf I. II.
420. Maron Imre I. II.
Marosi Ferenc I. II.
- Marton János I. II.
Marton Tamás I. II.
Máté Imre I. II.
425. Mátéffy Sándor I. II.
Mátray Mihály I. II.
Mayer Béla I. II.
Mayerhoffer Károly I. II.
Méri Béla I. II.
430. Mérki Andor I. II.
Mészáros Ferenc I. II.
Mészáros Gyula I. II.
Mészáros Károly I. II.
Meszéna László I. II.
435. Mezei János I. II.
Mezey Géza I. II.
Mihályfy Ernő I. II.
Mikla Béla II.
Miklódy Géza I.
440. Moczik Ferenc I. II.
Moletz Nándor I. II.
Molnár Béla I. II.
Molnár Ernő I. II.
Molnár Mihály I. II.
445. Molnár Pál I. II.
Molnár Zoltán II.
Monostory Gábor I. II.
Mosonyi Imre I.
Mostbacher Ödön I. II.
450. Müller Aladár I.
Müller Károly I. II.
Nacsa Zoltán I. II.
Nádor Bálint I. II.
Nádor Lajos I. II.
455. Náday László I. II.
Nagy Elemér I. II.
Nagy Ernő I.
Nagy Hugó I. II.
Nagy István I. II.
460. sasi Nagy István I.
Nagy Iván I. II.
Nagy János I. II.
Nagy Lajos I. II.
eörsi Nagy Lajos I. II.
465. Nagy László József II.
kökösi Nagy László Gyula
I. II.
Nagy Pál I.
Nagy Péter I.
k. Nagy Sándor I. II.
470. m. Nagy Sándor I. II.
vásárhelyi Nagy Sándor I. II.
Nagyszalánczy Loránd I. II.
Négyessy György I. II.
Nemes Ferenc I. II.
475. Németh Károly I. II.
Németh Endre I. II.
Németh János I. II.

- Németh Zsigmond I. II.
Niczky Lajos I. II.
480. Noll Gáspár I. II.
vitéz Nyirő Péter I.
Oberländer János I. II.
Ocsovai Sándor I.
Oláh György I. II.
485. Olexó Nándor I. II.
Orosz Antal I. II.
Orosz István I. II.
Orsech Helmuth I. II.
Oszetzky Károly I. II.
490. Ötömösy István I. II.
Paár Béla I. II.
Pados Ferenc I. II.
Palágyi János I. II.
vitéz Pálmay Ferenc I. II.
495. Palócz István I. II.
Palotás Gyula I. II.
Papp András I. II.
Papp István I. II.
Papp József I. II.
500. Papp László I. II.
Páris Gyula I. II.
Pataki Ernő I. II.
Pataki Győző I. II.
Pauer Jenő I. II.
505. Paul Gusztáv I. II.
Paunz György I. II.
Pázmánd Tibor I. II.
Pázmándi László I. II.
Pazsiczky Jenő I. II.
510. Payr Zoltán I. II.
Péchy György I.
Pecséri Ede I. II.
Pécsey Tibor I. II.
Pék Gyula I. II.
515. Péntek László I. II.
Péter István I. II.
Péter Tivadar I. II.
Pethő András I. II.
Pető Géza I.
520. Petőcz András I. II.
Petrieskó Miklós I. II.
Petrován Artur II.
Petruska Dezső I. II.
Pichler György I. II.
525. Piller László I. II.
Pleininger Miklós I.
Plessa Elek I. II.
Pogány Árpád I. II.
Polgár László (Budapest,
1914) II.
530. Polgár László (Budapest,
1919) I. II.
Pongor Barna I.
Pötzner József I. II.
- Pozsonyi Frigyes I. II.
Pöhm György I. II.
535. Preininger Károly I. II.
Preszler László I. II.
Proszt István I. II.
Puha Lajos I. II.
Raáb Sándor I. II.
540. Rabb György I. II.
Rác Jenő I. II.
Rác Zoltán I. II.
Radenkovits György I. II.
Radnay Géza I. II.
545. Radványi Imre I. II.
Ragettli Tamás I. II.
Rajesányi Konrád I. II.
Ránky Miklós I. II.
Rechnitzer Ferenc I. II.
550. Réczey Gusztáv I. II.
Rédey Nándor I. II.
Régeni László I. II.
Regula György I. II.
Reichenberger Róbert II.
555. Rejtő György I. II.
Reményi Ferenc I. II.
Renner Zoltán I. II.
Rényi Árpád I. II.
Rettich Ernő I.
560. Richter Ervin I. II.
Róna András I. II.
Róna Győző I. II.
Rónai Ferenc I. II.
Rutz Gyula I. II.
565. Sacher Vilmos I. II.
Sághi László I. II.
Salamon Tibor I. II.
Sándor Ernő I. II.
Sándor Miklós I.
570. Schätz Antal I. II.
Schindler Alfréd I.
Schleffer Ödön I. II.
Schmalz József I. II.
Schmelzer Győző I. II.
575. Schmidt Elek I. II.
Schmidt Tihamér I. II.
Schmidt Tihamér I. II.
Schmidt Zoltán I. II.
Schönlebe Károly I. II.
580. Schuller Ferenc I. II.
Schuster Márton I.
Schwarz György I. II.
vitéz Selyeby Béla I. II.
Sényei Kálmán I. II.
585. Seregi József I. II.
Serényi István I.
Sikli Bertalan I. II.
Sikora Vilmos I. II.
Symon Sándor I. II.

590. Simonits Károly I.
 Simonyi Károly I.
 Simonyi Miklós I. II.
 Skultéty Ferenc I. II.
 Soket Béla I.
595. Solti László I.
 Sombor Ferenc I. II.
 Somfai József II.
 Somogyi János I. II.
 Somogyi Tibor I. II.
600. Somossy András I. II.
 Sopronyi-Thurner Ferenc I.
 Sostarich Lujo I. II.
 Sovánka László I. II.
 Sóváry Gyula I. II.
605. Söleth Alfréd I.
 vitéz Söllei István I. II.
 Spreitzer Ferenc I. II.
 Stachó Endre I. II.
 Stagl Gusztáv I. II.
610. Steffens Oszkár I. II.
 Steinacker-Bánsági Tibor
 I. II.
 Steiner Ferenc I. II.
 Stevka János I. II.
 Stolte János I. II.
615. Stromfeld János I. II.
 Strommer Gyula I. II.
 Sugár Tamás II.
 Susánszky Gyula I. II.
 Süle Károly I. II.
620. Sümegi István I. II.
 Sváb János I. II.
 Sydó Sándor I. II.
 Szabadkai Ferenc I. II.
 Szabó Andor (Arad) I.
625. Szabó Andor (Noszvaj) I. II.
 Szabó Béla I. II.
 Szabó Dezső (Budapest) I. II.
 Szabó Dezső (Rimaszombat)
 I. II.
 Szabó Imre I. II.
630. Szabó Károly I. II.
 Szabó Lajos I. II.
 Szabó László I. II.
 Szabó Loránd I. II.
 Szakáts Gábor I. II.
635. Szalatnay Elemér I. II.
 Szalkai Béla I. II.
 Szametz Tibor I. II.
 Szántay Balázs I. II.
 Szász Tamás I. II.
640. Szatmári Károly I. II.
 Szatmáry Géza I. II.
 Szebehely Győző I. II.
 Szeghő Lajos I. II.
 Székely István (Budapest)
 I. II.
645. Székely István (Máramaros-
 sziget) I.
 Székely Mihály I. II.
 Székely Sándor I. II.
 Székely Zoltán I. II.
 Szekeres István I. II.
650. Szekrényes László I. II.
 Szemerey György I. II.
 nemes Szemerey Zoltán I. II.
 Szemlér Hugó I. II.
 Szentendrey László I. II.
655. Szentiványi Jenő I. II.
 Szentiványi Tibor I. II.
 Szentkúti Károly I.
 Szentpáli Gyula I.
 Szentornyai András I. II.
660. vitéz Szeptetneki János I. II.
 Szigeti H. Jenő I. II.
 Szij Károly I. II.
 Sziklai László I. II.
 Sziklai Miklós I. II.
665. Szikszay Gergely I. II.
 Szilágyi János I. II.
 Szilágyi Szilárd I. II.
 Szirmai Kornél I. II.
 Szivás János I. II.
670. Szivós István I. II.
 Szkotniczky Rezső I. II.
 Szlotta József I. II.
 Szokop Imre I. II.
 Szolgay Norbert I. II.
675. Szommer Pál I. II.
 Szondy György I. II.
 Szöcs István I. II.
 Sztancsik Frigyes I. II.
 Szulyovszky Tasziló I. II.
680. Szücs András I. II.
 Szücs Béla I. II.
 Szüts Menyhért I. II.
 Tajthy József I. II.
 Takács Imre I. II.
685. Takáts Ferenc I. II.
 Takó Béla I. II.
 Tallián Tibor báró I. II.
 Tamássy Kálmán I. II.
 Tarcali József I. II.
690. Tari László I. II.
 Tárkányi Mihály I. II.
 Tarnay István II.
 Tatay Sámuel I. II.
 Tátraaljai Endre I. II.
695. Täuber Gábor I. II.
 Téby Lajos I. II.
 Téglássy Ferenc I. II.
 Temesfői József I.
 Temesvári József I.
700. Terpán Zénó I. II.
 Tescher Árpád I. II.

- Tetmajer László I. II.
 vitéz Thuránszky László I. II.
 Tiba Gyula I.
 705. Tilly Hugó I.
 Timár Miklós I. II.
 Tobiás István I. II.
 Toesik Károly I. II.
 Todoroff Vaszil I. II.
 710. Tokai Károly I. II.
 vitéz Toldi József I. II.
 Tomcsala Pál I. II.
 Tóth András I. II.
 Tóth Béla I.
 715. Tóth Gábor I. II.
 Tóth József (Miskole) I. II.
 Tóth József (Sárvár) I.
 Tóth Kálmán I. II.
 Tóth László I.
 720. Tóth Oszkár I. II.
 Tóth Pál I. II.
 Tóth Sándor I. II.
 Tóthfalusy József I. II.
 Tótkés József I. II.
 725. Törő László I.
 Török Szaboles II.
 Triznya József I. II.
 Trosits Miklós I.
 Tupta László I. II.
 730. Tusjak István I. II.
 Türr Imre I. II.
 Udvarhelyi László I. II.
 Uhrin Lajos I.
 Ujvárosy István I.
 735. Uray Vilmos I. II.
 Vadas Zoltán I. II.
 Vadász Elemér I. II.
 Vadászi Jenő I. II.
 Vadnay Dezső I. II.
 740. Vadon Géza I. II.
 Vajda Béla I. II.
 Vajda Emil I. II.
 Vajkai János I. II.
 Valatin János I.
 745. Váradi Endre I. II.
 Váradi János I. II.
 Várady Lajos I. II.
 Várdai István I. II.
 Varga Akos I. II.
 750. Varga Gábor I. II.
 Varga Gergely I. II.
 Varga István I. II.
 Varga Károly I. II.
 Varga Lajos I. II.
 755. Vas Kálmán I. II.
 Vas Péter I. II.
 Vastag József I. II.
 Vasvári Vilmos I. II.
 Vecsey Ágoston I. II.
 760. Végh László I. II.
 Vella György I. II.
 Vercegy László I. II.
 Veyl Róbert I. II.
 Vida Vid I. II.
 765. Villányi Miklós I. II.
 Viniczay Géza I. II.
 Vogel Oszkár I. II.
 Volena-Koczor Imre I. II.
 Völgyesi István I. II.
 770. Vőneki Ferenc I. II.
 Vydareny Iván I. II.
 Wagner Márton I. II.
 Wagner Oszkár I. II.
 Warga János I.
 775. Wegner Endre II.
 Wein János I. II.
 Weisz Rezső I.
 Wellisch András I. II.
 Willoner János I. II.
 780. Windt László II.
 Winter József I.
 Wirth József I. II.
 Zachemski Ferenc I. II.
 Zákány Zoltán I. II.
 785. Zámolyi Ferenc I. II.
 Zátonyi György I. II.
 Zelenka László I. II.
 Znakovszky Zoltán I. II.
 Zolnay András I. II.
 790. Zoltán István I. II.
 Zoltán Oszkár I. II.
 Zrenner György I. II.
 Zsigmond Barnabás I. II.
 Zsoldos Cézár I. II.
 795. Zsuppán József I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

Bauer Géza
 Csatári-Szűts Zoltán

Lengyel János
 Városov Péter

B) Vegyész-mérnöki Osztály.

a) Rendes hallgatók:

Almási Elemér I. II.	Friedrich Károly I.
Ander János II.	Fülöp József I.
Andriská Viktor I. II.	55. Galitzin Dimitrij herceg I. II.
Apor Oszkár I.	Gáncs Elemér I. II.
5. Ártándi Károly I. II.	Gáspár Ernő I.
Ascher Dénes I. II.	Gönczy Lajos I.
Bácskay István I. II.	Görög Jenő I. II.
Bádonyi István I. II.	60. Görög Ottó I. II.
Balanyi István I. II.	Greguss Pál I. II.
10. Balla György I.	Gresits Iván I. II.
Bálint László I. II.	Gribács Lajos I.
Balogh György I. II.	Gusztáv András I. II.
Bánóczy Sándor I.	65. Gyapay Tamás I.
Bárány István I. II.	Hadfy Hermann I.
15. Barna László I. II.	Hága László I. II.
Bartha Endre I. II.	Halmay Jenő I.
Bártfai Ferenc I. II.	Hamvas József I. II.
Bencze Gábor I. II.	70. Herzog Antal I. II.
Benedek Pál I. II.	Hitter György I. II.
20. Biró Endre I. II.	Holló János I. II.
Boda István I. II.	Horváth Lajos I.
Bodor Endre I. II.	Horváth László I. II.
Boldizsár László I. II.	75. Horváth Tibor I. II.
Boór Károly II.	lovag Hübner Vilmos I. II.
25. Borsa Tibor I. II.	Inczédy Anna I. II.
Bozó János I.	Jámbor Béla I. II.
Brückner József I. II.	Jánossy Zoltán I. II.
Burgyán Aladár I.	80. Jánszky Béla I.
Büdi Miklós I.	Juza Károly I.
30. Cságoly Endre I. II.	Kaczendorfer Zoltán I. II.
Csató Imre I. II.	Kadlec Árpád I. II.
Csizmazia Imre I.	Kafka László I.
Czigány Ákos I. II.	85. Kállay Béla I. II.
Czillinger László I. II.	Kálmán Tivadar I. II.
35. Czirka György I. II.	Kaposváry László I. II.
Dallos Illés I. II.	Karsaj Antal I. II.
Damókos Irnák I. II.	Karsay Béla I. II.
Dedinszky Miklós I. II.	90. Keipert Miklós I.
Dely Gyula I.	Kemény Kálmán I.
40. Dér Ágoston I. II.	Kertész Gábor I. II.
Dobrányi Géza I. II.	Kineses Gyula I. II.
Domonkos József I.	Kiss Béla I. II.
Ehmann Gyula I. II.	95. Kiss Dezső I.
Elekes Pál I. II.	Kiss György I. II.
45. Erdős Elemér I.	Kelin Tibor I. II.
Ernyei Gábor I. II.	Korányi György I. II.
Évva Ferenc I. II.	Kovács Bertalan (Kolozsvár)
Faragó János I.	I. II.
vitész Fehérváry Ákos I.	100. Kovács Bertalan (Rimasimo-
50. Ferenczi Sándor I. II.	nyi) I. II.
Fillner Pál I.	Kovács Ferenc I. II.
Fodor Imre I. II.	Kovács László I.
Fodor István I.	Kőrössy László I. II.

- Krall György I. II.
 105. Kulesár Gyula I.
 Kulla Géza I. II.
 Lacfalvy József I. II.
 Lauritz Béla I. II.
 Laziczius Gyula I. II.
 110. Lendvai Jenő I. II.
 Lendvai József I. II.
 Lengyel Irén I. II.
 Lévai Mór II.
 Lindner Károly I. II.
 115. Littera László I. II.
 Löcsei Béla I. II.
 Lörentei Tivadar I. II.
 Lukács János I. II.
 Maeskásy Hugó I. II.
 120. Maier József I. II.
 Mandello Hugó I. II.
 Marek H. Gábor I. II.
 Máriássy Mihály I. II.
 vitéz Maróthy Géza I. II.
 125. Maróti Ferenc I. II.
 Masznyik Imre I. II.
 Mátéfy Jenő I. II.
 Mayer Géza I. II.
 Mester László I. II.
 130. Mészáros Jolán I. II.
 Mezey Barna I. II.
 Mezey Jenő I. II.
 Mikes György I. II.
 Miklóssy Gábor I. II.
 135. Molnár László I. II.
 G. Molnár László I. II.
 Molnár René I.
 Móri-König Gyula I. II.
 Murányi Albert I. II.
 140. Nádas Béla I. II.
 Nagy Frigyes I. II.
 P. Nagy Sándor I. II.
 Néber Elemér I.
 Neugebauer Jenő I. II.
 145. Onódi György I. II.
 Orlay János I. II.
 Örkény István I. II.
 Pachhofer Vilmos I.
 Pap Géza I. II.
 150. Patzier Béla I. II.
 Paulinyi Ernő I. II.
 Péchy László I.
 Peterdy Ödön I.
 Pogány Judit I.
 155. Pohl Jeromos I. II.
 Pokoly László I. II.
 Polgár Ottó I.
 Porges Axel I.
 Práger István I. II.
 160. Preisich Miklós I. II.
 Rachl Tibor I.
 Ravasz László I. II.
 Regényi Imre I. II.
 Reitmann Ferenc I. II.
 165. Richter Vladimir I. II.
 Rozgonyi Kálmán I. II.
 Ruják László
 Rull László I.
 Sággi Zoltán I. II.
 170. Sárdy Loránt I. II.
 Sarkady János I. II.
 Schilling Mária I. II.
 Schmidt Ferenc I. II.
 Schwalm György I. II.
 175. Segner Pál I.
 Simek Rezső I. II.
 Sipos György I. II.
 Sipos János I.
 Sipos Zoltán I. II.
 180. Smárik István I. II.
 Soós László I. II.
 Stádler József I.
 Stefanovits Pál I. II.
 Stegena Lajos I. II.
 185. Steltzer Elemér II.
 Straub Gyula I. II.
 dr. Szabó Aladár I. II.
 Szabó Kálmán I.
 Szabó Zoltán (Budapest) I. II.
 190. Szabó Zoltán (Vanyola) I. II.
 Szádeczky-Kardoss Géza I. II.
 Szakál Pál I. II.
 Száva Nándor I. II.
 Székely András I. II.
 195. Székely Pál I. II.
 Szelecsényi János I. II.
 Széplaky Miklós I. II.
 Szilágyi Antal I. II.
 Szőke Lajos I. II.
 200. Tchet Zénó I.
 vitéz Thurzó György I. II.
 Tobiás Károly I. II.
 Tóth Béla (Nagyecsed) I. II.
 Tóth Béla (Szigetszentmiklós)
 I. II.
 205. Tóth Imre I. II.
 Törley Dezső I. II.
 Triska Ernő I. II.
 Vajda Ödön I. II.
 Vályi Péter I. II.
 210. Vancsó Gyula I. II.
 Varga László I. II.
 Vas Károly I. II.
 Vendl Aladár I. II.
 Vigh Albert I. II.
 215. Vincze András I. II.
 Vissy László I. II.

Wagner László I. II.
Weber Vilmos I.
Werner József I.

220. Zakar Pál I. II.
Zalay Endre I. II.
222. Ziegler Vilmos I.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar.

A) **Bánya- és Kohómérnöki Osztály.**

a) *Rendes hallgatók:*

Bányászok.

dr. Alliquander Ödön I. II.
Auer Vilmos I. II.
Balla László II.
Bányász János I. II.
5. Baresák András I. II.
Bencze János I. II.
Beringer John I. II.
Bokor Pál I. II.
Buda Ernő I. II.
10. Csanády László I. II.
Czike Albert I. II.
Dehény Zoltán I.
Déry János I. II.
Drjenovszky Béla I. II.
15. Ebergényi László I. II.
Esztó Zoltán I. II.
Fayx László I. II.
Fekete István I.
Fekete Károly I. II.
20. Fekete Sándor I.
Fényes Gyula I. II.
Fülöp Pál I. II.
Georgiev Konstantinov
Michael II.
Goreczky Sándor I. II.
25. Graul Róbert I. II.
Hansági Imre I.
Hénel Béla I. II.
Hernádi József I.
Hibbey Barna I. II.
30. Horváth László I. II.
Hronszky Rudolf II.
Javorek Emil I. II.
Kassai Ferenc I. II.
Kassai Lajos I. II.
35. Kindler Frigyes I. II.
Környei János I. II.

Krátky Jenő I. II.
Kreffly Gábor I. II.
Kuzsel Ferenc I. II.
40. Dr. Láng László I. II.
Lassan József I. II.
Libis Zoltán II.
Lichner Aurél I. II.
Lugosi György I.
45. Dr. Major-Maróthy Gábor I.
Marinov Draganov Krasztio
I. II.
Molnár Aladár I. II.
Moskát László I. II.
Munkácsi Tibor I. II.
50. Munkácsi Zoltán I. II.
Németh József I. II.
Dr. Ormos Károly I. II.
Pantó Béla I.
Pasztuha László I. II.
55. Petőcz Jenő I. II.
Petrov Dimitrov Iván I. II.
Podányi Tibor I. II.
Pohl Károly I.
Pozsgai Károly I. II.
60. Reif Pál I. II.
Remenyik Ernő I. II.
Reviczky Ferenc I. II.
Richter Richárd I. II.
Rónai László I. II.
65. Rudolf Mihály I. II.
Ruzsinszky István I. II.
Rumpler Péter I.
Sas Dezső I. II.
Sashegyi József I. II.
70. Simon Kálmán I. II.
Seyfried Gyula I.
Siska Vince I. II.
Stancz-Klopotovics Viktor I.

- dr. Stefkovits Gyula I. II.
75. Stoll Loránt I. II.
Suppán György I. II.
Szakall Vince I. II.
Szepeshegyi István I. II.
Szép Endre I. II.
80. Tarján Kálmán I. II.
dr. Tassonyi Zsolt I. II.
Tomasovszky Pál I. II.
Tomesz Dezső I. II.
Tóth Miklós I. II.
85. dr. Touttenui Tibor I.
Vadász Zoltán I. II.
Varga Gusztáv I.
Varga József I. II.
Vas László I. II.
90. Vass László I. II.
Veczán József I. II.
Weisz Rezső I. II.
93. Zambó János I. II.
- Kohászok.*
- Altnéder János I. II.
95. Ávas Mihály I.
Balogh József I.
Barczy Mátyás I. II.
Bayer Rezső I. II.
Bendl István I. II.
100. Benedek Attila I. II.
Bignio Imre I. II.
Bíró Zoltán I. II.
Crisán István I. II.
Csomós Zoltán I. II.
105. Éles László I.
Farkas Frigyes I. II.
Fessler József I. II.
Frühwirth Endre I. II.
Gaborek Lajos I. II.
110. Garamvölgyi Albert I. II.
Gerencsér József I.
Gévai Károly I. II.
Gonda Lajos I. II.
Halvax Károly I. II.
115. Hammer Ferenc I. II.
Harday Gusztáv I.
Harmathy Lajos I. II.
Hencsey László I. II.
vitéz Hollósi Béla I. II.
120. Ignécy Sándor I. II.
Ináncsi Zoltán I. II.
Kálmán Lajos I. II.
Kemény Kornél I. II.
Kiss R. János I. II.
125. Kishegyi Géza I. II.
Kocsis János I. II.
Kocsis József I. II.
Koder Frigyes I. II.
Komár László I. II.
130. Komjáthy László I. II.
Kovács Ferenc I. II.
Kovalszky Győző I. II.
Latinák István I.
Lőke Péter I. II.
135. Lux András I. II.
Mándoki Andor I. II.
Mécse Endre I. II.
Medgyessy Imre I.
Mikulecz László I. II.
140. Nagyzsadányi Endre I.
Ocsenás Gyula I. II.
Örkényi Kálmán I. II.
Pilter Pál I. II.
Pintér András I. II.
145. Pohl László I. II.
Polgáry Sándor I. II.
Sáfár László I. II.
Schmidt György I. II.
Schütz János I. II.
150. Szabó Ödön I. II.
Szász István I.
Szentkúti Dénes I. II.
Szlávy Olivér I. II.
Szlávik József I.
155. Szovják Hugó I.
Szőke László I. II.
Szücs Endre I.
Talabér József I. II.
nemes Toperczer Arthur I. II.
160. Tóth Antal I. II.
Trieber Vilmos I. II.
Vajk Péter I. II.
Varga Ferenc I. II.
Várszegi Zoltán II.
165. Volena-Koczor Tibor I. II.
166. Wiedner János I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

B) Erdőmérnöki Osztály.

a) Rendes hallgatók:

- Agfalvi Imre I. II.
 Ballasch Nándor II.
 Balogh Barna I.
 Báno István I. II.
 5. Barabits Elemér I. II.
 Bendik Gyula I. II.
 Benkovics Endre I. II.
 Birck Oszkár I. II.
 Bobok György I.
 10. Bobok László I. II.
 Bodó György I.
 Bognár János I. II.
 Bogyai László I.
 Bubb Gyula I.
 15. Bugledits József I.
 Bulyovszky Miklós I. II.
 Burkus Béla I. II.
 Csajkovich Károly I.
 Csiszárík Béla I. II.
 20. Csutkai Jenő I.
 Czipszer Károly I. II.
 Czitrovsky László I.
 Czuppon Károly I. II.
 Draskóczy József I. II.
 25. Ebergényi Imre I.
 Ecsedy Sándor I. II.
 Egyházy József I.
 Faulwetter Ernő I. II.
 Felszeghy György I. II.
 30. Festő Szabó László I. II.
 Franciscy Pál I.
 Futó László I. II.
 Gefferth István I. II.
 Gillay József I. II.
 35. vitéz nemes Gyetvay György
 I. II.
 Hackel Emil I. II.
 Halász Aladár I. II.
 Halász István I. II.
 Hantó Endre I. II.
 40. Henzel János I. II.
 Hibbey Albert I. II.
 Hoffmann János I. II.
 Holpár Gábor I.
 Horváth Endre I. II.
 45. Hubay Gyula I. II.
 vitéz Huszár Endre I. II.
 Huszár Károly I. II.
 Iby Gábor I. II.
 Illyés Zoltán I. II.
 50. Imrik László
 Jánszky Ervin I. II.
 Janzso László
 Jászberényi Miklós I. II.
- Jaszenovics László I. II.
 55. Józsa Sándor I.
 Kachelmann Győző I.
 Káldy József I. II.
 Kassay László I. II.
 Kautzky Emil I. II.
 60. Kerényi Sándor I. II.
 Király Gáspár I. II.
 Kiss Gyula I. II.
 Kiszely Béla I. II.
 Kocsis István I. II.
 65. Kókai Zoltán I. II.
 Kollányi Antal I.
 Kónya Nándor I. II.
 Kostein Ferenc I. II.
 Kovács Ferenc I. II.
 70. Kovács Károly I.
 Kovács Lajos I. II.
 Kovacsics Pál I. II.
 Kőrös Gyula I.
 Lakner István I. II.
 75. Lenkey László I. II.
 Lessényi Béla I. II.
 Lipták Géza I. II.
 Madas András I.
 Madas Pál I. II.
 80. Mankovich Géza I. II.
 Marton Tibor I. II.
 Mayer György I. II.
 Medvey Tibor I. II.
 Melega Sándor I. II.
 85. Mészáros Zoltán I. II.
 Mild Oszkár I. II.
 nemes Mindel Alfonz I.
 Minya Albert I. II.
 Mohay György I. II.
 90. Molnár Ferenc I. II.
 Molnár István I. II.
 Nádudvary Jenő I.
 Nagy Ferenc I. II.
 Nagy Gyula I. II.
 95. Németh Ottó I. II.
 Niederland László I.
 Niszler Róbert I. II.
 Nyirádi Lajos I. II.
 Oroszlány Endre I.
 100. Ortutay Iván I. II.
 Ostoros György I. II.
 Öllös Gusztáv I. II.
 Papp László I. II.
 Pártos Béla I.
 105. Paulik József I. II.
 Pauló János I. II.

- Pechtol István I. II.
 Peschaut Tivadar I. II.
 Pethő Andor I. II.
 110. Plander József. I. II.
 Pleiniger Miklós II.
 Popovics Antal I.
 Posgay István I. II.
 Posgay Lajos II.
 115. Prókay Gyula I. II.
 Pum Gyula I. II.
 Radó Gábor I. II.
 Rauwarter Ervin I. II.
 Reuter Camilló I. II.
 120. Riha Miklós I.
 Rihay János I.
 Ringhofer Alfréd I. II.
 Sági István I. II.
 Salamon Ádám I. II.
 125. Sali Emil I. II.
 Sándor János I. II.
 Schmidl Károly I. II.
 Sébor János I. II.
 Sitkei János I. II.
 130. Sponták Ernő I. II.
 Stubna Valér I.
 Stubnya Dezső I. II.
 Sváb Imre I. II.
 Szabó István I. II.
 135. Szabó Károly I.
 Szakady Sándor I. II.
 Szalay Barnabás I. II.
 vitéz Szebehelyi József I. II.
 Szecső András I. II.
 140. Szemző Gyula I. II.
 Szenkovits Ernő I.
 Szőke Andor I. II.
 vitéz Szőnyi Sándor I. II.
 Szörényi Béla I.
 145. Sztupák Gyula I. II.
 Takács Zoltán I. II.
 dr. Tardoss János Vida I. II.
 Tatár János I. II.
 Thuronyi Béla I. II.
 150. Tokai Gábor I. II.
 Toperczer Zoltán II.
 Torda József I. II.
 Tóth Béla I. II.
 Tóth Miklós I. II.
 155 Tóth Sándor I. II.
 Török Endre I.
 Török László I. II.
 Tuskó László I. II.
 Vadkerty Gyula I.
 160. Varga Béla I.
 Varga Gábor I. II.
 Várszegi Ferenc I. II.
 Véssey Tibor I. II.
 Virágh Béla I. II.
 165. Völgyi László I. II.
 Vörös István I. II.
 Wéber József I.
 168. Zambó János I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

Mezőgazdasági és állatorvosi kar.

A) *Mezőgazdasági osztály.*

a) *Rendes hallgatók:*

- Andrássy Géza gr. I. II.
 Antal Pál I. II.
 Árkosi Etelka I. II.
 Argyelán Edit I. II.
 5. Armai István I. II.
 Bajai Jenő I. II.
 Bajor Károly I. II.
 Balás Elemér I. II.
 Bánhidi Zoltán I. II.
 10. v. Bánki Erich I. II.
 Bánki Horváth Béla I. II.
 Barabás Endre I. II.
 Baráth János II.
 Bartha Vera I. II.
 15. Bauer Pál I. II.
 Bayer Albert I. II.
 Bayer Zoltán I. II.
 Békési János I. II.
 Békési Bálint I. II.
 20. Belák Sándor I. II.
 Benacsek Béla I. II.
 Bendik Anna I. II.
 Berka József I. II.
 Biber Károly I. II.
 25. Biró Imre I.
 Blanckenstein Miklós gr. I. II.

- Blanckenstein Miklós gr.
 I. II.
 Body Lajos I. II.
 Bognár Sándor I. II.
 30. Bogyó Tamás I. II.
 Bolza Alfonz gr. I.
 Bogyay Elemérné I. II.
 Bordás János I. II.
 Borissza Ferenc I. II.
 35. Bornemissza István I. II.
 Brant János I. II.
 Brokés József I. II.
 Büchler Andor I. II.
 Csávás Sándor I.
 40. Cserey Lajos I. II.
 Csicsery Rónay István I. II.
 Csillag Anna I. II.
 Csilléry Miklós I. II.
 Csizmadia József I. II.
 45. Csomos Béla I. II.
 Dános Alajos I. II.
 Debreczeni Lajos I. II.
 Deli Zoltán I. II.
 Denke Sándor I. II.
 50. Dénes Jolán I. II.
 Derera Miklós I. II.
 Dévényi Kálmán I. II.
 Dobos Károly I. II.
 Domján József I. II.
 55. Elek Péter I. II.
 Éder Sándor I. II.
 Erdódi János II.
 Erkun Vecdet II.
 Eszterházy Marcel gr. I. II.
 60. Faller András I. II.
 Faluhelyi József I. II.
 Faragó Mihály I. II.
 Farkas Lajos I. II.
 Farsang József I.
 65. Fejér Sarolta I. II.
 Felcsér Gedeon I. II.
 Félix Andor I. II.
 Ferenc Géza I. II.
 Ferlik Miklós I. II.
 70. Fitz Mária I. II.
 Fodor Tibor I.
 Forgách Waldbott Ferenc br.
 I. II.
 Frankl Franciska II.
 Freud Lili II.
 75. Friedl Gusztáv I. II.
 Fuchs Gertrud I. II.
 Galambos Miklós I. II.
 Galántai László I. II.
 Gál Imre I. II.
 80. Gál Piroska I. II.
 Gallina Frigyes I. II.
 Gálík Erzsébet I. II.
 Gellért Akos I. II.
 Gergyé Sándor I.
 85. Gimes Judit I. II.
 Gombos Miklós I. II.
 Goóts Klára I. II.
 Gothár István I. II.
 Göde István II.
 90. Görög Imre I. II.
 Gött Zoltán I. II.
 Grenzer Béla I. II.
 Gróf Béla I. II.
 Hadnagy Jenő I. II.
 95. Hajós József I. II.
 Halász Miklós dr. I. II.
 Halász György I. II.
 Halászy Juliska I. II.
 Halászy Tibor I. II.
 100. Halmágyi Károly I. II.
 Hankó Mihály II.
 Hantos Aladár I. II.
 Hegedüs Gyula I. II.
 Hemler László I. II.
 105. Hopp Ferenc I. II.
 Hirják István I. II.
 Homoly Iván I. II.
 Homonnay Ferenc I. II.
 Horn Ede I. II.
 110. Horváth Géza I. II.
 Hrabár Györgyi II.
 Huszti Ilona I. II.
 Jagci Aptullah I.
 Jankó Béla I. II.
 115. Jezerniczky Zsuzsánna I. II.
 Joachim Ferenc I. II.
 Jurdek Géza II.
 Juth Béla I. II.
 Kaffka György I.
 120. Kajesos Ferenc I. II.
 Kalmár Dezső I. II.
 Karadalis Mihály I. II.
 Karakasevich Endre I. II.
 Kékes Elemér I. II.
 125. Kelemen László I. II.
 Keszy-Harmath Erzsébet II.
 Kindlovits István I.
 Kintzly István I. II.
 Kiss Albert I. II.
 130. Kiss Elemér I. II.
 Kiss Ferenc I. II.
 Kiss Irén I. II.
 Kiss István I. II.
 Kiss László I. II.
 135. Kóbor György I.
 Koczka József I. II.
 Kollár Sándor I. II.
 Koltay Árpád I. II.
 Kolozsváry Sándor I. II.

140. Komjáthszeghy Kálmán I. II.
Kornstein János I. II.
Kovachich György I. II.
Kovács József I.
Kovács Mihály I. II.
145. Kovalszky Viktor I. II.
Kövesi Antal I. II.
Kozma György I.
Krausz Gyula I. II.
Kun István I. II.
150. Laczkó Aladár I. II.
Lamm György II.
Landesmann Andor I. II.
Láng Béla I. II.
Lévay István I. II.
155. Leidenfrost Károly I. II.
Lipesev Ákos I. II.
Lovász László I. II.
Lukács Károly I. II.
Lustyik Pál I. II.
160. Madarász Zsuzsánna I. II.
Magi Ferenc I. II.
Magyar Géza I. II.
Magyar László I. II.
Majtényi Ernő I. II.
165. Maliga Pál I. II.
Manninger István I. II.
Mándy László I. II.
Mansfeld Ágnes I. II.
Margulit György I. II.
170. Marosi Mihály I.
Marton György I.
Mártha Zsuzsánna I. II.
Mészáros Ferenc I. II.
Meuser Iván I. II.
175. Mikulás János I. II.
Mikó Lajos I. II.
Milkó Imre I. II.
Milev Nikola Mihály I. II.
Misik Lajos I. II.
180. Moór György I. II.
Müller György I. II.
Müller László dr. I.
Nagy Emőke I. II.
Nagy Kázmér I.
Nagy Lajos I. II.
185. Nagy Lajos I. II.
Nagy Sándor I. II.
Netzasek Irma I. II.
Niesovics György I. II.
Ócsag Imre I. II.
190. Okányi Lajos I. II.
Ollá Edit I. II.
Órs Anna I. II.
Paál Kálmán I. II.
Palojtay Béla I. II.
195. Palotay László I. II.
Papp József I. II.
- Pártos Miklós I. II.
Pázmándi Elek I. II.
Péchy István I. II.
200. Perémi Margit I. II.
Perényi Katalin br. I. II.
Perler József I. II.
Petheő Tivadar I. II.
Pesti Gerzson I. II.
205. Polakovits Mátyás I. II.
Puhl Antal I. II.
Puszt János I. II.
Rabl Rezső I. II.
Raffensperger Ferenc I. II.
210. Reichmann Tibor I. II.
Rhédey László I. II.
Ridly Péter I. II.
Riedel K. Róbert I. II.
Rieger Béla I. II.
215. Rosenberg Miklós I. II.
Rudas János I. II.
Sajóhelyi Erzsébet I. II.
Salgó Iván I. II.
Samarai-Leölkes Lajos I.
220. Schmidt István I. II.
Schmidt József I. II.
Schrikker Sándor I. II.
Sebestyén György I. II.
Sigray István I. II.
225. Simon Gyula I. II.
Simon Gyula I. II.
Simonyi Emil I. II.
Sipos József I. II.
Sófalvy Lóránt I. II.
230. Somssich Pongrácz gr. I. II.
Söver Elemér I.
Sréter Ferenc I. II.
Steiner Ferenc I. II.
Styaszni András I. II.
235. Szabó Andor I. II.
v. Szabó Béla I. II.
Szabó Föreich Antal I.
Szakál Pál I. II.
Szakály József I. II.
240. Szaniszló Imre I.
Szebenyi Emil I. II.
Szebenyi Lajos I. II.
Szedmák Ferenc I.
Széchényi Ferenc gr. I. II.
245. Székési Ferenc I. II.
Szentjóby István I. II.
Sziebert László I. II.
Szilágyi Kálmán I. II.
Szirtes József I. II.
250. Szirtes János I. II.
Szmodics Tibor I. II.
Szombathelyi András I. II.

- Szőke Gyula I. II.
 Szórád Kálmán I. II.
 255. Szporny László I. II.
 Sztáray János gr. I.
 Szücs László I. II.
 Tancsics Klára I. II.
 Tanos Vilma I. II.
 260. Tarezy László I.
 Teichmann Ferenc I.
 Teichmann István I. II.
 Teleki Eleonóra gr. I.
 Timkó Béla I.
 265. Tódor Kálmán I. II.
 Tokaji Nagy Miklós I.
 Toronykőy Imre I. II.
 Tószegi Zoltán I. II.
 Török István I. II.
 270. Tőzsér Vilma I. II.
 Tuka Tibor I. II.
 Vaimár Jenő I. II.
 Varga Ernő I. II.
 Vécsei Pál I. II.
 275. Vértessy Károly I. II.
 Vörös János I. II.
 Valger János I. II.
 Wampetich György I. II.
 Winkler György I. II.
 280. Wolf Tamás I. II.
 Zágoni Jankó Jenő I. II.
 Zaicz Gusztáv I. II.
 Zala György dr. I. II.
 Zarneva Eugenia I. II.
 Zboray Gusztáv I. II.
 286. Zichy Antal gr. I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

B) Állatorvosi Osztály.

b) *Rendes hallgatók:*

- ifj. Abarbanell Kornél I. II.
 Ács György II.
 Agócs József I. II.
 Alasztics Tibor I. II.
 5. ifj. Alkonyi Béla I. II.
 Almási Sándor I. II.
 Andrassy László I. II.
 Andaházy Lóránt I. II.
 Artim György I. II.
 10. Asbóth Ferenc I. II.
 v. Áts Béla I. II.
 Áts Kálmán I. II.
 Bácsi Mihály I. II.
 Baeszkó István II.
 15. Babeics András II.
 Bakucz Tibor I. II.
 Balafoutas Konstantin I.
 Balatonyi Tibor I. II.
 Balogh István I. II.
 20. Bandl Imre I. II.
 Banos György I. II.
 Bán Ferenc I. II.
 Bánygyörgyi Béla I. II.
 Bánó István I. II.
 25. Bányay Béla I. II.
 Bányay József I. II.
 Bányay László I. II.
 Bartha László I. II.
 Báthory Pál I. II.
 30. Bayerle Gáspár II.
 Bazsika Gyula I. II.
 Bellán Gyula II.
 Benesik András I. II.
 Benedek Gábor I. II.
 35. Berecz István I. II.
 Berente András I. II.
 Béres József I. II.
 Bernáth Imre I. II.
 Berzeviczy István I. II.
 40. Bleier Sándor I. II.
 Biró Antal I. II.
 Bodnár-Dobai András I. II.
 Bodor Jenő I. II.
 Bodósi Béla I. II.
 45. Bogár Imre I. II.
 Bogár László I. II.
 Bokor Kálmán I. II.
 Bokori Ferenc I. II.
 Bolesza Ferenc I. II.
 50. Boné László I. II.
 Borbély Béla II.
 Borbiró Iván I. II.
 Bóta Endre I. II.
 Botos Lajos I. II.
 55. Bőjte Ernő I. II.
 Bruoth Jenő I. II.
 v. Bugyáki Lajos I. II.
 Bukoveczky György I. II.
 Bumberák Ferenc I.

60. Burantas Christos I.
Császár István I. II.
Csider Mihály I. II.
Csoztor Ferenc I. II.
Csulya László I. II.
65. Csűrös György I. II.
Czeplédi Antal I. II.
Czike László I. II.
Dala Lajos I.
Dants Béla I. II.
70. Dányi Zoltán I. II.
Darlassis Demeter I.
Deák Imre I.
Debreczeni István I. II.
Decsi Árpád I. II.
75. Dezső Zsigmond I. II.
Diamant Jenő II.
Divó László II.
Dombi Bulyovcsics Béla I. II.
Donka Ferenc I.
80. Douvis Vazul I. II.
Drossidis Zissis I. II.
Éberling Dezső I.
Ebner Zoltán I.
Egerváry László I. II.
85. Egry Gyula I. II.
Egyed Vidor I. II.
Ellenbogen László I. II.
Erdély László I. II.
Erdős János I. II.
90. ifj. Faith István I. II.
Farkas Béla II.
Farkas Gábor I. II.
Fehér Géza I. II.
Ferenczy Andor I. II.
95. Ficzé Károly I. II.
Ficzere László I. II.
Filperger György I. II.
Fodor Jenő I. II.
Fodor László I. II.
100. Forró György I. II.
Fördös István I. II.
Frank István I. II.
Freiszmuth János I. II.
Fröhlich András I.
105. Gaál András I. II.
Gálosi István I. II.
Gelei István I.
Gelencsér Emil I. II.
Gémes László II.
110. Gesztessy Tibor I. II.
Glósz László I. II.
Göbelt János I. II.
Goldschmidt György II.
Gombosi Géza I. II.
115. Göncz Imre I. II.
Göndös Géza I. II.
- Gósi István I. II.
Grandjean Andot I. II.
Gyárfás Miklós I. II.
120. Gyórfy Péter I. II.
Győző Miklós I. II.
Gyuró Endre I. II.
Gyulai Jenő I. II.
Hafner János I. II.
125. Hága József I. II.
Hajdu András I. II.
Hajdu Szabó Kálmán I.
Halász Gábor I.
Hantel György I.
130. Haracsi Sándor I. II.
Hárs István I. II.
Harsányi János I. II.
Hegedüs Géza I. II.
Hegyeli Endre I. II.
135. Héjj László I. II.
ifj. v. Herczegh János I. II.
Hinger Sándor I. II.
Hluhány Imre I. II.
Hofmeister László I. II.
140. Homoli Nagy László I. II.
Horváth Béla I. II.
Horváth István I. II.
ifj. tiborszeghy Horváth Zoltán I. II.
Horváth Zoltán I. II.
145. Horváth Zoltán I. II.
Hunyadi Gyula I. II.
Illésy Sándor I. II.
Imre Károly I. II.
Inánts Pap Károly II.
150. Jancsó Sándor I. II.
Janka György I. II.
Jankó Béla Lajos I. II.
Jannakopoulos Lukács I. II.
Jánváry László I. II.
155. Járay János I. II.
Járó József I. II.
ifj. Jenovay Jenő I. II.
Joó Lajos I. II.
Jugász Balázs I. II.
160. Juhász Béla I. II.
Kádok István I. II.
ifj. v. Kadnár Gyula I. II.
Kalmár János I. II.
Kamenoff Konstantin I. II.
165. Karamanolis Pyrros II.
Kardós Mihály I. II.
Karikó János I. II.
ifj. v. Karsai Ottó I. II.
Kasza Lajos I. II.
170. Katona Ferenc I. II.
ifj. Kazinszky Kálmán I. II.
Keligér Lajos I. II.

- v. Kemenes Ferenc I. II.
Keppert Gyula I.
175. Keresztes Imre I. II.
Keszeli Gyula I. II.
Kiss Gábor I. II.
Kiss Géza I. II.
Kiss Miklós I. II.
180. Kiss Péter I. II.
Kizák Imre I.
Klemme Ede I. II.
Koch Béla I.
Kocsis Ferenc I. II.
185. Kocsis József I. II.
Kocsis László I. II.
Kojnok János I. II.
Köleséri Imre I. II.
ifj. Kollonay László I. II.
190. Koltor Jenő I.
Komloszky Pál I. II.
Korompay Valér I. II.
Korondy Aladár I. II.
Körösy Barna I. II.
195. Köröskényi Gyula I. II.
Korponay Gábor I.
Kotsis István I. II.
Kovács Béla I. II.
Kovács Gyula I. II.
200. Kovács Sándor I. II.
Kováts Jenő I. II.
Krémer Ferenc I. II.
Krumpholtz Tibor I. II.
Kucsera György I. II.
205. Kupezs Sándor I. II.
Laczfy Kurt I. II.
Lackner Gyula I. II.
Ladomérszky Sándor I. II.
Láng Miklós I. II.
210. Lányi Imre I. II.
Lapis Kálmán II.
László József I.
Lengváry Imre I. II.
Lépcold Jenő I. II.
215. Lisznay János I. II.
Lucza Ferenc I.
Ludmán Lajos I. II.
Madaras Tamás I. II.
Major Jenő I. II.
220. Makó Imre I. II.
Makoldi Sándor I. II.
Maksay Ferenc I. II.
Mandzák László I.
Manner Olof I.
225. Márfa Ferenc I. II.
Márkusch Imre I. II.
Marschalkó Zoltán I. II.
Martin Ödön I. II.
Máthé Antal I. II.
230. Mátyás Károly I. II.
Mencseli József I. II.
Merész István I. II.
Mézes Ödön I. II.
Milfait Ferenc I.
235. Milios Theofilos I. II.
Molnár Béla I. II.
Molnár Mihály I. II.
Moncz Gyula I. II.
Mostbacher Ferenc I. II.
240. v. Mózes Iván I. II.
Müller János Emil I. II.
Nagy Dénes Endre I. II.
Nagy Ernő I. II.
Nagy Jenő I. II.
245. Nagy László I. II.
Nagy Sándor I. II.
Nagy Zoltán I. II.
v. Nagycenki Emil I. II.
Nagymányai Kázmér I. II.
250. Nedeczky Árpád I. II.
Néder József I. II.
Németh László I. II.
Nemoda Alajos I.
Neurohr Rudolf I. II.
255. Nyiri Tamás I. II.
Oborzil Gyula I. II.
Osváth Sándor I. II.
Oszeteczky György I. II.
Óvári Győző I. II.
260. Pajor László I. II.
Palyusik Mátyás I. II.
Papp Ákos II.
Papp Gyula I. II.
Papp Jenő I. II.
265. Papp Lajos I. II.
Papaioannu Demeter I.
Papaioannu Miklós I. II.
Pásztor Jenő I. II.
Pásztor Lajos I. II.
270. Pataky Géza I. II.
ifj. Pataky István I. II.
Patus Sándor I. II.
Pénzes István I. II.
Pénzváltó Miklós I. II.
275. Perjési József I. II.
nemes Pichler Richárd I. II.
Pintér Pál I. II.
Petroff Tódor I. II.
Polgár Endre I. II.
280. Polónyi Emil I. II.
Porth István I. II.
Prehoffer Iván I. II.
v. Rác Miklós I. II.
Rác Sándor I. II.
285. Rada Ernő I.
Rápolthy Károly I.

- Raskó Vilmos II.
 Réczey Tibor I. II.
 Regényi József I. II.
 290. Regős Gyula I.
 Reich Géza I.
 Reich Jenő I.
 Reisz Károly I. II.
 Reith Henrik I. II.
 295. Rejtő Andor I. II.
 Révész Ferenc I. II.
 Rézmann Ede I. II.
 Rózsa József I. II.
 Rozsnyai János I. II.
 300. Rumi János I. II.
 Rupert Rezső I. II.
 Sádli József I.
 Santl Márton I. II.
 Sári Gyula I. II.
 305. Sassi Lajos I. II.
 Schimpl Mihály I. II.
 ifj. Schmidt János I. II.
 Schöfl Norbert I.
 Schumann János I. II.
 310. Sebestyén Zoltán I.
 Simon Gábor I. II.
 Simoncsics József I. II.
 Sinkovics György I.
 Sólyom Dezső I. II.
 315. Soós Endre I. II.
 Sotiropoulos Konstantin I. II.
 Sragner László I. II.
 Stanas Athanasios I. II.
 Sugár István I. II.
 320. Sipos László I.
 Stocher János I. II.
 Schuszter Ádám I. II.
 Schüzler Pál I. II.
 Szabó Ferenc I. II.
 325. Szabó Gergely I. II.
 Szabó István I. II.
 Szabó János I. II.
 Szabó László I. II.
 Szabó Pál I. II.
 330. Szabó Sándor I. II.
 Szabó Tibor I. II.
 Szalay József I.
 Szandtner Zoltán I. II.
 ifj. Szeibert Ferenc I. II.
 335. Székely Ferenc I. II.
 Székely Iván I. II.
 Szent-Iványi Miklós I. II.
 Szepesváry Tibor I. II.
 Szép Iván I.
 340. Szépe Antal I. II.
 Szerafin János I. II.
 Szeverényi Zoltán I. II.
 Szigeti István II.
 Szigethy Tamás I. II.
 345. Szijártó Olivér I.
 Szily László I. II.
 Szilágyi Antal I.
 Szilágyi István I. II.
 Szilágyi László I. II.
 350. Szirbik Miklós I. II.
 Szita Imre I. II.
 Sztáry László I.
 Szőke Béla I. II.
 Szombati Pál I. II.
 355. Szórádi Zoltán I. II.
 Szücs Aladár I. II.
 Takács János I. II.
 Takács Lajos I. II.
 Tamási Károly I. II.
 360. Tass Lajos I. II.
 ifj. Telekdy István I. II.
 Tell Vilmos I. II.
 Temesi Zoltán I. II.
 Temesvári Vilmos I. II.
 365. Tönkő Pál I. II.
 Toóth Vilmos Károly I. II.
 Tószegi Imre I. II.
 Tóth Géza I. II.
 Tóth Ernő I. II.
 370. Tóth Károly Géza I. II.
 Tóth Tibor II.
 Tóth Zoltán I. II.
 Torday Ferenc I. II.
 Toronyi László I.
 375. Tótmárton László I. II.
 Tótkomlósi János I. II.
 Turmann Gábor I. II.
 Tüske Gergely I. II.
 Udvaros László I. II.
 380. Udvarhelyi József II.
 Urbán Ernő I. II.
 Ürmösi Géza I.
 Ürmössy József I. II.
 Útő Sándor I. II.
 385. Varga István I. II.
 Vargha János I. II.
 Varga Sándor I. II.
 Vajthó Jenő I. II.
 Vági Vilmos I. II.
 390. Vágó József I. II.
 Várady Iván I. II.
 Vécsei László Dezső I. II.
 Velin István I. II.
 Villy Antal I. II.
 395. Vincze Vilmos I. II.
 Wagner László I. II.
 Valentin István I. II.
 Wayda Kornél I. II.
 Werner József I. II.
 400. Wolf Károly I. II.
 Záboji Elemér I. II.

Zalai József I. II.
Zalay István I. II.
Zanoletti Gábor I. II.

405. Zoltán Róbert I. II.
Zseni József I. II.
407. Zsigmond Gyula I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

Közgazdaságtudományi kar.

A) **Közgazdasági és kereskedelmi osztály.**

a) *Rendes hallgatók:*

Abonyi Emil I. II.	Bartos Gyula I. II.
vitéz Abosi János I. II.	Bartos László I. II.
Akar Lajos László I. II.	Bácsváry István I.
Alapi Nándor I.	45. Bálint János I. II.
5. Alaxay Mihály I. II.	Bálint Nagy Magda I. II.
Albert Lajos Gyula I. II.	Bálint Szabó Zoltán I.
Alberti Ferenc II.	Bándy Attila II.
Albrecht Valéria I. II.	Bánkuti Szilárd II.
Antalfy Béla II.	50. Bánrévi István I. II.
10. Amtmann János I. II.	Bányay Pál I. II.
Andrássy János I. II.	Bárdos Miklós I. II.
Aranyí Sándor I.	Bárdy Vilmos I. II.
Arató István I. II.	Bársony Anna I. II.
Arató József I. II.	55. Bászler Géza II.
15. Aszódi Éva Ágota I. II.	Bátyay Matild I. II.
Atlasz Éva Zsuzsanna I.	Beke László I. II.
Ábrahám Károly I.	Belényesi Márta I.
Ács Jolán I. II.	Bende László I. II.
Ámon Pál I.	60. Bene Lajos I. II.
20. Bagi Béla József I. II.	Benedek Károly I. II.
Bagó Ferenc I. II.	Beregszászy László I. II.
Bajai Ernő I. II.	Bereznai Róbert I. II.
Balázs András I. II.	Berg Mária I. II.
Balla Jenő I. II.	65. Berger István I.
25. Balla Lajos I.	Berthold Henrik I. II.
Balogh György I.	Betegh Bálint I. II.
Balogh Gyula I. II.	Békásy István I.
Balogh Ilona I. II.	Bélavári Péter I. II.
Balogh Iván II.	70. Bényi Mária II.
30. Balogh Mária I. II.	Birinyi Endre I. II.
Balonyi Judit I. II.	Bíró Éva I. II.
Barabás Zsuzsanna I. II.	Bíró György I.
Baráth Jolán II.	Bíró Sándor I.
Barna Anna I. II.	75. Boczán Elemér I. II.
35. Barna Béla I. II.	Bodnár Kálmán I. II.
Barna Imre I. II.	Bogsch Klára I. II.
Baross József I. II.	Bojtor Gábor I. II.
Bartha Emma I. II.	Boldog Gyula István I. II.
Bartha János I.	80. Bollmann Irén I.
40. Bartha László I. I. II.	Borbély Pál I. II.
Bartha László II. I. II.	Bordács László I. II.

- Bordás Béla I. II.
 Borhegyi István I. II.
 85. Boross Ferenc I. II.
 Bors Éva Katalin I. II.
 Borsay János I.
 Borsos Sándor I. II.
 Bóné György II.
 90. Bóné Pál Emil I. II.
 Bóné Zoltán I.
 Börzsöny Antal dr. II
 Braun Ferenc II.
 Breuer Ede I.
 95. Brozsek János I. II.
 Brüglér Béla I.
 Bucsi Szabó Zoltán II.
 Buhász Ferenc I. II.
 Bujtás Csáth Csaba I.
 100. Bun Georgina I. II.
 Chikán L. Pál I.
 Cilcer Miklós I. II.
 Csaba Gábor I. II.
 Csapó György II.
 105. Csatáry László I. II.
 Csató Aranka I. II.
 Csató József I.
 Csáktornyai Ferenc I. II.
 Csáky István I.
 110. Csányi Márton I.
 Csegő Barna I. II.
 Cseke Klára I. II.
 Cserei Zoltán II.
 Csernok János I.
 115. Cséki Sándor I. II.
 Csihás István I.
 Csilléry István I.
 Csink Tamás I. II.
 Csohány Géza I. II.
 120. Czanyó Katalin I. II.
 Czibik Ferenc I. II.
 Czibulka Márton I. II.
 Czippán István I. II.
 Czira Judit I. II.
 125. Czirják László I. II.
 Czvikli Márton I. II.
 Damásdi Miklós I. II.
 Damó Miklós I. II.
 Dancs László I.
 130. Dankó Franciska I.
 Dános Eva Margit I. II.
 Deil Jenő I. II.
 Detrich Elemér I. II.
 Dezséri László I.
 135. Dezső Pál I. II.
 Déri Zoltán Tamás I.
 Dévényi Gyula I. II.
 Dietz Ádám I. II.
 Dombozy Ferenc I.
 140. Domcsek László I. II.
 Doór Lajos László I. II.
- Dóra Ernő I. II.
 Dragonits Rezső I. II.
 Draxler János I.
 145. Drexler Gyula I.
 Dunás Varga Gabriella II.
 Egyed Lajos I. II.
 Ehrlinger József I. II.
 Elek Edit I. II.
 150. Enesei Sarolta I. II.
 Erdély Tibor I.
 Erdélyi Zsuzsánna I. II.
 Erdős István I. II.
 Érszegi Károly I. II.
 155. Falus Ferenc II.
 Faragó Lajos II.
 Farkas Bálint I. II.
 Farkass István II.
 Farkas Klára I. II.
 160. Farkas László I. II.
 Farkas Sándor I.
 Farnady Géza I. II.
 Fábíán Antal I. II.
 Fábíán István I. II.
 165. Fábíán Margit II.
 Fáy Ferenc II.
 Fehér András I. II.
 Fehér György I. II.
 Fehérhegyi Gyula I. II.
 170. Fekete István I. II.
 Fekete Tamás I. II.
 Fekete Zoltán I.
 vitéz Feleky Ferenc I. II.
 Fenyő László II.
 175. Ferjentsik Zoltán I. II.
 Feigl Zoltán I. II.
 Fényes Brigitta I. II.
 Ficzere László II.
 Filipek Sándor I. II.
 180. Fischer Veronika I. II.
 Fitos Árpád I. II.
 Fluck László I. II.
 Fodor Ferenc I. I.
 Fodor Ferenc II. I.
 185. Fogarassy Zsuzsánna I. II.
 Forgó Gergely I. II.
 Forthuber Béla I. II.
 Főríz Ferenc I. II.
 Főríz Lenke I. II.
 190. Főríz Margit I. II.
 Földeáki Ferenc I. II.
 Földváry Vince I. II.
 Frank Károly I. II.
 Frida Vilma I. II.
 195. Friedler László I. II.
 Friedrich Sarolta I. II.
 Fritssch Andor I.
 Fritsch Lajos I. II.
 Fucsek Gyula I. II.

200. Fügedi Tamás I. II.
 Füleki Géza I. II.
 Fülöp Gizella I. II.
 Fülöp Sándor I. II.
 Fürst István I. II.
205. Fűry László II.
 Gallay Antal II.
 Gaál Ödön I. II.
 Gaál Tibor I. II.
 Galgóczy László I. II.
210. Gartner Károly I.
 Gábor Ninette I. II.
 Gál Árpád I.
 Gálfi Vilmos I. II.
 Geiszler György II.
215. Gerstenberger János I. II.
 Géczy István I. II.
 Glós Hedvig I. II.
 Gogola József I. II.
 Gottesmann Endre I. II.
220. Gottsmann Árpád II.
 Góczán József I. II.
 Gönczi Sándor I.
 Greiner Béla I. II.
 Greschner Jenő I. II.
225. Greskovics Sándor I. II.
 Griffaton Miklós I. II.
 Grün János I. II.
 Gudenus László báró I. II.
 Guth László I. II.
230. Gündert József I. II.
 Gündisch János I. II.
 Gürtler Tibor I. II.
 Gyöngyösi Ferenc I. II.
 Gyuresányi Zoltán I. II.
235. Gyürky Magdolna I. II.
 Haasz Konrád I.
 Haas Lajos I.
 Hackspacher Mária I. II.
 Hajdu Endre I. II.
240. Hajnal Ferenc I. II.
 Hajós Géza II.
 Hajpál Gyula I. II.
 Halassy Béla I. II.
 vitéz Halay György I. II.
245. Halász Ferenc I. II.
 Halgas György I. II.
 Haller Mária I. II.
 Haniffel Ernő I. II.
 Harnicsár Lajos I. II.
250. Harrach Ottó I. II.
 Hartman József I. II.
 Hatvanger József I. II.
 Hámori Károly I. II.
 Hegedüs Ferenc I. II.
255. Hegedüs Károly I. II.
 Hegyi György I. II.
 Hegyi Márton I. II.
 Heller Péter I. II.
- Helmezy Lajos II.
260. Helmy Róbert I. II.
 Hentze Erik I. II.
 Henzel Béla I. II.
 Herczeg József I. II.
 Herendi Zoltán II.
265. Hering Pál I. II.
 Hernády Pál dr. I. II.
 Herner Ferenc I. II.
 Herritz István I. II.
 Hetényi László I.
270. Hibácska Miklós I. II.
 Hlaváts Adrienne I. II.
 Hochstrasser Emil I. II.
 Hoffmann Antal I. II.
 Hollerbach Károly I. II.
275. Holló Magda I. II.
 Homonnay Farkas I. II.
 Horkay Árpád I. II.
 Horkay Nándor I. II.
 Horváth Béla I. II.
280. Horváth Béla II. II.
 Horváth Dezső I.
 Horváth Ernő II.
 Horváth Ferenc I.
 Horváth Gyula I.
285. Horváth János I. II.
 Horváth Jenő I.
 Horváth Zoltán I. II.
 Hubert Ferenc I. II.
 Huberth István I.
290. Hurta László I. II.
 Illavszky Zsuzsánna I. II.
 Irányi József I. II.
 Irsa Ilona I. II.
 Ivanovics Tivadar I. II.
295. Ivanovszky Endre I. II.
 Ivánkay József I. II.
 Jacob Alfréd I. II.
 Jakabfalvay Dezső I.
 Jakovits Eleonóra I. II.
300. Jancsó László I. II.
 Jancsy János I. II.
 Jankó István I. II.
 Jankovich Ferenc I.
 Jaszenovics Tibor I. II.
305. Jánosi Endre I.
 Jánoska László I.
 Járdány Kálmán I.
 Jelenik Mária I. II.
 Jemmendy János II.
310. Jendrassik Éva I.
 Jeney László I. II.
 Jeszenszky István I. II.
 Johan Edit I. II.
 Jónás János II.
315. Juhász Kálmán I. II.
 Kadnár Ferenc I. II.
 Kaknics János I. II.

- Kalamenovich Ervin I. II.
 Kalapos László I.
 320. Kamarás Ferenc I. II.
 Kamarás László I. II.
 Kanics László I. II.
 Kaplony Klára I. II.
 Karádi István I. II.
 325. Karámy Gyula I. II.
 Karg Mária báró I. II.
 Katsai Géza I.
 Kasó Pál I. II.
 Katona László I. II.
 330. Katus László II.
 Katzer Aladár I. II.
 Káli József I. II.
 Károly Zsuzsanna I. II.
 Károlyi László I. II.
 335. Kárpáti Adrienne I. II.
 Kecske-méti István I.
 Kecskes András I. II.
 Keller György I. II.
 Kenderessy Sándor I. II.
 340. Kenéz-lői László II.
 Kerekes Anna I. II.
 Kerényi János II.
 Kertész Gusztáv II.
 Kertész Sándor I. II.
 345. Keszthelyi József I. II.
 Kéler Ernőné dr. I. II.
 Kéler Tibor I. II.
 Kiefer Ferenc I. II.
 Király András I. II.
 350. Kisfaludy Andor I. II.
 Kisfaludy Mária I. II.
 Kispál József I. II.
 Kiss Anikó I. II.
 Kiss Ernő I. II.
 355. Kiss Ferenc I. II.
 Kiss Károly I. II.
 Kiss Klára Magdolna I. II.
 Kiss Pál I. II.
 Klement Márton I. II.
 360. Klementisz Lajos I. II.
 Klier László I. II.
 Kmety Antal I. II.
 Kneppó Livia I. II.
 Knoblauch Miksa I.
 365. Koch Ernő I. II.
 Kocsis I. László I.
 Kocsis II. László I. II.
 Kohányi Magda I. II.
 Kohner Franciska I. II.
 370. Kollár Olga I. II.
 Koller Ferenc I. II.
 Komáromi Sándor I. II.
 Kommer Endre II.
 Kondorosi Ádám II.
 375. Konrád Sándor I. II.
 Kontra Miklós I. II.
 Korcsmáros Imre I. II.
 Koronka Judith I. II.
 Kosztká Harold I. II.
 380. Kovacsovszky Imre II.
 Kovács Aladár I.
 Kovács Ferenc I. II.
 Kovács Gábor I. II.
 Kovács György I. I.
 385. Kovács György II. I. II.
 Kovács László I. I. II.
 Kovács László II. I. II.
 Kovács László III. I. II.
 Kováts Miklós II.
 390. Kovács Pál I. II.
 Kovács Sándor I. I. II.
 Kovács Sándor II. I.
 Kovacsovszky Imre I.
 Kovács-Sebestyén László I. II.
 395. Kováts Miklós I.
 Kovásznay-Bogdány Ottó I.
 Kónya Lajos I. II.
 Köhler Ferenc I. II.
 Kölgyesi Ferenc I. II.
 400. Körmöczi Jenő I. II.
 Köteles Károly II.
 Köhalmi Pál II.
 König Ágnes I. II.
 Kóvári Gábor I. II.
 405. Krall Magdolna I. II.
 Kratochwilla Éva I. II.
 Kremó Andor I. II.
 Krump János I. II.
 Kuharski László I. II.
 410. Kudron György I. II.
 Ladomérszky József I. II.
 Lakatos György I. II.
 Lakner Marion I. II.
 Lantos Olivér I. II.
 415. Laszip László I. II.
 Láng János I.
 vitéz Láng Jenő I. II.
 Láng Lajos báró I. II.
 László Károly I.
 420. Lázár Béla I. II.
 Lechner Pál I.
 Legány Klára I. II.
 Leirer Gyula I. II.
 Leitner Lajos I. II.
 425. Lencsés Ferenc I. II.
 Lenhardt László I.
 Lénárt László I. II.
 Liebner István I. II.
 Lomniczi Tibor I.
 430. Longauer Miklós I. II.
 Lostyák Tibor I. II.
 Lőcsei Ernő I. II.
 Lődi Mihály I. II.
 Lőrinci Imre I. II.
 435. Lőrincz László I. II.

- Lukáts Miklós I. II.
Lux Emil I. II.
Macher Aladár I. II.
Machytka Frigyes II.
440. vitéz Madarász Zoltán I. II.
Madoes Sándor I. II.
Magyar Ilona I. II.
Makrai Gyula I. II.
Markó László I. II.
445. Marosi Károly I. II.
Marschall Jenő I. II.
Marschalek Béla I. II.
Marlyin János I. II.
Martin László I.
450. Mattyasovszky Honor I. II.
Matits Sándor I.
Mády Ferenc I. II.
Malek László I.
Mágócsy László II.
455. Mányoki Zsigmond I. II.
Már Gyula I. II.
Mátai Nándor I. II.
Máriássy Miklós I. II.
Márkos Ferenc I. II.
460. Márkus Zoltán I. II.
Márton Ferenc I. II.
Máthé Anna I. II.
Meck Béla I. II.
Medek Árpád I. II.
465. Medgyesi Kázmér II.
Megyery Ferenc I. II.
Megyesi-Schwartz Kornél II.
Meleghy Gyula II.
Merényi Mária I. II.
470. Mezey Zoltán I. II.
Mező Károly I. II.
Méhész György I. II.
Mészáros Béla I. II.
Mészáros Gyula I. II.
475. Mészáros László I. II.
Mészáros Sándor I. II.
Mihalik Zsuzsánna I. II.
Mihalik István I.
Mihályi Sándor I. II.
480. Mikácsy Tibor I. II.
Miklicz József I. II.
Milkó Mária I. II.
Millen József I. II.
Miller László I. II.
485. Millich Magda I. II.
Milkó Pál I.
Mitribusz I. II.
Mohácsi László I. II.
Mokos Sándor II.
490. Molitorisz Miklós I. II.
Molitorisz Olga I. II.
Molnár Dezső I.
Molnár Ferenc I.
Molnár István I. I. II.
495. Molnár István II. I. II.
Molnár János I. II.
Molnár József I. I.
Molnár József II. I.
Mondovits István I. II.
500. Moravetz Károly II.
Morvai László II.
Moszkalenkó Jenő I. II.
Moyzes Éva I. II.
Moczár Antal I. II.
505. Móri Ferenc I. II.
vitéz Mózsza János I.
Muics Elvira I.
Muraközy Piroska I. II.
Müller József I. II.
510. Nagy Emilia I. II.
Nagy Ferenc I. I. II.
Nagy Ferenc II. I. II.
Nagy Gábor I. II.
Nagy Géza I. II.
515. Nagy György I. I. II.
Nagy György II. I. II.
Nagy Kálmán I. II.
Nagy Klára I. II.
Nagy Lajos I. II.
520. Nagy Miklós I. II.
Nagy Pál I. I. II.
Nagy Pál II. I. II.
Nagy Vilma I. II.
Nagyimihály Gáspár I. II.
525. Nagypál Gyula I.
Nagyszalánecz Eleonóra I.
Nahlik György I. II.
Nádai Tivadar I. II.
Nádor Gyula I.
530. Nemény Vilmos I. II.
Neuvirth József I. II.
Némédi Mihály I. II.
Németh Ferenc I.
Németh József I.
535. Németh Sándor I. II.
Némethy Ferenc I.
Niszler Ferenc I. II.
Nitsch Antal I.
Novacsek József I. II.
540. Novoszád János I.
Oblath György I. II.
Okányi Gabriella I. II.
Oláh Barna I. II.
Oláh Sándor I. II.
545. Ollé Veronika I. II.
Orbán József I.
Orbán Valéria II.
Pados Géza dr. I. II.
Palkonyay Gyula I. II.
550. Pallér Lajos I. II.
Papp Gabriella I. II.

- Papp Sámuel I. II.
 Papszt Alfréd II.
 Pardi Imre I. II.
 555. Patavicza Ilona I. II.
 Pákay Cecília I. II.
 Pál E. György I.
 Pál József I. II.
 Pálos István II.
 560. Páncél Tibor I. II.
 Párkányi Ilona I. II.
 Pázmány Béla II.
 Perci Róbert I. II.
 Perecsényi László II.
 565. Pesthy András I. II.
 Pető Edith I. II.
 Petracek István I. II.
 Petrovics János I. II.
 Pintér Ernő I. II.
 570. Pintér Gyula II.
 Pintér Károly I. II.
 Platthy Mihály I. II.
 Plehár József I. II.
 Pozsár Sándor I. II.
 575. Podovszky Péter I. II.
 Politzer László I. II.
 Poll György I. II.
 Popper Iván I. II.
 Porer Elek I.
 580. Porzsolt Ferenc II.
 Pöhm Endre I. II.
 Práger Imre I. II.
 Pusztay Juliánna I.
 Püski Emil I. II.
 585. Rajk Béla I.
 Rámeshofer Ferenc I. II.
 Rác Lajos I. II.
 Rác Márta I. II.
 Rásonyi Papp Judit I.
 590. Ráth Ida I. II.
 Ráth Szabolcs I. II.
 Rein László I. II.
 Reisz Erik I.
 Rellényi Gábor I. II.
 595. vitéz Reményi József I. II.
 Reskó György I. II.
 Répás Lea I. II.
 Réti József I. II.
 Réz József I.
 600. Ringel Ottó I.
 Ritter Ilona I. II.
 Ritzky Katalin I. II.
 Romhányi Frigyes I. II.
 Róna Borbála I. II.
 605. Rónai Anna I.
 Rónai László I. II.
 Rusz György I. II.
 Ruttai Ferenc I. II.
 Sarkady László I. II.
 610. Sass Mária I. II.
 Sattler Tamás I. II.
 Sághegyi Nándor I. II.
 Sárkány Ibolya I. II.
 Sárkány Ilona II.
 615. Sárosi József I. II.
 Schalk István II.
 Scheithauer Ferenc I. II.
 Schiel Lothár I. II.
 Schmidt Edit I. II.
 620. Schnábel László I. II.
 Schnell Aurél I.
 Schrantz Edit I. II.
 Schreil János I. II.
 Schuschny Aurél I. II.
 625. Schuster Károly I. II.
 Schütze József I. II.
 Schwetz Ferenc II.
 Sebestyén Győző I. II.
 Sebstyén Klára I. II.
 630. Sebestyén Rózsa I.
 Segner Andrea I. II.
 Semadam Kálmán I. II.
 Sidó Lajos II.
 Siegmeth Vilma I. II.
 635. Silberberger Miklós I.
 Simon Gábor I. II.
 Simon Zoltán I. II.
 Singer István I.
 Sipos Pál I. II.
 640. Skultéthy Csaba I. II.
 Soha István I.
 Soltész Lajos II.
 Solti Helmuth I. II.
 Solymosy József I. II.
 645. Somfai Ödön I. II.
 Somogyi Béla I. II.
 Somogyi Endre I. II.
 Soós Jenő I. II.
 Spanitz Mihály I.
 650. Splényi Gábor báró I.
 Sprinzl János II.
 Steierhoffer László I.
 Steiner János I.
 Steiner Margit I. II.
 655. Steiner Zoltán II.
 Stirling György I. II.
 Stoits Károly I. II.
 Stasser Walter I. II.
 Sugár Károly I.
 660. Suhajda Pál I. II.
 Sulán Magda I. II.
 Szabadka István I. II.
 Szabadka Lajos I. II.
 Szabados Ervin I. II.
 665. Szabados János I.
 Szabadosi Béla I. II.

- Szabó Aladár I. II.
 Szabó Endre I.
 Szabó Gusztáv II.
 670. Szabó István I. I. II.
 Szabó István II. I. II.
 Szabó János I. II.
 Szabó Jenő I. II.
 Szabó Margit I. II.
 675. Szabó Pál I. II.
 Szabó Sándor I. II.
 Szabó Tibor I. II.
 Szakál György I. II.
 Szakál Barna I. II.
 680. Szakál Erzsébet I. II.
 Szakáros Gyula I. II.
 Szabolcsi Gábor I.
 Szalontai Elek I. II.
 Szarvady Tibor I. II.
 685. Szálkai József I. II.
 Szántai Antal II.
 Szántha Károly I. II.
 Szántó Anna I. II.
 Szára J. István I. II.
 690. Szász Béla I. II.
 Szász Péter I. II.
 Szeiber Péter I. II.
 Szekeres Ferenc I. II.
 Szekeres István I. II.
 695. Szelei László I.
 Szemenyei László I. II.
 Szendeffy István I. II.
 Szendrényi Béla I. II.
 Szendrőy Béla II.
 700. Szentimrey Ilona I. II.
 Szentirmai János I. II.
 Szentkeresztes Margit I. II.
 Szentpéteri Gyula I.
 Szenyovszky Edit I. II.
 705. Szeszlér Dénes II.
 Szécsi Mária I.
 vitéz Székely Sándor I. II.
 Székelyi József I. II.
 Szél László II.
 710. Szidonya János I. II.
 Szik László I. II.
 Szilágyi Erzsébet I. II.
 Szilágyi László I. II.
 Szilágyi Lenke I. II.
 715. Szilágyi Mihály I.
 Szilágyi Péter I. II.
 Szilvásy Pál I. II.
 Szily Vera I. II.
 Szinay István II.
 720. Szírom József I. II.
 Sziva Nándor I. II.
 Szomorú Etelka I. II.
 Szócs István I. II.
 Szóczy Árpád II.
 725. Szöllőssy Kornél I.
 Szöllőssy Mária I. II.
 Szóts Imre I. II.
 Sztaniszlavszky Dénes I. II.
 Sztankovits Zsófia I. II.
 730. Sztáray Zoltán I. II.
 Sztrakay Vilmos I. II.
 Sües Endre I. II.
 Sües Ernő I. II.
 Sües Gábor I. II.
 735. vitéz Sües István I. II.
 Sües Mihály II.
 Tabiczky Zoltán I. II.
 Takács István I. II.
 Takács József I. II.
 740. Takács László I. II.
 Tamássy Zdenkó I. II.
 Tarján Andor I. II.
 Tarkóy Iván I. II.
 Tarnay Zoltán I. II.
 745. Tary Jolán I. II.
 Tasner Magda I. II.
 Tassonyi Kenéz I. II.
 Taszler József I.
 Tákányi László I. II.
 750. Tárnai Ervin I.
 Temple René I. II.
 Téglás Vilmos I. II.
 Thile Ernő I. II.
 Thron Ádám I. II.
 755. Tibor László I. II.
 Tischler Sándor I. II.
 Tiszai Lóránt I. II.
 Tivadar Miklós I. II.
 Tix Miklós I.
 760. Tokaji István I. II.
 Toldi József I. II.
 Tolnai Árpád I.
 Torma Antal II.
 vitéz Tornai Mihály I. II.
 765. Toronyi József I. II.
 Tószögy Márta I. II.
 Tóth Aladár dr. I.
 Tóth Antal I. II.
 vitéz Tóth Béla I. II.
 770. Tóth Ferenc I. II.
 Tóth Gábor I. II.
 Tóth Ilona I. II.
 Tóth István I. II.
 Tóth Sándor I. II.
 775. vitéz Tóth Zsigmond I. II.
 Tölgyesi Károly I. II.
 Tölgyessy Mária I. II.
 Tömösváry Béla I. II.
 Törzsök Jenő I. II.
 780. Tőkés Géza I.

- Turda Márta I.
Turi Zoltán I. II.
Tütő László I. II.
Tybenszky István I. II.
785. Udvarhelyi Vilmos dr. I. II.
Ugray Ferenc I.
Ujhegyi Gyula I. II.
Ujhelyi István II.
Ujváry Juliánna I. II.
790. Úrge Lajos I.
Vágensommer Ferenc I. II.
Valaska János I.
Varga Edit I. II.
Varga Mihály I. II.
795. Varga Tibor I. II.
Vasdi Kázmér I. II.
Vaskovics Lajos I. II.
Vavrik Ferenc I. II.
Varga András II.
800. Vákár Gaszton I. II.
Vámbéri Miklós II.
Vámos Endre I. II.
Vándor József II.
Váró György I.
805. Várszegi Károly I. II.
Vejtey Miklós II.
Velkey Géza I. II.
Veress László I. II.
Veress Mihály I. II.
810. Veszeli Tibor I. II.
Veszprémi Sándor I.
Vékony István I.
Villányi Imre I. II.
Vincze Desirée I. II.
815. Virter Imre I. II.
Vittay László I. II.
Vizy István I. II.
Vlaszaty János I.
Vörös Károly I.
820. Wacha Antal I. II.
Wacha Kálmán I. II.
Wagner Erzsébet I. II.
Wagner István I.
Weidlich Károly II.
825. Weisz György I. II.
Welker József I.
Wézel Sámuel I. II.
Windháber Alajos I.
Winhard Ottó I. II.
830. Winkler Sándor I. II.
Zahorán Mátyás I. II.
Zádori Attila I. II.
Zeitler Márta I. II.
Zelovich Judit I.
835. Zoltán Elemér I.
Zöld Bálint I. II.
Zsoldos Péter I. II.
838. Zsolt Ernő I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

- Földvári István I.
Koltay Károly I.
Pöttinger László I.
- Tóth László I.
5. Ujvárosy József II.

B) *Közigazgatási osztály.*

a) *Rendes hallgatók:*

- Allodiatorisz Károly I. II.
Ábel Rudolf I.
Bakay László I. II.
Balcar Róbert I. II.
5. Balogh Iván I. II.
Balogh Péter Pál I. II.
Baresay Ákos I. II.
mellétei Barna László II.
Bartha Béla I. II.
10. gr. Bathány Bálint I.
Bálint Sándor I. II.
Bánfi Ödön I. II.
Becságh László I. II.
- Beermann Ervin I. II.
15. Bencsik Zoltán I. II.
Benzsay Alajos I. II.
Berend János II.
dr. Bertha László I. II.
Beszterczey Miklós I. II.
20. Béda Benő I. II.
Békési Ferenc I. II.
Bérczes Elek I. II.
Bérczi Loránt I. II.
Bognár Géza I. II.
25. Boksay Béla Endre II.
Brunner László II.

- Burián Sándor I. II.
Csajka János I. II.
Csaplár József I. II.
30. Csemiczky Károly I. II.
Cser József I. II.
Csetényi Pál I. II.
Czotler Ottokár I. II.
Daum István I. II.
35. Deák Zoltán I.
Effinger Miklós I. II.
Egerváry Tibor I. II.
Enyedi István I. II.
Erdélyi Ferenc I. II.
40. Faragó Mihály I. II.
Forgács Béla I. II.
Gaál Károly II.
Gáspár Kálmán I. II.
Gergely Miklós I. II.
45. Gervay Miklós I. II.
Gombár András I.
Gyenes Antal I. II.
Haranghy Miklós I. II.
Hargitai István I. II.
50. Harkányi Béla I.
Hartmann Herbert I. II.
Harza István I. II.
Hézser Tibor I. II.
Hlaváts Olivér I. II.
55. Horváth József I. II.
Horváth Lajos János I. II.
Horváth Miklós I. II.
Horváth Tibor I. II.
Hosszufalussy Béla I. II.
60. Hován László I. II.
Hruska Károly I. II.
Hubay Oszkár I. II.
Hunyadi László II.
Jakabházy Attila Árpád I. II.
65. Janesó Miklós I. II.
Jáki Antal I. II.
Jávori Ferenc I. II.
Jéhn Ferenc I. II.
Juhász Dénes I. II.
70. Juhász Péter I. II.
Katona Gyula I.
Katus László I.
Késmárki László I. II.
Kiss Endre I. II.
75. Klamarik Loránt I. II.
Konyecsní László I. II.
Kostyál Jenő I. II.
Kovács György I. II.
Kovács Sándor István I. II.
80. Kováts Vendel I. II.
Kőszegi Zoltán I.
Körmöczy János I. II.
Kuczka Antal I. II.
- Kühár Ferenc I. II.
85. László Ferenc I. II.
Lippert László II.
Lontai Tibor I.
Lukinich István I. II.
Maurer József II.
90. Mentényi Miklós II.
Merényi Loránt I.
Merschdorf Miklós I.
Menser Béla I. II.
Mezei Ferenc I. II.
95. Miklós Albert László I. II.
Mincsik János I. II.
Mocsáry István I. II.
Nagy Béla II.
vitéz Nagy István I. II.
100. Nagy István I. II.
P. Nagy Lajos I.
Gesztelyi Nagy Zoltán I.
Németh István László I. II.
Németh Sándor I. II.
105. dr. Némethy Gyula I. II.
Orbán József II.
Inántsy Pap Károly II.
Paszterkó Sándor II.
dr. Perbiró Gusztáv I.
110. Peremartoni Nagy Lajos II.
hermányi Peteő Sándor I. II.
Pfeiffer István I. II.
Pfeifer János I. II.
Pfeifer Jenő I. II.
115. Pintér Ferenc I. II.
P. Podhradzky Ernő I. II.
Posgay Ernő I. II.
Pónyi Zoltán II.
Radák Albert I. II.
120. Rajmon József I. II.
Rakaczki János I. II.
Répa Imre I. II.
Ruzsbaczký János I. II.
Sasadi Ödön I. II.
125. Sasvári László I. II.
Sándor György I.
Sándorházy Attila I. II.
Sánta Bálint I. II.
Sántha Zoltán I.
130. Beneschani Scheidl Ferenc
I. II.
Schindler Alfréd II.
Schlachta Károly I.
Schmidt Kálmán I. II.
Schmiedthoffer József I. II.
135. Schubert László I. II.
Sebestyén Lajos I. II.
Sibalszky Szilveszter I. II.
Sipos Gyula I. II.
Sipos Tamás I. II.

140. Sótonyi János I. II.
Szabadka Jenő I. II.
Szabó István I. II.
Szabó K. Mihály I. II.
Szakasits György I. II.
145. Szakács András I. II.
Szendi István I. II.
dr. Szentirmai Sándor I.
Szily Ernő I. II.
Szőnyi László I. II.
150. vitéz Takács István II.
Tamásy József I. II.
Tar József I. II.
Tarnóczy Loránt I. II.
Temesvári József I. II.
155. Torma István I.
dr. Tóth József I. II.
- Tóth Ödön I. II.
Tóth Pál I.
Tölgyesi Béla II.
160. Török Pál I. II.
Turjanica Dimitrij I. II.
Ujágh Zsolt I. II.
Ungváry György I. II.
gr. Üchtritz-Amade Antal I. II.
165. Varju Béla I. II.
Váczy István I. II.
Vámhidy László I. II.
Várhegyi Vilmos I.
Vértesy László I. II.
170. Vigh Gyula I. II.
Zajer László I. II.
172. gr. Zichy György I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

C) *Gazdasági szaktanárképző intézet.*

a) *Rendes hallgatók:*

- Babos Kálmán I. II.
Bakonyi Krisztina I. II.
Balatoni Béla I.
Barabás Margit I. II.
5. Barabás Olga I. II.
Baráth Jolán I.
Bartha Ágnes I.
Berecz Eleonora I. II.
Biró Sándor I. II.
10. Brüll Zsuzsanna I.
Cavalloni Mária I.
Csabina János I. II.
Csát Géza I.
Cser Irén I. II.
15. Csergő Ida I. II.
Cserhalmi Mihály I. II.
Cserhádi Róza Angela I. II.
Csicskár Rozália I. II.
Deák Benjamin I.
20. Degré Erzsébet I.
dr. Demény Mária Angélica I. II.
Dobos Teréz I. II.
Domonkos Antal I. II.
Ebergényi Tibor I. II.
25. Rumai Eger Zita I.
Enyvvári Tekla I. II.
dr. Eszterhay Elemér I.
Éber Imre II.
Farkas József I. II.
30. Farkas Vince I. II.
Fazekas Bertalan I. II.
Fazekas József II.
Fehér Béla I. II.
Fehérvári Gyula I. II.
35. Filipovits Mária I. II.
Fleck Mária Magdolna I. II.
Fodor György I.
Fodor József II.
dr. Fodor József I.
40. Förhécz Pál I. II.
Frenyó Zsófia I. II.
Gmehling Ferenc I. II.
Gröber Gyula I.
Gutermuth Margit I. II.
45. Gyóni Géza I. II.
Gyika Adrienne I. II.
Gyöngyösi György I.
Győrbiró Margit I. II.
Halaman Irén Gizella I. II.
50. dr. Halmy Ferenc II.
Hatvani M. Teréz I. II.
Havas Gabriella I. II.
Hegedüs Ödön II.
Hegedüs Sára I. II.
55. dr. Hegyi Ferenc I. II.
Herneckzi István I.
Horváth Livia I. II.
Jankó Margit I. II.
Jánosi György I. II.

60. Jellinek Pál I. II.
 Jónás Éva I. II.
 Junghauer János I.
 Jurenák Dénes I.
 Kancsár Gizella I. II.
65. Kanizsai-Nagy Antal I. II.
 Kanizslai Ilona I. II.
 Kara Jenő II.
 Karbach Mária I. II.
 Karmacsi Bertalan I. II.
70. Káldi Gyula I. II.
 Keéri Boriska I. II.
 Kellei Mária I. II.
 Kerekes Sándor I. II.
 Keszthelyi Jenő I. II.
75. Kiss Aranka I.
 Kiss Erzsébet I.
 Kis Sándor I. II.
 Kisbán Magda I. II.
 Kiss Erzsébet II.
80. Klinda Károly II.
 dr. Kolumbán Mária I. II.
 Komlóssy Árpád I.
 Korényi Verona I. II.
 Kosztra Pál I. II.
85. Kovács Erzsébet I. II.
 Kovács Gyula I. II.
 Kovách Margit I. II.
 Körösényi Theodora I. II.
 Körösi Oszkár István I. II.
90. Kövér Béla I. II.
 Krakovics Sándor I. II.
 Kravár Gizella I. II.
 Krebsz Gerta II.
 Krupa Pál I. II.
95. Kuntner Ernő I.
 Kurucz Julia I. II.
 Kvasz Magdolna I. II.
 Lakatos György I. II.
 Lábay József I. II.
100. Levin Tamás I. II.
 Licsák József I. II.
 Lovas Márta I. II.
 Malatnizky István I.
 Markó Piroska II.
105. Mausz Rezső II.
 Megyeri Olga I. II.
 Merkle Margit I. II.
 Mertz Margit II.
 Mészáros Anna I. II.
110. Nádas Éva I.
 Nádas Margit I.
 Nedeczky-Ruzsák Erzsébet I.
 Noé Jenő I. II.
 Novoszád János II.
115. Oberth Erik I. II.
 Oláh Imre I. II.
- Orbán Valéria I.
 dr. Ozvald István I. II.
 Qulechla László I.
120. Palásti Mária I. II.
 dr. Pallós Kornél I. II.
 Pataky Margit I. II.
 Paulovics Ágnes II.
 Petrik Szabolcs Gyula II.
125. dr. Pécsi Anna I. II.
 Piller Adrienne I. II.
 Pogány M. Jolán I. II.
 Prinz Gyula I.
 Prutek György I.
130. Puskás Lajos I.
 Rejtő Mária II.
 Renner Marianne I. II.
 Reskó Dénes I. II.
 Ribarics Ilona I. II.
135. Ringhoffer Endre I.
 Risztánovits István I.
 Ritter Jolán I. II.
 Rónai Jenő I.
 B. Rózsa Lenke I.
140. Rumai Eger Zita II.
 Sárkány Gyula I. II.
 Sárossy Ilona I.
 Schenich Mária II.
 Schindler Irén I. II.
145. Schönfeld Sándor I. II.
 Schütz Rózsa I.
 Sértő-Radits Ilona I. II.
 Simon Ernő I. II.
 Simon László I. II.
150. hadusfalvi Spilenberg Mária I. II.
 Spiller Béla I. II.
 Stefanovics Ilona I. II.
 Surányi Kálmán II.
 Szabados Lenke I. II.
155. Szabó Katalin I.
 Szabó Margit I. II.
 Szalay János I.
 Szántai Antal I.
 Szendrei Lajos I. II.
160. Szentgáli Károly II.
 dr. Szilágyi Gyula II.
 dr. Szilágyi Imre I. II.
 Szily László I. II.
 Szücs Antónia I. II.
165. Tamás Vince II.
 Tardos Béláné Rajczy Magdolna I. II.
 Timár Ákos I. II.
 Tóth Anna I. II.
 Turányi Miklós I. II.
170. Ur Lajos I. II.
 Urbán Erzsébet I. II.
 Varga István I. II.

Varga János I. II.	180. Wallner Jenő I. II.
Vass Éva I. II.	Weisz Terézia I. II.
175. Vass Ferenc I. II.	Weiszgerber Lajos I. II.
Válóczi László Ervin I.	Weszter Sándor I. II.
Vámosy Klára I. II.	Zala Julia I. II.
Virág József I.	185. Zimányi Alajos I. II.
Vörös Kálmán I. II.	186. Zsigmond Adél I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

D) **Egyéves közgazdasági tanfolyam.**

a) *Rendes hallgatók:*

Baranyai Ferenc II.	Lechner Lóránd I. II.
Birinyi István I.	Lentz Nándor I. II.
Fialovszky Lajos I. II.	Lipták János I. II.
Hinleder Fels Ervin I. II.	Szarvas Béla I. II.
5. Kégl János I. II.	10. Szlachányi Béla II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

E) **Társadalombiztosítási szaktanfolyam.**

Aba Lehel II.	Darab Gyula II.
dr. Angyal László II.	dr. vitéz Dénes Sándor I. II.
Bakó Imre II.	Dobrovits S. Viktor II.
vitéz Balla Károly I. II.	Dömötör Lajos I.
5. dr. Balogh Bálint I. II.	30. Dörnyei István I. II.
Barta Antal II.	dr. Eperjessy Gábor II.
Bálint Andor I. II.	Erdélyi Zoltán II.
Bányász Ede II.	Éber István I. II.
Bátori Elemér István II.	Fazekas Lajos I.
10. dr. Kálnoki Bedőházy Ernő II.	35. Fenyvesi József I. II.
Belohorszky Géza II.	Fodor Sándor I. II.
dr. Bendi Pál I. II.	Frank Ernő II.
Beőthy Pál I.	Friedrich Sándor II.
Bertalan Olivér dr. I. II.	Galambos Zsigmond II.
15. dr. brassóbertalani Bertalan Ernő I. II.	40. Gábor Endre I. II.
dr. Békei Sándor II.	Gábor József II.
dr. vitéz Bogdán Alajos II.	Gál Sándor II.
Bolváry-Zahn György II.	dr. Gárdos Károly I.
dr. Borrai József I.	Gáti Jenő II.
20. dr. Borsai József II.	45. vitéz Gerencsér István II.
Böleskey Géza II.	Gergely Sándor II.
Cseh Károly II.	Giczgy György II.
vitéz Csejty Károly II.	dr. Glósz Antal II.
Csiszár Ferenc I. II.	Gordon András I. II.
25. Czípot Zoltán I. II.	50. Gyulai József I. II.
	Halász Károly II.
	Hárshegyi Frigyes I. II.

- Hegy István I. II.
dr. Hefty Pál II.
55. Herczegh János I. II.
Hernát Ferenc II.
Herwerth Béla II.
Holtukné Kiss Margit I.
Horacsek Frigyes I. II.
60. Hortobágyi Ferenc I. II.
Horváth András I.
dr. Horváth Dezső II.
Horváth Dezső II.
Horváth Gyula I.
65. Karbók Lajos I. II.
tordai Kádár Gábor I.
Kádár László II.
Káldy Pál II.
Káplyi Ferenc I. II.
70. Kerekes Károly II.
Kiss Géza II.
Kiss Gyula I. II.
Kolos Géza I. II.
dr. vitéz Komonyi Sándor I.
75. dr. Kósa Zoltán II.
Krakler József II.
Kövér Károly II.
dr. Kubányi László I.
Kunfalvy Tivadar Ernő I. II.
80. Láncezy Ernő I. II.
dr. Lenés László I. II.
Lőrinc János II.
dr. Magyar Gyula I.
Mahler Károly II.
85. Majoros Rezső II.
dr. Majthényi Béla I. II.
dr. Mentényi István I. II.
Meskó József II.
Mészáros Árpád Jenő II.
90. Mészáros Boldizsár I. II.
Molnár Alajos II.
Molnár István II.
Molnár Lajos II.
Móga László II.
95. dr. Nagy Béla I. II.
Nagy Elek II.
dr. vitéz Nagy Lajos II.
Naszády László II.
dr. Nemesszeghy Kornél II.
100. Németh Zoltán I. II.
Niegreis Béla II.
Olasz László II.
dr. Olescher Loránt II.
dr. Orbán Zoltán II.
105. Pajor József I. II.
dr. Palóczy Antal I.
Pazar Elemér II.
Páhok Gyula II.
Párkány Ferenc II.
110. dr. Perédi Lajos I.
dr. Piffkó András I.
Pintyőke Károly I. II.
Polesznyák Ferenc I. II.
Polgár Elemér II.
115. dr. Puskás Lajos I. II.
Preiszinger Mátyás I. II.
Richter Ágoston II.
Richter József II.
Retteghe Béla II.
120. dr. Rusznyák Gyula I.
Sali Gábor I. II.
dr. Scheffer Ödön II.
Sebor Ferenc I. II.
dr. Sey Nándor I. II.
125. Simonyi Lajos II.
vitéz Soltész Miklós II.
Solti Sándor I. II.
dr. Szabó Géza II.
Szabó Pál II.
130. dr. Szegleti Ferenc I.
Szekretár Ferenc II.
dr. Székely Sándor I. II.
vitéz Szilágyi Dezső II.
Szilva László I.
135. Szmihá Kálmán II.
dr. Sztrokay Gábor I.
Szuchy Béla II.
Szunyogh József II.
Szük István II.
140. Takács Zoltán I. II.
Tölgyessy István II.
Ujszászi János Ferenc II.
dr. Utassy György II.
dr. Vanits Ferenc II.
145. Varga Árpád II.
Vasi Ferenc I. II.
Vay László I. II.
dr. Végh Géza Emil I. II.
Vida István I. II.
150. Vidra Béla Péter II.
Walter Béla Ernő II.
dr. Weinzierl Antal I.
dr. lovag Weinzierl Arthur I.
dr. Weiszner József I. II.
155. dr. Zachár Gusztáv II.
156. dr. Zamaróczy Lénárd I. II.

XIX.

Adatok a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1939/40. tanévéről.

1. Személyzet.

Az osztály megnevezése	Tanári személyzet (a segédszeméllyel)																
	nyilvános rendes					Tanár					Tanári személyzet (a segédszeméllyel)						
	nyilvános rendes	nyilvános rendkívüli	tiszteletbeli vagy cím- zetes nyilvános rendes	címzetes nyilvános rendkívüli	helyettes magán	meghívott előadó	intézeti tanár	beosztott középiskolai tanár	laboratoriumvezető	adjunktus	tanársegéd	főiskolai képesítési gya- kornok és gyakornok	kisegítő tanársegéd	fizetéstelen tanszéki segédszemélyzet	lektor és tanító	testnevelés vezetői	
1. Mérnöki	7	2	—	5	3	11	6	—	1	—	7	13	1	6	7	1	1
2. Építésmérnöki.	4	2	1	5	2	6	8	2	5	—	6	7	—	8	—	1	1
3. Gépésmérnöki .	11	—	—	7	3	13	14	2	2	2	12	19	3	—	11	1	1
4. Vegyészmérnöki	6	2	—	7	4	24	6	—	—	1	10	17	2	—	—	—	1
5. Bánya- és kohómérnöki.	10	1	—	1	2	5	11	2	—	—	5	4	3	—	—	—	1
6. Erdőmérnöki . . .	11	—	—	—	1	2	4	—	—	—	3	2	5	—	—	—	—
7. Mezőgazdasági .	9	—	—	5	—	25	19	—	—	—	6	9	—	20	1	1	1
8. Állatorvosi	8	1	2	2	1	19	8	—	—	—	4	12	9	—	1	—	1
9. Közgazdasági és kereskedelmi.	7	1	4	3	2	19	22	4	—	3	1	—	1	—	34	1	2
10. Közigazgatási .	8	—	2	1	—	10	24	1	1	—	—	—	—	—	9	1	1
Összesen	81	9	9	36	18	111	111	11	9	3	50	81	33	14	82	6	10

Ebből a létszámból: 2 ny. r., 5. c. rk., 3 magántanár és 3 adjunktus, egyben helyettes tanár is; a c. rk. tanárok közül egyben 4 helyettes tanár, 9 meghívott szakelőadó, 1 beosztott középiskolai tanár, 1 laboratorium-vezető és 3 adjunktus is; a magántanárok közül 6 helyettes-, 1 ny. rk. tanári címmel és jelleggel felruházott-, 29 c. rk. tanár, 22 meghívott szakelőadó, 4 intézeti tanár, 1 beosztott középiskolai tanár, 1 laboratoriumvezető, 17 adjunktus, illetve tanársegéd is; az intézeti tanárok közül egyben 2 c. rk. tanár, 4 magántanár és 1 meghívott szakelőadó is; a beosztott középiskolai tanárok közül egyben 1 c. rk. tanár, 2 magántanár és 1 adjunktus is; a laboratoriumvezetők közül egyben 1 helyettes-, 1 c. rk. tanár, 1 meghívott előadó is; a fizetéstelen tanszéki segédszemélyzet közül egyben 3. c. rk., 13 magántanár, 7 helyettes tanár, 8 meghívott szakelőadó, 2 középiskolai tanár is.

2. Hallgatók.

Félev	Mérnöki	Építész- mérnöki	Gépész- mérnöki	Vegyszer- mérnöki	Bánya- és kohóm.-i	Erdő- mérnöki	Mező- gazdasági	Állatorvosi	Közigazd. és keresked.	Közigaz- gatási	Gazdasági Szaktanár- képző Int.	Egyétes közgaz- dasági tanf.	Összesen
I.	306	131	764	219	161	163	280	390	762	156	164	8	3504
II.	230	108	688	173	139	133	274	380	702	148	146	9	3130
Közép- érték .	268	120	726	196	150	148	277	385	732	152	155	9	3317
%-ban .	8.50	3.83	23.00	6.23	4.78	4.75	8.78	12.20	23.12	4.81	4.24	0.28	—

XX.

A hallgatókra vonatkozó statisztikai adatok. (1939/40.)

a) A hallgatók száma.

Az osztály megnevezése	A II. félév elején					A hallgatók összes száma (valamennyi évfolyamban)				A hallgatók közül rendkívüli hallgató volt			
	az I.	a II.	a III.	a IV.	az V.	az I.		a II.		az I.		a II.	
						félévben				félévben		félévben	
	évfolyam hallgatója volt					férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
Mérnöki	110	60	36	24	—	306	—	230	—	—	—	—	—
Építésmérnöki	36	27	24	21	—	128	3	105	3	—	—	—	—
Gépésmérnöki	279	218	115	76	—	764	—	688	—	4	—	—	—
Vegyésmérnöki	67	43	34	29	—	214	5	169	4	—	—	—	—
Bánya- és kohómérnöki	48	55	20	16	—	161	—	139	—	—	—	—	—
Erdőmérnöki	67	30	18	18	—	163	—	133	—	—	—	—	—
Mezőgazdasági	108	74	50	42	—	244	36	240	34	—	—	—	—
Állatorvosi	172	97	69	42	—	390	—	380	—	—	—	—	—
Közgazdasági és kereskedelmi ..	417	151	64	47	23	630	132	574	128	4	—	1	—
Közigazgatási	68	40	22	11	7	156	—	148	—	—	—	—	—
Gazdasági Szaktanárképző Intézet	85	17	21	22	1	84	80	73	73	—	—	—	—
Egyéves közgazdasági tanfolyam	6	3	—	—	—	8	—	9	—	—	—	—	—
Összesen ...	1463	815	473	348	31	3248	256	2888	242	8	—	1	—

b) Vallás.

Félév	Valamennyi osztályban volt										
	római kat.	gör. kat.	gör. kel.	ref.	ág. h. ev.	uni-tárius	izr.	moha-medán	Bap-tista	felekezeti nélküli	összesen
I.	2370	51	43	590	322	11	115	1	1	—	3504
II.	2076	49	41	552	294	10	106	2	—	—	3130
Középérték	2223	50	42	571	308	11	111	2	1	—	3317
%-ban	66.90	1.45	1.22	17.24	9.57	0.31	3.24	0.06	0.03	—	—

c) Anyanyelv.

Félév	Valamennyi osztályban volt													
	magyar	német	román	tót	szerb	bolgár	olasz	angol	orosz	görög	lengyel	török	francia	összesen
I.	3419	33	1	2	1	19	—	3	7	14	2	2	1	3504
II.	3051	29	1	1	1	20	—	3	6	13	1	3	1	3130
Középérték	3235	31	1	1	1	20	—	3	6	13	1	3	1	3317
%-ban	97.70	0.90	0.03	0.03	0.03	0.58	—	0.08	0.16	0.35	0.03	0.08	0.03	—

d) Születési hely.

Félév	Valamennyi osztályban volt									
	buda-pesti	pest-megyei	soproni	Ősönkamagyarországról való	szlovák uralom alatt lévő alszakított területeiről való	román	jugoszláv	német	egyéb külföldről való	összesen
I.	1015	310	48	1702	99	175	63	23	69	3504
II.	868	292	39	1551	101	151	40	23	65	3130
Középérték	942	301	44	1626	100	163	51	23	67	3317
%-ban	28.5	9.23	1.28	49.18	2.92	4.77	1.49	0.67	1.95	—

e) A szülők polgári állása.

Félév	Valamennyi osztályban volt																	
	földműves, gazda, kábitokos	közép- és nagybirtokos	kisiparos és kiskereskedő	nagyiparos, nagykereskedő, gyáros	tanár, tanító, lelkész	orv., gyógyszerész, ügyvéd, mérnök, (előretek)	más értelmiségi és magánzó	tisztviselő						nyugdíjas	örvegy, állás, foglalkozás nélküli	nagykorú hallgató	ismeretlen	összesen
								állami	törvényhatósági	közegei	magán-, egyetemi iparvállalati	katona-tiszt	altiszt, szolga, egyéb					
I.	210	85	399	37	285	265	209	390	40	89	291	52	289	386	251	128	100	3504
II.	180	76	395	31	234	249	179	330	31	74	259	40	241	334	242	141	94	3130
Középérték	195	80	397	34	260	257	194	360	36	81	275	46	265	360	247	134	97	3317
%-ban	5.95	2.45	12	1.41	7.88	7.79	5.90	10.89	1.13	2.49	8.32	1.43	7.73	10.89	7.49	4.08	2.14	—

f) Államvizsgák

Az osztály megnevezése	Állam- vizsga vagy szigorlat	Állam- vizsga		Elő- szigor- lat		I.		II.		III.		IV.	
		s z i g o r -											
		első ízben	pótlólag (javító, ismétlés)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlés)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlés)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlés)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlés)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlés)
Mérnöki	tartatott	—	—	—	—	61	10	46	12	51	6	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	39	7	30	11	42	4	—	—
Építésmérnöki	tartatott	—	—	—	—	27	11	32	5	21	2	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	15	10	28	3	19	2	—	—
Gépésmérnöki.	tartatott	—	—	—	—	118	39	67	34	74	14	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	86	31	40	22	59	14	—	—
Vegyésmérnöki	tartatott	—	—	—	—	34	7	26	4	50	4	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	28	6	23	4	44	4	—	—
Bánya- és kohómérnöki	tartatott	—	—	—	—	31	9	25	5	12	1	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	16	9	18	3	10	1	—	—
Erdőmérnöki . .	tartatott	—	—	—	—	29	11	22	5	8	—	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	17	9	18	5	8	—	—	—
Mezőgazdasági .	tartatott	—	—	—	—	51	16	26	6	24	7	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	39	8	24	3	17	4	—	—
Állatorvosi	tartatott	—	—	173	62	97	71	35	29	43	37	—	—
	elfogadtatott	—	—	52	32	18	44	16	18	26	27	—	—
Közgazdasági és kereskedelmi	tartatott	5	2	190	40	5	12	12	9	26	20	—	—
	elfogadtatott	3	1	154	37	4	6	6	9	15	14	—	—
Közigazgatási . .	tartatott	1	1	16	6	2	—	2	4	8	4	20	10
	elfogadtatott	1	1	13	4	2	—	—	1	5	3	15	8
Egyéves közg. tanfolyam . .	tartatott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tanárképzői . .	tartatott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen . .	tartatott	6	3	379	108	455	186	293	113	317	95	20	10
	elfogadtatott	4	2	219	73	264	130	203	79	245	73	15	8

és szigorlatok.

Új rendszerű						Kiegészítő						Közgazdasági mérnöki szigorlat	Doktori szigorlat		Szigorlat összesen				
I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.				első ízben	pótlólag (javító, ismételő)	első ízben	pótlólag (javító, ismételő)	
l a t																			
első ízben	pótlólag (javító, ismételő)	első ízben	pótlólag (javító, ismételő)	első ízben	pótlólag (javító, ismételő)	első ízben	pótlólag (javító, ismételő)	első ízben	pótlólag (javító, ismételő)	első ízben	pótlólag (javító, ismételő)	első ízben	pótlólag (javító, ismételő)	első ízben	pótlólag (javító, ismételő)	első ízben	pótlólag (javító, ismételő)		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	162	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	85	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	266	87
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	192	67
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	112	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	111	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	397	202
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	156	124
64	22	42	5	21	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	404	114
32	21	29	3	18	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	285	94
14	3	12	5	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109	34
11	3	10	4	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	19
78	25	54	10	32	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1801	559
43	24	39	7	24	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1199	404

g) Oklevelek.

Az oklevél megnevezése		Az oklevelet nyert egyének, illetve azok száma, akik részére honosított oklevél adatott ki			Az 1939/40. tanévben oklevelet nyert összes egyének közül																	
					vallású								magyar honos	külföldi honosságú, mégpedig								
		összesen	férfi	nő	római kat.	görög kat.	református	ág. hitv. ev.	görög keleti	unitárius	izraelita	egyéb		amerikai	szlovák	román	olasz	oros	német	görög	ázsiai	lengyel
Mérnöki oklevél	hazai oklevél	46	46	—	33	—	6	6	—	—	1	—	44	—	—	2	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	3	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Építészmérnöki oklevél	hazai oklevél	21	21	—	15	—	3	2	—	—	1	—	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gépészmérnöki oklevél	hazai oklevél	74	74	—	44	1	13	8	1	1	5	—	70	—	—	3	—	1	—	—	—	—
	honosított oklevél	4	4	—	2	—	1	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vegyészmérnöki oklevél	hazai oklevél	48	46	2	30	—	10	3	—	—	4	—	47	—	—	—	—	1	—	—	—	—
	honosított oklevél	4	4	—	3	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Bányamérnöki oklevél	hazai oklevél	11	11		7	1	3					9	1	1					
	honosított o.																		
Fémkohómérnöki oklevél	hazai oklevél	1	1				1					1							
	honosított o.																		
Vaskohómérnöki oklevél	hazai oklevél	4	4				2	2				4							
	honosított o.																		
Kohómérnöki oklevél	hazai oklevél	6	6		3			3				6							
	honosított o.																		
Erdómérnöki oklevél	hazai oklevél	17	17		16		1					17							
	honosított o.	1	1				1					1							
Mezőgazdasági oklevél	hazai oklevél	19	18	1	12		2	3		2		19							
	honosított o.																		
Állatorvosi oklevél	hazai oklevél	50	50		36	1	6	2	1	1	2	1	48				1	1	
	honosított o.																		
Okl. közgazda (Közgazd. és keresked. osztályon végzett)	hazai oklevél	52	46	6	36	2	11	1			9	57					2		
	honosított o.																		
Okl. közgazda (Közigazgatási osztályon végzett)	hazai oklevél	32	32		20		4	1			1	25							
	honosított o.																		
Közgazdaságtudományi oklevél (Egyéves közgazd. tanfolyamon végzett)	hazai oklevél	4	4		3						1	4							
	honosított o.																		
Összesen	hazai oklevél	385	376	9	255	4	59	35	2	2	25	1	372	1	6	1	3	1	1
	honosított o.	9	9		4		3	1		1			9						

h) Doktori oklevelek.

Az oklevél megnevezése		A doktori oklevelet nyert egyének, illetve azok száma, akik részére honosított doktori oklevél adatott ki			Az 1939/40. tanévben doktori oklevelet nyert összes egyének közül																						
					összesen	férfi	nő	római kat.	görög kat.	református	ág. hitv. ev.	görög keleti	unitárius	izraelita	egyéb	magyar honos	külföldi honosságú, mégpedig										
		vallású															osztrák	szlovák	román	jugoszláv	olasz	görög	orosz	török	egyéb		
Műszaki doktori	Mérnöki	hazai oklevél	4	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Építészmérnöki	hazai oklevél	3	3	—	2	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gépészmérnöki	hazai oklevél	3	3	—	2	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		honosított oklevél	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Vegyészmérnök	hazai oklevél	2	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		honosított oklevél	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

XXI.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Orvosi Rendelőintézetének működése az 1939/40. tanévben.

A megelőzést szolgáló vizsgálatok és a testnevelés alól felmentettek karok szerinti megoszlása :

K a r o k	Megvizsgál- tatott	Testnevelés alól felmentettek száma
Mérnöki és építésmérnöki, valamint gépész- és vegyésmérnöki	2600	86
Bánya-, kohó- és erdőmérnöki	538	—
Mezőgazdasági és állatorvosi	1314	51
Közgazdaságtudományi	1484	111
Összesen	5936	248

Gyógykezelés céljából az 1939/40. tanév folyamán 3.042 hallgató kereste fel az intézetet, akik 10.020 kezelési napot vettek igénybe. A jelentkezettek szakrendelések szerinti megoszlása a következő volt :

Jelentkezett	S z a k o s z t á l y o k s z e r i n t									
	bel	seb	bőr	húgy, ivar	fog	orr, fül, gége	szem	Rönt- gen	labor.	össze- sen
Új beteg	386	501	458	78	406	387	196	301	329	3.042
Kezelési napok száma	1.767	951	1.566	579	3.424	1.084	234	271	144	10.020
Összesen ...	2.153	1.452	2.024	657	3.830	1.471	430	572	473	13.062

Az orvosi rendelőintézet összforgalma az 1939/40. tanévben 18.998 volt.

XXII.

A műegyetemi menzák működése az 1939/40. tanévben.

I. Mérnöki és építészmérnöki, valamint gépész- és vegyészmérnöki karon.

a) Államsegély. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium által a „Technikus Ebéd“ 1939/40. tanévi élelmezési segélye címén engedélyezett összeg	6.970— P
b) A hallgatók által az 1939/40. tanévre fizetett közjótékonyági díjakból befolyt összeg	7.767— „
c) A Diákjóléti Alapból menzasegélyek megtérítésére engedélyezett összeg	6.045— „
Összesen ...	<u>20.782— P</u>

Az 1939/40. tanévben kiszolgáltatót ebédek száma :

1939 szeptember 11-től 1940 június 23-ig 133.978.

Ezekből 10.255 egész ingyenes, 21.357 féldíjas volt.

II. Mezőgazdasági és állatorvosi karon.

A) Mezőgazdasági osztály :

Az osztály az 1939/40. tanév folyamán összesen 4.018 féldíjas vacsorát engedélyezett, e kedvezmény összesen 803 pengő 60 fillért tett ki.

B) Állatorvosi osztály :

a) Államsegély	2.750— P
b) Egyéb bevételek :	
Kamatjövedelem	151-93 „
Összesen ...	<u>2.901-93 P</u>

Az 1939/40. tanévben kiszolgáltatót ebédek száma :

100 %-os kedvezményben részesült az I. félévben	2,	a II. félévben	4	hallgató.
75 %-ban	„	„	19	„ 18 „
50 %-ban	„	„	22	„ 22 „
25 %-ban	„	„	21	„ 26 „
Összesen	5.389 P	80 f.	értékben.	

III. Közgazdaságtudományi karon.

A kar az 1939/40. tanév folyamán összesen 27.125 féldíjas vacsorát engedélyezett, e kedvezmény összesen 5.425 pengőt tett ki.

XXIII.

Jelentés

a m. kir. József Nádor Műegyetem Diákjóléti Irodájának 1939/40. tanévi működéséről.

A m. kir. József Nádor Műegyetem Diákjóléti Irodája az 1939/40. tanévben ugyanolyan alapelvek és munkarend szerint végezte működését, mint a múltban. A segélykérvényeket ez évben is minden alkalommal a segélytérőktől magam vettem át és így a folyamodóknak módjukban volt indokaikat élőszóval is előadni. A kérelmek elbírálása szűkebb bizottságban történt, leginkább dr. Vohnáz István, dr. Szabó Zoltán és dr. Mócsy János tanár urak bevonásával.

A Diákjóléti Irodához az 1939/40. tanévben 2.177 segélykérvényt adtak be, amelyekből kedvező elintéztést nyert 1.085, azaz az összesnek 82,91%-a.

A kérvények tárgyszerinti megoszlása a következő:

1. Menzasegélyre érkezett.....	563	(kedvezően elintézve	424)
2. Vacsorasegélyre „	306	„ „	306)
3. Tandíjsegélyre „	622	„ „	504)
4. Labordíjsegélyre „	13	„ „	13)
4. Vizsgadíjsegélyre „	16	„ „	15)
6. Szigorlati segélyre „	229	„ „	209)
7. Absolutoriumi segélyre érkezett.....	2	„ „	1)
8. Gyógykezeltetési „ „	10	„ „	8)
9. Laktörsegélyre „ „	7	„ „	5)
10. Mérési gyak. „ „	35	„ „	35)
11. Felruházási „ „	291	„ „	205)
12. Tanfelszerelési „ „	20	„ „	18)
13. Kölcsönre „ „	63	„ „	62)

Összesen érkezett 2.177 (kedvezően elintézve 1.085)

A segélyezettek az engedélyezett segélyekről utalványokat kaptak kézhez, amelyeket a quaestura a különféle díjak lefizetésekor, mint készpénzt fogadott el. A menzautalványokra ebédet kaptak, a kért könyveket, ruhákat, egyéb szükségleti cikkeket (szemüveg gyógyszer, stb.) pedig az iroda vásárolta meg és a segélyezett azt természetben kepta meg. A laktör- és gyógykezeltetési költségeket közvetlenül a tulajdonosoknak, illetve az orvosoknak fizettük ki. A hallgatók tehát készpénzt nem kaptak kézhez,

még kölcsönök esetében sem, mert kölcsönöket is csak valami meghatározott célra adtunk utalvány alakjában, melyet a kifizetéskor felhasználhatott.

A kérések elbírálásakor a szegénységen, illetve a rászorultságon kívül tanulmányi eredményt is megkívántunk, s egyenlő vagyoni rászorultság esetében mindig a tanulmányokban elért eredmény volt a döntő tényező.

Az 1939/40. tanév folyamán a Diákjóléti Iroda a következő bevételek felett rendelkezett:

1. Mult tanévi pénzmaradvány	7.084·82 P
2. Menzasegélyekre kaptunk.....	11.214·40 ,,
3. Tandíj- és szigorlati segélyekre kaptunk	6.455—,,
4. Hallgatók által befizetve	29.848—,,
5. VKM által rendelkezésre bocsátva	16.310—,,
6. Adományokból	101—,,
7. Visszatérített kölcsönökből	1.791—,,
Összesen	<u>72.804·22 P</u>

E bevételekből kiadtunk:

1. Menzasegélyekre	20.542·30 P
2. Vacsorasegélyekre.....	6.440·10 ,,
3. Tandíj-, szigorlati segélyekre, kölcsönökre, stb.	31.060·45 ,,
4. Adminisztrációs kiadásokra	857·60 ,,
Összesen	<u>58.900·45 P</u>

A jövő tanévre átvitt összeg

A jövő tanévre átvitt összegből a műszaki kari hallgatók segélyezésére 8.770'95 P, a mezőgazdasági hallgatók segélyezésére 906'86 P, az állatorvostanhallgatók segélyezésére 776'76 P, a közgazdasági hallgatók segélyezésére pedig 3.449'20 P szolgál.

Az átvitel azért szükséges, hogy a jövedelemnélküli szeptember hónapban a segélyezést azonnal megkezdhessük.

A Diákjóléti Irodában vezetett kartotékok alapján készült a csatolt táblázat, mely feltünteti a Budapesten elhelyezett karokra beiratkozott műegyetemi hallgatók által az 1939/40. tanévben élvezett segélyek számát és értékét.

E táblázat szerint

a) tandíjmentességben részesült

az 1939/40. tanév I. félévében	977 hallgató	69.105—P
az 1939/40. „ II. „	734 „	53.626·50 ,,
az egész év folyamán	1.711 hallgató	<u>122.731·50 P</u> értékben,

b) labordíjmentességben részesült

az 1939/40. tanév I. félévében	303 hallgató	10.400—P
az 1939/40. „ II. „	183 „	5.810—,,
az egész év folyamán	486 hallgató	<u>16.210.—P</u> értékben,

c) ösztöndíjban részesült

az 1939/40. tanév I. félévében	11 hallgató	500.— P
az 1939/40. „ II. „	313 „	46.599.— „
az egész év folyamán		324 hallgató 47.099.— P értékben,

d) különféle segélyekben részesült

az 1939/40. tanév I. félévében	594 hallgató	28.378.35 P
az 1939/40. „ II. „	876 „	56.286.13 „
az egész év folyamán		1.470 hallgató 84.664.48 P értékben,

Itt megjegyzem, hogy a kiadott segélyek száma

az 1939/40. tanév I. félévében	895
az 1939/40. „ II. „	1.437
az egész év folyamán	2.332

volt, azaz egy segélyezett hallgató átlag 1,6 segélyt kapott, ami azt jelenti, hogy a segélyezettek túlnyomó része többféle segélyt élvezett. Egy segélyösszeg átlagos értéke 36 pengő volt.

Az eddigiek alapján az 1939/40. tanév

I. félévében	1.885 hallgató	108.383.35 P
II. „	2.106 „	162.321.63 „
segélyt kapott, azaz		
összesítve	3.991 hallgató	270.704.98 P
segélyt élvezett.		

Budapest, 1940. évi augusztus hó 31-én.

Oltay Károly
 műegyetemi nyilv. r. tanár,
 a Diákjóléti Iroda
 ügyvezető alelnöke.

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

Első rész : Beszédek.

I. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1939/40. tanévi megnyitó ünnepi közgyűlésén 1940. évi október hó 13-án mondott beszédek :	
1. <i>Dr. Zimmermann Ágoston</i> 1939/40. tanévi rector magnificus beszámoló beszéde	7
2. <i>Dr. Vendl Aladár</i> 1940/41. tanévi rector magnificus tanévmegnyitó beszéde	41
II. A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karnak Sopronban az 1940. évi október hó 20-án külön megtartott tanévmegnyitó ünnepélyén mondott beszédek :	
1. <i>Dr. Vendl Aladár</i> rector magnificus megnyitó beszéde	71
2. <i>Dr. Proszl Jánosnak</i> , a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánjának székfoglaló beszéde	75
III. <i>Dr. H. C. Rehbock Tivadár</i> karlsruhei nyug. műegyetemi ny. r. tanárnak a mérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává történt avatása.	91
IV. Jelentés a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1940. évi soproni nyári tanfolyamának (Nyári Egyetem) IV. évéről	103

Második rész : Évkönyv.

I. Rektorok és dékánok névsora a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig :	
1. A M. Kir. József-Műegyetem volt rektorainak és dékánjainak névsora a Műegyetem egyetemi szervezetének elnyerése óta :	
a) Rektorok névsora	135
b) Dékánok névsora	136
2. A M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola volt rektorainak névsora a főiskolának főiskolai rangra történt emelése óta	138
3. A M. Kir. Állatorvosi Főiskola volt rektorainak névsora a főiskola önkormányzati szervezetének elnyerése óta	138
4. A budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar volt dékánjainak névsora a kar alapítása óta	138
II. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektorainak és dékánjainak névsora	139

III. Tiszteletbeli doktorok (Doctores honoris causa) a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig ;	
1. a M. Kir. József-Műegyetemen	140
2. a M. Kir. Állatorvosi Főiskolán	140
3. a budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Karon	141
IV. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tiszteletbeli doktorai	142
V. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem nyilvános rendes, nyilvános rendkívüli és címzetes (tiszteletbeli) és helyettes tanárainak bejelentett irodalmi és egyéb szakszerű működése az 1939/40. tanévben	143
VI. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanszékeinek és intézeteinek tudományos és kutató működése az 1939/40. tanévben	160
VII. Kirándulások és mérőgyakorlatok az 1939/40. tanév folyamán...	193
VIII. Kimutatás azokról az értékesebb, 100 pengő vagy ennél nagyobb értékű ajándékokról, amelyeket a M. Kir. József Nádor Műegyetem egyes tanszékei, szertárai, intézetei az 1939/40. tanév folyamán kaptak	204
IX. Kimutatás a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem könyvtárai részére beérkezett 100 P-s vagy ennél nagyobb értékű könyv- és folyóirat-adományokról az 1939/40. tanévben ..	205
X. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem könyvtárainak állománya az 1939/40. tanév végén	206
XI. Kimutatás az 1939/40. tanévben kiosztott különböző ösztöndíjakról, pályá- és jutalomdíjakról, valamint tanulmányi segélyekről	208
XII. Kimutatás azokról a hallgatókról, akik az 1939/40. tanévben kitűnő szigorlatot, vagy kitűnő alapvizsgát tettek	219
XIII. Névjegyzéke azoknak, akik kitűnő oklevelet és kitűnő doktori oklevelet nyertek az 1939/40. tanév folyamán	221
XIV. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen az 1939/40. tanévben doktorokká avatottak névjegyzéke...	222
XV. Névjegyzéke azoknak a végzett hallgatóknak, akik az 1939/40. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen oklevelet szereztek :	
1. mérnökök	227
2. építészmérnökök	228
3. gépészmérnökök	229
4. vegyészmérnökök	231
5. bányamérnökök	232
6. vaskohómérnökök	232
7. fémkohómérnökök	232
8. kohómérnökök	232
9. erdőmérnökök	232
10. mezőgazdák	233
11. mezőgazdaságtudományi oklevelesek	233

12. állatorvosok	233
13. közgazdák	235
14. közgazdaságtudományi oklevelek	237
XVI. Névjegyzéke azoknak, akiknek külföldi oklevele az 1939/40. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosított	238
XVII. Névjegyzéke azoknak, akiknek külföldi doktori oklevele az 1939/40. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosított	239
XVIII. Névjegyzéke a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemre az 1939/40. tanévben beiratkozott hallgatóknak	240
XIX. Adatok a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1939/40. tanévéről	275
XX. A hallgatókra vonatkozó statisztikai adatok (1939/40.)	276
XXI. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Orvosi Rendelőintézetének működése az 1939/40. tanévben	284
XXII. A műegyetemi menzák működése az 1939/40. tanévben	285
XXIII. Jelentés a M. Kir. József Nádor Műegyetem Diákjóléti Irodájának 1939/40. tanévi működéséről	286
XXIV. A Központi Diákjóléti Iroda kimutatása a Műegyetem Budapesten elhelyezett karainak az 1939/40. tanévben tandíjmentességben, ösztöndíjban és különféle segélyekben részesült hallgatóiról.	

(I. melléklet)

Az engedélyezendő hatóság megnevezése		Félév	Tandíjmentes- ségben részesült				Egész
			egész mentes	tisztv. kedvezmény és félmentes	félmentes	tisztviselői kedvezmény	
M. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium		I. félév					
		II. félév					
Kárpátaljai Terület Kormányzói Biztossága		I. félév					
		II. félév					
Rektori Tanács		I. félév					
		II. félév					
Mérnöki és építészmérnöki kar		I. félév	30	4	17	50	30
		II. félév	28	2	9	38	28
Gépész- és vegyészmérnöki kar		I. félév	131	50	60	106	99
		II. félév	52	48	46	75	31
Mezőgazdasági és állatorvosi kar		I. félév	46	15	61	56	21
		II. félév	75	13	26	11	14
Közgazdaságtudományi kar		I. félév	116	41	98	96	
		II. félév	114	34	101	62	
Diákjóléti Iroda		I. félév					
		II. félév					
Műgyógyászati Segélyegylet		I. félév					
		II. félév					
Az I. félévben	a különféle segélyekben, stb. részesítették száma részletesen		323	110	236	308	150
	a különféle segélyekben, stb. részesítették száma csoportonként összegezve			977			30
	a különféle segélyek, stb. értéke pengőben			69.105			10-4
A II. félévben	a különféle segélyekben, stb. részesítették száma részletesen		269	97	182	186	73
	a különféle segélyekben, stb. részesítették száma csoportonként összegezve			734			183
	a különféle segélyek, stb. értéke pengőben			53.626'50			5.81
A különféle segélyekben, stb. részesítették száma mindkét félévben együtt			1.711				48
A különféle segélyek, stb. értéke pengőben mindkét félévben együtt			122.731'50				16.2

